

Nilofar Melkzadeh,
Thirza van Hoek
& Lotte Nihof

**Pedagogische verbinding
in jeugdorp De Glind**

Pedagogische verbinding in jeugddorp De Glind

Een onderzoek naar de pedagogische verbinding in het jeugddorp De Glind. Met het oog op de geplaatste jeugd in het dorp zodat zij in een voorspelbaar en betrouwbaar milieu opgroeit. In opdracht van de Rudolphstichting.

**Afstudeeronderzoek
Opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Christelijke Hogeschool Ede
Mei, 2015**

**Studenten: N. Melkzadeh, T. van Hoek & L. Nihof
Studentnummers: 120982, 090309 & 120741
Afstudeerbegeleider vanuit de Rudolphstichting: G. de Jong
Afstudeerbegeleider vanuit de CHE: P. van Harten
Tweede beoordelaar vanuit de CHE: G. Cramer – van
Herwijnen**

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	7
Voorwoord	9
Hoofdstuk 1 – Inleiding	12
1.1 Inleiding	12
1.2 Leeswijzer	10
1.3 Aanleiding.....	12
1.4 Probleemstelling.....	14
1.5 Vraagstelling	15
1.6 Begripsbepaling	15
1.7 Relevantie van het onderzoek.....	16
1.8 Doelstelling.....	17
Hoofdstuk 2 – Achtergrond van de instelling.....	18
2.1 Inleiding	18
2.2 Wie is dominee R.J.W. Rudolph	18
2.3 Hoe is De Glind ontstaan	19
2.4 Geschiedenis.....	19
2.5 Missie.....	20
2.6 Doelstelling jeugddorp De Glind.....	20
Hoofdstuk 3 – Onderzoeksmethoden	21
3.1 Inleiding	21
3.2 Praktijkonderzoek.....	22
3.3 Literatuuronderzoek.....	23
3.4 Fasen in het onderzoek	24
Hoofdstuk 4 - Uitwerking deelvraag 1.....	26
4.1 Inleiding	26
4.2 Wat wordt er bedoeld met complex getraumatiseerde kinderen?	26
4.2.1 Uitingen van trauma bij kinderen.....	27
4.2.2 Wat hebben deze kinderen nodig om zich veilig te kunnen voelen?	28
4.3 Respondenten	29
4.3.1 Problematieken	29
4.3.2 Wat hebben deze kinderen nodig om zich veilig te kunnen voelen?.....	29
4.3.3 Omgeving.....	30
4.4 Conclusie	31

Hoofdstuk 5 – Uitwerking deelvraag 2	32
5.1 Inleiding	32
5.2 De ontwikkeling van kinderen	32
5.2.1 Gevolgen voor de ontwikkeling.....	33
5.2.2 Stressregulatie	33
5.2.3 Hechting	33
5.2.4 Emotieregulatie	34
5.2.5 Mentaliserend vermogen	34
5.3 Opvoeding en ouderschap	35
5.4 Respondenten	35
5.4.1 Basis en structuur	36
5.4.2 Duidelijkheid.....	36
5.4.3 Veiligheid	36
5.4.4 Methodieken per milieu	37
5.4.5 Ontbrekende aspecten	37
5.5 Conclusie	38
Hoofdstuk 6 – Uitwerking deelvraag 3	40
6.1 Inleiding	40
6.2 Waarom kijken naar het individuele kind?.....	40
6.2.1 Rugzakjes	40
6.2.2 Niveau.....	42
6.2.3 Achtergrond/persoonlijkheid	42
6.3 Respondenten	42
6.3.1 Afstemmen per kind	43
6.3.2 Contact tussen de milieus	43
6.3.3 Belangen om binnen de drie milieus dezelfde werkwijze te hanteren	43
6.4 Conclusie	44
Hoofdstuk 7 – Uitwerking deelvraag 4	46
7.1 Inleiding	46
7.2 Theorie.....	46
7.3 Respondenten	46
7.3.1 Communicatie	46
7.3.2 Kracht van communicatie en samenwerking	47
7.3.3 Huidige samenwerking	47

7.3.4 Effect van bezuinigingen op de samenwerking.....	48
7.3.5 Wensen en praktische ideeën	48
7.4 Conclusie	49
Hoofdstuk 8 – Conclusie	51
8.1 Inleiding	51
8.2 Hoofdvraag: Op welke manier kan de pedagogische verbinding tussen de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) worden gemaakt, zodat De Glind een betrouwbare en voorspelbare plek is voor de kinderen?	51
Hoofdstuk 9 – Discussie.....	53
9.1 Inleiding	53
9.2 Kritische blik	53
Hoofdstuk 10 – Product en aanbevelingen	55
10.1 Inleiding	55
10.2 Productverantwoording	55
10.2.1 Pedagogische visie.....	55
10.2.2 Informatieve folder	55
10.3 De aanbevelingen	56
Bibliografie	58
Bijlagen	62
Bijlage A.....	62
Product 1 Pedagogische visie	62
Product 2 Informatieve folder	62
Bijlage B	62
Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu onderwijs.	62
Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu vrije tijd.....	62
Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu wonen.	62
Kernlabels van alle drie de milieus.	62
Bijlage C	62
Expertinterview Gerard de Jong.....	62
Observaties.....	62
Inleiding	64
Want opvoeden doe je uiteindelijk altijd samen!	64
Jeugddorp De Glind: waar jeugd en toekomst telt	65
Belang voor de jeugdigen	67
Macro	67

Meso	67
Micro	68
“De inzet is: veiligheid bieden, verbinding aangaan, trauma verwerken, leren participeren, entree naar de arbeidsmarkt en een nieuw netwerk opbouwen.”	68
Pedagogische focus	69
Safe Haven	69
Roots	69
Wings	71
Missie van de vier grootste zorgaanbieders	73
De Rudolphstichting	73
Intermetzo	73
Gezinshuis.com	73
J.H. Donnerschool	73
De visie voor het jeugddorp	74
Wat stralen wij als jeugddorp De Glind uit?	74
De kracht van De Glind: een geïntegreerde aanpak	74
Product 2 Informatieve folder	75
Bijlage B	76
Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu onderwijs.	76
Interview 1	76
Interview 2	82
Interview 3	89
Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu vrije tijd.	95
Interview 1	95
Interview 2	103
Interview 3	109
Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu wonen.	117
Interview 1	117
Interview 2	122
Interview 3	129
Interview 4	135
Interview 5	141
Interview 6	147
Interview 7	154

Interview 8.....	162
Kernlabels van alle drie de milieus.....	172
Milieu wonen.....	172
Milieu onderwijs.....	173
Milieu vrije tijd.....	174
Bijlage C.....	175
Expertinterview Gerard de Jong.....	175
Interviewschema.....	175
Introductie.....	175
Beginvraag.....	176
Topiclijst.....	176
Afsluiting.....	179
Observaties.....	180
Observatie 1.....	180
Observatie 2.....	182
Observatie 3.....	184

Samenvatting

Dit onderzoek is geschreven in opdracht van Gerard de Jong, directeur van de Rudolphstichting. Met het onderzoek wordt gestreefd naar een pedagogische verbinding tussen de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd), zodat het jeugddorp De Glind een betrouwbare en voorspelbare plek is voor de geplaatste kinderen. Om dit te kunnen bereiken is voor een groot deel praktijkonderzoek gedaan door professionals uit de drie milieus te interviewen en te observeren. Naast het praktijkonderzoek is er ook literatuuronderzoek gedaan. Dit door middel van vier deelvragen die zijn gebruikt om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag: 'Op welke manier kan de pedagogische verbinding tussen de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) worden gemaakt, zodat De Glind een betrouwbare en voorspelbare plek is voor de kinderen?'.

Jeugddorp De Glind is een uniek dorp dat al 100 jaar bestaat. In 1914 is De Glind gestart als dorp voor kinderen die om welke reden dan ook niet meer thuis konden wonen en opgevangen werden in het jeugddorp. Tegenwoordig komen er niet meer alleen kinderen met een instabiele thuissituatie, maar neigt dit steeds meer naar kinderen met een traumatische achtergrond. Jeugddorp De Glind heeft nu ongeveer 650 inwoners, waarvan ongeveer 120 kinderen en jongeren verbonden met jeugdzorg in ongeveer 25 gezinshuizen, 6 gezinswoningen met zorgappartement (voor gezinnen met een kind met ernstige, meervoudige handicap) en 4 woongroepen. Een klein dorp, vooral bekend als jeugddorp. Voorheen was De Glind een dorp met één zorgaanbieder, waardoor er gemakkelijk een verbinding werd gemaakt tussen de drie milieus het dorp. Iedereen kende elkaar, sprak met elkaar en werkte samen. Tegenwoordig zitten er 15 zorgorganisaties in De Glind, waardoor de samenwerking tussen de drie milieus is bemoeilijkt. Het lijkt erop dat er nu meer losse eilandjes zijn, waardoor de samenhang binnen het dorp is verminderd.

Voordat er antwoord gegeven kan worden op de vraag 'op welke manier er een pedagogische verbinding kan worden gelegd tussen de drie milieus', is het allereerst van belang om te weten of de drie milieus hier behoefte aan hebben. Welke ideeën hebben zij om dit te kunnen bewerkstelligen en hoe kan de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid in het dorp voor de kinderen worden vergroot?

Hoe de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid voor de kinderen kan worden vergroot, is zowel in het theoretische gedeelte als het praktijkgedeelte aan bod gekomen. Hier bleek veel overeenkomst in te zitten. In de praktijk lijken structuur, duidelijkheid en veiligheid (basis) een bijdrage te leveren aan de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid voor het kind. Deze basis geldt voor ieder kind en het is ook van belang dat de drie milieus hierin op één lijn zitten. Om de betrouwbaarheid te vergroten, is het naast maatwerk ook van belang dat de drie milieus dezelfde basis 'werkwijze' hanteren. Dit bevordert tevens de structuur, duidelijkheid en veiligheid. Om dit voor een groot deel te kunnen bereiken zijn vanuit het onderzoek twee producten tot stand gekomen: een informatieve folder en een pedagogische visie. Doordat De Glind te maken heeft met bezuinigingen worden er meer vrijwilligers ingezet bij de vrijetijdsbesteding. Deze folder is dan voornamelijk ook bedoeld voor deze vrijwilligers. In de folder staan de basispunten die belangrijk zijn voor het werken met kinderen met een psychische of traumatische achtergrond. De basispunten zijn voortgekomen uit interviews binnen de drie milieus. Door hen deze folder mee te geven, hebben zij zich voor een gedeelte kunnen verdiepen in de (basis)behoeften van de kinderen. Door het kort en krachtig weer te geven, kan men de folder op ieder moment bij de hand pakken en het zo nodig even doornemen.

Uit de interviews is naar voren komen dat de professionals uit jeugddorp De Glind er baat bij hebben om vanuit één pedagogische visie te werken, die betrekking heeft op de drie milieus. Voor deze pedagogische visie zijn de interviews, de pedagogische visies van gezinshuis.com, Intermetzo, de Donnerschool en de Rudolphstichting gebruikt. Door de input van de professionals en de pedagogische visies van de vier grootste zorgaanbieders te gebruiken in de 'overkoepelende' pedagogische visie, leggen wij een verbinding tussen hen allen. Dit vergroot de kans dat men sneller met deze overkoepelde pedagogische visie zal gaan werken en alle neuzen dezelfde richting uitgaan.

Voorwoord

Jeugddorp De Glind, een dorp dat al meer dan 100 jaar bestaat en al vanaf toen kinderen opneemt die om welke reden dan ook niet meer thuis kunnen wonen. De wens om te werken met één visie, een pedagogische grondslag. Het dorp dat als een veilige plek mag zijn om in op te groeien, een betrouwbaar, voorspelbaar en duidelijk klimaat. Tegenwoordig komen er vooral kinderen die voorheen binnen de jeugdpsychiatrie werden opgevangen. Dit neemt niet weg dat De Glind nog steeds een veilig oord voor de kinderen moet zijn. Ze wonen er, gaan er naar school en nemen deel aan de geboden activiteiten. Hoe kan De Glind ervoor zorgen dat het voor de kinderen een leefbare omgeving zal blijven en vooral: dat zij ondersteunt worden in hun ontwikkeling, die soms al een enorme dreun gehad heeft. De drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) werken samen om als één dorp deze setting (weer) te creëren. De pedagogische visie is niet een opzichzelfstaand iets, het vergt meer van de milieus dan zich alleen aan te sluiten bij één visie. Toch hopen we met dit product en de aanbevelingen, het dorp met haar milieus en al haar medewerkers meer in contact met elkaar te brengen, waardoor hun openheid nog meer mag vergroten en zij zich samen sterk mogen maken voor de gezamenlijke belangen.

Dit product is tot stand gekomen in samenwerking met de Rudolphstichting en de Christelijke Hogeschool Ede. Wij danken onze begeleiders vanuit jeugddorp De Glind, Gerard de Jong en Mieke Groen en onze begeleider van de Christelijke Hogeschool, Petra van Harten voor hun steun, kritische feedback en kennis die ze met ons hebben willen delen. Daarbij bedanken we alle geïnterviewde personen, met in het bijzonder alle medewerkers binnen de verschillende milieus in De Glind, voor hun openheid en bijzondere verhalen die ze met ons hebben willen delen.

Wij wensen u veel leesplezier.

Leeswijzer

In hoofdstuk één wordt beschreven wat de aanleiding is van het onderzoek, of het van belang is om met een kernvisie te werken en of dit wel te realiseren is nu er meerdere organisaties zijn gevestigd binnen De Glind. Hierna volgen de probleemstelling, vraagstelling, begripsbepaling, relevantie van het onderzoek en doelstelling.

In hoofdstuk twee worden de achtergronden van de instelling belicht, waarbij dominee Rudolph, de man achter De Glind, uitgelicht wordt. Er wordt beschreven hoe De Glind is ontstaan en wat dominee Rudolph daarmee te maken heeft. Tot slot wordt beschreven wat voor dorp De Glind is, welke kinderen er zijn geplaatst en wat de missie inhoudt.

In hoofdstuk drie worden de onderzoeksmethoden beschreven. Voorafgaand een omschrijving waarbij wordt gekeken naar de manier waarop de deelvragen worden beantwoordt. Daarnaast zal de wijze van het praktijk- en het literatuuronderzoek worden uitgelegd. Tot slot wordt er kort ingegaan op de fasen die worden doorlopen in het onderzoek.

In de hoofdstukken vier tot en met zeven worden de deelvragen die beschreven staan in de vraagstelling behandeld. Voor het beantwoorden van iedere deelvraag wordt zowel literatuur- als praktijkonderzoek toegepast. Naast het behandelen van de literatuur worden in aparte paragrafen respondenten geraadpleegd die wat vertellen over de besproken topics en de deelvraag zelf. Aan het eind van ieder hoofdstuk zal vanuit de interviews en de literatuur een conclusie worden gevormd. Dit wordt gedaan door de literatuur en de informatie vanuit de interviews te analyseren.

In hoofdstuk vier zal antwoord worden gegeven op de vraag wat kinderen met een trauma nodig hebben om onbezorgd en veilig op te groeien. Hierbij zal eerst aandacht gegeven worden aan het fenomeen 'trauma', waarbij de koppeling wordt gelegd tussen kinderen en trauma's en ook aandacht wordt gegeven aan complexe trauma's. Vervolgens zal duidelijk worden hoe een trauma zich kan uiten en wat deze kinderen nu eigenlijk nodig hebben om zich weer geborgen en veilig te voelen. Hierbij zal de informatie vanuit de interviews worden toegepast om ook de verbinding te leggen tussen de literatuur en de realiteit in jeugddorp De Glind.

In hoofdstuk vijf zal antwoord worden gegeven op de vraag welke werkwijze de drie milieus binnen De Glind hanteren en hoe dit tot uiting komt in hun contact met de kinderen. Hierbij zal eerst aandacht gegeven worden aan een stukje ontwikkeling van kinderen en wat de beschermende factoren zijn om onbezorgd en veilig op te kunnen groeien. Vervolgens zal er een stukje te lezen zijn over wat de gevolgen van traumatisering zijn op allerlei ontwikkelingsgebieden. Ook wordt duidelijk wat ouders/opvoeders nodig hebben om hun kinderen een veilige en onbezorgde opvoeding te geven. Tot slot zal de informatie vanuit de interviews worden toegepast om de verbinding te leggen tussen de literatuur en de realiteit in het jeugddorp.

In hoofdstuk zes zal antwoord worden gegeven op de vraag hoe de werkwijze aansluit op de behoeften van het kind en of dit ook gebeurt binnen De Glind. Om deze deelvraag zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden is er zowel praktisch als theoretisch onderzoek gedaan. Door middel van interviews binnen de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) wordt de informatie gebruikt om zicht te krijgen op de praktijk. Hoe wordt er binnen de drie milieus aangesloten aan de behoeften van de kinderen en is dit van belang? Tot slot wordt er gekeken of het van belang is om in De Glind, binnen

de drie milieus, op dezelfde manier te handelen. Geeft dit de kinderen en jongeren structuur en duidelijkheid, of is het goed dat er verschil zit in de werkwijzen binnen de drie milieus?

In hoofdstuk zeven zal antwoord worden gegeven op de vraag hoe de huidige samenwerking binnen de drie milieus is. Bij het kijken naar de huidige samenwerking binnen de drie milieus in De Glind, valt op dat De Glind veel verschillende instanties heeft die in het dorp zijn gevestigd. Zoals al eerder in dit onderzoek is beschreven, is De Glind als klein dorp begonnen, waar men met elkaar samen aanpakte en voor de kinderen zorgde. Nu is de doelgroep enigszins veranderd ten opzichte van vroeger, maar is ook de samenwerking in het dorp achteruit gegaan. Vooral uit de interviews en gesprekken met de expertinterviewgroep komt dit naar voren. De meeste partijen zijn gemotiveerd om samen aan te pakken en de samenwerking te bevorderen om het jeugddorp weer als een dorp te laten opbloeien. De vraag die tijdens dit onderzoek hierbij omhoog komt is wel of deze vraag realistisch is en vooral hoe dit opgepakt kan worden. Een klein stukje theorie over samenwerking zal in deze deelvraag naar voren komen, maar 80% van de informatie zal komen vanuit de respondenten.

Bij het verwijzen uit de interviews, wordt gebruik gemaakt van codes. Deze komen voort uit de labels die gevormd zijn uit de interviewfragmenten. Deze worden benoemd per milieu:

- W – Wonen
- O – Onderwijs
- V – Vrije tijd

Na het beantwoorden van de deelvragen wordt in hoofdstuk acht de hoofdvraag beantwoord. Deze bevat informatie uit de deelvragen en sluit af met een uiteindelijke conclusie.

Hoofdstuk negen bevat de discussie. In dit hoofdstuk wordt met een kritische blik naar het onderzoek gekeken en wordt beschreven waar tegenaan is gelopen tijdens het onderzoek en hoe deze uiteindelijk zijn opgelost.

In hoofdstuk tien worden aanbevelingen gedaan aan de Rudolphstichting rondom de samenwerking binnen De Glind. Hier staat ook de productverantwoording van de informatieve folder en de overkoepelende pedagogische visie.

Hoofdstuk 1 – Inleiding

1.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden er punten beschreven die onderdeel zijn van de voorbereiding van het onderzoek. In de leeswijzer die hieronder volgt, wordt de inhoud van de komende hoofdstukken zichtbaar gemaakt. Hierop volgt de aanleiding waarin wordt verteld wat er door de jaren heen is veranderd binnen De Glind. Vanuit deze aanleiding vloeit ook de probleemstelling voort: ‘er is geen samenhang tussen de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd) in De Glind, waardoor een eenduidige aanpak naar de kinderen toe ontbreekt. Dit zorgt ervoor dat het voor de kinderen in De Glind onbetrouwbaar en onvoorspelbaar is’. Door middel van de hierboven genoemde stelling zijn de hoofd- en deelvragen gemaakt. Tot slot wordt er beschreven waarom het onderzoek relevant is voor De Glind en welke doelen er zijn gesteld om het onderzoek in goede banen te leiden.

1.2 Aanleiding

In 1914 is De Glind opgezet als dorp voor kinderen die om welke reden dan ook niet meer thuis konden wonen en opgevangen werden in het jeugddorp. Tegenwoordig komen er niet meer alleen kinderen met een instabiele thuissituatie, maar neigt dit steeds meer naar kinderen met een traumatische achtergrond. In de kern gaat het om voogdijkinderen voor wie, vanuit een veilige omgeving, gezocht wordt naar nieuw perspectief. Het gaat om ontouderde kinderen en kinderen die om wat voor reden dan ook niet meer thuis konden wonen. Inmiddels richt het dorp zich op het in huis plaatsen van kinderen met een complexe problematiek. Deze kinderen werd en wordt hier opnieuw de kans gegeven om deel te nemen aan het ‘gewone leven’. Nog steeds is deze kern terug te vinden in het jeugddorp, hoewel er door de decennia heen veel is veranderd qua aanpak en de zorg voor uithuisgeplaatste jeugd sterk is verbeterd en geprofessionaliseerd.

De jeugdzorg binnen De Glind is jarenlang aangestuurd door de stichting die vernoemd is naar dominee Rudolph: de Rudolphstichting. Deze stichting heeft rond 1928 een visie geformuleerd van waaruit men met de kinderen kon werken, voortkomend uit het gedachtegoed van dominee Rudolph. Hierbij moet het oog gericht zijn op het herstel van het gewone leven voor de kinderen die in dit dorp wonen. Waar het dan vooral om gaat is veiligheid bieden, verbinding aangaan, trauma verwerken, leren participeren, entree naar de arbeidsmarkt en een nieuw netwerk opbouwen.

Door de jaren heen hebben meerdere instellingen zich in De Glind gevestigd en is niet meer alleen de Rudolphstichting bepalend voor de inrichting en vormgeving van de jeugdzorg in De Glind. Instellingen hebben hun eigen manier van werken en de mogelijkheid bestaat dat zij allen op een andere manier werken met de kinderen. Dit kan ervoor zorgen dat het voor de kinderen in De Glind niet betrouwbaar en voorspelbaar is. Hierdoor kan het onveilig voelen, omdat mogelijk op iedere plek verschillende verwachtingen zijn. Daar ligt voor ons ook de vraag voor dit onderzoek: op welke manier wordt er door de verschillende milieus binnen De Glind gewerkt en in hoeverre is het mogelijk om dit vanuit een gedeelde visie te doen? Met deze milieus worden het wonen, onderwijs en de vrije tijd binnen De Glind bedoeld. De vraag beslaat dus meer dan het onderzoek naar hoe De Glind werkt, het gaat een slag dieper. Welke grondslag ligt er in De Glind, vooral gezien vanuit de verschillende invalshoeken.

“Wat is nu eigenlijk het belang om vanuit een kernvisie te werken? Een gezamenlijke visie is een eerste stap op weg naar samenwerking. Een kernvisie schept een identiteit, een gemeenschappelijke

Het is belangrijk dat hierbij ook duidelijk wordt op welke manier deze drie milieus op dit moment werken. Is bij iedere organisatie die in De Glind is gevestigd bekend dat er een visie van de Rudolphstichting onder dit jeugddorp ligt en in hoeverre wordt al vanuit een zelfde basis gewerkt? De Glind bevat op dit moment minstens 15 zorgorganisaties, waardoor het lastig wordt om te controleren of alle neuzen daadwerkelijk dezelfde kant op staan.

Macro

De Glind is een bekend dorp in Nederland. De zoekterm 'jeugddorp De Glind' geeft veel verschillende zoekresultaten. Vooral het 100-jarig bestaan van De Glind heeft meerdere kranten artikelen doen schrijven. Bovendien staat de website van De Glind vol met informatie over het dorp, waar ook ervaringen van bewoners op staan. (Rudolphstichting, www.100jaarjeugddorp.nl, n.d.)

De visie die de Rudolphstichting in 2014 geschreven heeft en waarvan ook verwacht wordt dat de andere organisaties binnen het jeugddorp hieruit handelen, sluit aan bij het concept van een Civil Society. De Nederlandse maatschappij werkt steeds verder toe naar zo een Civil Society. De Glind is een voorbeeld van een pedagogische Civil Society in het klein. Een samenleving waarin men samenwerkt en samenleeft.

"De collectieve afkeer van de gewelddadige dictatuur uit de Tweede Wereldoorlog leverde waarschijnlijk als vanzelf voldoende adhesie met de democratie op. Maar nu deze ervaringen geleidelijk uit het collectieve geheugen aan het verdwijnen zijn, moet het fundament onder de democratische rechtsstaat worden vernieuwd en verstevigd. Individuele vrijheden kunnen alleen worden bevochten via collectieve inspanningen van burgers. Daarom impliceert een democratisch-pedagogisch offensief geen staatsopvoeding, maar een bewuste gemeenschappelijke inspanning van burgers, organisaties en overheid, ofwel: de Civil Society. Die inspanning kan niet eenmalig zijn: socialisatie is een longitudinaal proces dat vanuit verschillende domeinen, privaat en publiek, moet worden gevoed en onderhouden." (de Winter, 2014)

Meso

Het is van belang dat de zorg die wordt aangeboden in het dorp en binnen de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd) goed aansluit bij de geplaatste kinderen die in dit dorp wonen, zodat het leven gewoon kan zijn.

Ervaringsdeskundigen op het gebied van het omgaan met risicojeugd weigeren een cynische houding aan te nemen of de moed te verliezen. Zij zien mogelijkheden in de meest moeilijke kinderen. In essentie gaat het om de kracht van het gewone leven. (Pedagogische visie Jeugddorp De Glind, 2014)

Micro

Hoe gezonder de relaties van een kind, hoe groter de kans dat hij van een trauma kan genezen en gedijen. Relaties zijn de instrumenten van verandering en de beste therapie is menselijke liefde. (Szalavitz, 2007)

Deze vermogens worden dagelijks aangesproken om te kunnen aansluiten bij wat er is en de sluimerende vermogens van deze kinderen te activeren. Daartoe moet het onderliggende trauma bewerkt worden door herstellend op te voeden binnen het gewone leven. De opvoeder moet zorgen voor:

- Veiligheid in alle domeinen van het leven (fysiek, sociaal etc.)
- Het kunnen uiten van het trauma zonder opnieuw getraumatiseerd te worden
- Langdurend herhalende gezonde ervaringen

Als het om deze kinderen gaat, kan de piramide van Maslow op de kop gezet worden. (progress, n.d.) Eerst een veilig thuis (Safe Haven), dan de basis op orde brengen (Roots), daarna werken aan zelfontplooiing (Wings). En bovenal aansluiten bij wat er is (In line). (Pedagogische visie Jeugddorp De Glind, 2014)

Drie milieu voorziening

De drie milieus, ook wel ‘de driehoek’ van het jeugddorp De Glind, bestaat breed genomen uit wonen, onderwijs en vrije tijd. Als er meer wordt ingezoomd op deze drie-milieus-voorziening, wordt duidelijk dat het uit meer organisaties bestaat. Een groot gedeelte van het onroerend goed stelt de Rudolphstichting beschikbaar aan een tiental organisaties die hulp en zorg bieden aan uithuisgeplaatste kinderen en jongeren. Zo bestaat het milieu wonen uit meerdere zorgorganisaties. De twee grootste zijn: Intermetzo en Gezinshuis.com. Dit zijn twee zorgorganisaties die zijn gevestigd in De Glind en bieden samen voor een groot deel het eerste milieu: wonen. Tijdens het onderzoek is vooral gericht gekeken naar professionals vanuit Intermetzo en Gezinshuis.com.

Het milieu onderwijs bevat de Donnerschool. De Donnerschool is een school voor leerlingen die extra aandacht nodig hebben bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Vestiging De Glind verzorgt onderwijs voor leerlingen in twee afdelingen. De afdeling ‘Speciaal onderwijs in de leeftijd van 6 tot 12 jaar (groep 3 – 8)’ en een afdeling ‘Voortgezet Speciaal Onderwijs in de leeftijd van 12 tot 18 jaar’. Op de Donnerschool zitten ook kinderen van buiten De Glind.

Het derde milieu vrije tijd bestaat uit een zorgboerderij, zwembad en sportactiviteiten. Het doel van de kinderboerderij is kinderen en jongeren kennis te laten maken met de dieren en de werkzaamheden op een boerderij. De activiteiten zijn vooral gericht op de doelgroep ‘kinderen’ en zijn van educatieve en voorlichtende aard. Door het spel komen de kinderen in contact met de verschillende dieren en mensen. Op deze manier komen kind en dier dicht bij elkaar, waarbij het respect voor de dieren en de natuur opgewekt wordt. De sportactiviteiten in De Glind zijn een uitlaatklep voor kinderen. Naast plezier is spel ook een manier om kinderen te laten groeien, maar op een andere manier dan in de schoolbanken. Ook bij de vrijetijdsvoorziening komen kinderen van buitenaf.

Om het onderzoek af te bakenen is er bij dit onderzoek voor gekozen om te kijken naar de drie-milieus-voorziening binnen De Glind. Het onderzoek is afgebakend onder de bovengenoemde milieus.

1.3 Probleemstelling

Er zijn door de tijd heen zoveel verschillende organisaties binnen De Glind gevestigd, dat niet duidelijk is op welke manier zij in contact staan met elkaar. Om voor de kinderen het wonen, leren en spelen zo onbezorgd mogelijk te laten zijn in dit jeugddorp, is het van belang dat de drie milieus met elkaar samenwerken. Wanneer zij niet met elkaar samenwerken, is de kans groot dat een kind in het ene milieu streng wordt aangepakt terwijl het in het andere milieu even een time-out (moment apart) krijgt. De vraag hierin is of op deze manier in beide milieus op de juiste manier wordt aangesloten bij de behoeften van het kind. Bovendien, wanneer er problemen zijn in bijvoorbeeld de

thuisituatie van het kind, is het van belang dat in ieder geval de school hiervan op de hoogte is. De lijntjes moeten kort blijven om, zoals zojuist al eerder gezegd, het binnen het hele jeugddorp voor het kind zo aangenaam mogelijk te maken en te houden. De kinderen die in De Glind wonen en naar school gaan hebben verschillende rugzakjes. De meeste van hen komen vanuit een onveilige situatie. Voor hen is het belangrijk dat het in De Glind zo betrouwbaar en voorspelbaar mogelijk is, zodat zij zich veilig kunnen voelen.

Op dit moment zijn niet alle organisaties van de drie milieus van elkaars werkwijzen op de hoogte. In feite zou je dus kunnen zeggen dat er geen samenhang is, vanwege een groei van organisaties binnen De Glind. De gezamenlijke pedagogische visie dit in eerdere jaren in dit jeugddorp werd gedeeld, is uit het oog verloren en het risico bestaat dat de organisaties binnen De Glind langs elkaar heen werken. Vanuit de Rudolphstichting is de vraag gekomen om te onderzoeken hoe deze drie milieus werken met de kinderen, maar vooral op welke manier hierin overlap kan ontstaan als het gaat om een pedagogische visie naar de kinderen toe. Op deze manier kan de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid voor de kinderen weer worden aangescherpt en de krachten van de drie milieus worden gebundeld om samen als één dorp sterk te zijn.

Om het probleem nu in een paar zinnen samen te vatten, gaat het hierom:

Er is geen samenhang tussen de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd) in De Glind, waardoor een eenduidige aanpak naar de kinderen toe ontbreekt. Dit zorgt ervoor dat het voor de kinderen in De Glind onbetrouwbaar en onvoorspelbaar is.

De Rudolphstichting wil zich inzetten voor een breed gedragen pedagogische visie in De Glind van waaruit alle instellingen kunnen werken en waarbij (individuele) initiatieven kunnen bij aanhaken, om het herstel van het gewone leven zoveel mogelijk te bevorderen. Om dit te kunnen realiseren is er input nodig vanuit de andere organisaties, de drie milieus.

1.4 Vraagstelling

Als de verzamelde voorinformatie onder elkaar gezet wordt, kan de hierboven genoemde stelling goed worden gebruikt. Deze kan worden omgezet in de volgende hoofdvraag:

Op welke manier kan de pedagogische verbinding tussen de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) worden gemaakt, zodat De Glind een betrouwbare en voorspelbare plek is voor de kinderen?

Om het onderzoek op te delen in te duidelijke onderwerpen, zijn een aantal deelvragen noodzakelijk.

1. Wat hebben complex getraumatiseerde kinderen nodig om onbezorgd en veilig op te groeien?
2. Welke werkwijze hanteren de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) en hoe komt dit tot uiting in hun contact met de kinderen?
3. In hoeverre sluiten de werkwijzen van de drie milieus aan bij de behoeften van de kinderen?
4. Op welke manier kan door samenwerking van de drie milieus de veiligheid (betrouwbaarheid en voorspelbaarheid) voor de kinderen worden bevorderd?

1.5 Begripsbepaling

De Glind

Het dorp De Glind is meer dan alleen de jeugdinstanties, maar in dit onderzoek zal de benaming 'De Glind' gaan over het dorp als jeugddorp voor kinderen met complexe gedragsproblematiek.

Kernvisie

Met betrekking tot dit project houdt de kernvisie in dat de drie milieus werken vanuit één visie. Het is een gezamenlijke visie waar de drie milieus mee werken.

Expertinterviewgroep

De expertinterviewgroep is een groep met drie professionals vanuit De Glind. Deze professionals komen vanuit de drie milieus: wonen, onderwijs of leren en vrije tijd.

De drie milieus

In De Glind is er sprake van drie milieus: wonen, onderwijs of leren en vrije tijd.

Kinderen in De Glind

Binnen het dorp De Glind, wonen er zowel geplaatste kinderen als eigen kinderen.

De geplaatste kinderen binnen het jeugddorp De Glind kunnen om verschillende redenen niet meer bij hun biologische ouders wonen en worden hierom geplaatst bij een gezinshuisouder of een woongroep.

Deze gezinshuisouders hebben vaak ook eigen kinderen die ze meenemen naar het dorp. Deze kinderen kunnen ook wonen en spelen binnen het dorp De Glind, dit worden "eigen" kinderen genoemd.

Wonen

Woningen speciaal voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Dit zijn woningen voor kinderen met ernstige meervoudige handicap, kinderen met een stoornis, asielzoekers etc.

Onderwijs of leren

In De Glind zijn er onderwijsmogelijkheden voor verschillende groepen leerlingen: kinderen, tieners en jongvolwassenen. Voor de kwetsbare kinderen is er extra ondersteuning.

Vrije tijd

Hier komen de kinderen om activiteiten te doen. Denk daarbij aan voetballen, spelletjes en naar de kinderboerderij.

1.6 Relevantie van het onderzoek

Momenteel is er een transitie in de jeugdzorg gaande. De zorg wordt meer teruggegeven aan de gemeenten, die zelf bepalen op welke manier het geld voor de jeugdzorg wordt besteed. Binnen De Glind wordt dit concreet in bezuinigingen op het gebied van het derde milieu: vrije tijd.

Wat jeugddorp De Glind nu juist een aantrekkelijk dorp maakt, zijn de drie milieus die er aanwezig zijn. Er is geen ander dorp als deze in Nederland te vinden. Voor jongeren die niet meer thuis kunnen wonen, kan De Glind een veilig baken zijn. Voor hen is het een uitkomst dat alles wat zij nodig hebben wordt geboden in dit dorp.

De Rudolphstichting is gevestigd in De Glind en houdt zich voornamelijk bezig met de verhuur en vulling van de gebouwen in De Glind. Toch heeft zij opgemerkt dat het dorp langzaam maar zeker als van elkaar los lijkt te raken, wat de kracht van de drie-milieus-voorziening in gevaar brengt. Hierom

heeft zij de opdracht gegeven te onderzoeken hoe de samenhang tussen de drie milieus kan worden bevorderd, zodat voor de kinderen het dorp een veilige plek blijft waar zij zich kunnen ontwikkelen.

Het onderzoek zal aanleiding zijn tot meer communicatie binnen het dorp en aanscherpen wat de kinderen in het dorp nodig hebben van de drie milieus.

1.7 Doelstelling

Aan het eind van het onderzoek wordt zichtbaar of het mogelijk is dat de drie milieus binnen De Glind samenwerken vanuit één kernvisie. Het doel van dit onderzoek is dat de verschillende partijen binnen de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd) dezelfde kernwaarden hanteren in de benadering naar de kinderen binnen De Glind toe. Het is belangrijk dat voor deze kinderen het dorp een veilige plek is, waar betrouwbaarheid en voorspelbaarheid voorop staat. Hierin kan het voorkomen dat de milieus op een andere manier werken met de kinderen, maar zal dit onderzoek uitwijzen of dit vanuit één standpunt kan worden gedaan. Hier kan bijvoorbeeld een gedragen visie naar voren komen die aansluit bij de visies uit de drie milieus, waarbij de milieus zelf invulling geven aan de manier waarop dit wordt vormgegeven in het werken met de kinderen.

Om dit onderzoek goed te kunnen doen, zijn er (tussen)doelen gesteld waarmee wordt gewerkt. Deze zijn opgedeeld in de belangrijkste zaken van dit onderzoek, gezien vanuit ons oogpunt als studenten:

We hebben voor eind april 2015 zicht op de werkwijzen die worden gehanteerd in de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) binnen De Glind.

Door middel van interviews en observaties in De Glind, kan worden ontdekt op welke manier De Glind op dit moment als dorp functioneert. Binnen ieder milieu wordt gewerkt vanuit een eigen visie die passend is bij de instellingen, maar het is van belang dat er één grondslag ligt voor het werken met de kinderen die in De Glind wonen, naar school gaan of activiteiten doen.

Begin mei 2015 is voor ons duidelijk of er binnen De Glind vanuit eenzelfde grondslag kan worden gewerkt.

Wij willen in ons onderzoek de tijd nemen om uitgebreid met alle milieus rond de tafel te gaan en te ontdekken hoe gewerkt wordt binnen De Glind. Door te ontdekken op welke manier op dit moment wordt gewerkt, kan duidelijk worden of deze werkwijzen op elkaar aansluiten en bevorderlijk is voor de veiligheid van de kinderen. Bovendien is aan het eind van het onderzoek duidelijk of het werken vanuit één visie in de toekomst makkelijker kan zijn voor ieder milieu en of de samenwerking hiermee wordt aangescherpt.

Aan het eind van ons onderzoek, mei/juni 2015, zijn de drie milieus door ons op de hoogte gebracht van de algemene grondslag die ontstaan is vanuit dit onderzoek en hoe zij dit kunnen inzetten in hun eigen milieu.

Door dit onderzoek wordt hopelijk zichtbaar of het haalbaar is voor de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) om vanuit eenzelfde kernvisie te werken. Deze visie kan zich uiten in verschillende werkwijzen en methodieken, maar het is wel belangrijk dat deze milieus alle drie hiervan op de hoogte zijn als zij vanuit één kernvisie willen werken. Wij willen als studenten aan het eind van ons onderzoek onze bevindingen en aanbevelingen presenteren aan ten minste één persoon uit ieder milieu, zodat voor ieder duidelijk is of en hoe in de toekomst (samen)gewerkt kan worden om de kinderen zo veilig en betrouwbaar mogelijk te laten opgroeien in De Glind.

Hoofdstuk 2 – Achtergrond van de instelling

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal worden uitgelegd hoe jeugddorp De Glind tot stand gekomen is. Hierbij hebben verschillende factoren een rol gespeeld, zoals dominee Rudolph. Hij heeft als bedenker en oprichter van het jeugddorp een stempel op het dorp gelegd dat door andere jeugdorganisaties door de jaren heen is opgepakt. Het oude systeem is op dit moment niet meer in tact, maar het jeugddorp gaat mee met de veranderingen in de zorg, om de zorg zo passend mogelijk te laten zijn voor de plaatste kinderen die in De Glind wonen. Na de introductie over dominee Rudolph kunt u lezen welke veranderingen en ontwikkelen het dorp door de tijd heen heeft doorgemaakt en waar het dorp op dit moment voor staat en gaat.

2.2 Wie is dominee R.J.W. Rudolph

Roelof Jan Willem Rudolph is geboren op 20 september 1862 te Elst in de Betuwe, provincie Gelderland. Zijn ouders waren eenvoudige mensen. Zijn vader, George Jan Rudolph, was broodbakker van beroep en zijn moeder, Dirkje Hendriks, had het eerbare beroep van huisvrouw. Doetinchem was de plaats waarheen Roelof Jan Willem Rudolph verhuisde nadat hij in Elst de openbare lagere school had bezocht. In Doetinchem ging hij naar het gymnasium waar de leraren al vlug zijn uitstekende aanleg bemerkten. Met goed gevolg deed hij eindexamen. In Amsterdam is Roelof Jan Willem Rudolph gaan studeren aan de vrije universiteit, hij studeerde daar rechten en godgeleerdheid. Hij werd kandidaat in de rechten maar om financiële redenen kwam het niet tot een afronding met een doctoraal examen. In 1888 werd Rudolph Predikant van de gereformeerde kerk, toen nog de dolerende kerk van Heinenoord.

Rudolph was getrouwd met M.W.F. Freijlinck. Al snel komt naar voren dat dit predikants-echtpaar nogal diaconaal en pastoraal is ingesteld. Trouw steunde mevrouw Rudolph haar man in het werk in de gemeente. Rudolph, die een vriend was van armen en verdrukten, ook wel 'een man met een vrouwenhart' genoemd, kon geen leed zien van ernstige aard of hij werd tot tranen toe bewogen. Hij en zijn vrouw waren zeer hulpvaardig en mensen in verlegenheid vonden een open deur, een belangstellend hart en een luisterend oor. Een meisje uit een arbeidersgezin dat tuberculose had, werd weken lang, tot aan haar dood, in de gastvrijheid van Rudolph en zijn vrouw met veel liefde en helemaal belangeloos verpleegd.

Rudolph was een man met één droom. Gevoelig voor leed en ellende trok Rudolph zich het lot aan van de kleinen en de zwakken; bekend als hij al geworden was in de leidse tijd om zijn hulpverlening. Hij was ook goed op de hoogte van de wettelijke bepalingen en regels in de praktijk van het leven. Met groot enthousiasme en jeugdig vuur begint Ds. Rudolph aan het voorbereidende werk van zijn nieuwe arbeidsveld. Zaterdag 28 juni 1913 de eerste stenen worden gelegd van het meisjespaviljoen en het jongenspaviljoen.

In september 1913 krijgt dominee Rudolph te horen dat hij kanker heeft. In Nederland is hij uitbehandeld maar in Heidelberg zou er nog hoop voor hem zijn. Tijdens de jaarvergadering van de Verenging tot duurzame verzorging van verwaarloosde kinderen, die op 31 maart 1914 gehouden werd, is het droevige besluit genomen om voor Ds. Rudolph een plaatsvervanger te zoeken.

"Er is nog goede hoop dat ik met mijn gezin op Achterveld zal komen, om daar de grote arbeid der liefde te beginnen" (8 januari 1914).

Zondag 10 mei 1914 werd Roelof Jan Willem Rudolph uit zijn lijden verlost. Ds. Rudolph werd 15 mei 1914 opgevolgd door Ds. S.J. Vogelaar die aanvankelijk, tijdens de ziekte van Rudolph, tijdelijk al was benoemd tot predikant-directeur met ingang van 15 mei 1914. Op 1 juli 1915 werd de Rudolphstichting geopend. Zo werd dominee Roelof Jan Willem Rudolph, een eigentijdse barmhartige Samaritaan, geëerd als grondlegger. De naam van de gelovige pionier en ijverige werker die zelf bezielde was en ook in staat was om anderen te bezielen, werd verbonden met het – sinds 1977 zo genoemde – Jeugddorp De Glind (Jellema, 1987).

2.3 Hoe is De Glind ontstaan

Wie door De Glind rijdt valt in eerste instantie niets op. Gewoon een klein groen dorp tussen Amersfoort, Leusden en Barneveld op de grens van de provincie Gelderland en Utrecht. Een dorp als alle andere kleine dorpen: een dorp met één hoofdweg met zijstraten waarlangs een kerk, een dorpscentrum, het voetbalveld en een aantal huizen liggen. Toch is dit dorp uniek in zijn soort. Het dorp biedt namelijk al een eeuw (tijdelijk) onderkomen kinderen en jongeren, die vanwege hun problematische opvoedsituatie niet bij hun eigen ouders kunnen opgroeien. Het jeugddorp biedt deze kinderen niet alleen een plek om te wonen, maar ook een omgeving waar zij hun talenten kunnen ontwikkelen.

Jeugddorp De Glind heeft nu ongeveer 650 inwoners, waarvan ongeveer 120 kinderen en jongeren verbonden met jeugdzorg in ongeveer 25 gezinshuizen, 6 gezinswoningen met zorgappartement (voor gezinnen met een kind met ernstige, meervoudige handicap) en 4 woongroepen. Een klein dorp, vooral bekend als jeugddorp. Van oudsher werden hier uithuisgeplaatste kinderen opgevangen in een gezinshuis. Tegenwoordig is Jeugddorp De Glind een kleine dorpsgemeenschap waar kinderen en jongeren een speciale plaats innemen, maar waar lang niet iedereen die er woont in de zorg werkzaam is. Toch is er sprake van een ‘specialisatie’ op het gebied van jeugdzorg en een concentratie van organisaties op het gebied van zorg en begeleiding van ‘bijzondere’ kinderen en jongeren. De slogan van het dorp is niet voor niets: ‘Waar jeugd en toekomst telt!’ (Rudolphstichting, 2014).

2.4 Geschiedenis

1911 – 1913 | De voorbereiding

In 1911 richt een aantal vooraanstaande gereformeerden de ‘Vereniging tot duurzame verzorging van minderjarigen’ op, met als doel kinderen die niet thuis kunnen wonen op te vangen en een nieuwe plaats in de maatschappij te geven. Dominee R. J. W. Rodulph wordt aangesteld als predikant-directeur. De vereniging koopt 110 hectare grond aan in De Glind voor eigen gebouwen en voor land en tuinbouwbedrijven.

1914 – 1927 | Pionieren

Vanaf 1 juli 1914 worden kinderen via de gereformeerde diaconieën ondergebracht in één van de twee paviljoens of bij boerenfamilies. Dominee Rudolph is eerder dat jaar overleden. Ondanks hun grote inzet slagen zijn opvolgers er niet in het werk financieel gezond te houden en een goed pedagogisch klimaat te scheppen. De stichting gaat failliet.

1928 – 1964 | Open voor alle kinderen

In 1927 wordt de Rudolphstichting opgericht om het werk over te nemen. In het dorp worden voortaan ook niet-gereformeerde kinderen opgevangen. Door crisis en oorlog blijft het een heel

gevecht om voldoende zorg te garanderen. Na de oorlog wordt gewerkt aan het vergroten van kennis en veiligheid.

1964 – 1994 | Modernisering en professionalisering

In de jaren '60 komt er meer aandacht voor de behoeften van de kinderen, bijvoorbeeld aan ontspanning en ontwikkeling. Het dorp krijgt sportvelden, een kinderboerderij, zwembad, soos en schateiland. De boerderijen worden afgesloten en de woonhuizen gemoderniseerd. Aan gezinshuisouders worden hogere eisen gesteld.

1994 – heden | Vernieuwende jeugdzorg

Vanaf 1994 worden nieuwe organisaties actief in De Glind: gezinshuizen, dagbehandeling, arbeidstraining en de opvang van ernstig zieke kinderen. Sindsdien richtte De Rudolphstichting zich op het beheer van de grond, de gebouwen en de voorzieningen in De Glind, evenals op het ontwikkelen van vernieuwende jeugdzorg projecten in en buiten De Glind (Keesom, 2015).

2.5 Missie

Elk kind heeft recht op een inspirerende en veilige leefomgeving om op te groeien tot een gelukkige en evenwichtige volwassene. De Rudolphstichting zet zich in voor kinderen en jongeren voor wie dat niet vanzelfsprekend is. De Rudolphstichting bevordert de ontwikkelingsmogelijkheden van uithuisgeplaatste kinderen door hen een thuis te bieden in een zo normaal mogelijke, vitale omgeving. Om dat te realiseren werkt de Rudolphstichting aan opvangmogelijkheden in gezinsvormen en het ondersteunen en onderhouden van Jeugddorp De Glind. De jarenlange geschiedenis biedt de Rudolphstichting een bron van kennis en ervaring om vernieuwende zorgprojecten te starten en op te bouwen. Hierin heeft de Rudolphstichting een introducerende en stimulerende rol en werkt altijd samen met uitvoerende jeugdzorgpartners (Rudolphstichting, n.d.)

2.6 Doelstelling jeugddorp De Glind

De Rudolphstichting richt zich met haar projecten op uithuisgeplaatste kinderen en jongeren. Soms hebben deze kinderen/jongeren gedragsproblemen en/of een verstandelijke beperking. Door allerlei problemen kunnen zij niet meer thuis wonen. Alle projecten zijn er op gericht deze kinderen en jongeren een eerlijke kans op een hoopvolle toekomst te geven.

Bij het opzetten van nieuwe projecten werkt de Rudolphstichting altijd samen met andere organisaties of personen. Zij hebben een directe relatie met het werkveld waarvoor het project is bedoeld. Dit garandeert dat een project echt waardevol is en dicht bij de behoefte staat van kinderen en jongeren die de hulp nodig hebben.

In elk project werkt de Rudolphstichting toe naar verzelfstandiging, zodat het project ook zonder de financiële inbreng van de Rudolphstichting kan blijven bestaan. De Rudolphstichting investeert tijd, geld en kennis, maar verleent zelf geen uitvoerende zorg.

Het doel is een omgeving te creëren waarin uithuisgeplaatste kinderen en jongeren zich kunnen richten op hun toekomst. Sleutelwoorden die in alle projecten terugkomen:

- Kleinschaligheid
- Gewoon leven
- Mogelijkheden en behoeften van het kind centraal (Rudolphstichting, n.d.).

Hoofdstuk 3 – Onderzoeksmethoden

3.1 Inleiding

Om een antwoord te krijgen op de hoofd- en deelvragen is er kwalitatief onderzoek (Verhoeven, 2008) gedaan binnen De Glind. Voorbeelden van kwalitatief onderzoek zijn:

- Literatuuronderzoek
- Interview
- Observatie onderzoek
- Expertinterviewgroep

Voor het beantwoorden van de vragen, is er binnen dit onderzoek voor gekozen om voor een groot deel praktijkonderzoek te doen en daarop aan te sluiten met literatuuronderzoek. Dit zodat alle medewerkers binnen De Glind zich gehoord zouden voelen. Hieronder is te lezen hoe dit per deelvraag is toegepast. Per deelvraag is gebruik gemaakt van een andere manier van onderzoek, wat hieronder verder wordt toegelicht.

Deelvragen:

1. Wat hebben complex getraumatiseerde kinderen nodig om onbezorgd en veilig op te groeien?

Om deze deelvraag goed te kunnen beantwoorden, is eerst literatuuronderzoek gedaan. Hierbij is gekeken naar wat eigenlijk met het begrip ‘getraumatiseerde kinderen’ wordt bedoeld, zodat duidelijk zou zijn waar de geïnterviewde het over hebben. Daarnaast is er gekeken naar wat deze kinderen nodig hebben om onbezorgd en veilig op te kunnen groeien. De vraag wat complex getraumatiseerde kinderen nog hebben, is de hoofdvraag geweest binnen het praktijkonderzoek van deze deelvraag. Het antwoord hierop maakt het literatuuronderzoek weer een stuk duidelijker.

2. Welke werkwijze hanteren de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) en hoe komt dit tot uiting in hun contact met de kinderen?

Om deze deelvraag goed te kunnen beantwoorden is er in eerste instantie een praktijkonderzoek gedaan. Hiervoor zijn verschillende medewerkers vanuit de verschillende milieus geïnterviewd. Het doel van interviews zal hieronder worden uitgelegd. Verder hebben er, om deze deelvraag goed te kunnen beantwoorden, observaties plaatsgevonden binnen de drie milieus, om een zo breed mogelijk beeld van de werkwijze binnen deze milieus te krijgen. De belangen van de observaties worden ook hieronder uitgelegd. Als laatste heeft er voor deze deelvraag literatuuronderzoek plaats gevonden. Hierbij is gekeken welke werkwijze het best past bij getraumatiseerde kinderen.

3. In hoeverre sluiten de werkwijzen van de drie milieus aan bij de behoeften van de kinderen?

Om deze deelvraag goed te kunnen beantwoorden is er zowel praktijk- als literatuuronderzoek gedaan. In het literatuuronderzoek is gekeken naar het belang van het aansluiten van werkwijzen bij de behoeften van de kinderen. Het praktische gedeelte is weer met interviews beantwoord. Er is vooral gevraagd aan de medewerkers van de drie milieus hoe zij denken dat hun werkwijze aansluit bij de behoeften van de kinderen binnen De Glind, en wat voor effecten het volgens hen heeft om via een bepaalde werkwijze te werken.

4. Op welke manier kan door samenwerking van de drie milieus de veiligheid (betrouwbaarheid en voorspelbaarheid) voor de kinderen worden bevorderd?

Om deze deelvraag goed te kunnen beantwoorden is er bij deze vraag zowel praktijk- als literatuuronderzoek gedaan. Voor het praktijkonderzoek is de deelvraag voorgelegd aan de medewerkers van de drie milieus binnen De Glind. Ook is deze vraag gesteld aan de expertinterviewgroep, die voor dit onderzoek is samengesteld. Het doel van de expertinterviewgroep wordt hieronder verder uitgelegd. Zij hebben ook meegedacht over de uiteindelijke samenwerking binnen de drie milieus en hoe zij dit voor zich zien. Hierdoor is de kans groter dat de medewerkers van De Glind achter de samenwerking staan, omdat zij hun eigen bijdrage hier aan hebben geleverd.

Maar ook was het belangrijk om deze vraag vanuit de literatuur uit te werken. Dit heeft duidelijkheid gegeven over wat er nodig is om de samenwerking binnen de drie milieus te bevorderen, zodat de kinderen op een betrouwbare en voorspelbare manier kunnen opgroeien.

3.2 Praktijkonderzoek

Er is praktijkonderzoek verricht om de praktische vragen te beantwoorden en om de aanbevelingen vanuit de praktijk te beantwoorden. Voor het praktijkonderzoek is er gebruik gemaakt van twee verschillende methoden: interviews en observatie.

Interviews

De interviews hebben als middel gediend om erachter te komen hoe de drie milieus het best kunnen aansluiten bij de behoefte van de kinderen binnen De Glind, wat de werkwijze is vanuit de drie milieus, wat de drie milieus nodig hebben de samenwerking te bevorderen, zodat de kinderen op een betrouwbare manier kunnen opgroeien. De medewerkers van De Glind kunnen hier zelf het best een antwoord op geven en daarom zijn de medewerkers van De Glind geïnterviewd.

Binnen dit onderzoek past een half gestructureerde interview met open vragen het best. Voordat de interviews waren afgenomen, is er eerst een topiclijst gemaakt met hierin de belangrijkste onderwerpen vanuit het onderzoek. Vanuit de topiclijst is er per deelvraag gekeken naar welke vragen er tijdens het interview het best gesteld kunnen worden, zodat er een goed antwoord komt op de deelvragen. Tijdens de interviews was er ook ruimte voor de eigen inbreng van de geïnterviewde (Verhoeven, 2011). De open vragen hadden vaak duidelijk een kwalitatief karakter, hier is wel een kwalitatief karakter voor vereist (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009).

Dit onderzoek is gestart met ten minste 16 interviews en deze zijn vervolgens verwerkt. Bij het afmeten van de interviews is er gebruik gemaakt van geluidsopnamen. Het opnemen van een gesprek heeft verschillende voordelen:

- Het gesprek kan op ieder gewenst moment en zo vaak mogelijk worden afgespeeld;
 - Door de mogelijkheid tot het stoppen van de opname kan het gesprek letterlijk worden uitgetypt.
- Dit verhoogt de betrouwbaarheid van het onderzoek (Verhoeven, 2011).

De interviews zijn verwerkt door middel van fragmenteren en labelen. Vervolgens zijn deze labels geordend en gedefinieerd en samengevoegd tot uiteindelijke kernlabels. De gegevens die uit de analyse en interviews komen zijn verwerkt als informatie voor het onderzoek (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009).

Na het verwerken van de 16 interviews, is er gekeken of er genoeg informatie was om de deelvraag zoveel mogelijk betrouwbaar te kunnen beantwoorden. Doordat er zoveel interviews zijn gehouden,

wordt de validiteit van het onderzoek vergroot, omdat er dan verschillende meningen zijn gehoord (Baarda & van der Hulst, 2012).

Observaties

Tijdens dit onderzoek is gebruik gemaakt van drie gestructureerde observaties. Het doel hiervan is om gericht te zoeken (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009). Het is belangrijk om de observaties in te kaderen, omdat te veel informatie af kan leiden van het werkelijke onderzoek. Omdat het doel van dit onderzoek de zoektocht naar de werkwijze van de milieus met de kinderen in De Glind is, kunnen in dit onderdeel de volgende subdoelen worden gesteld om het observeren meer gestructureerd te laten verlopen: hoe wordt gewerkt met de kinderen? Hoe is de samenwerking tussen de drie milieus op dit moment? Hier is gebruik gemaakt van het ABC-schema. Dit schema schetst een gehele situatie in drie stappen: (A) de aanleiding, (B) de reactie die hierop volgt en (C) het gevolg (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009).

Daarnaast is ook gebruik gemaakt van participerende observatie. Participerende observatie is het onderdeel zijn van een situatie, waarbij de betrokkenen niet weten dat je als onderzoeker in de situatie participeert (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009). Een risico hierbij is wel dat de kinderen zich anders konden gedragen dan normaal. In dit onderzoek gaat het echter niet om het gedrag van de kinderen, maar vooral om de interactie tussen begeleider en kind. Deze interactie vindt altijd plaats, het maakt dus niet uit of het kind zich anders gedraagt dan gewoonlijk.

Voor dit onderzoek is het belangrijk geweest om bij alle drie de milieus te observeren, omdat observaties zicht geven op groep-specifieke patronen en op de werkwijze die de drie milieus hanteren. Door te observeren kan beter worden ingespeeld op de behoeftes van de medewerkers en jongeren van De Glind. Tijdens het observeren zijn de observaties letterlijk uitgeschreven aan de hand van de eerder genoemde checklist, zodat de informatie betrouwbaar is.

Expertinterviewgroep

Om een goede samenwerking te creëren was het noodzakelijk dat betrokkenen uit meerdere milieus hun stem hebben kunnen laten horen. Daarom is bij dit onderzoek gekozen voor het samenstellen van een groep experts die met elkaar meerdere malen in gesprek zijn gegaan over de samenwerking en werkwijze binnen De Glind; de expertinterviewgroep. Het overgrote deel van deze groep is werkzaam in De Glind. Binnen deze groep is er sprake van een vergadercultuur, bestaande uit de drie milieus

We kunnen in deze groep spreken van een vergadercultuur bestaande uit de drie milieus. In een vergadercultuur maak je gebruik van verschillende afdelingen (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009). Hier gaat het per definitie over interactie. Door bewust te kiezen voor een vergadercultuur met verschillende milieus, kan informatie worden gewonnen over het belang van deze milieus en kunnen verschillende denkbeelden bij elkaar gebracht worden. Dit kan meegenomen worden in het onderzoek. Doordat er tijdens deze vergaderingen meer individuen zijn, wordt er gesproken over 'respondenten'. Een respondent wordt benaderd om informatie over zichzelf te geven (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009)

3.3 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek is gehouden om theoretische vragen te beantwoorden en om de aanbevelingen, verderop in het verslag te lezen, vanuit literatuur te kunnen verantwoorden. Er is

gebruik gemaakt van verschillende soorten bronnen. Boeken, (wetenschappelijke) artikelen en internetsites, maar ook vakbladen zoals de Sozio, de krantbank en belangrijke instituten zoals het NJI. Om het literatuuronderzoek technisch goed te maken, staat voornamelijk de informatie uit het boek -Basisboek Kwalitatief Onderzoek- van Baarda en het boek -Wat is onderzoek?- van Nel Verhoeven centraal. Het basisboek Kwalitatief Onderzoek heeft een duidelijk kader gegeven van de manier waarop het literatuuronderzoek vorm gegeven is.

“Voor het kiezen van een boek kijk je naar de titel of een mogelijke samenvatting van het boek, daarna kijk je of het boek, artikel aansluit op het doel van het onderzoek. Het artikel of boek moet een recente datum bevatten, tenzij je niets van een recentere datum kunt vinden.”

“Literatuur is relevant als het aansluit op je onderzoek, van recente datum en voldoende kwaliteit is, en tot slot als het beschikbaar is. Als vuistregel kun je hanteren dat je goed genoeg gezocht hebt als je ongeveer 80% van de literatuurverwijzingen (die betrekking hebben op het onderwerp) uit het meest recente artikel over het onderwerp hebt” (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009, p. 81).

Om bruikbare literatuur te vinden voor dit onderzoek is eerst gekeken naar bruikbare documenten of boeken die over dit onderwerp te vinden zijn. Deze documenten of boeken zijn bekeken vanuit een helikopterview: welke stukken zijn er mogelijk bruikbaar voor de gehele vraagstelling?

“Het is belangrijk om de relevante informatie uit de verzamelde bronnen bij elkaar te houden door ze uit te typen en kort het onderwerp te benoemen, zodat de literatuur gemakkelijk terug te vinden is tijdens het beantwoorden van de deelvragen. De onderwerpen die boven de overgenomen stukken staan zijn vooral gericht op kernbegrippen die van belang zijn voor ons onderzoek” (Boeije, 2005).

Dit is voor dit onderzoek ook gedaan. Eerst is de relevante informatie verzameld en zijn de bronnen bij elkaar gehouden door ze kort te typen en het onderwerp te benoemen. Dit was handig omdat zo de literatuur gemakkelijk terug te vinden was tijdens het beantwoorden van de deelvragen.

Wat betreft de verwijzingen in het onderzoek is de APA richtlijnen gehanteerd.

3.4 Fasen in het onderzoek

Tijdens dit onderzoek zijn er drie fasen doorlopen:

Fase 1

De eerste fase stond in het teken van in het in contact komen met de drie milieus binnen De Glind. Door middel van interviews en observaties is duidelijk geworden op welke wijze de school, gezinshuisouders / woongroepen en vrijetijdbesteding werken. Naast het controleren wat voor werkwijze de drie milieus hanteren, is er ook gekeken naar wat de drie milieus belangrijk vinden, dit is vervolgens verwerkt in het eindproduct.

Fase 2

Fase twee bevat het literatuuronderzoek. Allereerst is er gekeken naar wat voor effect het heeft voor complex getraumatiseerde kinderen om benaderd te worden vanuit dezelfde werkwijze binnen de drie milieus, en naar wat de voordelen zijn om binnen een grote organisatie goed samen te werken

voor de kinderen. Daarnaast is er gekeken naar de samenwerking binnen de drie milieus van De Glind en ook naar de gebruikte methodieken en de werkwijze. Hierdoor is er getoetst of de werkwijze aansluit bij de methodieken die gebruikt worden bij de drie milieus binnen De Glind.

Fase 3

Tijdens de laatste fase is het onderzoek afgerond. Door de vorige twee fasen is een eindproduct op tafel gekomen. Door de informatie uit de vorige twee fasen is duidelijk geworden dat de drie milieus niet per se dezelfde werkwijze moeten gebruiken, maar daar wel dezelfde basishouding in moeten hanteren. Dankzij de mening van de geïnterviewde over een juiste manier van werken en de literatuur dat daar bij hoort is er uiteindelijk een gezamenlijk standpunt gevormd dat mee kan werken aan de verbinding tussen de drie milieus.

Hoofdstuk 4 - Uitwerking deelvraag 1

Wat hebben (complex) getraumatiseerde kinderen nodig om onbezorgd en veilig op te groeien?

4.1 Inleiding

De cijfers liegen er niet om: tussen de 25 en 50% van de kinderen heeft één of meerdere traumatische ervaringen opgedaan. Om te voorkomen dat deze kinderen ontwikkelingsproblemen of langdurige klachten overhouden aan de gebeurtenis, is een goede behandeling en begeleiding van levensbelang (Logacom, 2014).

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de vraag wat kinderen met een trauma nodig hebben om onbezorgd en veilig op te groeien. Hierbij zal eerst aandacht gegeven worden aan het fenomeen 'trauma', waarbij de koppeling wordt gelegd tussen kinderen en trauma's en ook aandacht wordt gegeven aan complexe trauma's. Vervolgens zal duidelijk worden hoe een trauma zich kan uiten en wat deze kinderen nu eigenlijk nodig hebben om zich weer geborgen en veilig te voelen. Hierbij zal de informatie vanuit de interviews worden toegepast om ook de verbinding te leggen tussen de literatuur en de realiteit in jeugddorp De Glind.

Naast kinderen met een traumatische achtergrond, worden er in De Glind ook andere kinderen geplaatst. Dit zijn uithuisgeplaatste kinderen met complexe problematieken zoals autisme, hechtingsproblematiek en ADHD. Deze zullen in hoofdstuk 6.2.1 worden behandeld, waarbij ook gekeken wordt naar de behoeften van deze kinderen en hoe hierop aangesloten kan worden.

4.2 Wat wordt er bedoeld met complex getraumatiseerde kinderen?

"A basic definition of trauma is an event that takes away our sense of security and stability, leaving us feeling helpless, afraid, unprepared and alone" (Parks, 2015).

Een trauma is, zoals het citaat hierboven ook al beschrijft, het gevolg van een langdurige of herhaalde ernstige gebeurtenis die veel invloed op je heeft, bijvoorbeeld wanneer een kind in een omgeving is opgegroeid waarbij misbruik, mishandeling, verwaarlozing of een onveilige sfeer is (Mooren & Stöfseel, 2010). De psychische gevolgen na een schokkende gebeurtenis grijpen diep in. Na een (complex) trauma kunnen gevoelens van angst en ontredde opspelen en een tijd lang aanwezig blijven. Zolang deze gevoelens de ruimte krijgen, kan een trauma worden verwerkt. Steun van de directe omgeving, voldoende rust, de mogelijkheid hebben om erover te praten en proberen het dagelijkse leven weer op te pakken, helpen in de verwerking hiervan (Lindauer & Boer, 2013). Het onbesproken laten van het trauma kan er echter voor zorgen dat er ongecontroleerde herbelevingen plaatsvinden (Lieshout, 2009). Vanaf dit moment kan er worden gesproken van een complex trauma, het blijft achtervolgen, ook langere tijd na de gebeurtenis. Ingrijpende ervaringen kunnen een grote invloed hebben op de verdere ontwikkeling van het kind (Mooren & Stöfseel, 2010).

Zo kunnen de volgende gevolgen van gedragsproblemen zich voordoen (NJI, n.d.):

- Verlies van een affectieve relatie: dit verlies wordt gevoeld door jeugdigen van elke leeftijd, hoewel de wijze waarop jeugdigen reageren afhankelijk is van het ontwikkelingsniveau;

- Gebeurtenissen die een verlies van gevoel van eigenwaarde teweegbrengen: dit vormt een veelbetekenende psychosociale stressfactor;
- Angstaanjagende persoonlijke gebeurtenissen: deze zijn van zodanige aard dat het een bedreiging vormt voor het toekomstige welzijn van de jeugdige.

Ook jonge kinderen – zelfs baby's – kunnen in reactie op stress of trauma vastlopen in negatieve of verwarrende emoties (Radboud Universiteit, 2014). Het is belangrijk om deze kinderen opnieuw mee te nemen in een veilige situatie en ze met geduld, liefde en duidelijkheid te behandelen, zodat het de traumatische gebeurtenis de ruimte kan geven.

Eva Verlinden, orthopedagoog en onderzoeker bij Kinder- en Jeugdpsychiatrie, geeft in een artikel van het AMC aan dat een trauma heel vaak wordt verwaarloosd door hulpverleners. 'Vanwege gebrek aan kennis, tijdsdruk en bezuinigingen, maar ook omdat zorgverleners soms niet durven te vragen naar traumageschiedenis en traumaklachten uit vrees om iets pijnlijks op te rakelen. Soms missen ze eenvoudigweg de hulpmiddelen; ze kennen de screeningslijst niet.' (Duynstee, 2014).

Om een posttraumatische stressstoornis (PTSS) of klachten als gevolg van een trauma te kunnen herkennen, wordt gebruik gemaakt van een screeningslijst: de CRIES-13. Er is een kinder- en een ouderversie. In de kinderversie worden vragen gesteld als: 'Denk je eraan zonder dat je het wil, schrik je sneller dan voorheen en zie je er plotseling beelden van in je hoofd?' Ze maken de typische PTSS-symptomen inzichtelijk: herbeleving, vermijding en verhoogde prikkelbaarheid (Duynstee, Movisie, 2014).

Verlinden en haar collega's zullen komend jaar zorgverleners wijzen op het bestaan van de lijst. Ook bij opleidingen en nascholing moet er meer aandacht zijn voor trauma, en huisartsen en leerkrachten op school moeten er alerter op zijn. Verlinden: 'Als een kind plotseling veel ruzie maakt, hyperactief wordt of zich juist terugtrekt. Als er plotseling concentratieproblemen ontstaan waaronder schoolprestaties lijden. Dan zou er sprake kunnen zijn van een trauma' (Duynstee, Movisie, 2014).

4.2.1 Uitingen van trauma bij kinderen

Getraumatiseerde kinderen praten bijna nooit spontaan over hun angsten en trauma's. Ze hebben meestal ook weinig inzicht in de relatie tussen wat ze doen, wat ze voelen en wat hun is overkomen (Jong, 2014). Bovendien kan niet al ons gevoel onder woorden worden gebracht en is dit ook voor de één gemakkelijk dan voor de ander. Dit geldt voor kinderen net zo, emoties zijn niet altijd eenvoudig te uiten. Een trauma hoeft zich dus niet in alle gevallen te uiten in huilen of boosheid, dit kan zich op meerdere manieren manifesteren. Het NJI heeft een aantal van deze uitingen onder elkaar gezet, die een duidelijk beeld schetsen van uitingen van ander gedrag, bijvoorbeeld n.a.v. een traumatische gebeurtenis. Deze zijn verdeeld in verschillende leeftijdscategorieën:

Specifiek gedrag op de kinderleeftijd (0-6 jaar) (NJI, n.d.)

- zoekt nabijheid van belangrijke anderen (ouders, leerkrachten)
- trauma gerelateerd fantasiespel (enge mannen, boze dieren, bouwen van lego-gevangenissen), angstbeladen thema's in het spel en/of een toename of afname van fantasiespel
- terugkerende uitspraken over het trauma
- zoekt meer hulp en steun dan voor de gebeurtenis
- vertoont separatieangst, soms claimend gedrag (vastklampen)

- verlies van verworven leeftijdsadequate vaardigheden (bedplassen, opnieuw gaan duimzuigen, extreme behoefte aan 'transitional object' (overgangsobject))
- toename van de behoefte aan rituelen bij alle dagelijkse levensverrichtingen
- terugval in spraakontwikkeling

Kinderen tot 12 jaar

Bij kinderen in de leeftijd tot 12 jaar is geen sprake van leeftijdsspecifiek gedrag, hoewel er regressief (achteruitgaand) gedrag, niet nader omschreven, kan ontstaan.

Specifiek gedrag op de puberleeftijd

- toename van middelengebruik (alcohol, softdrugs)
- zelfbeschadigend gedrag
- verandering van dagelijks ritme
- actief opzoeken of vermijden van trauma gerelateerde televisieprogramma's (juist wel of juist geen thrillers willen bekijken)
- seksueel ageergedrag

4.2.2 Wat hebben deze kinderen nodig om zich veilig te kunnen voelen?

Ieder kind is anders, wat maakt dat niet ieder kind dezelfde aanpak nodig heeft om zich goed te ontwikkelen. De behoeften zijn verschillend. Dit geldt ook zeker als we praten over trauma's en veiligheid. We moeten bij het zoeken naar de beste manier van het bieden van veiligheid, voorop stellen dat de mogelijkheid aanwezig is dat dit niet bij ieder kind perfect aansluit.

Een traumatische gebeurtenis kan ervoor zorgen dat kinderen last krijgen van gedrags- of ontwikkelingsproblemen, afhankelijk van de tijd en intensiteit van het trauma. "De aanpak van kinderen of jongeren met gedrags- en ontwikkelingsstoornissen vraagt vanwege het tekort aan eigen structurerend, probleemoplossend vermogen altijd een algemene basisaanpak van 'structuur bieden', zodat hun wereld veiliger, overzichtelijker en beter voorspelbaar wordt" (Lieshout, 2009). Ook moet er bij elk probleem gezocht worden naar positieve mogelijkheden, talenten van de jeugdige, die als compensatiemogelijkheden aangewend kunnen worden. Op deze manier kan er bij de jeugdige gewerkt worden aan competentievergroting en kan de draagkracht en veerkracht versterkt worden. Als de draagkracht en het eigen structurerend vermogen van de jeugdige zijn verminderd door een stoornis of een afwijking, dan heeft de jeugdige daarnaast extra zorg en stimulering nodig. Het moet uitgedaagd worden door een adequaat opvoedingsmilieu met veel gelegenheid om te oefenen (Lieshout, 2009).

Het verlenen van structuur is hét middel om het leven overzichtelijk te maken als het kind zelf dit structurerend vermogen mist. Bijvoorbeeld structuur bieden in de ruimtelijke, materiële setting, in sociale situaties en in afspraken over de tijdstructuur thuis en op school (Bruininks, 1997). In jeugddorp De Glind wordt dit zichtbaar in de drie milieus die aanwezig zijn. In ieder milieu heeft het kind een aanpak waarbij het spelen, leren of wonen voorspelbaar blijft en het kind gemakkelijk mee kan doen. Deze aanpak is in ieder milieu verschillend, waarbij ook sprake is van persoonlijk handelen van de professional. Hoe dit tot uiting komt zal aan de orde komen in de volgende deelvragen. Hierbij is het wel van belang dat het kind de veiligheid en het vertrouwen voelt om zich binnen het dorp zo te bewegen. Wanneer de milieus deze voorspelbaarheid bieden, kan een kind hierop bouwen en eerder uit zijn of haar comfortzone komen en bouwen aan de eigen groei en ontwikkeling.

4.3 Respondenten

Respondenten is gevraagd wat zij denken dat kinderen met een trauma nodig hebben om gezond te kunnen opgroeien. Verschillende antwoorden en inzichten zijn hierbij gegeven, die hieronder in kaart gebracht worden. De antwoorden die gegeven zijn sluiten aan bij de bovengenoemde literatuur, maar gaan ook verder dan dit en hebben vanzelfsprekend meer betrekking op de praktijk en de ervaringen van de ondervraagden.

“Nu met de veranderingen binnen de jeugdzorg merk ik wel dat er steeds meer getraumatiseerde kinderen binnen komen” (W.8.5).

4.3.1 Problematieken

De doelgroep binnen De Glind is in de loop der jaren erg veranderd. In eerste instantie kwamen er in het dorp kinderen die om welke reden dan ook niet meer thuis konden wonen en opgevangen werden in het jeugddorp. Tegenwoordig komen er niet meer alleen kinderen met een instabiele thuissituatie, maar neigt dit steeds meer naar kinderen met een psychiatrische achtergrond of hechtingsproblematiek (W.1.5, W.3.2, W.2.6, W.3.3, W.6.1, W.7.9).

Ook is hierbij gebleken dat de kinderen die in het jeugddorp zijn geplaatst een zo complexe problematiek hebben dat zij onder begeleiding moeten zijn van professionals. Deze kinderen worden vaak geplaatst in een geschikte woonvorm, waar zij de hulp krijgen die zij nodig hebben (W.4.1, W.7.5, W.7.8). Over de uitingen van deze problematieken is weinig gesproken, hier is ook niet nadrukkelijk naar gevraagd, omdat dit zo per kind en per moment kan verschillen dat dit vanuit de literatuur voldoende is benoemd.

De kinderen die in de woongroepen of gezinnen zijn geplaatst, hebben niet altijd dezelfde problematiek als de kinderen die het speciaal onderwijs van De Glind zitten. Hier komen voornamelijk kinderen die niet genoeg tot leren of ontwikkeling kwamen, met als oorzaak hun gedrag. Veel van deze kinderen wonen niet in het jeugddorp, maar nog bij hun eigen ouders, en hebben voornamelijk een ontwikkelingsproblematiek (O.2.3).

Daarnaast blijkt ook dat deze kinderen meer nodig hebben dan een plek om te wonen en het volgen van (speciaal) onderwijs. Net als ieder ander kind heeft het ruimte en mogelijkheid nodig om te kunnen spelen: vrije tijd. Dat de Glind een drie-milieus-voorziening is, is eerder in dit onderzoek al gebleken, maar ook vanuit de interviews wordt bevestigd dat dit bevorderlijk is voor de doelgroep.

“Het dorp is in ieder geval bedoeld voor kinderen/jongeren die een drie milieus voorziening nodig hebben” (W.7.4).

4.3.2 Wat hebben deze kinderen nodig om zich veilig te kunnen voelen?

De in De Glind geplaatste kinderen hebben, net zo goed als andere kinderen, recht op een veilig en gezond klimaat om in op te groeien. Ook binnen de drie milieus wordt hier zorgvuldig aandacht aan gegeven, op verschillende manieren. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de behoeften van de kinderen.

In het onderwijs blijkt dat duidelijkheid en structuur de hoofdpunten moeten zijn in het lesgeven en werken met de kinderen. Als de leerkracht zegt dat hij iets doet, moet hij dat ook doen. Dat biedt zekerheid aan de kinderen en hiermee is hij consequent in zijn handelen (O.1.6, O.1.7). In hoofdstuk 6.2.1 wordt verder uitgelegd waarom dit voor bijvoorbeeld kinderen met autisme zo belangrijk is. Bij

structuur in het onderwijs is het ook belangrijk dat er zo min mogelijk wisseling is in leerkrachten. De klas moet een veilige plek voor hen kunnen zijn (O.3.8), waar zij ook zichzelf mogen zijn.

Ze mogen zijn wie ze zijn, je leert met elkaar omgaan. Het zal vast een keer misgaan en dingen worden gezegd, maar probeer het daarna ook goed te maken” (O.3.9).

Leerkrachten zijn gedreven om de kinderen te bieden wat zij nodig hebben in het onderwijs. Ze denken met de kinderen mee en nemen ze waar nodig bij de hand. Een vertrouwensband blijkt heel belangrijk en ook een hoop geduld is nodig om op de juiste manier bij hen aan te kunnen sluiten (O.1.12).

“Veel succeservaringen wil je ze laten doen. Elke stap moet je doordenken met ze, en met ze vooruit proberen te denken. Maar wel leermomenten blijven creëren, want je kunt ze ook te veel beschermen en te veel voor structureren” (O.1.12, O.2.11).

Vanuit de interviews met het milieu vrije tijd, zien we overeenkomsten met het onderwijs. Ook hierin is het belangrijk om de kinderen met geduld en inzicht te benaderen en vervolgens duidelijkheid en structuur aan ze te bieden. Er wordt genoemd dat dit plekje in De Glind waarschijnlijk niet de eerste verblijfplaats van een kind is, waardoor de aanpak zorgvuldig moet zijn (V.3.16). De kinderen moeten zich veilig kunnen voelen, ook bij de buitenschoolse activiteiten (V.3.15, V.4.12).

“Geduld en inzicht. En de rem erop. Je moet ze weerbaar maken voor de samenleving, en weerbaar leer je alleen maar door durven te vragen en ergens tegen aanlopen” (V.2.16).

In de woonvoorziening zien we dat (pleeg)ouders en begeleiders vaak hun eigen visie toepassen in het opvoeden en begeleiden van de kinderen. Ze hebben ieder andere inzichten en ervaringen met de kinderen, maar ook zij noemen veiligheid als één van de belangrijkste dingen in de omgang met deze kinderen (W.2.5, W.2.16). Want wanneer er geen veiligheid is kan hiervoor een vorm van angst in de plaats komen, wat zich vervolgens uit in onder andere het gedrag van het kind (W.2.4). Bovendien noemen ouders dat het voor de kinderen belangrijk is om hen persoonlijk te benaderen en niet te generaliseren, er voor de kinderen te zijn en eerlijk naar elkaar te zijn (W.3.24). Ze moeten zich gesteund voelen in wat ze goed doen (W.5.2, W.5.3).

“Ze moeten zich kunnen hechten en de tijd krijgen om zich veilig te kunnen voelen ergens. Dan pas kunnen ze echt groeien” (W.3.7).

4.3.3 Omgeving

Jeugddorp De Glind is niet zomaar een dorp, het is een dorp met een drie-milieus-voorziening. Dit maakt het dorp voor zorginstellingen en probleemgezinnen aantrekkelijk. Bij navraag bij de medewerkers in het dorp komt dit ook naar voren, waarbij wordt bevestigd dat deze voorzieningen bijdragen aan de veiligheid voor de kinderen die in het dorp wonen, naar school gaan en spelen. Voor ouders biedt het veiligheid omdat het dorp er niet anders uitziet dan anders, het is toegankelijk en open (O.1.5). Voor de kinderen is er veel ruimte en zijn er faciliteiten en het dorp wil voor hen zijn als een warm nest. De sociale controle is groot, het is niet bedreigend, niet gesloten. Er gaat geen hek dicht (W.3.5). De kinderen kunnen veilig over straat. Iedereen kent elkaar, waardoor de lijnen kort kunnen blijven en de kinderen niet in zeven sloten tegelijk lopen (O.1.24, V.4.6, W.7.11 W.8.16).

“En het is een omgeving die niet dicht ligt bij het huisadres. Ze kunnen niet makkelijk naar huis toe lopen. Als je een activiteitscentrum om de hoek hebt, en ze zijn het zat lopen ze naar huis en ben je ze kwijt. Nou hier moeten toch een behoorlijk stukje sjouwen om naar huis te kunnen, dat gaan ze niet doen” (V.2.7).

Bovendien zitten er in het dorp verschillende zorgaanbieders die kunnen aansluiten bij de zorgvraag van de kinderen. Dit maakt dat ze niet alleen het ‘normale’ van opgroeien binnen handbereik hebben, maar ook de extra’s die zij nodig hebben vanuit hun traumatische achtergrond (W.8.9, W.8.10). Een mooi citaat van een ondervraagde, wat goed verwoord wat de kracht is van De Glind:

“Ik denk dat De Glind zo bijzonder is, omdat je het gezinsleven mag geven aan de jongeren. Je de jongeren het gevoel mag geven dat ze zichzelf mogen zijn, zich mogen ontplooien, de warmte en de liefde van een gezin heeft en de veiligheid van een dorp” (W.6.2).

4.4 Conclusie

Als nu literatuur- en praktijkonderzoek bij elkaar komen, wordt duidelijk dat kinderen met een complex trauma veel baat hebben bij een veilige en geborgen omgeving om in op te groeien. Vanuit de interviews ontdekken we dat veel medewerkers dit als een belangrijk uitgangspunt voor het werken met de kinderen zien. Ook de literatuur beschrijft dat kinderen behoefte hebben aan deze basis. De kernwoorden ‘duidelijkheid’, ‘structuur’ en ‘betrouwbaarheid’ zijn sleutelwoorden die blijven hangen. Los daarvan, mag duidelijk worden dat kinderen met een trauma een flinke rugzak met zich meebrengen de wereld in. Het is duidelijk dat problemen in gedrag, concentratie en contact kunnen optreden. Hierbij zijn de behoeften verschillend, niet ieder kind is hetzelfde en niet ieder kind heeft dezelfde aanpak of aandacht nodig. Er moet worden gekeken naar het individuele kind, iets wat in dit onderzoek vaker dan eens naar voren zal komen als kern. De hoofdzaak in het bieden van veiligheid voor deze kinderen, zal voornamelijk draaien om het bieden van structuur en het duidelijk zijn naar de kinderen. Dit kan bijvoorbeeld door altijd aan te geven wat er gaat gebeuren, hierin dus voorspelbaar te zijn, en een open houding te geven naar de kinderen toe. Zolang de kinderen weten wie ze kunnen vertrouwen, geeft dit hen de ruimte zichzelf te kunnen zijn en te groeien (Lieshout, 2009). Oftewel: ruimte biedt kans tot ontwikkeling.

Daarnaast is duidelijk geworden dat De Glind een aantrekkelijk dorp is voor deze omschreven doelgroep. Dit is voornamelijk vanwege de drie-milieus-voorziening die het dorp biedt. De kinderen krijgen de kans om te wonen, naar school te gaan en deel te nemen aan activiteiten buiten school, binnen hun eigen omgeving. Het dorp is een plek waar sociale controle een stuk veiligheid creëert omdat iedereen elkaar kent en weet wat er verwacht wordt van elkaar. De kinderen kunnen zelf over straat en weten bij wie ze terecht kunnen als ze een uitlaatklep of praatpaal nodig hebben. Door deze drie-milieus-voorziening is het dorp uniek in zijn soort, er is geen ander dorp als dit in Nederland.

Hoofdstuk 5 – Uitwerking deelvraag 2

Welke werkwijze hanteren de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) en hoe komt dit tot uiting in hun contact met de kinderen?

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de vraag welke werkwijze de drie milieus binnen De Glind hanteren en hoe dit tot uiting komt in hun contact met de kinderen. Hierbij zal eerst aandacht gegeven worden aan een stukje ontwikkeling van kinderen en wat de beschermende factoren zijn om onbezorgd en veilig op te kunnen groeien. Vervolgens zal er een stukje te lezen zijn over wat de gevolgen van traumatisering zijn op allerlei ontwikkelingsgebieden. In het laatste theorie stukje wordt duidelijk wat ouders/opvoeders nodig hebben om hun kinderen een veilige en onbezorgde opvoeding te geven. Als laatste zal de informatie vanuit de interviews worden toegepast om ook de verbinding te leggen tussen de literatuur en de realiteit in het jeugddorp.

5.2 De ontwikkeling van kinderen

De ontwikkeling van kinderen is een complex en dynamisch proces. Als er gekeken wordt naar verschillende soorten theorieën, komt naar voren dat ontwikkelingstheorieën vooral het accent leggen op de genetische aanleg en ervan uit gaan dat de ontwikkeling vooral uit het kind zelf komt. Andere theorieën gaan uit van de visie dat het vooral de inbreng van de opvoeders en de omgeving is die de ontwikkeling van het kind bepaalt. Uit onderzoek is gebleken dat zowel genetische als omgevingsfactor beide invloed hierop hebben (Koldenhof, 2010). In de eerste levensjaren staat de ontwikkeling van een veilige gehechtheidsrelatie centraal. Volgens de gehechtheidstheorie van Bowlby (HJK, 2002), heeft een veilige gehechtheidsrelatie tussen ouder en kind een positieve uitwerking op sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Een kind hecht zich aan personen die adequaat reageren op zijn signalen. Dit kan gaan om responsiviteit en sensitiviteit. Responsief wil zeggen een reactie geven die aansluit bij de vraag van het kind. Sensitief betekent gevoelig zijn voor de signalen die een kind afgeeft, ofwel signalen opmerken en op de juiste manier interpreteren.

Het kind is te zien als een van nature competent wezen, met de aangeboren gedrevenheid om die competentie verder te ontwikkelen (Walraven, 200). Kinderen willen, door hun omgeving te verkennen en door te communiceren met anderen, tot verdere ontwikkeling komen. Maar een gevoel van onveiligheid kan dat proces van de ontwikkeling afremmen. Creëren van een veilige sfeer is daarom voor elk kind van groot belang. Hierin speelt de kwaliteit van de interactie tussen volwassene en kinderen een grote rol. Vooral sensitieve responsiviteit is van belang. Door interactie met sensitief-responsieve volwassenen, ontwikkelen kinderen een gevoel van effectiviteit dat zich uit in onderzoeken, leergierigheid, de mogelijkheid om met anderen samen te werken en doorzettingsvermogen (Koldenhof, 2010).

Beschermende factoren kunnen de effecten van risicofactoren verminderen. Eén van de belangrijkste factor is vertrouwen. Als kinderen vertrouwen hebben in zichzelf en in ander mensen, vergroot dat hun veerkracht.

Als verdere beschermende factoren en krachtbronnen noemen Verhoeven & Dijkstra (Verhoeven, 2010):

- Vertrouwde, verzorgende volwassenen
- Beschikbare emotionele steun in sociaal netwerk

- Positieve relaties met leeftijdgenoten geeft veerkracht
- Gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen.

5.2.1 Gevolgen voor de ontwikkeling

Traumatisering heeft ernstigste gevolgen op allerlei ontwikkelingsgebieden. Deze kinderen hebben vaak moeite met relaties met anderen en zijn onveilig gehecht, hebben emotie-regulatieproblemen en dus een beperkte impulscontrole. Ze hebben een chaotisch brein, een beperkt vermogen tot mentaliseren en negatieve ideeën (cognities) over zichzelf en anderen. Al deze elementen hangen nauw samen met elkaar. Een veilige hechting is een voorwaarde voor het reguleren van stress, het leren reguleren van emoties en het ontwikkelen van een mentaliserend vermogen. Als er één bouwsteen ontbreekt, dan verstoort dat de ontwikkeling van alle andere gebieden (Struik, 2010).

5.2.2 Stressregulatie

De hersenen van een baby zijn chaotisch en niet georganiseerd. De amygdala van een pasgeboren kind heeft als het ware nog weinig ervaring met het beoordelen van situaties. Het kind huult om het minste of geringste en raak snel in paniek. Alle nieuwe en pijnlijke ervaringen zijn stressvol. De ouder reguleert de stress voor het kind. De ouders let op wat het kind aan kan en zorgt voor een juiste dosering en timing. Als het brein van de ouder kalm en georganiseerd is, stemmen de hersenen van de baby af op de hersenen van de ouders. Ze synchroniseren daarmee op een onbewust niveau en worden ook rustig. Als dit goed verloopt, ontwikkelt het brein gedurende de eerste levensjaren de vaardigheden om zichzelf te reguleren en heeft de ouder daar niet meer voor nodig (Struik, 2010).

Als de ouder echter zelf in paniek raakt, zijn de hersenen van beiden (kind en ouder) in paniek. Je kunt het brein niet voor de gek houden. Ook al probeert de ouder niet te laten merken dat hij of zij in paniek is, de baby neemt het toch waar door bijvoorbeeld motorische veranderingen of de hartslag. Als dat een structureel probleem is, blijft het brein van het kind chaotisch en leert het kind stress niet zelf reguleren. Ook kunnen hersencellen afsterven als ze niet op de juiste manier en in de juiste periode worden gestimuleerd. Een kind heeft dus een ouder nodig met een kalm brein om te leren stress te reguleren (Struik, 2010)

5.2.3 Hechting

Om het proces van synchroniseren te laten slagen, is ook een veilige hechting nodig. Het kind moet zich durven overgeven aan de ouder.

‘Een veilige hechting zorgt ervoor dat voor het kind angst en stress gereguleerd worden. Dat is de basis die nodig is voor een kind om de vrijheid te voelen om zijn aandacht te verschuiven van zaken die betrekking hebben op verdediging en veiligheid naar andere ontwikkelingstaken, zoals exploratie, leren en spel’ (Struik, 2010).

Als een kind geen veilige hechting ervaart, blijft het overleven in plaats van leven. Als traumatisering binnen het gezin plaatsvindt, dan is diegene van wie het kind afhankelijk is voor stressregulatie ook de bron van stress. Het kind kalmeert dan niet en blijft de wereld waarnemen vanuit het actiesysteem verdediging. Getraumatiseerde kinderen ontbreekt het aan beide voorwaarde om zelf te leren stress te reguleren, namelijk een kalme ouder en een veilige hechtingsrelatie. Het hechtingssysteem zorgt ervoor dat we erop gericht zijn steun te zoeken en ons te hechten aan andere mensen. Dit vergroot onze kans op overleven, omdat we er dan niet alleen voor staan. Door negatieve ervaringen met de hechtingsfiguur, de ouder, kan het hechtingssysteem minder actief

worden en/of van strategie veranderen. Het kind ontwikkelt angst om zich te hechten: hechtingsangst. Kinderen kunnen verschillende strategieën ontwikkelen om met die tegenstrijdigheid (hechtingsbehoefte en hechtingsangst) om te gaan. Het kind kan zich vastklampen aan de volwassene (aanklampend gehecht), zodat hij zelf niet hoeft te leren om stress te reguleren, want de volwassene doet dat dan voor hem. Hij kan zich terugtrekken en de volwassene niet meer opzoeken als er stress is (verwijdend gehecht). Om de angst onder controle te krijgen, verbreekt het kind het contact en kan dan vanuit verdediging boosheid en verzet laten zien. Die boosheid is dus eigenlijk angst om te hechten. Een andere mogelijkheid is dat ze verschillende strategieën door elkaar gebruiken. Dit kan voor verwarrend gedrag (agressief en uitdagend gedrag, angstig en teruggetrokken gedrag of beide) zorgen, ook wel gedesorganiseerde hechting genoemd (Struik, 2010).

5.2.4 Emotieregulatie

Emoties kunnen gezien worden als belangrijke helpers in ons leven. Ze geven ons richting, motivatie, kracht, waarschuwen ons en zijn een soort kompas. Als een mens zijn emoties niet goed kan gebruiken, is het leven moeilijk. Ook voor het leren herkennen, benoemen en reguleren van emoties is een veilige hechting nodig. Ook de emotieregulatie raakt bij getraumatiseerde kinderen dus verstoord. Een baby voelt alleen maar of iets in orde is of niet in orde is. De baby leert wat er in hem omgaat doordat de ouder dat voor hem benoemt: 'je hebt honger', 'je bent boos of bang'. Dit wordt ook wel spiegelen genoemd. Door te spiegelen, leert het kind zijn lichaamssensaties herkennen en erover reflecteren. De ouder weerspiegelt als het ware de binnenwereld van het kind. Een kind kan hier alleen van leren als het zich veilig en vertrouwd voelt en niet bezig is met overleven. Dat is meestal niet zo bij getraumatiseerde kinderen. Deze kinderen leren hun emoties dus niet reguleren. Hierdoor zijn ze wisselend van stemming, ongeremd, impulsief en kunnen ze hun gevoelens vaak niet goed benoemen (Struik, 2010).

5.2.5 Mentaliserend vermogen

Naarmate een kind ouder wordt, ontwikkelt zich het vermogen tot mentaliseren. De term 'mentaliseren' verwijst naar het vermogen van mensen om zichzelf en anderen te kunnen begrijpen door innerlijke gedachten, gevoelens en verlangens, kortom via de mentale ervaringswereld. Ook voor het ontwikkelen van het mentaliserend vermogen is een veilige hechting een voorwaarde. Naast de veilige hechting is er voorspelbaarheid en continuïteit nodig om überhaupt de samenhang tussen oorzaak en gevolg te leren en ervaringen te leren interpreteren. Het mentaliserend vermogen van getraumatiseerde kinderen ontwikkelt zich dus niet goed. En juist dat mentaliserend vermogen is hard nodig om traumatische herinneringen te kunnen verwerken. Doordat getraumatiseerde kinderen een beperkt mentaliserend vermogen hebben, kunnen ze zichzelf niet in het perspectief van hun omgeving zien. Ze kunnen niet nadenken over zichzelf, 'wie ben ik en wat wil ik'; laat staan over de ander. Daarom zijn ze in hun beleving dan ook het centrum van de wereld. Ze worden egocentrisch genoemd, maar in hun ogen heeft alles wat er gebeurt ook betrekking op henzelf. Als mama chagrijnig is, dan kunnen ze niet bedenken dat mama misschien slecht geslapen heeft. Hun conclusie is dat het door hen komt (Struik, 2010).

Spiegelen is het benoemen van de lichaamssensaties en gevoelens van het kind die jij denkt dat het kind heeft. Door een kind te spiegelen, leert hij nadenken over zijn binnenwereld en zijn eigen intenties: hij leert zijn binnenwereld mentaliseren. Een vervolgstap is het leren nadenken over de

binnenwereld van een ander en zijn intenties, het mentaliseren van de binnenwereld van de ander. Je kunt alleen een kind spiegelen als je zelf een goed mentaliserend vermogen hebt, omdat je je moet voorstellen hoe de binnenwereld van de ander eruit zou kunnen zien (Struik, 2010).

5.3 Opvoeding en ouderschap

Een 'ouder' is een persoon met een onvoorwaardelijk besef van verantwoordelijkheid voor een kind. De essentie van ouderschap is volgens Alice van der Pas: "onvoorwaardelijk en tijdloos besef van verantwoordelijk zijn" (Pas, 2005).

Van der Pas noemt de dagelijkse praktijk van ouderschap en het groot brengen van kinderen, de werkvloer. Op deze werkvloer spelen drie aspecten een belangrijke rol (Pas, 2005):

1. Vaardigheden van ouders. Veiligheid bieden, verzorgen, zicht houden op het kind, verwachtingen overbrengen en grenzen stellen.
2. Timen en doseren.
3. Emoties reguleren. Wanneer ouders hun basisvaardigheden inzetten, ervaren ze tegelijkertijd ook emoties. Zeker onaangename emoties, zoals conflicten uit de eigen jeugd, een gevoel van falen, bepaald gedrag van het kind kunnen ouders in de weg zetten. Om toch goed genoeg te kunnen reageren op het kind, moeten ouders in staat zijn deze emoties te reguleren.

Werken in jeugddorp De Glind vraagt van professionals om een stuk opvoeden van ouders te ondersteunen of soms zelfs over te nemen. Het opvoeden kan onder druk komen te staan en niet meer goed genoeg zijn op één van deze bovengenoemde onderdelen, vaak is er sprake van een wisselwerking en hebben ouders op meer van de boven genoemde gebieden hulp nodig. Ouderschap is een overkoepelend begrip, bestaande uit verschillende rollen en verantwoordelijkheden (Haans, 2004):

- Ouderschap is de verantwoordelijkheid tegenover het kind. Deze vloeit voort uit het feit dat het kind uit zijn of haar ouders is geboren. Hieruit volgt een existentiële onvervreembare relatie. Deze is er altijd. Dat betekent ook dat het kind zijn identiteit verleent aan deze ouders. De band met zijn ouders bestaat onvoorwaardelijk, hoeveel problemen er ook zijn binnen de ouder-kind relatie, en hoeveel andere opvoeders een kind ook heeft.
- Opvoeden is een onderdeel van het ouderschap. Opvoeden betekent een opvoedingsrelatie tussen ouder en kind. De ouders kunnen de verantwoordelijkheid van het opvoeden delegeren naar bijvoorbeeld pleegouders of andere (professionele) opvoeders; ook onderwijs heeft hierin een rol.
- Binnen het opvoeden zijn weer twee rollen te onderscheiden: de opvoedende en de verzorgende rol. Onder verzorgen verstaan we het voorzien van de basiselementen die het kind nodig heeft, zoals eten, drinken, warmte, kleding, liefde en koestering.
- Opvoeden betekent het voorleven van waarden en normen, het geheel van regels, geboden en verboden en bijvoorbeeld het bieden van structuur. Opvoeden doet altijd een beroep op verschillende vaardigheden bij de opvoeder.

5.4 Respondenten

De vraag in dit hoofdstuk is op welke manier de milieus werken met de kinderen. Is hier een vaste werkwijze voor, is dit in ieder milieu gelijk en hoe ziet dit er eigenlijk uit? Hierbij is voornamelijk naar voren gekomen dat, opnieuw, de kinderen behoefte hebben aan structuur en dat deze binnen de

milieus ook wordt geboden (W.3.13). Er wordt gekeken naar de behoeften van het individuele kind en hierop aangesloten. Bovendien blijkt dat medewerkers het ook belangrijk vinden dat men gespecialiseerd is.

5.4.1 Basis en structuur

Over het algemeen wordt vaker dan eens gezegd dat er geen vaste methodiek is om met de kinderen te werken. Bij ieder milieu komt naar voren dat kennis is vergaard en dit in het werken gepaard gaat met ervaring.

“Een kind is niet zwart-wit en wat een kind nodig heeft is ook niet zwart wit. Je kunt het nooit oplossen met één theorie of één specifieke aanpak of opvoedingsstijl. Daar blijf je altijd een beetje in wisselen” (W.8.17).

Binnen de woonvoorzieningen wordt zichtbaar dat rekening houden met elkaar iets heel belangrijks is. Als kinderen met elkaar, maar ook als ouders en kinderen onderling. Je moet leren rekening houden met elkaar (W.2.14). Daarbij hoort bijvoorbeeld ook het betrekken van de kinderen bij de dagelijkse dingen. De kinderen krijgen taken om mee te draaien in het gezin, wat benoemd wordt als de taakgerichte benadering. Het gezin waar binnen dit gebeurt, is groot en vindt het belangrijk dat de kinderen hierdoor bewust onderdeel zijn van het gezin (W.2.16). Bovendien geeft het de kinderen houvast; er is structuur in wat er per dag moet gebeuren en dit geeft een vast ritme (W.3.14). Daarnaast wordt ook gewerkt met een contextuele benadering, waarbij rekening wordt gehouden met de achtergrond van een kind. Waar komt het vandaan, wat heeft het meegemaakt en wat kunnen wij voor het kind betekenen? (W.2.18).

Wat ook wordt genoemd, is het zoveel mogelijk vasthouden van het gewone leven (W.4.11). Hierbij is het wel belangrijk dat de structuur hier geïmplementeerd wordt, bijvoorbeeld door een vaste plek aan tafel of een vaste benadering vanuit de ouders (W.4.12). Hierdoor weten kinderen wat ze kunnen verwachten en wordt het leven voor het voorspelbaar en veilig. Bovendien gebruiken veel mensen een bord om de vaste structuur op aan te geven en dit kracht bij te zetten. Zo blijf je transparant en kan eerlijkheid een grote rol spelen (W.5.9, W.5.10).

5.4.2 Duidelijkheid

Ook in het onderwijs wordt gebruik gemaakt van borden of pictogrammen om de kinderen te ondersteunen (O.1.10, O.1.11, O.1.12, O.1.13, O.1.14). Structuur is een groot sleutelwoord in de klas en de dagen moeten voor de kinderen voorspelbaar zijn. Dit is ook wat op de Donnerschool in De Glind wordt geboden (O.2.9, O.2.10, O.3.11).

“Ons eerste doel is een school zijn en tot didactiek komen, aan de andere kant zitten natuurlijk sociaal-emotionele doelen en een stukje maatschappij” (O.2.12).

5.4.3 Veiligheid

Binnen het derde milieu, de vrije tijd, is het uitgangspunt in het werken met de kinderen vooral laagdrempeligheid. De kinderen moeten zo mee kunnen doen, wie je ook bent en wat je verhaal ook is (V.1.13, V.1.17). Het moet veilig voor ze zijn, door respect, een open houding, iemand die naar je luistert (V.1.15, V.1.16). Binnen dit milieu wordt voornamelijk aangesloten bij de behoeften van het kind. Vooraf wordt bekeken hoe het kind zich voelt en hoe een activiteit daarop aangesloten kan worden, conflicten worden vermeden (V.2.11, V.3.21).

“Wat mijn doel is, als je het hebt over werkwijze, dat iedereen in mijn les dan groeit. Soms is het ook alleen maar plezier. Dan ben ik er met twee bezig en die andere zes die zijn aan het voetballen, en daar heb ik dan niet veel mee. Die hebben die dag niks en hebben alleen maar plezier, ook goed. En die andere twee ben ik aan het coachen zonder dat ze het zelf weten. Maar dat is ook niet nodig, en ik hoop dat die twee dan gegroeid zijn in dat uurtje. En die week erna zijn het andere weer, of die niet lekker in hun vel zitten” (V.3.22).

Naast dit alles wordt wel gezorgd voor voldoende leiding bij de activiteiten. Ieder kind heeft een andere benadering nodig, waar je met meer mensen ook meer tijd voor kunt maken. Sommige kinderen hebben dat stukje extra aandacht nodig, met genoeg professionele leiding kan dit ook gerealiseerd worden (V.1.14).

5.4.4 Methodieken per milieu

Wonen

Bij de vraag of er daadwerkelijk methodieken worden gebruikt binnen de milieus, komen verschillende antwoorden naar voren. Bij het wonen is dit niet op één vaste manier. De één gebruikt een bestaand concept (W.1.16, W.4.17, W.6.17), een ander werkt vanuit ervaring en weer een ander sluit het liefst aan bij wat het kind aangeeft nodig te hebben (W.1.18, W.3.16). Maatwerk leveren en aansluiten bij de wensen van het kind (W.1.17).

Een verschil is duidelijk merkbaar. Binnen grote gezinnen of organisaties is absoluut sprake van het gebruik van methodieken (W.2.22, W.7.21, W.8.19). Aan de andere kant gebruiken ouders en opvoeders stukjes van methodieken tot een nieuwe aanpak, die per kind verschillend kan zijn. Soms werkt een methodiek goed bij een problematiek (W.3.15, W.4.18), maar bij een ander kind hoeft dit niet hetzelfde te zijn (W.6.16). De meeste respondenten zijn het erover eens dat het belangrijk is om echt te zijn naar het kind toe, authentiek (W.6.18).

Onderwijs

In het onderwijs werkt dit heel anders dan in het milieu wonen. Lesgeven gaat vooral via de voorgeschreven methodes die in heel Nederland worden gebruikt en daarnaast is voor het sociaal-emotionele gebied de PAD-methode (O.2.13). Verder is er op dit moment op de Donnerschool geen vaste methodiek waar mee gewerkt wordt, maar lijkt dit wel meer te komen (O.3.12). Op dit moment wordt vooral een beroep gedaan op collega's, boeken en de ambulant begeleiders (O.2.14, O.2.16).

Vrije tijd

Door de bezuinigingen is er in dit milieu veel veranderd, ook als het gaat om methodieken. Vanuit Intermetzo, van waaruit de activiteiten voorheen werden aangeboden, zijn wel methodieken bekend, maar hier wordt niet altijd mee gewerkt (V.3.23). In een aantal gevallen is het een verzameling van methodieken, net als bij het milieu wonen, waarbij weer wordt aangesloten bij wat het kind nodig heeft (V.2.13). Toch wordt wel genoemd dat het belangrijk is om methodieken te gebruiken in de vrije tijd, omdat op die manier beter op een ander milieu kan worden aangesloten (V.3.24, V.3.25).

5.4.5 Ontbrekende aspecten

Er is aan respondenten ook gevraagd wat zij op dit moment missen in het aanbod van methodieken binnen De Glind. Concrete methodieken worden niet genoemd, maar er wordt wel gesproken over het volgen van (gezamenlijke) cursussen (W.5.14, W.6.25). Professionals moeten zelf ook gecoacht

en geschoold worden, zodat zij scherp blijven en ook weten wat er van hen wordt verwacht in het werken met de kinderen. Bovendien zorgt het volgen van gezamenlijke workshops voor meer contact, eenheid en overlap binnen de milieus en is iedereen bekend van de kennis van de andere milieus (W.5.15, W.6.23), wat ook in de volgende deelvraag behandeld zal worden.

Wat binnen de school gemist wordt is een IB'er, ter ondersteuning van het werk (O.1.16). Daarnaast wordt binnen dit milieu ook genoemd dat een stuk coaching in een begin gemist is (O.2.19). Voor het eerst werken met 'speciale kinderen' kan best ingewikkeld zijn, vooral als niet duidelijk is op welke manier dit gewenst is. Hierin zou meer begeleiding mogen worden gegeven. Contact hierover met collega's was echter wel dusdanig positief, dat dit bijdroeg aan een goede ontwikkeling hiervan (O.2.18).

Voor het derde milieu, de vrije tijd, is een onzekere tijd in aantocht. De jeugdzorg verandert en er zijn veel bezuinigingen, waar dit milieu binnen De Glind erg onder lijdt (V.1.20). Er is niet duidelijk wat in de komende jaren aan vrije tijd geboden kan worden en op welke manier dit zal gebeuren. Zullen er nog professionals aan het werk zijn of moet dit worden opgepakt door vrijwilligers? Samenwerking met de andere milieus krijgt hierdoor een hoge noodzaak, omdat deze problemen samen moeten worden aangepakt (V.3.26).

5.5 Conclusie

In het eerste stuk van deze deelvraag, wordt duidelijk dat zowel genetische als omgevingsfactoren beide invloed hebben op de opvoeding van het kind. In de eerste levensjaren staat de ontwikkeling van een veilige gehechtheidrelatie centraal, deze gehechtheidrelatie heeft een positieve uitwerking op de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. "Kinderen willen, door hun omgeving te verkennen en door te communiceren met anderen, tot verdere ontwikkeling komen. Maar een gevoel van onveiligheid kan dat proces van de ontwikkeling afremmen." Hierin komt naar voren dat veiligheid binnen de opvoeding van een kind heel belangrijk is. Verder zijn er nog meer beschermende factoren die daar een belangrijke rol in spelen; vertrouwen, beschikbare emotionele steun, positieve relaties met leeftijdgenoten, gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen. Dit stukje theorie wordt ook bevestigd in de interviews. In de interviews komt naar voren dat de meeste werken vanuit het "gewone" leven. De geplaatste kinderen weer een gewoon zo'n normaal mogelijke opvoeding geven zodat zij hun eigenwaarde en zelfvertrouwen terug krijgen. Maar daar in is de veiligheid en het vertrouwen een belangrijk puntje.

Wat opvalt is dat de gehechtheidrelatie in de theorie duidelijk naar voren komt, maar dit komt niet zo duidelijk naar voren binnen de interviews. De kans dat de gezinshuisouders dit bedoelen met het gewone leven is groot.

In het laatste deel van de theorie worden drie belangrijke aspecten genoemd waar ouderschap en het groot brengen van kinderen aan moet voldoen. Deze drie aspecten zouden een mooie overbrugging kunnen zijn met de werkwijze binnen De Glind (Pas, 2005).

1. Veiligheid bieden, verzorgen, zicht houden op het kind, verwachtingen overbrengen en grenzen stellen.
2. Timen en doseren.
3. Emoties reguleren.

Een specifiek antwoord op deze deelvraag ligt er niet. Als er naar de interviews gekeken wordt, gebruikt iedereen wel zijn eigen werkwijze, wat ook heel belangrijk is. Wat wel naar voren komt is dat alle drie de milieus het belangrijk vinden om de zelfde basishouding te hebben. Dit wordt in het volgende hoofdstuk verder uitgewerkt.

Hoofdstuk 6 – Uitwerking deelvraag 3

In hoeverre sluiten de werkwijzen van de drie milieus aan bij de behoeften van de kinderen?

6.1 Inleiding

In het Jeugddorp De Glind wonen kinderen en jongeren die uiteenlopende problematieken hebben. Hoe sluit je de werkwijze dan aan op de behoeften van het kind en gebeurt dit ook? Om deze deelvraag zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden is er zowel praktisch als theoretisch onderzoek nodig. Door middel van interviews binnen de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) wordt de informatie gebruikt om zicht te krijgen op de praktijk. Hoe wordt er binnen de drie milieus aangesloten aan de behoeften van de kinderen? Deze onderzoeksresultaten worden meegenomen om deze deelvraag te kunnen beantwoorden en tevens vergeleken met theorie. Daarnaast wordt er door literatuuronderzoek gekeken naar wat de positieve effecten zijn als de werkwijze aansluit bij de behoeften van de kinderen. Tot slot wordt er gekeken of het van belang is om in het Jeugddorp, binnen de drie-milieus-voorziening, op dezelfde manier te handelen. Geeft dit de kinderen en jongeren structuur en duidelijkheid, of is het goed dat er verschil zit in de werkwijzen binnen de drie milieus?

6.2 Waarom kijken naar het individuele kind?

Het is belangrijk om te kijken naar de behoeften van het individuele kind. Door te kijken naar de behoeften van het kind, bied je het kind de gelegenheid voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Dit stelt de kinderen in de gelegenheid om hun persoonlijke competenties te ontwikkelen. Het gaat om persoonlijke eigenschappen als veerkracht, impulscontrole, zelfstandigheid, vertrouwen, flexibiliteit, motivatie, volharding, creativiteit en cognitieve en taalvaardigheden. Door naar de persoonlijke eigenschappen van het kind te kijken en aan te sluiten op de behoeften van de kinderen, zorgt dit voor veiligheid (NJI, n.d.). Je veilig voelen is gebaseerd op vertrouwen: vertrouwen in je eigen mogelijkheden en bekwaamheden (Behrend, 2008).

Om je goed aan kunnen sluiten bij de behoeften van een kind, is het van belang om te kijken naar een aantal aspecten. Hieronder een aantal aspecten die met name gelden voor de kinderen in jeugddorp De Glind.

6.2.1 Rugzakjes

Binnen het jeugddorp zijn er kinderen met allemaal verschillende rugzakjes. Wat deze kinderen overeen hebben, is dat zij niet meer thuis kunnen wonen doordat ouders niet voor hen kunnen zorgen. De kinderen hebben vaak trauma's (seksueel misbruik, huiselijk geweld etc.) in hun jeugd opgelopen die nog invloed hebben op hun dagelijks leven. Je spreekt hier over complex getraumatiseerde kinderen. Wat zijn de behoeften van complex getraumatiseerde kinderen? Dit is in deelvraag één al uitgebreid besproken en wordt hier nog even kort samengevat.

Bij complex getraumatiseerde kinderen is het vertrouwen in medemensen nogal eens op fundamentele wijze geschaad, wat van invloed is op de vormgeving van het beeld over zichzelf, de ander en het leven. Hierdoor is het opbouwen van een pedagogische relatie niet altijd een eenvoudig proces. Het is belangrijk dat het kind hier de tijd en ruimte voor krijgt (Pelt, 2014). Voor een complex getraumatiseerd kind is het van belang dat het zich goed voelt bij de ander, dat het klikt en dat het

voorstel gaat. Voor kinderen is de omgeving waarin zij opgroeien en de mate waarin zij kunnen rekenen op bescherming van ouders, familieleden of belangrijke anderen van cruciaal belang bij het 'verwerken' van één of meerdere trauma's. De basisbehoeften bij kinderen met een complexe trauma zijn: realistische grenzen, zelfexpressie, zelfwaardering, autonomie, verbondenheid met anderen en veiligheid (Baas, n.d.) Binnen het begrip 'complex getraumatiseerde kinderen' vallen verschillende problematieken. Hieronder worden er drie hiervan kort onder de aandacht gebracht: autisme, hechtingsstoornis en ADHD.

Autisme: Kinderen met autisme hebben vaak moeite om de wereld om hen heen te begrijpen. Ze nemen gefragmenteerd waar. De informatie komt als het ware in de vorm van puzzelstukjes hun hersenen binnen. Daarom duurt het dus vaak wat langer voor een kind met autisme reageert op wat je zegt en doet. Doordat het onduidelijk is kan het kind soms erg boos worden (Nothbohm, 2012). Basisbehoeften: Bij een kind met autisme is het van belang dat je voorspelbaar, veranderingen tijdig aangeeft, duidelijk en strikt bent, korte zinnen gebruikt en het kind de tijd geeft om informatie te verwerken. Bij sommigen kinderen met autisme kun je gebruik maken van pictogrammen om duidelijkheid te bieden. Door gebruik te maken van pictogrammen weet het kind gelijk wat er gaat gebeuren en wat er bedoeld wordt. Als dit mondeling verteld wordt kan het onduidelijk zijn (Scheres, 2005).

"Bij behandeling of begeleiding van een kind met autisme is het belangrijk dat dit gericht is op een individuele behandeling van het kind. Een behandeling aangepast aan de individuele behoeften van het kind, die aansluit bij de mogelijkheden van het kind, en die gericht is op het vergroten van de vaardigheden die het kind nodig heeft om zich beter staande te houden in de samenleving" (Elst M. B., 2012).

Hechtingstoornis: Bij adoptie- en pleegkinderen komt hechtingstoornis relatief vaak voor. Dit komt omdat het kind uit zijn bekende omgeving is weggehaald en in een totaal nieuwe omgeving terecht is gekomen. Het uitgangspunt van elke situatie met betrekking tot kinderen met een hechtingstoornis is dat ze een veilige uitgangssituatie nodig hebben (Weenum, 2003). Belangrijk in het leven van kinderen met een stoornis in de hechting is dat er stabiele personen in de omgeving zijn die duidelijkheid, veiligheid, structuur en grenzen aan kunnen bieden, maar ook moet hij liefdevol en ondersteunend zijn (gedragsproblemen-kinderen, n.d.).

ADHD: Kinderen met ADHD hebben vaak een kort concentratievermogen. Voor kinderen met concentratieproblemen kan de boog niet te lang gespannen zijn. Het is daarom belangrijk om geconcentreerde periodes af te wisselen met periodes dat het kind zich niet hoeft te concentreren. Ook hebben zij vaak moeite om alle prikkels (geluid, licht, beweging) die op hen af komt te selecteren en reageren op elke prikkel in de omgeving (Elst, 2012). Zorg daarom voor een rustig opgeruimde ruimte waar het kind kan werken. De basisbehoeften bij een kind met ADHD zijn: structuur bieden, consequent zijn en het kind positief te benaderen (Lieshout, 2009).

"Het begeleiden van kinderen met ADHD of autisme vereist volgens Sonja Koster veelal maatwerk. Er bestaan veel verschillende gradaties. Iemand met ADHD is bijvoorbeeld vaak heel druk en impulsief, maar iedere persoon is anders. Waar de ene ADHD'er juist behoefte heeft aan prikkels, heeft de andere dat weer niet. Ik heb jongeren gehad die alleen maar konden leren als de radio aanstond. Dat is juist uit den boze als je uitgaat van het klassieke geval van ADHD, omdat veel ADHD'ers juist snel zijn afgeleid" (goc, n.d.).

6.2.2 Niveau

Het kijken naar het niveau van het kind is van belang als je kijkt naar de behoeften van het kind. Elk kind is anders en heeft andere behoeften. Waarom kijken naar het niveau? De activiteiten die het kind zelf kan uitvoeren noemen we de zone van de actuele ontwikkeling. Dit is het niveau wat het kind zelf aankan. Het is belangrijk dat het kind zich goed voelt. Een kind kan zich pas echt goed voelen als het werkje aansluit bij zijn of haar niveau. Als het niveau te hoog is kan hij/zij onzeker worden. Door het kind te observeren kun je erachter komen wat het kind wel en niet kan. Het is hierbij belangrijk om te kijken hoe de kinderen zelfstandig aan het werk zijn en hoe ze dingen oplossen. Je veilig voelen is gebaseerd op vertrouwen: vertrouwen in je eigen mogelijkheden en bekwaamheden (Behrend, 2008).

“Het gaat om aanleg en omgeving. Evenals volwassenen verschillen kinderen van elkaar in de mate van hun intelligentie” (Kohnstamn, 2009).

In de psychologie onderscheidt men tegenwoordig allerlei soorten intelligentie. Sternberg maakt onderscheid tussen drie. Intelligentie heeft een contextuele kant, een ervaringskant en een componentenkant. Bij de meeste mensen overheerst één van de drie. De contextuele kant is de mate waarin iemand de begaafdheid bezit om snel in te spelen op de eisen van de omgeving – context- en kan inschatten wat er wordt verwacht. Het zijn de praktische, dagelijkse-leven intelligentie, die dicht bij het begrip sociale context komt. De ervaringskant is de mate waarin iemand al denkende en doende op ideeën komt, inventief is in het leggen van verbanden tussen bekende en nieuwe vraagstukken. De componentenkant betreft het analytische proces dat zich in het hoofd afspeelt als een denkprobleem moet worden opgelost. De denk strategieën sluit het meest aan bij wat je op school en bij het leerwerk nodig hebt (Kohnstamn, 2009).

6.2.3 Achtergrond/persoonlijkheid

Natuurlijk is het zo dat de omgeving waarin kinderen groot worden, samen met hun aanleg bepalend is voor de vorming van hun persoonlijkheid. Voor jonge kinderen is dat in de eerste plaats het gezin waarin ze opgroeien, de manier waarop ouders en andere kinderen met hen omgaan. In het ene milieu wordt minder aandacht geschonken aan een klein kind dan in het ene andere. “De persoonlijkheid van een kind ontwikkelt zich in de interactie tussen dit kind, met deze aanleg, geërfd van ouders en opvoeding afkomstig uit de welstandkenmerken, inzichten, gewoonten en ideeën uit dat milieu (Kohnstamn, 2009). Dat de achtergrond van een kind belangrijk is in het afstemmen van een aanpak, blijkt vooral uit de interviews. Dit zal hieronder in hoofdstuk 6.3.1 worden toegelicht.

“Zowel Batstra als De Greef menen dat je maatwerk moet bieden. Batstra: “Met name onervaren hulpverleners - die door kostenbesparing steeds vaker worden ingezet - zijn geneigd vast te houden aan bepaalde behandelprotocollen. Terwijl het juist zo belangrijk is te blijven kijken naar wat het kind in een situatie nodig heeft” (Krijnen, 2012).

6.3 Respondenten

Uit de interviews is er naar voren gekomen dat er binnen de drie milieus gekeken wordt naar de behoeften van het kind. Hieronder wordt verder toegelicht hoe dit precies wordt gedaan per milieu.

6.3.1 Afstemmen per kind

Ieder gezin binnen jeugddorp De Glind heeft andere kinderen in huis, evenals op school of op de woongroepen. Dit vraagt vanzelfsprekend ook om een andere aanpak per kind. Vanuit de interviews is gebleken dat men dit ook belangrijk vindt. Ieder kind is een op zichzelfstaand persoon, met eigen interesses en kwaliteiten waarop je mag inspelen (W.1.4, W.2.17). Wat heeft het nodig en waar kan als ouder op worden voortgeborduurd (W.3.16, W.3.19).

Om op de juiste manier aan te sluiten bij het kind, is het belangrijk om goed te onderzoeken wat het kind nodig heeft en niet blindelings te vertrouwen op wat kinderen met dezelfde problematiek nodig hebben (W.8.26). De basis kan gelijk zijn, maar de toepassing moet passen bij het kind (W.6.20). Hierin worden nogmaals de termen ‘duidelijkheid’, ‘structuur’ en ‘veiligheid’ nadrukkelijk genoemd (W.1.9, W.1.10, W.3.10, W.3.14, W.3.17, W.5.12, W.6.19). Sommige methodieken of werkwijzen kunnen bij meerdere kinderen aansluiten, zolang de structuur voor hen maar duidelijk is (W.3.14).

Door de verschillende achtergronden van de kinderen is binnen het onderwijs ook maatwerk nodig. De één heeft intensiever begeleiding nodig met veel sturing, de ander kan al dingen alleen (O.2.33, O.3.14). In de meeste gevallen wordt gekeken naar de kwaliteiten van het kind, zodat leerkracht en kind samen kunnen kijken naar de beste aanpak (O.2.20, O.2.21).

Ook binnen de vrije tijd worden kinderen bekeken als individu en wordt hier in de activiteiten op aangesloten (V.4.15). Hierin is het ook mooi dat in de vrije tijd minder van de kinderen kan worden gevraagd. Ze moeten niks, ze mogen hier vrij spelen. In het jeugddorp gebeurt dit dan wel binnen pedagogische kaders, maar ook deze kinderen hebben de vrijheid om zichzelf te mogen zijn. Of dit nu betekent dat ze praten over hun problemen of dat ze hier geen enkele aandacht aan schenken, alles is goed en dat moet ook kunnen (V.1.19, V.4.14).

“Ik denk dat ieder milieu een ander werkwijze vraagt, dat het wel belangrijk is dat je dat je uitgaat van het kind, met z’n mogelijkheden en zijn beperkingen. Dat doe je allemaal” (V.1.26).

6.3.2 Contact tussen de milieus

Nu weten we welke methoden worden gehanteerd in de milieus, maar is nog niet helemaal duidelijk of de milieus van elkaars werkwijzen op de hoogte zijn. In hoeverre is er contact aanwezig en hoe belangrijk vinden zij dit zelf?

Uit de antwoorden blijkt dat sommige werknemers wel weten hoe collega’s uit de andere milieus werken, maar hierin wordt ook aangegeven dat je zelf initiatief moet nemen om dit lijntje kort te houden (W.3.28, W.2.29, O.3.16). Het gaat niet vanzelf. Voornamelijk door de veranderingen in de zorg was de communicatie eerder strakker en groeien de milieus nu steeds verder uit elkaar (V.2.17).

Anderen doen slechts een gok (W.4.22, W.6.26, O.1.28) of gaan er van uit dat iedereen vanuit dezelfde basis werkt (V.1.24). Slechts een aantal benoemt dat de lijntjes kort zijn en dat hierdoor de communicatie goed verloopt (V.1.27). Dat de communicatie over het algemeen meer mag zijn, wordt echter meer dan eens duidelijk gemaakt (W.5.21, O.1.36).

6.3.3 Belangen om binnen de drie milieus dezelfde werkwijze te hanteren

Het Jeugddorp de Glind is een uniek dorp met een drie-milieus-voorziening: wonen, school en vrije tijd. De kinderen die in het dorp wonen hebben regelmatig te maken met deze driehoek. Is dat dan van belang om dezelfde werkwijze te hebben per milieu? In het stukje hierboven over de behoeften

van de kinderen komt uit de theorie en de respondenten naar voren dat structuur erg belangrijk is voor de kinderen die wonen in het dorp, maar geldt dit ook voor de werkwijzen per milieu? Uit de respondenten van de drie milieus komt sterk naar voren dat dezelfde werkwijze hanteren voor- en nadelen heeft. Aan de ene kant zorgt eenzelfde werkwijze ervoor dat er duidelijkheid wordt gecreëerd voor de kinderen, maar aan de andere kant is elk individu anders en is het daarom ook goed dat niet alles hetzelfde is.

6.3.3.1 Voordelen

Voor een kind kan het veiligheid en vertrouwen bieden als alles doorloopt; op school dezelfde basis als thuis, dan weet het kind wat er van hem wordt verwacht en bovendien kan het prettig zijn als iedereen hetzelfde reageert (W.3.33, W.3.34). *“Er moet gewoon één strakke lijn zijn voor een kind. Een kind moet gewoon weten: op school kan ik niet buiten m’n boekje gaan, maar hier in het gezinshuis ook niet. Die duidelijkheid biedt veiligheid”*, aldus een respondent (W.6.6).

Een basis is stevig, voor ieder milieu is het mogelijk om vanuit deze basis te werken zodat dit ook voor de kinderen een basis kan zijn (W.1.27). Een pedagogische basis kan echter in ieder milieu een andere invulling krijgen en op deze manier kunnen de drie milieus elkaar aanvullen (V.1.28, W.6.31). Het mag duidelijk zijn dat ieder mens anders is, dus ook het werken met de kinderen vraagt een stukje persoonlijke invulling. Dat is prima, zolang met elkaar vanuit hetzelfde idee met de kinderen wordt gewerkt (O.1.33).

Uit de antwoorden van de respondenten blijkt ook de drive om met deze kinderen en jongeren te werken. Men wil de jongeren laten opbloeien en zelfstandig laten worden, het liefst door met elkaar vanuit eenzelfde pedagogische basis te werken (O.1.37, O.2.31, W.6.11). Hierin blijkt wel dat een hechte gemeenschap dit vergemakkelijkt. Wanneer De Glind als dorp samen kan werken, wordt het makkelijker om samen vanuit één visie aan te pakken (V.4.29).

6.3.3.2 Nadelen

Vanuit de voordelen komen ook voorzichtig de nadelen boven drijven. Er zijn namelijk ook argumenten voor verschillend werken met de kinderen. Zo wordt bijvoorbeeld genoemd dat ieder mens verschillend is en dat dit ook mag doorschijnen in het werken met een kind (W.1.25, W.1.26, O.3.16). Bovendien kun je vanuit jezelf je eigen kracht inzetten, zolang de basis stevig is (W.1.31, W.5.23). Precies dezelfde werkwijze is niet een realistisch iets, het is overal anders en ieder kind is ook anders (W.6.31, V.3.36), de vraag is of dit ook nodig is. Eén van onze respondenten vindt van niet, ieder milieu is verschillend en daarin mag ook de aanpak verschillen. Dat is ook nodig, omdat ieder milieu zijn eigen vaardigheden vraagt (V.1.26). En daarbij komt dat De Glind het gewone leven wil nastreven. In het gewone leven is het ook niet overal hetzelfde, ouders zullen altijd anders met je omgaan dan dat leerkrachten doen (V.1.28). Bovendien kan het voor een kind erg onprettig zijn als overal waar het zich bevindt semi-ouders zijn (V.1.27).

“De veiligheid bied je vooral zelf, door authentiek te zijn” (V.2.9)

6.4 Conclusie

Kijkend naar theorie en praktijk, is er duidelijk naar voren gekomen dat het van belang is om te kijken naar de behoeften van het individuele kind. Door hier naar te kijken kan het kind optimaal groeien, voelt het zich veilig en vertrouwd en kan het zijn of haar persoonlijke competenties ontwikkelen. Uit

de interviews binnen de drie milieus, is er naar voren gekomen dat het essentieel is om afzonderlijk naar elk kind te kijken, om zo aan te kunnen sluiten aan de behoeften van het kind. De basis (structuur, duidelijkheid) is voor ieder kind hetzelfde, maar daarin is het wel weer heel verschillend hoeveel structuur en duidelijkheid een kind afzonderlijk nodig heeft. Naast de basisbehoeften, is het dus ook belangrijk om te kijken naar het individuele kind. Dit komt ook terug in het theoretische stukje. Elk kind met een rugzakje heeft een aantal basisbehoeften, maar daarin verschilt het per kind hoeveel focus je hierop moet leggen. Het ene kind met ADHD heeft veel baat bij een prikkelarme omgeving en een ander kind juist weer niet. Om een kind tot zijn recht te laten komen is maatwerk dus onmisbaar. Het is van belang om jouw begeleiding aan te passen aan de behoeften van het kind. Hierbij kijk je naar de achtergrond, persoonlijk niveau en het rugzakje van het kind (Krijnen, 2012).

Uit de interviews is vrijwel iedere keer naar voren gekomen dat structuur en duidelijkheid erg belangrijk zijn, dit is de basis en geldt vrijwel voor elk kind. Maar hoe zit dit dan bij de werkwijze per milieu? Vanuit de drie milieus zijn de meningen hierover verdeeld. Doordat de kinderen behoefte hebben aan duidelijkheid en structuur is het positief dat de drie milieus 'dezelfde' werkwijze hanteren. Aan de andere kant zijn verschillen juist goed, omdat elk individu anders is en het in het 'echte' leven ook niet allemaal hetzelfde is. Uit de interviews komt naar voren dat ook bij de werkwijze per milieu maatwerk van belang is. De basis (duidelijkheid, structuur, transparantie) moet overal hetzelfde zijn, en deze moet ook binnen de drie milieus doorlopen. Alleen de mate van de hoeveelheid structuur en duidelijkheid is bij elk kind verschillend. Naast het stukje basis zijn er ook aspecten die de andere milieus zouden moeten weten over het kind, zodat zij voort kunnen borduren op hoe er bijvoorbeeld thuis wordt gewerkt. Zo blijft het voor het kind voorspelbaar en dit zorgt weer voor veiligheid (Behrend, 2008).

Als je dus kijkt naar de behoeften van het kind en naar de werkwijzen binnen de drie milieus, komt er sterk naar voren dat het van belang is om te kijken naar het individuele kind, dus om maatwerk te leveren. De basis geldt voor ieder kind, maar ook hierbij is het van belang om te kijken naar het individuele kind.

Hoofdstuk 7 – Uitwerking deelvraag 4

Op welke manier kan door samenwerking van de drie milieus de veiligheid (betrouwbaarheid en voorspelbaarheid) voor de kinderen worden bevorderd?

7.1 Inleiding

Bij het kijken naar de huidige samenwerking binnen de drie milieus in De Glind, valt op dat De Glind veel verschillende instanties heeft die in het dorp zijn gevestigd. Zoals al eerder in dit onderzoek is beschreven, is De Glind als klein dorp begonnen, waar men met elkaar samen aanpakte en voor de kinderen zorgde. Nu is de doelgroep enigszins veranderd ten opzichte van vroeger, maar is ook de samenwerking in het dorp achteruit gegaan. Vooral uit de interviews en gesprekken met de expertinterviewgroep komt dit naar voren. De meeste partijen zijn gemotiveerd om samen aan te pakken en de samenwerking te bevorderen binnen het jeugddorp De Glind. De vraag die tijdens dit onderzoek hierbij op komt is wel of deze vraag realistisch is en vooral hoe dit opgepakt kan worden. Een klein stukje theorie over samenwerking zal in deze deelvraag naar voren komen, maar 80% van de informatie zal komen vanuit de respondenten.

7.2 Theorie

Om betrouwbaarheid voor kinderen in het werken met hen te bevorderen, is meer nodig dan alleen kennis. Werken met kinderen en gezinnen die kampen met complexe problematiek is mensenwerk en stelt hoge eisen aan de werker op gebied van attitude, actuele kennis, effectieve handelingsstrategieën en vaardigheden (Jongepier & Schoonderwoerd, 2014). Bovendien moet er zorgvuldig worden omgegaan met deze kwetsbare mensen. “Getraumatiseerde kinderen zijn wantrouwend, omdat ze de ervaring hebben dat volwassenen niet altijd goed voor ze zorgen en hen zomaar pijn kunnen doen” (Struik, 2010). Dit vraagt geduld, duidelijkheid en zorgvuldigheid van de professionals. Zeker in een jeugddorp als De Glind, waar voornamelijk kinderen komen die een ernstig trauma hebben opgelopen. “Deze kinderen hebben vooral behoefte aan structuur, veiligheid en acceptatie in een emotioneel neutrale relatie” (Lieshout, 2009).

Door in teamverband te reflecteren op het handelen in de praktijk, kan de praktijkkennis van professionals gedeeld en benut worden voor verbetering van de kwaliteit (Jongepier & Schoonderwoerd, 2014). Hierom is het van belang om ook als drie milieus samen te opereren. In je eentje kun je als hulpverlener zeker veel bereiken, maar door samen te overleggen en te evalueren op dit handelen, kan het dorp sterk worden en hierdoor ook duidelijker en betrouwbaarder worden naar de kinderen toe.

7.3 Respondenten

Zoals hierboven ook al is beschreven, is het belangrijk om in het samenwerken rekening te houden met de veiligheid van de kinderen in De Glind. De respondenten is gevraagd wat zij hierin belangrijk vinden en hoe zij dat zien in het jeugddorp. Op welke manier kan de samenwerking dienen als veiligheid voor de kinderen en wat wordt daar nu al aan gedaan?

7.3.1 Communicatie

Op dit moment is er door de duidelijkheid en structuur in het dorp al een hoop vertrouwen aanwezig (O.1.30). De communicatie die er is, is goed en dient een doel: het begrijpen van het kind en daarin het juiste voor hem of haar zoeken (O.2.27). Op deze manier kunnen de milieus op elkaar aansluiten en vervolgens op het kind, waardoor voor hen de leef- leer- of speelomgeving veilig kan worden.

Ook wordt er gesproken over maandelijkse bijeenkomsten met elkaar. Dat is op dit moment door bezuinigingen weggefallen, maar was eerder een goed moment om met elkaar te delen over de kinderen (V.2.18, V.2.20). Dit zorgt voor begrip voor elkaars kinderen en de mogelijkheid om de kinderen een tweede kans te geven (V.3.14). Een voordeel dus voor betere communicatie.

7.3.2 Kracht van communicatie en samenwerking

Het is om verschillende redenen belangrijk om in een jeugddorp als De Glind met elkaar samen te werken. In dit dorp ook als drie verschillende milieus. Zo kan, als er iets speelt met een kind, de desbetreffende begeleider bellen naar bijvoorbeeld het thuisfront om na te vragen wat er voorgevallen is (O.1.23, O.1.36). Als deze lijnen kort zijn, kunnen situaties eerder onder de aandacht worden gebracht en opvallende dingen eerder worden gezien. Het is goed om te merken dat dit, ondanks de bezuinigingen, de communicatie tussen de milieus ook wel aan het groeien is. Er komen meer kleine activiteiten in het dorp en het draagvlak wordt breder (V.1.22). Hoe breder het draagvlak, hoe meer samen georganiseerd kan worden.

Het belang van samenwerken is onder de respondenten ook helder: samen met ouders moet je op één lijn zitten naar het kind toe. Op die manier bied je duidelijkheid voor het kind. Het effect is nog groter als dit doorloopt binnen alle drie de milieus (W.3.32, W.3.35, W.3.40).

“Met elkaar vormen we een cirkel en met elkaar kunnen we functioneren. Zo weet je ook van elkaar hoe het zit” (W.3.32, W.3.35, W.3.40).

Een aantal van de respondenten geeft aan dat de samenwerking al wel aanwezig is, maar dat meer overleg geen overbodige luxe zou zijn (V.3.34, V.3.35). Hier draagt de structuur van het dorp, die al van begin af aan aanwezig is, zeker aan bij en zou hier mooi op voortgeborduurd kunnen worden (V.1.31, V.3.11).

7.3.3 Huidige samenwerking

De samenstelling in De Glind is op het moment niet stabiel. Door de jaren heen is er veel veranderd als het gaat om samenstelling en hoeveelheid instellingen in het dorp en dit zal in de toekomst ook blijven veranderen. Het is van belang om, naast de bovenstaande thema's, ook te kijken naar de huidige status van de samenwerking in het dorp. Hoe denkt men daar op dit moment over en wat wordt hiervan geuit naar elkaar? Is de samenwerking op dit moment optimaal, wat zijn de positieve kanten van het dorp als eenheid en ontwikkelpunten die gestimuleerd kunnen worden?

Binnen het onderwijs zijn de meningen verdeeld. De één is best tevreden met de overdracht binnen de school en zorgt er zelf ook voor dat dit goed verloopt (O.2.26). Hierdoor houdt hij de lijntjes met het milieu wonen kort en is hij op de hoogte van wat het kind mee maakt. Daarbij worden momenten van intervisie binnen de school gestimuleerd, waarbij de samenwerking binnen het team wordt aangescherpt (O.2.14).

Bij de vraag of de milieus op de hoogte zijn van de werkwijzen van de andere milieus, wordt afwijzend geantwoord. De meesten zijn nauwelijks op de hoogte van de werkwijzen of weten niet meer welke kinderen nu precies in het dorp rondlopen (V.1.24, V.2.17). Vooral door de groei van zorginstellingen in het dorp is dit uit elkaar gegroeid. Het vraagt meer van medewerkers om de lijntjes met elkaar kort te houden

De samenwerking in het gehele dorp is in de afgelopen jaren verergerd. Vanuit een leefgemeenschap zijn de onderlinge contacten zakelijker geworden (O.3.26) en het dorp dreigt meer los zand te worden dan een hechte gemeenschap (V.4.2, W.2.29). Dit wordt door een aantal gezien als een gemis. Daartegenover zijn er ook medewerkers die van mening zijn dat de samenhang en communicatie op het moment wel vanzelf loopt. Iedereen kent elkaar of zoekt elkaar toch wel op omdat het dorp niet zo groot is. Je hebt hoe dan ook met elkaar te maken (O.1.27, O.1.28, W.8.41, W.8.42). Bovendien wordt ook duidelijk dat dit initiatief bij de mensen zelf ligt: wil je contact met een ander milieu, dan moet je hier zelf iets voor doen als hij of zij dit belangrijk vindt (O.3.18, O.3.19).

“Wij zitten er midden in, om een onderdeel te worden van het derde milieu. We noemen het bewust een onderdeel, omdat we nog steeds maatwerk leveren” (W.1.22)

7.3.4 Effect van bezuinigingen op de samenwerking

Helaas is niet alles te realiseren als we praten over ontwikkeling. De transitie zorgt voor de nodige zorgen en heeft ook bezuiniging als gevolg. Dit laat ook in De Glind sporen achter, die effect hebben op het samenwerken binnen de drie milieus. Zo bestaat bijvoorbeeld het gevaar van het wegvallen van het derde milieu: de vrije tijd, wat er op dit moment al voor zorgt dat men zelf moet uitzoeken wie de activiteiten regelt en hoe dit contact onderling moet verlopen (V.2.19, V.2.22). Veel benoemen dit als een groot gemis, omdat hiermee ook de drie-milieus-voorziening van het dorp onder vuur ligt (W.3.38). Bovendien zal het derde milieu in eerste instantie worden opgevangen door vrijwilligers, maar hebben zij wel genoeg kennis en kwaliteit om met deze kinderen te werken? (V.4.20). Geld speelt een enorme rol, dat blijkt hieruit duidelijk. Zolang er geen geld is, zal het derde milieu in gevaar blijven en maakt dit de communicatie tussen milieus ingewikkeld. Vooral als hiervoor professionals van buitenaf worden ingezet of voor iedere activiteit een andere vrijwilliger. Men zal zelf initiatief moeten nemen om een goede overdracht te hebben met het andere milieu. Toch is hier het vertrouwen niet helemaal zoek en wordt ook benoemd dat dit contact op één of andere manier toch wel plaats zal vinden (W.8.48).

“Het moeilijke van dat verhaal is natuurlijk geld, hè. Hoe nodig is het altijd en hoeveel contactmomenten zijn er dan nodig. Want voor het ene kind zal dat zoveel uur zijn en voor het andere zal dat zoveel uur zijn. Ja, daar een stuk vertrouwen vanuit de politiek in hebben, dat is moeilijk blijikbaar. En zeker als het om geld gaat” (O.2.40).

7.3.5 Wensen en praktische ideeën

Door alle veranderingen en komst van verschillende organisaties, heeft men ook dromen voor het dorp. Verschillende ideeën waarmee de samenwerking zou kunnen worden bevorderd. Zo wordt er bijvoorbeeld gepleit voor één gedragen pedagogische visie, wat ook weer nauw aansluit bij het doel van dit onderzoek. Maar de medewerkers van de verschillende milieus opperen ook andere middelen die zouden kunnen bijdragen aan het terugbrengen van eenheid en samenhang binnen jeugddorp De Glind.

Wat aanzienlijk vaak wordt genoemd, is simpelweg het praten met elkaar als milieus. Een overleg, intervisie, op een bepaalde manier samenkomen om met elkaar te kunnen doorspreken hoe het gaat met een kind en hoe de andere situaties aanpakt (O.1.38, O.2.29, V.3.4). Daarnaast blijkt dat dit waarschijnlijk ook niet als vervelend wordt ervaren, maar dat men het ook leuk zal vinden om elkaar te zien en te spreken (V.3.45, V.3.46, V.3.47). Bovendien zou dit ook kunnen door middel van

besprekingen van behandelplannen, met uit ieder milieu een afgevaardigde (W.7.31). Op deze manier wordt het draagvlak beter en is ook ieder milieu op de hoogte van de situatie van een kind (V.2.24, V.2.28). Zo kan rekening worden gehouden met het kind en aangesloten worden op de behoeften, zoals al eerder belangrijk is gebleken in dit onderzoek. Voor een juiste aansturing van dit contact en het plannen van deze bijeenkomsten, zou een ambulant begeleider gunstig zijn (O.2.37, O.2.38). Helaas wordt dit nu juist net wegbezuinigd. Daarnaast kan dit ook worden bevorderd door het gezamenlijk volgen van een cursus of training, waarbij de milieus samen ook in gesprek kunnen gaan over de problemen die zij tegenkomen en mogelijke oplossingen hiervoor (W.5.14, W.6.22).

Om toch tot een oplossing te komen, is met de respondenten gesproken over een gedragen pedagogische visie. Dat een visie belangrijk is, wordt meerdere malen genoemd. Vooral in dit dorp, waar de wil is om de kinderen vanuit één basis te benaderen (V.3.49, V.3.52). De vraag is wel of men nog zo wil werken en leven. Tijden veranderen en zo ook de zorg, maar met elkaar vanuit één standpunt werken zou toch een mooi plaatje zijn (V.4.28, V.4.30, W.1.29). Het zou De Glind als jeugddorp sterk maken, omdat alle milieus samen gaan voor één zelfde doel (W.6.29, W.6.30).

Maar hoe wordt één pedagogische visie dan precies ingevuld in een dorp dat al jaren draait? Het moet niet zo zijn dat de drie milieus op precies dezelfde manier met de kinderen werken, omdat dit de authenticiteit van de begeleiders aantast en ook voor de kinderen ruimte wegneemt. Er mag verschil zijn in werkwijze, maar de basis moet hierin hetzelfde worden (W.1.23). Wanneer één van de milieus een totaal andere kant op gaat, is de kans op verschil en misschien zelfs conflicten, veel groter. Zodra de basis gelijk is, vanuit eenzelfde visie met kernwaarden voor het omgaan met de kinderen, kan er meer samenhang tot stand komen en gaan mensen sneller met elkaar in gesprek (W.8.49, W.8.50). Zo komt men waarschijnlijk eerder van zijn eilandje en kan van elkaar worden geleerd (W.3.12, W.5.15, W.7.45).

Wellicht is het nodig om dit proces aan te sturen en het in goede banen te leiden. Een idee vanuit de respondenten is om één centrale plek te organiseren waar ideeën kunnen worden geuit en communicatie kan plaatsvinden. Hierbij kan ook worden gedacht aan een sleutelorganisatie, zoals Gezinshuis.com of de Rudolphstichting, die deze communicatie gericht aanstuurt (W.2.30).

7.4 Conclusie

De vraag is helder: kan de samenwerking binnen de drie milieus van De Glind worden bevorderd? Het is belangrijk gebleken om allereerst te onderzoeken hoe deze samenwerking op dit moment is. Hierover zijn de reacties verdeeld: de één is tevreden met hoe het gaat, terwijl de ander nauwelijks weet hoe de andere milieus werken met de kinderen. Vanuit de theorie is gebleken dat het belangrijk is dat organisaties, of in dit geval het dorp in zijn geheel, met elkaar samenwerkt (Jongepier & Schoonderwoerd, 2014). Dit bevordert namelijk ook de veiligheid voor de kinderen, wat ook het doel is van dit onderzoek.

Een pedagogische visie lijkt een kernwaarde: men zal de kinderen benaderen vanuit eenzelfde visie en hier qua werkwijze een eigen invulling aan geven. Het blijft belangrijk om authentiek te blijven, vooral naar de kinderen toe, omdat zij ook aanvoelen wanneer een ouder, leerkracht of groepsleider oprecht en eerlijk is. Maar de basis kan hierin wel hetzelfde zijn, zijn meerdere medewerkers en bewoners van De Glind het over eens.

Daarnaast is ook het belang van communicatie aangescherpt. Er wordt vaker dan eens genoemd dat men weinig met elkaar praat, of slechts wanneer dit vanuit eigen initiatief wordt gedaan. Er is geen vaste lijn in overdracht en mensen opereren op een manier dat zij denken dat aansluit bij de andere milieus.

Als alles naast elkaar wordt gelegd en vooral wordt gekeken naar de reacties van respondenten, wordt een grote wens naar meer samenhang en samenwerking zichtbaar. Ontmoeting. Men wil weten van elkaar wat er gebeurt en is ook geïnteresseerd in de andere milieus. Om dit waar te maken zijn verschillende stappen mogelijk, die hierboven ondergebracht zijn onder het kopje 'wensen en praktische ideeën'. Men heeft genoeg ideeën om het dorp terug te brengen tot één geheel, maar de stap wordt nog niet gezet. Samenwerken, dat lijkt de kern. Terug naar simpelweg contact met elkaar. Maar in deze stappen ook rekening houdend met de bezuinigingen en mogelijkheden die er overblijven. De wens ligt er, de motivatie is er, maar de stap moet samen worden gezet.

Hoofdstuk 8 – Conclusie

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de hoofdvraag. Om antwoord te kunnen geven zal er stil worden gestaan bij zowel literatuur als bij interviews om zo een evenwichtig beeld te krijgen vanuit de theorie en de praktijk.

8.2 Hoofdvraag: Op welke manier kan de pedagogische verbinding tussen de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) worden gemaakt, zodat De Glind een betrouwbare en voorspelbare plek is voor de kinderen?

Het zoeken naar een manier om de pedagogische verbinding tussen de drie milieus te kunnen maken, was nog best ingewikkeld. Vanuit interviews met medewerkers uit De Glind en literatuur is belangrijk en gewenst gebleken om zo goed mogelijk aan te sluiten bij wat de kinderen, die in De Glind geplaatst zijn, nodig hebben. “Door naar de persoonlijke eigenschappen van het kind te kijken en aan te sluiten op de behoeften van de kinderen, zorgt dit voor veiligheid” (NJI, n.d.). “Het is belangrijk dat een kind zich goed en veilig voelt. Het kind kan zich pas goed en veilig voelen als er wordt aangesloten bij de behoeften van het kind. Je veilig voelen is gebaseerd op vertrouwen: vertrouwen in je eigen mogelijkheden en bekwaamheden” (Behrend, 2008). “De veiligheid bied je vooral zelf, door authenticiteit te zijn” (V.2.9)

“Tussen de 25 en 50% van de kinderen heeft één of meerdere traumatische ervaringen opgedaan in hun leven. Om te voorkomen dat deze kinderen ontwikkelingsproblemen of langdurige klachten overhouden aan de gebeurtenis, is een goede behandeling en begeleiding van levensbelang” (Logacom, 2014). In het Jeugdorp De Glind hebben de uithuisgeplaatste kinderen veelal ook te maken met trauma’s. “Zij hebben ingrijpende ervaringen meegemaakt en zijn zwaar beschadigd door alles wat ze hebben meegemaakt” (W.3.3). “Deze Ingrijpende ervaringen kunnen een grote invloed hebben op de verdere ontwikkeling van het kind” (Mooren & Stöfse, 2010). “De basisbehoeften bij kinderen met een complexe trauma zijn: Realistische grenzen, zelfexpressie, zelfwaardering, autonomie, verbondenheid met anderen en veiligheid” (Baas, n.d.).

De aanpak van kinderen of jongeren met gedrags- en ontwikkelingsstoornissen vraagt vanwege het tekort aan eigen structurerend, probleemoplossend vermogen altijd een algemene basisaanpak van ‘structuur bieden’, zodat hun wereld veiliger, overzichtelijker en beter voorspelbaar wordt (Lieshout, 2009). Het verlenen van structuur is hét middel om het leven overzichtelijk te maken als het kind zelf dit structurerend vermogen mist. Bijvoorbeeld structuur bieden in de ruimtelijke, materiële setting, in sociale situaties en in afspraken over de tijdstructuur thuis en op school (Bruininks, 1997). De basis is voor een kind allemaal wel gelijk, structuur dat heeft eigenlijk elk kind wel nodig (W.6.19).

Toch is ook te zien dat De Glind met verschillende werkwijzen te maken heeft door de drie milieus. In ieder milieu wordt een andere activiteit geboden, waar ook een andere werkwijze bij past. “Ik denk dat ieder milieu een ander werkwijze vraagt, dat het wel belangrijk is dat je dat je uitgaat van het kind, met z’n mogelijkheden en zijn beperkingen. Dat doe je allemaal” (V.1.26). Er moet maatwerk worden geleverd waardoor een kind zich geaccepteerd en veilig kan voelen. “De één heeft intensiever begeleiding nodig met veel sturing, de ander kan al dingen alleen” (O.2.33, O.3.14). “Sommige methodieken of werkwijzen kunnen bij meerdere kinderen aansluiten, zolang de structuur

voor hen maar duidelijk is" (W.3.14). "Deze kinderen hebben vooral behoefte aan structuur, veiligheid en acceptatie in een emotioneel neutrale relatie" (Lieshout, 2009).

Vanuit deze basis, het bieden van structuur, duidelijkheid en veiligheid, kan er een pedagogische verbinding worden gelegd tussen de drie milieus. Dit zorgt er allereerst voor dat de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid in De Glind worden vergroot, omdat er meer vanuit één lijn gewerkt wordt. Vanuit interviews is gebleken dat er behoefte is aan meer samenwerking en meer contact tussen de milieus. Hierbij is het belangrijk dat er voldoende overdracht is tussen de milieus en dat begeleiders op de hoogte zijn van de situatie van een kind. "Samenwerken is heel erg belangrijk. Met ouders heb je natuurlijk dat lijntje, dat is nog belangrijker dan met scholen of vrije tijd. Het is belangrijk dat je met ouders zorgt dat je op één lijn staat naar het kind toe. Dat je met z'n drieën die opvoeding doet. Ik denk dat het een heel groot effect heeft, dat als een kind ziet dit is de lijn wat doorloopt. En dat kinderen gewoon weten dat er overleg is. Met elkaar vormen we een cirkel en met elkaar kunnen we functioneren. Zo weet je ook van elkaar hoe het zit" (W.3.32, W.3.35, W.3.40). Als vanuit één pedagogische visie kan worden gewerkt, wordt deze samenwerking ook bevorderd.

Naast een pedagogische visie is ook het gezamenlijk volgen van workshops genoemd. Als de drie milieus samen trainingen en workshops kunnen volgen, kunnen zij hierin op elkaar terugvallen en ook samen sterk staan in het werken met de kinderen. "Door in teamverband te reflecteren op het handelen in de praktijk, kan de praktijkkennis van professionals gedeeld en benut worden voor verbetering van de kwaliteit" (Jongepier & Schoonderwoerd, 2014). "Als je zo een training hebt gehad en je kan door een bepaalde bril heen kijken en snappen wat er gebeurt met een kind, dan kan je ook veel beter je hulp inzetten. Het is heel belangrijk, want dan kom je op één lijn te zitten" (W.6.23). "Daarnaast is het ook om van die eilandjes af te komen, want sommigen hebben het gewoon erg druk. Je kunt heel veel van elkaar leren" (W.5.15).

Kijkend naar de hoofdvraag komt nu naar voren dat de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid voor de kinderen kan worden vergroot door:

- Te kijken naar de behoeften van het kind en maatwerk te leveren,
- Meer te communiceren (overdracht, gezamenlijke workshops),
- Als drie milieus samen te werken vanuit één pedagogische visie,
- Eén lijn te trekken in het werken met de kinderen, door te werken vanuit de basisbegrippen *duidelijkheid, structuur en veiligheid*.

Hoofdstuk 9 – Discussie

9.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt er met een kritische blik naar het onderzoek gekeken waarbij er wordt geschreven over de punten waar we tegenaan zijn gelopen tijdens het onderzoek en hoe deze uiteindelijk zijn opgelost.

9.2 Kritische blik

De huidige veranderingen in de sociale sector vragen veel van de zorgaanbieders. Er worden hoge verwachtingen gesteld om nog de subsidies te krijgen die ze voorheen altijd kregen vanuit de overheid. Dat is nu veranderd en de gemeentes bepalen nu zelf waar het geld heen gaat. Ook was dit een onzeker stukje bij De Glind. Kan het jeugddorp De Glind wel kunnen blijven bestaan? Heeft het jeugddorp De Glind nog wel een toegevoegde waarde voor de specifieke kinderen in het land? Dit zijn zomaar wat vragen over de onzekerheid die binnen het jeugddorp De Glind te voelen is.

De vraag vanuit de Rudolphstichting is dan ook, hoe het jeugddorp weer beter met elkaar samen kan werken, zodat de kinderen op een veilige en onbezorgde manier kunnen opgroeien. Onze interventie is er dan ook op gericht om te kijken hoe de samenwerking binnen het jeugddorp De Glind verbeterd kan worden, zodat de kinderen die daar wonen, naar school gaan of hun vrije tijd besteding hebben, veilig en onbezorgd kunnen opgroeien. Dit wordt bewerkstelligd door aan te sluiten bij de wensen van de Rudolphstichting, de verwachtingen van de medewerkers binnen het jeugddorp en natuurlijk de veiligheid van de kinderen.

De Rudolphstichting is het overzicht op de samenwerking tussen de drie milieus een beetje verloren en ervaart nu een knelpunt in de samenwerking van deze drie milieus. Uit het onderzoek is gebleken dat de drie milieus wel dezelfde basishouding hebben in het benaderen van de kinderen, maar dit van elkaar niet goed weten. Daarom is het van belang dat de drie milieus beter met elkaar gaan communiceren.

De samenwerking tussen de drie milieus wordt bevordert door middel van een pedagogische visie en een informatieve folder, waar alle kernwaarden voor de benadering van de kinderen in staan. Deze producten worden in het hoofdstuk 'productverantwoording' verder uitgelegd. Deze pedagogische visie en de kernwaarden van de benadering van de kinderen sluiten goed aan bij wat de Rudolphstichting voor ogen had. De Rudolphstichting wil graag zien dat de drie milieus in de toekomst weer goed met elkaar samenwerken, waardoor het jeugddorp De Glind weer één gezamenlijk dorp wordt waar de kinderen onbezorgd en veilig op kunnen groeien.

De opdrachtgever is met dit onderzoek en de geboden pedagogische visie en de informatieve folder in staat om de samenwerking binnen het jeugddorp De Glind te bevorderen. Kijkend naar de probleemstelling kan de Rudolphstichting nu aan de slag met het begeleiden van de drie milieus om de samenwerking te bevorderen. Of de uiteindelijke interventie werkend is zal moeten blijken in de praktijk.

Er zijn in totaal 16 interviews gehouden, waarvan 4 uit het milieu vrije tijd, 8 uit het milieu wonen, 3 uit het milieu onderwijs en 1 expertinterview. Tijdens het analyseren van de gegevens van de respondenten bleek dat de gegevens voortdurend overeenkwamen. Sommige interviews waren

korter en simpeler van aard, omdat zij door verschillende redenen niet veel zicht hadden op de andere milieus.

Tijdens het labelen bleken dezelfde labels te verschijnen, waardoor is besloten dat het aantal interviews voldoende was. Door het ontvangen van continu overeenkomende responsen is gebleken dat het aantal interviews betrouwbaar is.

Uit verschillende interviews is gebleken dat het milieu vrije tijd wegbezuinigt gaat worden. De meeste respondenten geven aan dat dit iets heel teleurstellend is, omdat de kinderen binnen het jeugddorp De Glind echt een drie-milieus-voorziening nodig hebben. Er worden veel andere oplossingen bedacht om dit gemis een andere invulling te geven. Eén van die invullingen is om meer vrijwilligers te werven voor dit milieu. Een belangrijk gegeven waar kritisch over na moet worden gedacht is of dit wel echt gaat werken binnen dit jeugddorp en met de kinderen binnen het dorp. Dit betekent voor de organisaties binnen het jeugddorp dat er nagegaan moet worden welke vrijwilligers de competenties bezitten om de interventie op een verantwoordelijke manier vorm te geven.

Voordat het onderzoek startte lag er al een grote verwachting op tafel: uit dit onderzoek zou een pedagogische visie moeten komen. De kaders die wij voor dit onderzoek hebben gekregen waren vrij klein. Dit was in het begin erg lastig. We hadden ons vol op de pedagogische visie gefocust en hadden geen oog meer voor andere ontwikkeling. Gelukkig ging dit tijdens het eerste deel van het onderzoek al fout en werden we toen even met onze neus op de feiten gedrukt. Wij hebben er, samen met de opdrachtgever, voor gekozen om ons vooral te focussen op wat voor de kinderen belangrijk is om onbezorgd en veilig op te kunnen groeien, waarbij wij de pedagogische visie even met rust hebben gelaten. Door de kaders voor onszelf te vergroten zijn wij er achter gekomen dat de medewerkers binnen het jeugddorp De Glind wel de zelfde kijk hebben op het werken met de kinderen, maar dat deze van elkaar niet helder is. Dit nemen wij op in onze aanbevelingen, zodat dit ook helder wordt voor alle medewerkers. Verder zijn wij erachter gekomen dat een pedagogische visie inderdaad een bijdrage kan leveren aan de samenwerking binnen de drie milieus.

De theorie en de praktijk zijn met elkaar vergeleken door middel van literatuuronderzoek en interviews. Een vraag daarbij was hoe de medewerkers over een gezamenlijke pedagogische visie zouden denken. Hier hebben wij ontdekt dat er veel behoefte is aan meer samenwerking, waarbij een pedagogische visie als positief werd ontvangen. Men verwacht dat daardoor de samenwerking weer op gang zal komen.

In eerste instantie hadden wij voor ogen om 18 interviews te houden, met zowel medewerkers als jongeren binnen De Glind. Tijdens het houden van interviews zijn wij er achter gekomen dat het toch moeilijker is om medewerkers als jongeren binnen De Glind te spreken. Hierdoor hebben wij ervoor gekozen om de jongeren niet meer te interviewen, dit omdat dit heel veel tijd en moeite zou kosten die wij eigenlijk op dat moment niet meer hadden. Dit heeft ertoe geleid dat wij ons alleen hebben gefocust op de medewerkers van De Glind. Hier zouden wij het meeste informatie uit krijgen. Verder hebben we ons aantal verlaagd naar 16 interviews. Na deze 16 interviews zijn we er achter gekomen dat we alle nodige informatie voor dit onderzoek hadden verzameld en dat meerder interviews niet meer noodzakelijk waren.

Hoofdstuk 10 – Product en aanbevelingen

10.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal de productverantwoording aanbod komen. Verder worden er aanbevelingen geboden aan de Rudolphstichting, die bevorderlijk kunnen zijn voor de samenhang binnen de drie milieus en het vergroten van de betrouwbaarheid en voorspelbaarheid van het kind.

10.2 Productverantwoording

10.2.1 Pedagogische visie

Vanuit de Rudolphstichting is de vraag naar voren gekomen om een gezamenlijke pedagogische visie te maken dat geldt voor het jeugddorp De Glind. Nu is het zo dat er meer visies in De Glind aanwezig zijn, in verschillende organisaties. Dit zorgt ervoor dat deze visies onderdeel zullen moeten zijn van de nieuwe pedagogische visie. De uitgewerkte pedagogische visie vindt u in bijlage A.

Door middel van interviews is de vraag gesteld of de drie milieus behoefte hebben aan een overkoepelende visie en of dit helpend zal zijn om alle neuzen dezelfde richting uit te krijgen. Vanuit de interviews is sterk naar voren gekomen dat de professionals uit De Glind het idee hebben dat dit inderdaad helpend zal zijn en dat het goed zal zijn dat er één pedagogische visie komt dat geldt voor De Glind (W.5.34)(W.6.30)(V.3.49)(O.3.32). Voor de overkoepelende visie is er gekozen om de visies van de grootste zorgorganisaties (Intermetzo, gezinshuis.com, Rudolphstichting en de Donnerschool) binnen de drie milieus erbij te pakken en deze te gebruiken om een overkoepelende visie te beschrijven. Dit zorgt er bovendien ook voor dat de professionals van deze grote zorgorganisaties hier achter kunnen en willen staan.

Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van de interviews die zijn gehouden binnen de drie milieus. Door alles bij elkaar te voegen komt er een overkoepelende visie. De overkoepelde visie is ook echt een overkoepelende visie, omdat het niet alleen de visie is van één organisatie, maar gebruik wordt gemaakt van de visies van de grote zorgorganisaties en daarnaast ook de denkwijze van de professionals die werken in De Glind. Dit zorgt ervoor dat de kans groter zal zijn dat alle neuzen dezelfde richting uit zullen gaan, waardoor er meer vanuit één lijn gewerkt zal gaan worden. Dit zal er sterker voor zorgen dat De Glind een betrouwbaardere en voorspelbaardere plek wordt voor de kinderen. Daarnaast kan dit ervoor zorgen dat de pedagogische verbinding tussen de drie milieus wordt vergoot.

10.2.2 Informatieve folder

Als tweede product is gekozen voor een informatieve folder dat vooral bestemd is aan de vrijwilligers, logeerhuizen en de nieuwe inwoners van De Glind. In deze folder staan kort en krachtig de basiskernwaarden van het kind beschreven, de basisgrondhouding, dat geldt in De Glind. In De Glind zullen meer vrijwilligers worden ingezet, wat vooral komt door de bezuinigingen die de zorg nu treft. Uit de interviews met de drie milieus is gebleken dat hier een stukje angst voor is (W.1.33) (V.4.24). De professionals uit de drie milieus vinden het beangstigend dat vrijwilligers met kinderen met een rugzakje gaan werken. Zij hebben het idee dat hier professionals op moeten worden gezet, juist omdat het gaat om kinderen met andere behoeften (V.4.19). Deze hebben speciale begeleiding nodig van professionals die hiervoor hebben gestudeerd en hier kennis over hebben opgedaan. Door de bezuinigingen is het echter niet mogelijk om alleen met professionals te werken en is het niet te

vermijden dat er ook meer gewerkt gaat worden met vrijwilligers. Wat uit één interview naar voren is gekomen, is dat het bijdragend zal zijn als er soort van flyers zou worden gemaakt voor de vrijwilligers met daarin de basis (W.2.20). Met de basis worden de belangrijkste kernwaarden bij het werken met de kinderen uit De Glind, of kinderen met een rugzakje, bedoeld. In de folder dat is ontwikkeld, zijn de ervaringen van de professionals uit de drie milieus meegenomen. Wat vinden zij belangrijk bij het werken met deze kinderen en wat zijn de kernwaarden (basis) bij het werken met deze kinderen? Deze kernwaarden komen erg met elkaar overeen binnen de drie milieus (W.3.11) (V.3.19) en is dus voor logeerhuizen, een vrijwilliger of nieuwe inwoner van belang om mee te nemen. Dit zorgt er allereerst voor dat er meer op één lijn wordt gewerkt, wat weer zorgt voor meer structuur en daarnaast krijgen zij door de folder een idee hoe er met de kinderen moet worden gewerkt en wat de basis in De Glind is. Er is gekozen om kort en krachtig de basiskernwaarden in de folder te zetten, zodat dit snel doorgenomen kan worden. Door het formaat is de folder gemakkelijk mee te nemen en kan er gemakkelijk naar worden teruggegrepen als hier behoefte aan is.

De uitgewerkte informatieve folder vindt u in bijlage A.

10.3 De aanbevelingen

- Voordat er gestart kan worden met het bevorderen van de samenhang tussen de drie milieus, moet er eerst stilgestaan worden bij de keuzes die de drie milieus moeten maken. De medewerkers van de drie milieus moeten ervoor kiezen om de samenhang tussen de milieus echt te willen versterken en bereid zijn om de consequenties daarvan te aanvaarden. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een handtekening onder een soort contract.
- **Werkgroepjes**
Uit het onderzoek is gebleken dat er veel behoefte is om met de drie milieus bij elkaar te komen, maar dat dit erg lastig te realiseren is. Om dit wel te realiseren is het aan te bevelen om dit in kleine werkgroepjes te doen. Dit zal betekenen dat er van elk milieu één of meerdere professionals bij elkaar komen, die dan met elkaar in gesprek gaan over dergelijke onderwerpen. Als voorbeeld zouden bijvoorbeeld de gedragswetenschapper van Intermetzo, de directeur van de Donnerschool en degene die het milieu vrije tijd leidt, in dit groepje kunnen zitten. Zij horen vanuit hun eigen milieu genoeg dingen waar de medewerkers tegen aan lopen. Zo kunnen zij het beste met de andere twee milieus in gesprek gaan om zo de samenwerking binnen de drie milieus te bevorderen. Deze professionals verspreiden vervolgens de informatie die zij hebben opgedaan binnen hun eigen milieu. Zo wordt iedereen op de hoogte gesteld over het onderwerp, zonder dat zij erbij zijn geweest. Er is op deze manier toch uitwisseling en een verbinding tussen de drie milieus.
- **Overdracht**
Uit interviews is naar voren gekomen dat er soms onvoldoende overdracht is tussen de drie milieus, terwijl dit wel als iets heel belangrijks wordt gezien. Er moet dus meer overdracht komen om de lijntjes tussen de milieus kort te houden. Het is aan te bevelen om dit te doen via de mail, 1 à 2 keer per week een mailtje naar elkaar te sturen hoe het is gegaan, waarbij niet alleen de slechte dingen worden genoemd, maar ook de positieve dingen aandacht krijgen. Ook andere dingen die van belang zijn kunnen in dat mailtje staan. Op dit moment gebeurt dit al wel bij verschillende medewerkers, maar is vanuit de interviews naar voren

gekomen dat hier meer behoefte aan is. Omdat dit uiterst van belang is voor het kind, zou hiervan een verplichting kunnen worden gemaakt.

Naast de overdracht is het aan te bevelen dat elk gezinshuis een kort stukje, voor in een dossier, schrijft over het kind, zodat de school of vrije tijd waar het kind heen gaat informatie kan inlezen over het kind als hier behoefte aan is. Dit hoeft geen informatie te bevatten over wat er in het verleden is gebeurd, maar juist vooral hoe zij het best met het kind kunnen werken en wat zij beter wel of niet kunnen doen in de benadering naar het kind toe. Vooral nu het plan er ligt om meer met vrijwilligers te gaan werken is dit van belang, omdat er zo gemakkelijk informatie kan worden gehaald over het kind, wat weer positief werkt in de omgang met het kind.

- **Gezamenlijke workshops**

Hierboven is al benoemd dat het lastig is om de drie milieus bij elkaar te krijgen, om met elkaar in gesprek te gaan en de samenhang te vergoten. Vanuit de interviews is gebleken dat Intermetzo en Gezinshuis.com workshops krijgen aangeboden. Een aanbeveling voor het jeugddorp is dat de leerkrachten en de professionals van de vrije tijd hier ook in worden betrokken. Zo kan de samenhang ook een stuk vergroot worden, zodat de drie milieus met elkaar in gesprek kunnen gaan over het onderwerp waar de workshop op dat moment over gaat. Ook zorgt dit voor een stukje extra kennis die men kan meenemen in de begeleiding met de kinderen. Deze gezamenlijke workshops kunnen het beste in de avonden plaatsvinden, omdat leerkrachten dan ook aanwezig kunnen zijn. De gezinshuisouders kunnen er dan niet beiden bij zijn, maar mogelijk wel één van de twee. De gezamenlijke workshops zorgt voor een samenhang tussen de milieus, meer kennis en daarnaast ook voor het meer werken met één lijn.

- **Vervolg onderzoek**

De gehele samenhang zal getoetst moeten worden door middel van uitvoering en evaluatie. Dit vraagt om een vervolg van het onderzoek. Dit onderzoek kan er als volgt uit komen te zien:

Door middel van interviews er achter zien te komen of de samenhang tussen en binnen de drie milieus is vergroot. Daarnaast of de onbezorgdheid en veiligheid voor de geplaatste kinderen daadwerking binnen het jeugddorp De Glind vergroot is. Hierbij is het van belang dat er voldoende teruggekoppeld wordt aan bijvoorbeeld de Rudolphstichting. De Rudolphstichting kan dan bepalen wat er gedaan wordt met de informatie van het vervolgonderzoek.

Bibliografie

- Baarda, B., & van der Hulst, M. (2012). *Basisboek Interviewen*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.
- Baarda, D., Goede, M. d., & Teunissen, J. (2009). *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*. Groningen, Houten: Noordhoff Uitgevers BV.
- Baarda, D., Goede, M. d., & Teunissen, J. (2009). *Basisboek Kwalitatief Onderzoek*. Groningen, Houten: Noordhoff Uitgevers BV.
- Baas, H. H. (n.d.). *www.emdr.nl*. Opgeroepen op mei 7, 2015, van <http://www.emdr.nl/congres2008/sheets/Herma%20en%20Joost%20290308.pdf>
- Boeije, H. (2005). *Analyseren in kwalitatief onderzoek*. Amsterdam: Boom Onderwijs.
- Behrend, D. (2008). *Muzisch-Agogisch-Methodiek*. Bussum: Countinho.
- Bruininks, A. (1997). *Ze doen het niet expres*. Amsterdam: SWP.
- de Winter, M. (2014). *WRR*. Opgehaald van Opvoeding, onderwijs en jeugdbeleid in het Algemeen belang.
- Duynstee, R. (2014, november 3). *AMC*. Opgeroepen op april 14, 2015, van Trauma bij kind niet altijd herkend: <https://www.amc.nl/web/Het-AMC/Nieuws/Nieuwsoverzicht/Nieuws/Trauma-bij-kind-niet-altijd-herkend.htm>
- Duynstee, R. (2014, november 3). *Movisie*. Opgehaald van AMC: <https://www.amc.nl/web/Het-AMC/Nieuws/Nieuwsoverzicht/Nieuws/Trauma-bij-kind-niet-altijd-herkend.htm>
- Elst, M. B. (2012). *Ongewild lastig*. Meppel: Ten Brink.
- gedragsproblemen-kinderen*. (n.d.). Opgeroepen op mei 7, 2015, van www.gedragsproblemen-kinderen.nl: <http://www.gedragsproblemen-kinderen.info/tips-hechtingsstoornis>
- goc*. (n.d.). Opgeroepen op april 16, 2015, van www.goc.nl: <http://www.goc.nl/praktijkleren/begeleiding/hoe-omgaan-met-leerlingen-met-ADHD-of-autisme?page=2>
- Haans, G. R.-K. (2004). *Ouderbegeleiding bij roldifferentiatie*. Amsterdam: SWP.
- HJK. (2002, Juni). Opgeroepen op April 30, 2015, van de wereld van het jonge kind: http://www.hjk-online.nl/assets/documentenservice_zen/hjk/archief/2002/10_juni_2002/jrg29-juni2002-dewolff-johnbowlbyhetbelangvandegehechtheid.pdf
- Jellema, J. (1987). *Hij hoorde de kinderen roepen*. Kampen: J.H. Kok.
- Jong, W. d. (2014, november 26). *Het kind - inspiratie, legitimatie en verbinding*. Opgeroepen op maart 17, 2015, van Getraumatiseerde kinderen met gedragsproblematiek? Zet in op 'connectie in plaats van correctie': <http://hetkind.org/2014/11/26/getraumatiseerde-kinderen-met-gedragsproblemen-de-klas-zet-op-connectie-plaats-van-correctie/>

- Jong, W. d. (n.d.). *Het kind - inspiratie, legitimatie en verbinding*. Opgeroepen op maart 17, 2015, van Getraumatiseerde kinderen met gedragsproblematiek? Zet in op 'connectie in plaats van correctie': <http://hetkind.org/2014/11/26/getraumatiseerde-kinderen-met-gedragsproblemen-de-klas-zet-op-connectie-plaats-van-correctie/>
- Jongepier, N., & Schoonderwoerd, C. (2014, mei 21). *Jeugdbeleid*. Opgeroepen op mei 4, 2015, van SpringerLink: <http://link.springer.com/article/10.1007/s12451-012-0026-3>
- Keesom, J. (2015). De geschiedenis van het jeugddorp in vogelvlucht. *De Rudolphkrant De Glind 100 jaar jeugddorp*, p. 3.
- Keesom, J. (2015). De geschiedenis van het jeugddorp in vogelvlucht. *De Rudolphkrant De Glind 100 jaar jeugddorp*, p. 3.
- Kohnstamn, R. (2009). *Kleine ontwikkeling psychologie 1 het jonge kind*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Koldenhof, E. &. (2010). *Krachtwerk voor kinderen*. Woerden: Van Montfoort.
- Krijnen, R. (2012, juni 8). Opgeroepen op mei 4, 2015, van [www.gezondenvitaal.nl](http://www.gezondenvitaal.nl/artikel/maatwerk-voor-moeilijke-kinderen): <http://www.gezondenvitaal.nl/artikel/maatwerk-voor-moeilijke-kinderen>
- Lieshout, T. v. (2009). *Pedagogische adviezen voor speciale kinderen - een praktisch handboek voor professionele opvoeders, begeleiders en leerkrachten*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Lieshout, T. v. (2009). *Pedagogische adviezen voor speciale kinderen*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Lieshout, T. v. (2009). *Pedagogische adviezen voor speciale kinderen*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Lindauer, R., & Boer, F. (2013). *Trauma bij kinderen*. België: Lannoo Meulenhoff.
- Logacom. (2014). *TraumaCongres*. Opgeroepen op maart 17, 2015, van 2e Congres Kind & Trauma - Over oorzaak, gevolg en behandeling: <http://www.traumacongres.nl/>
- Meij, H. (2011, Maart). *De basis van opvoeding en ontwikkeling*. Opgeroepen op Februari 20, 2015, van <http://www.nji.nl/nl/Normale-ontwikkeling-pdftekst.pdf>
- Mooren, T., & Stöfse, M. (2010). *Complex trauma - Diagnostiek en behandeling*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- NJI. (n.d.). Opgeroepen op maart 17, 2015, van Nederlands JeugdInstituut: <http://nji.nl/nl/Databanken/A901-Problemen-bij-de-verwerking-van-ingrijpende-gebeurtenissen>
- NJI. (n.d.). *NJI*. Opgeroepen op maart 17, 2015, van Nederlands JeugdInstituut: <http://nji.nl/nl/Databanken/A901-Problemen-bij-de-verwerking-van-ingrijpende-gebeurtenissen>

- NJI. (n.d.). Opgeroepen op april 16, 2015, van www.nji.nl: [www.nji.nl.Normale-ontwikkeling-pdftekst-pdf](http://www.nji.nl/Normale-ontwikkeling-pdftekst-pdf)
- NJI. (n.d.). Opgeroepen op april 14, 2015, van NJI: [www.nji.nl.Normale-ontwikkeling-pdftekst-pdf](http://www.nji.nl/Normale-ontwikkeling-pdftekst-pdf))
- Nothbohm, E. (2012). *Tien dingen die je zou moeten weten over kinderen met autisme*. Huizen: Pica.
- Parks, D. E. (2015). *Wise Sight*. Opgeroepen op februari 25, 2015, van <http://www.wisesight.org/resources/what-is-trauma/type-i-and-type-ii-trauma/>
- Parks, D. E. (2015). *Wise Sight*. Opgeroepen op februari 25, 2015, van <http://www.wisesight.org/resources/what-is-trauma/children-and-trauma/>
- Pas, A. v. (2005). *Methodische ouderbegeleider 'Eert uw vaders en uw moeders. Opvoedproblemen nader verklaard'*. Amsterdam : SPW.
- (2014). *Pedagogische visie Jeugddorp De Glind*.
- Pelt, E. v. (2014). www.psy-zo.nl. Opgeroepen op april 14, 2016, van psy-zo: <https://www.psy-zo.nl/wp-content/uploads/2014/02/Integratieve-behandeling-van-complex-trauma1.pdf>
- progress, s. (n.d.). Opgeroepen op December 18, 2014, van www.scienceprogress.nl: <http://www.scienceprogress.nl/marketing/behoefte-hierarchie-maslow>
- Radboud Universiteit. (2014, december 18). *Sozio - Ook kleine kinderen kunnen lijden aan depressie*. Opgehaald van <http://www.sozio.nl/ook-kleine-kinderen-kunnen-lijden-aan-depressie/1026012#.VQf7oPmG82o>
- Rudolphstichting. (2014). *Het kracht van het gewone leven. Pedagogische visie jeugddorp de Glind anno 2014*. De Glind.
- Rudolphstichting. (n.d.). Opgeroepen op December 18, 2014, van www.100jaarjeugddorp.nl: <http://www.100jaarjeugddorp.nl/>
- Rudolphstichting. (n.d.). Opgeroepen op Maart 2, 2015, van www.rudolphstichting.nl: <http://www.rudolphstichting.nl/wie-zijn-wij/missie>
- Rudolphstichting. (n.d.). Opgeroepen op Maart 02, 2015, van www.rudolphstichting.nl: <http://www.rudolphstichting.nl/wie-zijn-wij/missie>
- Rudolphstichting. (n.d.). Opgeroepen op April 02, 2015, van www.rudolphstichting.nl: <http://www.rudolphstichting.nl/wie-zijn-wij>
- Scheres, E. O. (2005). *Totale communicatie*. Marssen: Reed Business.
- Struik, A. (2010). *Slapende honden? Wakker maken!* Amsterdam: Pearson.
- Struik, A. (2010). *Slapende honden? Wakker maken!* Amsterdam: Pearson.
- Struik, A. (2010). *Slapende honden? Wakker maken!* Amsterdam: Pearson. Pagina's 49-50
- Struik, A. (2010). *Slapende honden? Wakker maken!* Amsterdam: Pearson. Pagina's 50-51

- Struik, A. (2010). *Slapende honden? Wakker maken!* Amsterdam: Pearson. Pagina's 53
- Struik, A. (2010). *Slapende honden? Wakker maken!* Amsterdam: Pearson. Pagina's 53-57
- Struik, A. (2010). *Slapende honden? Wakker maken!* Amsterdam: Pearson. Pagina's 55
- Szalavitz, M. (2007). *De jongen die opgroeide als hond*. Scriptum.
- thp-partners. (n.d.). Opgeroepen op December 18, 2014, van <http://thp-partners.nl>: <http://thp-partners.nl/organisatieontwikkeling/visie-ontwikkeling>
- Verhoeven, N. (2008). *Wat is onderzoek?* Purmerend: Boom onderwijs.
- Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Verhoeven, N. (2011). *Wat is onderzoek?* Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Verhoeven, W. e. (2010). *Een onderzoek naar kenmerken van kinderen en hun gezinnen, interventies en het handelen van professionals*. 's Hertogenbosch: Avans Hogeschool.
- Verlinden, E. (2014, november 3).
- Walraven, M. R. (200). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Amsterdam: Vossiuspers AUP.
- Weenum, M. v. (2003). *Logadoptie*. Opgeroepen op april 16, 2015, van [www.Logadoptie.nl](http://www.logadoptie.nl): http://www.logadoptie.nl/images/scripties/scripties_hechtingsstoornis/hspabo.pdf

Bijlagen

Bijlage A

Product 1 Pedagogische visie

Product 2 Informatieve folder

Bijlage B

Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu onderwijs.

Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu vrije tijd.

Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu wonen.

Kernlabels van alle drie de milieus.

Bijlage C

Expertinterview Gerard de Jong.

Observaties.

[PEDAGOGISCHE VISIE]

Jeugddorp De Glind: waar jeugd en toekomst telt

Inleiding

“Als kinderen buiten de samenleving dreigen te vallen, moeten we een samenleving creëren waarin zij wel welkom zijn.”

Jeugddorp De Glind heeft de droom dat ieder kind in een veilige omgeving mag opgroeien. In een warm en veilig gezin en in een inspirerend dorp. Opvoeden doe je samen en jij als professional, werkend in het jeugddorp, ondersteunt de jeugdigen in de begeleiding met de kijk op het gewone leven. Het moet uitgedaagd worden door een adequaat opvoedingsmilieu, met veel gelegenheid om te oefenen”.¹ Het streven is om deze kinderen als eerste een Safe Haven² te bieden (een veilig thuis) en daarbij iets na te laten waarmee ze verder kunnen; Roots (bestaansgrond) en Wings (bestaansvaardigheden). Dat doen we vooral door “In line” te zijn (aansluiten bij wat er is).³

Positief begeleiden is de kracht van onze visie: het uitgaan van de mogelijkheden van de jeugdige. Het doel is een omgeving te creëren waarin uithuisgeplaatste jeugdigen zich kunnen richten op hun toekomst. Sleutelwoorden die in alle milieus terugkomen:

- **Kleinschaligheid:**
Oog voor iedere jeugdige door te werken in kleine groepen.
- **Het gewone leven:**
Jeugdigen moeten zoveel mogelijk in een normale gezinssituatie opgroeien. Hier wordt ook naar gestreefd door te werken vanuit het herstel van het gewone leven.
- **Mogelijkheden en behoeften van de jeugdigen centraal stellen:**
Maatwerk zorgt voor ontwikkelingsmogelijkheden, omdat wordt uitgegaan van de kwaliteiten van het individuele kind.
- **Basis kernwaarden:**
Binnen de drie milieus werken vanuit de basisbehoeften (structuur, duidelijkheid en veiligheid).

We zetten ons in om samen met de drie milieus en andere betrokkenen binnen het jeugddorp De Glind een gezond en veilig opgroeien mogelijk te maken.

Want opvoeden doe je uiteindelijk altijd samen!

¹ “Pedagogische adviezen voor speciale kinderen – een praktisch handboek voor professionele opvoeders, begeleiders en leerkrachten”. Lieshout, T. van, Bohn Stafleu van Loghum. Houten: 2009.

² “Safe Haven for Children begins with Family”. www.boystown.org

³ Concept Pedagogische visie Rudolphstichting, 2014

Jeugddorp De Glind: waar jeugd en toekomst telt

Jeugddorp De Glind is een uniek dorp dat al 100 jaar bestaat. In 1914 is De Glind gestart als dorp voor kinderen die om welke reden dan ook niet meer thuis konden wonen en opgevangen werden in het jeugddorp. Tegenwoordig komen er niet meer alleen kinderen met een instabiele thuissituatie, maar neigt dit steeds meer naar kinderen met een traumatische achtergrond. Jeugddorp De Glind heeft nu (2015) ongeveer 650 inwoners, waarvan ongeveer 120 kinderen en jongeren verbonden met jeugdzorg in ongeveer 25 gezinshuizen, 6 gezinswoningen met zorgappartement (voor gezinnen met een kind met ernstige, meervoudige handicap) en 4 woongroepen. Een klein dorp, vooral bekend als jeugddorp. Het jeugddorp De Glind is een dorp met een drie-milieus-voorziening. Deze drie milieus worden ook wel 'de driehoek' van het jeugddorp genoemd, wat breed genomen bestaat uit wonen, onderwijs en vrije tijd.

"De jarenlange geschiedenis biedt de Rudolphstichting een bron van kennis en ervaring om vernieuwende zorgprojecten te starten en op te bouwen. Hierin heeft de Rudolphstichting een inspirerende en stimulerende rol en werkt altijd samen met uitvoerende jeugdzorgpartners".⁴

Vanuit het onderzoek "pedagogische verbinding in het jeugddorp De Glind"⁵ zijn er door middel van interviews met de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd) een aantal basiskernwaarden naar voren gekomen die van belang zijn bij het werken met de kinderen in het jeugddorp. Hieronder worden deze uitgangspunten kort toegelicht:

- **Duidelijkheid**

Duidelijkheid hangt erg samen met structuur bieden. Bij ontbreken van veiligheid en duidelijkheid zal de jeugdige zich angstig en bedreigd voelen. Overigens heeft dit weinig te maken met streng of lief zijn, of met de baas spelen: regels en duidelijkheid bakenen slechts het gebied af waarin jeugdigen zich vrij kunnen bewegen.

- **Structuur**

Structuur geeft jeugdigen houvast en vergroot hun gevoel van veiligheid en zekerheid. Structuur is overzicht. Overzicht in een wereld waarin alles heel snel gaat en continu alles verandert. Structuur bieden is ervoor zorgen dat de jeugdigen weten wat er van hen wordt verwacht.

- **Veiligheid**

Jeugdigen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een jeugdige zich onveilig voelt staat het minder open voor de wereld om zich heen. Alle energie gaat dan zitten in de stress en het op de hoede zijn. Onveiligheid belemmert de jeugdige dan vrijelijk op ontdekkingstocht te gaan en te leren.

*"Ze moeten zich kunnen hechten en de tijd krijgen om zich veilig te kunnen voelen, dan pas kunnen ze echt groeien"*⁶

⁴ www.rudolphstichting.nl/wie-zijn-wij/missie

⁵ Onderzoek "pedagogische verbinding in jeugddorp De Glind" 2015

⁶ Onderzoek "pedagogische verbinding in jeugddorp De Glind" hoofdstuk 4 complex getraumatiseerde jongeren

- **Maatwerk**

De bovengenoemde punten gelden voor iedere jeugdige. Wel is het van belang om te kijken naar het individu. Elke jeugdige is anders en heeft andere behoeften. De een heeft bijvoorbeeld veel meer structuur nodig dan de ander.

In het schema hieronder wordt duidelijk op welke manier deze uitgangspunten geboden kunnen worden.

Duidelijkheid kun je bieden door: • Duidelijk te zijn over wat er gaat gebeuren en wat je gaat doen • Duidelijke/heldere regels te stellen • Consequent te zijn, doen wat je zegt • Concreet taakgebruik. Dus niet: 'straks', dat is een te vaag begrip. Zeg in plaats daarvan bijvoorbeeld: 'over vijf minuten' of 'als er drie punten zijn gescoord'.	Structuur kun je bieden door: • Vaste regelmaat aan te brengen • Overzichtelijk 'materiaal' aan te bieden • Indeling van de ruimte af te stemmen • Proberen dezelfde volgorde van de dag aan te houden • De dag te verdelen in kleine overzichtelijke stukken • Pictogrammen/pictogrammenbord. Met behulp van plaatjes duidelijk maken wat het kind gaat doen.
Veiligheid kun je bieden door: • Gericht aandacht te besteden aan het opbouwen van een band • Te luisteren naar het kind, een luisterend oor te bieden • Het kind laten blijken dat het gehoord wordt als het ergens behoefte aan heeft • Te communiceren op ooghoogte • Te kijken naar het niveau van het kind • Zeggen wat je doet en doen wat je zegt • Respect te hebben voor de autonomie van het kind.	Maatwerk leveren doe je door: • Te observeren • Contact op te nemen met de gezinshuisouders voor informatie over het kind • Te kijken naar wat wel en/of niet werkt • Met het kind in gesprek te gaan • Te kijken naar het cognitieve vermogen van het kind.

Belang voor de jeugdigen

*Wat mishandelde en getraumatiseerde kinderen het hardst nodig hebben, is een gezonde gemeenschap om de pijn, het verdriet en het verlies dat het eerdere trauma heeft veroorzaakt te verzachten.*⁷

Dit legitimeert de voortdurende zoektocht naar complementariteit in de omgeving van deze kinderen. Complementariteit in zowel fysieke als sociale zin: de basisgedachte achter een prospectieve omgeving. Voorwaardelijk daarvoor is een onvoorwaardelijke bereidheid van alle betrokkenen tot samenwerken met ‘harmoniseren’ als gezamenlijk werkwoord. ‘Harmoniseren’ is in die zin niet het wegstrijken van verschillen, maar verschillen insluiten.

Voor Korczak betekent het samenleven met kinderen:

- Invloed: je moet kinderen betrekken bij het dagelijks reilen en zeilen in het dagelijks leven door ze te vertellen wat er gaat gebeuren en ze medeverantwoordelijk te maken.
- Aandacht voor rituelen, fantasie en humor; samen de tijd ordenen, veel plezier maken en je fantasie gebruiken.
- Werkzaamheden en taken verdelen.
- Respect voor privacy: kinderen hebben recht op hun eigen plek en spulletjes.

Een prospectieve omgeving die op deze wijze gestalte krijgt, dag in / dag uit, voegt waarde toe aan het leven van deze kinderen.⁸

Om goed aan te sluiten bij de kinderen, moeten we ook vanuit macro- meso- en microniveau kijken:

Macro

De pedagogische visie sluit aan bij het concept van een Civil Society. De Nederlandse maatschappij werkt steeds verder toe naar zo een Civil Society. De Glind is een voorbeeld van een pedagogische Civil Society in het klein. Een samenleving waarin men samenwerkt en samenleeft.

“De collectieve afkeer van de gewelddadige dictatuur uit de Tweede Wereldoorlog leverde waarschijnlijk als vanzelf voldoende adhesie met de democratie op. Maar nu deze ervaringen geleidelijk uit het collectieve geheugen aan het verdwijnen zijn, moet het fundament onder de democratische rechtsstaat worden vernieuwd en verstevigd. Individuele vrijheden kunnen alleen worden bevochten via collectieve inspanningen van burgers. Daarom impliceert een democratisch-pedagogisch offensief geen staatsopvoeding, maar een bewuste gemeenschappelijke inspanning van burgers, organisaties en overheid, ofwel: de Civil Society. Die inspanning kan niet eenmalig zijn: socialisatie is een longitudinaal proces dat vanuit verschillende domeinen, privaat en publiek, moet worden gevoed en onderhouden.” (de Winter, 2014)

Meso

Het is van belang dat de zorg die wordt aangeboden in het dorp en binnen de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd) goed aansluit bij de geplaatste kinderen die in dit dorp wonen, zodat het leven gewoon kan zijn.

*Ervaringsdeskundigen op het gebied van het omgaan met risicojeugd weigeren een cynische houding aan te nemen of de moed te verliezen. Zij zien mogelijkheden in de meest moeilijke kinderen. In essentie gaat het om de kracht van het gewone leven.*⁹

⁷ De jongen die opgroeide als hond” Bruce Perry Scriptum september 2007 blz. 249

⁸ Concept Pedagogische visie Rudolphstichting, 2014

Micro

Hoe gezonder de relaties van een kind, hoe groter de kans dat hij van een trauma kan genezen en gedijen. Relaties zijn de instrumenten van verandering en de beste therapie is menselijke liefde. (Szalavitz, 2007)

Deze vermogens worden dagelijks aangesproken om te kunnen aansluiten bij wat er is en de sluimerende vermogens van deze kinderen te activeren. Daartoe moet het onderliggende trauma bewerkt worden door herstellend op te voeden binnen het gewone leven. De opvoeder moet zorgen voor:

- Veiligheid in alle domeinen van het leven (fysiek, sociaal etc.)
- Het kunnen uiten van het trauma zonder opnieuw getraumatiseerd te worden
- Langdurend herhalende gezonde ervaringen

“De inzet is: veiligheid bieden, verbinding aangaan, trauma verwerken, leren participeren, entree naar de arbeidsmarkt en een nieuw netwerk opbouwen.”

⁹ Concept Pedagogische visie Rudolphstichting, 2014

Pedagogische focus

*There are only two lasting bequests we can hope to give our children.
One is roots; the other, wings.”¹⁰*

Safe Haven

Wanneer je bestaanszekerheid is aangetast; wanneer het in je leven niet vanzelfsprekend is dat je ouders voor je kunnen zorgen, word je binnenwereld ook minder veilig; koud en angstig. Wanneer we deze kinderen toekomst willen geven, moeten we zorgen dat hun binnenwereld weer veilig, warm en stabiel wordt.

Juist voor deze kinderen is het belangrijk om veiligheid, bestaansgrond en toekomstmogelijkheden aan te brengen. Bij deze kinderen kan een affectieve ontdekkingsreis alleen maar beginnen als ze veiligheid en herkenbaarheid in hun omgeving ervaren. Daarom moet er veel samenhang in structuur, proces en cultuur van het leefmilieu aan gebracht worden; wat eerder een drie-milieusvoorziening genoemd werd en hedendaagse een prospectieve omgeving.

Het Jeugdorp de Glind is bij uitstek een omgeving waar de binnenwereld van deze kinderen weer aangesproken kan worden. Dat kan, door deze kinderen in het verlengde van het eigen leven mee te nemen (in het gezinshuis en in het dorpsleven); met een open houding, een warme belangstelling en vakmanschap in de omgang met weerbarstig gedrag. Zo ontstaat een Safe Haven. Daar moet werk voor verricht worden, door iedereen die erbij betrokken is.

Roots

Wat mishandelde en getraumatiseerde kinderen het hardst nodig hebben, is een gezonde gemeenschap om de pijn, het verdriet en het verlies dat het eerdere trauma heeft veroorzaakt te verzachten.

Achterliggende bron voor deze focus is de visie van Bruce Perry op de omgang met en opvang van getraumatiseerde kinderen.¹¹

‘De jongen die opgroeide als hond’

Kinderpsychiater Bruce Perry helpt dagelijks getraumatiseerde kinderen. Bevlogen en met compassie vertelt hij over kinderen zoals Laura, een vierjarig meisje met een groeiachterstand, dat meer baat had bij een grote dosis liefde dan bij speciale diëten; Connor, die als baby lange tijd aan een stuk alleen werd gelaten en die opbloeiende door massage en muziektherapie, en Justin, de zesjarige jongen die opgroeide als hond, en die zijn taal- en ontwikkelingsachterstand verbazingwekkend snel inhaalde toen zijn hersenen op de juiste manier gestimuleerd werden.

Door zijn baanbrekende werk op het snijvlak van neurowetenschap en psychologie kan Bruce Perry als geen ander inzicht geven in wat er precies gebeurt in de hersenen als een kind al vroeg in het leven wordt blootgesteld aan traumatische ervaringen en welke, soms verrassende, methoden gebruikt kunnen worden om het kind te helpen opgroeien tot een volwassene die sterk in het leven staat.¹²

¹⁰ William Hodding Carter; journalist (1907 – 1972) Zie beschrijving blz 13

¹¹ “De jongen die opgroeide als hond” Bruce Perry Scriptum september 2007

¹² Concept Pedagogische visie Rudolphstichting, 2014

Enkele opmerkelijke quotes van Bruce Perry:

- *Ik geloof dat we ons op een overgangspunt in de geschiedenis bevinden waar mensen gaan inzien dat de moderne samenleving veel van de essentiële elementen is kwijtgeraakt die nodig zijn voor een optimale geestelijke gezondheid. (p.251)*
- *Wat mishandelde en getraumatiseerde kinderen het hardst nodig hebben, is een gezonde gemeenschap om de pijn, het verdriet en het verlies dat het eerdere trauma heeft veroorzaakt te verzachten. (p.249)*
- *Hoe gezonder de relaties van een kind, hoe groter de kans dat hij van een trauma kan genezen en gedijen. Relaties zijn de instrumenten van verandering en de beste therapie is menselijke liefde. (p.247)*

Ervaringsdeskundigen op het gebied van het omgaan met risicojeugd weigeren een cynische houding aan te nemen of de moed te verliezen. Zij zien mogelijkheden in de meest moeilijke kinderen. In essentie gaat het om de kracht van het gewone leven.

Het gewone leven wint aan kracht voor deze kinderen, door er echt deel van te mogen uitmaken, een bijdrage te kunnen leveren en daarin herkend te worden.

Roots verzorgen:

Bestaansgrond aanbrengen vereist als eerste dat deze kinderen langdurend ergens bij gaan horen; zich ergens thuis gaan voelen. Het perspectief van kinderen wordt vertaald in een Kind Ontwikkelings Plan (KOP). De focus ligt primair op ontwikkelingsmogelijkheden en alleen waar nodig op beperkingen:

- Uithuisgeplaatste kinderen wonen in een duurzame gezinsvorm ¹³
- Opvoeders hebben een presente houding ¹⁴
- Opvoeders werken samen met de eigen ouders ¹⁵
- Opgroeien in een hechte en sociale gemeenschap; erbij te horen, vertrouwen winnen en perspectief voor je eigen levenswandel vinden ¹⁶
- Een trauma sensitieve benadering
- Een paar toegesneden programma's

Programma's:

Binnen het gezinshuis ontwikkelen kinderen vaardigheden waarmee zij hun persoonlijke verantwoordelijkheid kunnen verhogen. Alle leden van het gezinshuis zijn betrokken bij het proces van een kind zich te ontwikkelen tot evenwichtige en productieve volwassenen.

De eerste doelstelling is om te ervaren ergens echt bij te horen. Parallel daaraan gaat het om de ontwikkeling van fundamentele levensvaardigheden die nodig zijn voor het dagelijkse functioneren. De gezinshuisouders nemen een actieve houding en rol in bij het leren verwerven van deze vaardigheden. Daarbij gaat het om zorg dragen voor de persoonlijke bezittingen, eigenstandig karweitjes doen, op een passende manier relaties onderhouden, huiswerk doen etc.

Daaraan worden additioneel enkele programma's toegevoegd zoals:

¹³ Jeugdwet art. 2.3

¹⁴ www.presentie.nl

¹⁵ <http://www.gezinspiratieplein.nl/leren-inspireren/aanbod/17-trainingen/52-met-twee-families-leven>

¹⁶ 'Erbij horen'; Doelgroepanalyse Jeugddorp de Glind december 2013 blz. 11

- Mettweefamiliesleven; een programma gericht op het op maat versterken van de band met de eigen familie en de samenwerking tussen kind, ouders en gezinshuisouders,
- Communityscan; zicht krijgen op het eigen netwerk en mogelijke versterking daarvan,
- Burgervoogdij, en
- Maatjesprogramma met oud-bewoners.

De gezinshuisouders zijn voor deze kinderen en jongeren het levende voorbeeld hoe je basis aanbrengt in je leven en richting zoekt. Het centrum van de prospectieve omgeving binnen het Jeugddorp is het zelforganiserende vermogen van de gezinshuisouder.

Wings

Kinderen zijn geen onaffe volwassenen, maar volwaardige mensen die initiatief kunnen nemen en verantwoordelijkheid kunnen dragen.

Achterliggende bron voor deze focus is de visie van Janusz Korczak op de omgang met en opvang van getraumatiseerde kinderen:

Eén van Korczaks belangrijkste pedagogische ideeën was dat kinderen volwaardige mensen zijn, geen onaffe mensen die een heleboel nog niet kunnen. ‘We laten het kind te weinig zelf dingen ervaren en beleven. We willen eigenlijk over alles wat het doet waken’, schreef Korczak. Volwassenen kunnen kinderen beter de ruimte geven om hun problemen zelf op te lossen. Van fouten leren kinderen. Belangrijk is een gelijkwaardige relatie tussen volwassenen en kinderen. Kinderen voorschrijven wat ze moeten doen zou hun onrecht doen en zou storend gedrag in de hand werken.

Wings verzorgen

Bij deze kinderen en jongeren is het belangrijk een focus aan te brengen op talenten, mogelijkheden en hun participerend vermogen.

- Uithuisgeplaatste kinderen en jongeren groeien op in een duurzame gezinsvorm; in het verlengde van het leven van de volwassene¹⁷
- Jongerenparticipatie is één van de pijlers onder de psychosociale ecologie van het Jeugddorp
- Samenwerkingskunde wordt een basisvak binnen het onderwijs
- Met iedere jongeren wordt een instroomtraject naar de arbeidsmarkt ontwikkeld
- Met iedere jongere wordt een nieuw netwerk ontwikkeld

Dit vertaalt zich in een Challenge programma. In het KOP (Kind Ontwikkelings Plan) wordt op maat een Challenge programma uitgezet. Het gaat daarbij om:

- Een sport- en activiteitenprogramma op maat
- Een programma samenwerkingskunde
- Jongerenparticipatie
- 18+

In line

Bij de complexiteit van de kinderen die komen wonen in Jeugddorp de Glind volstaat geen standaardbenadering en –aanpak. Opvoeders moeten het vermogen hebben om aan te sluiten bij wat er is.

¹⁷ ‘Niet zonder ons’; G. Besten, de gezonde balans 2007

“Aansluiten bij wat er is. Dat klinkt eenvoudig maar is ontzettend complex en gelaagd.”
Een gezinshuisouder.

Het gaat er niet alleen om aan te sluiten bij de uiterlijke omstandigheden van het kind, maar ook bij zijn innerlijke. Het gaat bij deze kinderen veelal om een verstoorde persoonlijkheidsontwikkeling en een psychische constellatie die verwrongen en beschadigd is. De ziel van deze kinderen heeft zich niet samenhangend kunnen vormen. Deze kinderen beleven zichzelf vaak als gefragmenteerd, koud en verward. Daarbij aansluiten vergt veel van het sensitieve en responsieve vermogens van de opvoeders, maar vooral van hun mentale veer- en draagkracht. Het NJI deed in 2012 onderzoek naar kenmerken van gezinshuizen.¹⁸ Daarin worden de volgende kenmerken beschreven:

Met name t.a.v. gezin en opvoeding is bij deze 56 kinderen een veelheid en grote diversiteit aan problemen te zien, 47% van het totaal aantal problemen zit op deze as. In 64% van de gezinnen van herkomst is er sprake van ontoereikende opvoedingsvaardigheden, bij 52% zijn problemen in ondersteuning, verzorging en bescherming en 39% van de kinderen is slachtoffer van verwaarlozing. Verder is er bij 50% van de kinderen sprake van problemen in de hechting aan primaire verzorgers (inclusief de diagnose reactieve hechtingsstoornis) en 38% van de ouders kampt met eigen psychische problematiek.

‘Aansluiten bij wat er is’, vordert een voortdurende afstemming op de psychische en sociale gesteldheid van een kind. Gezinshuis.com heeft daartoe een drietal kernvermogens voor gezinshuisouders omschreven die voortdurend bewust gemaakt en onderhouden moeten worden.

Deze vermogens zijn:

- Inleven
- Meeleven
- Samenleven¹⁹

Deze vermogens worden dagelijks aangesproken om te kunnen aansluiten bij wat er is en de sluimerende vermogens van deze kinderen te activeren. Daartoe moet het onderliggende trauma bewerkt worden door herstellend op te voeden binnen het gewone leven. De opvoeder moet zorgen voor:

- Veiligheid in alle domeinen van het leven (fysiek, sociaal etc).
- Het kunnen uiten van het trauma zonder opnieuw getraumatiseerd te worden
- Langdurend herhalende gezonde ervaringen²⁰

Als het om deze kinderen gaat, mogen we de piramide van Maslow op de kop zetten.²¹

- Een veilig thuis (Safe Haven)
- Eerst de basis op orde brengen (Roots).
- Daarna werken aan zelfontplooiing (Wings)
- En bovenal sluiten we aan bij wat er is (In line)

¹⁸ Gezinshuizen in de jeugdzorg, de kennis verzameld. NJI 2012

¹⁹ ‘Niet zonder ons’, G. Besten, De gezonde balans. Blz. 71

²⁰ Mark Freado. Forensisch psycholoog USA. <https://www.reclaiming.com/content/freado>

²¹ http://nl.wikipedia.org/wiki/Piramide_van_Maslow

Missie van de vier grootste zorgaanbieders

Er zijn veel zorgaanbieders binnen De Glind, wat ook zorgt voor verschillende visies op het werken met de kinderen. Om samenwerking optimaal te laten zijn en deze pedagogische visie te onderbouwen, wordt gebruik gemaakt van de visies van de vier grootste zorgaanbieders van het dorp. Hieronder zijn kort de grootste kernwaarden van deze aanbieders weergegeven.

De Rudolphstichting

“Mede als gevolg van turbulente ontwikkelingen in de samenleving en een grondige hervorming van de zorg voor jeugd (transitie jeugdzorg) richten we ons opnieuw op optimalisering van de complementariteit tussen gezins- en dorpsleven, als voedingsbodem voor herstellend opvoeden in het Jeugddorp de Glind. Elk kind heeft recht op een inspirerende en veilige leefomgeving om op te groeien tot een gelukkige en evenwichtige volwassene. De Rudolphstichting zet zich in voor kinderen en jongeren voor wie dat niet vanzelfsprekend is.”²²

Intermetzo

“Intermetzo zet zich onvoorwaardelijk in voor kinderen, jongeren en gezinnen met meervoudig complexe problemen. Intermetzo geeft kinderen en jongeren, hun ouders, familie, school, het sociale netwerk en collega-organisaties integrale professionele steun en kennis. Samen met deze kinderen werken we aan hun toekomstperspectief. We doen dat vanuit de visie dat ieder mens uniek is en een eigen biografie heeft met daarin kansen, mogelijkheden en uitdagingen.”²³

Gezinshuis.com

“Ondernemen is in de kern 'waarde toevoegen'. Ondernemerschap is de drijfveer in onze organisatie; zowel in wát we doen als in hóe we het aanpakken. Dit geldt zowel binnen onze eigen muren, als binnen de muren van een gezinshuis. Gezinshuisouders zijn bij ons aangesloten als franchisenemer; zij hebben een kleinschalige onderneming, gericht op de ontwikkeling van jongeren. Binnen duidelijke kaders voeren zij de regie over de dagelijkse zorg en opvoeding. Zowel inhoudelijk als op andere vlakken werken we aan professionaliteit. Een stevig gefundeerde methodiek, een effectieve organisatie en duurzaamheid staan daarom bij ons centraal.”²⁴

J.H. Donnerschool

“Het is de **missie** van de J.H. Donnerschool om elke leerling vanuit zijn uniciteit, context en specifieke cluster IV problematiek perspectiefrijk onderwijs en begeleiding te bieden, zodat de leerling zich binnen de samenleving betekenisvol verder kan ontwikkelen. De **visie** van de J.H. Donnerschool is om een zodanig klimaat te creëren waardoor het kind leert sociale relaties aan te gaan en tot leren kan komen.”²⁵

²² Concept Pedagogische visie Rudolphstichting, 2014

²³ www.intermetzo.nl/over

²⁴ www.gezinshuis.com/index.php/voorstellen/meer-over-ons

²⁵ www.donnarschool.nl/algemeen/missieenvisie/

De visie voor het jeugddorp

Ieder kind is uniek, met eigen wensen, behoeften en kwaliteiten. Een kind heeft veiligheid, structuur en duidelijkheid nodig om zich te kunnen ontplooien. De manier waarop een kind zich ontplooit en de tempo waarop dit gebeurt, zijn mede afhankelijk van de mensen om hem heen. Samen met de kinderen wordt er gewerkt aan hun toekomstperspectief, vanuit de kijk dat elk kind uniek is en een eigen biografie heeft met daarin kansen, mogelijkheden en uitdagingen. Binnen duidelijk kaders voeren de professionals de regie over de dagelijkse zorg en opvoeding, kijkend naar het kind en gericht op de ontwikkeling van de kinderen. Elk kind heeft recht op een inspirerende en veilige leefomgeving om in op te groeien tot een gelukkige en evenwichtige volwassene. De Rudolphstichting zet zich in voor kinderen en jongeren voor wie dat niet vanzelfsprekend is.”²⁶

Wat stralen wij als jeugddorp De Glind uit?

Wie door De Glind rijdt, valt in eerste instantie niets op. Gewoon een klein, groen dorp tussen Amersfoort, Leusden en Barneveld op de grens van de provincie Gelderland en Utrecht. Een dorp als alle andere kleine dorpen; een dorp met één hoofdweg met zijstraten waarlangs een kerk, een dorpscentrum, het voetbalveld en een aantal huizen liggen. Toch is dit dorp uniek in zijn soort. Het dorp biedt namelijk al een eeuw (tijdelijk) onderkomen kinderen en jongeren, die vanwege hun problematische opvoedsituatie niet bij hun eigen ouders kunnen opgroeien. Het jeugddorp biedt deze kinderen niet alleen een plek om te wonen, maar ook een omgeving waar zij hun talenten kunnen ontwikkelen. Het motto van het jeugddorp is dan ook: ‘De Glind, waar jeugd en toekomst telt’.

De kracht van De Glind: een geïntegreerde aanpak

Naast de professionele begeleiding in een gezinshuis, zit de kracht van het jeugddorp in de extra's als het zwembad, de voetbalschool, de manege, de sociale omgeving en een duurzame, kleinschalige en prikkelarme woonomgeving. Zo levert het dorp een bijdrage aan deze kinderen om hun problemen te verwerken en krijgen zij de kans hun talenten te ontwikkelen, vriendschappen op te bouwen en te participeren in de dorpsgemeenschap. De kracht van dit gewone leven biedt een stabiele en veilige omgeving die de kinderen van waardevolle bouwstenen voor een volwaardige toekomst voorziet.²⁷

“Ik denk dat De Glind zo bijzonder is, omdat je het gezinsleven mag geven aan de jeugdige. Dat je de jeugdige het gevoel mag geven dat ze zichzelf mogen zijn, zich mogen ontplooien, de warmte en de liefde van een gezin hebben en de veiligheid van een dorp”²⁸

²⁶ Concept Pedagogische visie Rudolphstichting, 2014

²⁷ www.glind.nl/jeugd/zorg

²⁸ Onderzoek “pedagogische verbinding in jeugddorp De Glind” hoofdstuk 4 complex getraumatiseerde jongeren

Product 2 Informatieve folder

De kernwaarden als basis

Vanuit interviews met de drie milieus (wonen, onderwijs en vrije tijd) zijn er een aantal basisbehoeften naar voren gekomen die van belang zijn bij het werken met de kinderen in De Glind. Hieronder worden de basispunten kort toegelicht.

Structuur

Structuur geeft kinderen houvast en vergroot hun gevoel van veiligheid en zekerheid. Structuur is overzicht. Overzicht in een wereld waarin alles heel snel gaat en continu alles verandert.

Structuur bieden is ervoor zorgen dat de kinderen weten wat er van hen wordt verwacht.

Je kunt structuur bieden door:

- Vaste regelmaat aan te brengen
- Overzichtelijk 'materiaal' aan te bieden
- Indeling van de ruimte af te stemmen (opgeruimd, niet teveel materiaal)
- Proberen dezelfde volgorde van de dag aan te houden (herkenbare structuur van de dag)
- De dag te verdelen in kleine overzichtelijke stukken (per uur en/of dagdeel)
- Pictogrammen/pictogrammenbord. Met behulp van plaatjes duidelijk maken wat het kind gaat doen

Duidelijkheid

Duidelijkheid hangt heel erg samen met structuur bieden. Bij ontbreken van veiligheid en duidelijkheid zal het kind zich angstig en bedreigd voelen.

Overigens hebben regels en duidelijkheid weinig te maken met streng of lief zijn, of met de baas spelen. Regels/duidelijkheid bakenen slechts het gebied af waarin kinderen zich vrij kunnen bewegen.

Duidelijkheid kun je bieden door:

- Duidelijk te zijn over wat er gaat gebeuren en wat je gaat doen
- Duidelijke/heldere regels te stellen
- Consequent te zijn, doen wat je zegt
- Concreet taalgebruik. Dus niet: 'straks', dat is een te vaag begrip. Zeg in plaats daarvan bijvoorbeeld: 'over vijf minuten, of 'als er drie punten zijn gescoord'.

- Positieve bevestiging op hun gedag
- Interesse te tonen
- Het kind serieus te nemen
- Complimenten te geven
- Het kind te waarderen zonder woorden (knipoog, high five, glimlach, je duim in de lucht steken)

Erkenning en waardering

Alle kinderen hebben de behoefte zich te ontwikkelen, nieuwe dingen te leren en zichzelf kundig te maken. Daarom zoeken ze nieuwe uitdagingen op.

Als kinderen zich te weinig als kundig ervaren, kunnen zij last krijgen van faalangst, en weinig durf in hun 'spel' vertonen. Kinderen ontwikkelen het gevoel dat ze als individu waardevol zijn door de erkenning en waardering van de ander. Erkenning en waardering kun je bieden door:

Veiligheid

Kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Als een kind zich onveilig voelt staat het minder open voor de wereld om zich heen. Alle energie gaat dan zitten in de stress en het op de hoede zijn. Onveiligheid belemmert het kind dan vrijelijk op ontdekkingstocht te gaan en te leren.

Veiligheid is erg belangrijk en bied je door:

- Gericht aandacht te besteden aan het opbouwen van een band
- Te luisteren naar het kind, een luisterend oor te bieden
- Het kind laten blijken dat het gehoord wordt als het ergens behoefte aan heeft
- Te communiceren op ooghoogte
- Te kijken naar het niveau van het kind
- Zeggen wat je doet en doen wat je zegt
- Respect te hebben voor de autonomie van het kind

Maatwerk

De bovengenoemde punten gelden voor ieder kind. Wel is het van belang om te kijken naar het individuele kind. Elk kind is anders en heeft andere behoeften. Het ene kind heeft bijvoorbeeld veel meer structuur nodig dan het andere kind.

De basis is wel hetzelfde, maar wat hierop aansluit verschilt per kind. Het is dus van belang om hier zorgvuldig naar te kijken.

Maatwerk leveren doe je door:

- Te observeren
- Contact op te nemen met de gezinshuisouder(s) voor informatie over het kind (tips meenemen)
- Te kijken naar wat wel en/of niet werkt
- Met het kind in gesprek te gaan
- Te kijken naar het cognitieve vermogen van het kind

Met dank aan de professionals uit het milieu wonen, onderwijs en vrije tijd.

Wim	Andrea
Martijn	Evelien
Martin	Jan
Corine	Gerke
Barbara	Jetteke
Mieke	Marjolein
Petra	Jacob
Arjan	Martin
Adrie	Gerard

Rudolphstichting

Het jeugdorp De Glind
Kernwaarden als basis

Bijlage B

Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu onderwijs.

Interview 1

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Label
Zou je kunnen uitleggen wat jouw drijfveer is om hier in De Glind te werken?	O.1.1	Dat je gewoon aan zulke kleine dingen ziet dat kinderen vertrouwen weer terug krijgen.	Vertrouwen (+)
	O.1.2	Die kinderen hebben veel meer een basis en zij zijn veel meer zeker van alle gebeurtenissen om hun heen. En dat zijn deze kinderen niet.	Het "gewone" kind
	O.1.3	Het kan elk moment, elke dag thuis anders zijn. Je ziet het nooit aankomen ook, zeker de geplaatste kinderen.	Onvoorspelbaar (-)
Topic 1; doelgroep. Met welke kinderen werk je hier?	O.1.4	En externaliserend kind is vaak met hechtingsproblematiek en ADHD. Dan merk je wel dat het ook met de thuissituatie te maken heeft gehad, of heeft. Dus hier zitten toch vaak meer de kinderen die in De Glind zelf wonen.	Externaliserende kinderen (-)
Waarom komen deze kinderen denk je juist hier, naar jeugdorp De Glind?	O.1.5	Ik denk omdat het natuurlijk toch een bijzonder dorp is, dit. Het is anders dan anders. Het is een open dorp. Dat is al anders denk ik en dat het zo vriendelijk uitstraalt geeft ook dat ouders, als die mee mogen bepalen, al een idee hebben van 'oh maar hier mag mijn kind wel wonen'. Want het ziet er eigenlijk heel gewoon uit. Niet dat het een gek dorp is. Of opgesloten, dus ik denk dat het maakt dat mensen hier wel willen komen. En ook de rust die het uitstraalt natuurlijk.	De Glind, bijzonder dorp (+)
Wat denk je dat de kinderen die hier dan inderdaad terecht komen juist nodig hebben om zich thuis en veilig te voelen?	O.1.6	Duidelijkheid en 'wat ik zeg dat doe ik en wat ik doe dat zeg ik'.	Duidelijkheid (+)
	O.1.7	Je moet betrouwbaar zijn. En dat hebben ze thuis natuurlijk wel heel erg meegekregen, en dat moet je weer terug zien te winnen. En als	Betrouwbaar (+)

		jij iets zegt en je doet het niet, ja dan heb je dat vertrouwen zo weer kwijt.	
	O.1.8	De gewone dingen bieden die wij heel normaal basis vinden. Dat het altijd klopt.	Normale basis bieden(+)
En denk je dat dat geboden wordt hier in De Glind? In ieder milieu?	O.1.9	Ja, denk ik zeker wel. Ja nou, dat inzicht dat heb ik natuurlijk niet, maar als we, kinderen die ik nu begeleid heb wel ja, ja. En als het dan niet zo is, dan wordt er ook meteen wat aan gedaan.	Geen inzicht andere milieus (-)
Topic 2; werkwijzen Hoe doe jij dat, heb je een bepaalde werkwijze?	O.1.10	Alles is gestructureerd bij mij en ook het zien vind ik heel belangrijk.	Gestructureerd (+)
	O.1.11	En de picto's die we gebruiken natuurlijk. En dat is door de hele school heen ook.	Picto's (+)
	O.1.12	Veel succeservaringen wil je ze laten doen.	Succeservaringen (+)
	O.1.13	En heel veel dingen zien te voorkomen.	Dingen zien te voorkomen (+)
Dus kan ik dan zeggen dat die structuur brengen en alles heel voorspelbaar en duidelijk maken, dat jij daardoor eigenlijk de veiligheid teweeg brengt?	O.1.14	Ja die veiligheid. Want dat is het allerbelangrijkste.	Veiligheid allerbelangrijkste (+)
	O.1.15	Maar ook wel het leren natuurlijk, dat je ook leert leren.	Ontwikkeling (+)
Zijn er ook dingen die je mist, bijvoorbeeld vanuit, de Donnerschool of in aansturing van, zo zou je het ook aan kunnen pakken.	O.1.16	Nou wat wij heel erg missen hier, al jaren, is een IB'er. We hebben geen IB'er hier. En dat mis je gewoon heel erg.	Missen IB'er (-)
	O.1.17	We hebben wel een maatschappelijk werker en dat is ook heel belangrijk hier.	Maatschappelijk werker (+)
	O.1.18	Dat we elk jaar ook starten met een informatieavond, net als in het gewone onderwijs eigenlijk, dat je vertelt wat je dit jaar gaat doen en wat een beetje de verwachtingen zijn van het thuisfront. En daar komen steeds vaker ook pleegouders ook bij. In het begin hadden die zoiets van, ja weet je, school is school en laat	Schooljaar starten met informatieavond (+)

		maar gaan, maar je merkt toch steeds meer dat die toch ook wel komen. Dat ze ook wel iets hebben van ja, daar wil ik toch ook wel bij betrokken zijn, ik wil weten hoe dat gaat.	
Dus dat komt wel weer dichterbij elkaar dus?	O.1.19	Ja.	Pleegouders en school weer dichterbij elkaar (+)
Als we dus kijken naar de andere twee milieus die we hier hebben, dus wonen en de vrije tijd, heb je daar zich op vanuit de school?	O.1.20	Niet meer, ik vind dat heel jammer en heel veel andere collega's ook, want we deden altijd huisbezoeken. Gewoon, overal. Dus ook de kinderen in hun eigen thuissituatie, maar ook de pleeggezinnen. En is het dus stop gezet. Het gaf zoveel zich en het gaf ook zoveel vertrouwen in de kinderen. Je kan ook erop terug vallen, van eh, 'ja dat ligt bij jou op je kamer ook!' of eh 'dat heb jij ook thuis' of weet je? Zo iets. Zo van 'Ja, ja, dat weet de juf',	Huisbezoeken (-)
Dan zit je veel meer in hun belevingswereld.	O.1.21	Je weet dan ook een beetje hoe het thuis zit. Maar ook met de pleeggezinnen vond ik dat wel en zeker ook bijvoorbeeld voor nieuwe leerkrachten hè. Je hebt bijvoorbeeld een aantal leerkrachten die hebben echt geen idee hoe het in een pleeggezin eruit ziet.	Belevingswereld (-)
	O.1.22	Die ouders zijn dan wel bij alle informatieavonden geweest en bij alle rapportbesprekingen, maar andersom heb je helemaal geen zicht van in wat voor dorp je eigenlijk. Sommigen zijn niet eens een rondje gaan rijden.	Belevingswereld (-)
Maar hoe kom je dan nu, aan je informatie?	O.1.23	Als er echt iets speelt dan kan je natuurlijk gewoon bellen. Dat is altijd wel het eerste wat je natuurlijk doet. Een andere keer vraag je ze hier om op school te komen om erover te praten, maar wij gaan niet meer die kant op, nee.	Bellen voor informatie (+)

Maar op een gewone school worden die kinderen meestal gebracht door ouders, dan spreek je natuurlijk ook even die ouders.	O.1.24	Dat heb je hier natuurlijk ook niet. Hier is het natuurlijk zo fijn dat al die kinderen ook zelf op de fiets gewoon komen, zelfs de kleintjes. We hebben natuurlijk geen kleuters, we hebben vanaf groep 6, maar die komen zelf vaak al hier heen. Ja, dus dan zie je ze inderdaad niet zo veel, dan heb je, die overdracht heb je bijna niet. Of je kan erom vragen natuurlijk	Kinderen komen alleen (-) Bijna geen mondelingen overdracht (-)
Maar hebben jullie hier geen avond dat de pleegouders hier dan komen voor gesprek?	O.1.25	Jawel, gewoon de rapportavonden, ja. Net als een gewone school, ja.	Rapportavonden (+)
En als je kijkt naar werkwijze binnen milieus, hoe jij hier zeg maar structuur heel erg hanteert omdat dat heel belangrijk is.	O.1.26	ja, maar ik weet bijvoorbeeld van de pleeggezinnen dat dat ook zo is.	Zicht structuur bij pleeggezinnen (+)
En in de vrije tijd, heb je daar ook ideeën van hoe dat werkt?	O.1.27	iedereen kent elkaar, dus je kan inderdaad de kinderen gewoon naar het zwembad sturen, want je bent ook met mekaar daar ook weer aan het opvoeden. Dan corrigeer je elkaar daar weer en je helpt elkaar daar weer	Door heel het dorp kinderen opvoeden (+)
	O.1.28	dan merk je dat wel, die milieus. Dat dat samen loopt. Of in de kerk, net zo goed	Samenwerking (+)
Pakken ze dat op dezelfde manier aan? Wel dat ze structuur heel belangrijk vinden en ook duidelijkheid.	O.1.29	Ik heb wel het idee dat ze ook altijd met picto's werken. Ze hebben vaak ook van die borden van eh, die moet dat doen en die moet dat doen. Daar is dan zo'n heel schema van, hoe het allemaal zit en of ze op weekend..	Kijk op werkwijze andere milieus (+)
Ja we hadden het net al even over samenwerking je noemde tussendoor dat je dat eigenlijk wel heel belangrijk vindt. Dat de drie milieus samenwerken. Waarom vind je dat belangrijk?	O.1.30	Ja ik vind dat van wel ja. Omdat ik vind dat het vertrouwen daar ook juist wel in naar voren komt. Dat je weet van hé, maar het is afgesproken, oh maar dat is op school ook afgesproken, fijn dat ze dat weten. Of er zijn soms kinderen die moeite hebben met, naar het op weekend gaan. Dat ze bang zijn voor vader of weet ik het wat, als ik dat dan niet weet. Dan	Belangrijk één lijn samenwerking drie milieus.(+)

		is dat toch onhandig. Dan denk ik, ja, dan is dat toch niet eng voor zo'n kind. Dan zitten we niet te roddelen over zo'n kind, dan zitten we alleen maar op één lijn ermee, van joh we helpen je erbij, we snappen dat je dat eng vindt.	
Juist bevorderlijk voor die veiligheid weer. En denk je dat het voldoende gebeurt, hier in De Glind?	O.1.31	Dat kan soms wel beter. Maar ik denk dat wij dat ook wel aan moeten geven. Ik geef dat ook soms wel eens aan. En dan heb ik zoiets van, had dat allemaal even gemeld of gebeld. Of dan wist ik in ieder geval hoe het op school kwam.	Transparantie (-) Communicatie (-)
	O.1.32	Maar een email of een belletje, dat is wel handig natuurlijk. Juist omdat deze kinderen al zo weinig vertrouwen hebben. En dan vind ik het niet achter elkaars rug om werken, maar positief werken.	Communicatie werkt positief (+)
	O.1.33	maar bij het sporten is het natuurlijk ook wel weer anders. Want als ik iets heb dan geef ik het ook door aan de sportleraar.	Sporten communicatie positief (-)
	O.1.34	Dat is zeker goed, ja. En je bent ook anders, als mens ook al. Hier op school moeten ze ook leren, dus kan ik ook weer andere dingen doen dan als je in de thuissituatie zit, dus. Die oplossingen zijn natuurlijk ook overal weer anders, maar je bent toch met hetzelfde idee van een kind bezig.	Kijken naar het kind (+)
Dus structuur moet wel allemaal hetzelfde zijn, en duidelijkheid.	O.1.35	En ook wel dat je weet hoe zo'n kind dan opgebouwd is en wat voor achtergrond 'ie heeft. Ook bij de sporten moet je dat toch een beetje weten. Want je kan toch moeilijk zeggen van: nou, dat doe je maar bij je vader.	Kijken naar achtergrond van het kind (+)
Hoe kun je dat dan, hoe kun je dat dan nog beter tot z'n recht laten komen?	O.1.36	Dat vind ik ook lastig, maar ik denk dat je toch misschien die huisbezoeken wel zou op moet pakken, of ja, dan wat wij doen met zo'n informatieavond, dat je ook misschien iets met	Communicatie beter tot z'n recht laten komen (-)

		pleeggezinnen doet. Dat je ook aan leerkrachten laat zien van 'zo ziet een pleeggezin eruit'. Denk dat dat toch belangrijk is, dat mensen weten hoe dat eh, in mekaar steekt.	
Dus openheid geven eigenlijk in ieder milieu?	O.1.37	Dat je toch een beetje een beeld krijgt van hoe dat dan gaat in zo'n pleeggezin. Want voor mij is dat wel duidelijk, maar ik denk voor heel veel collega's totaal niet.	Openheid geven in ieder milieu (-)
	O.1.38	Ja.. Misschien dat je dan toch een groot overleg met elkaar, één keer in het jaar zou kunnen plannen. Dat iedereen een afgevaardigde zou moeten hebben.	Afgevaardigde sturen bijeenkomst (+)
Voor ons onderzoek is het eigenlijk nodig dat wij een pedagogische visie gaan maken, sta jij daarvoor open?	O.1.39	Ja, dat denk ik dat dat ook niet zo moeilijk te vinden is. Je wilt toch allemaal een beetje hetzelfde, dat je een beetje hetzelfde vertrouwen van een kind weer opbouwt. En dat zo'n kind weer zelfstandig uiteindelijk weg kan. Dat je ook werkt naar die zelfstandigheid, op wat voor manier dan ook. Begeleidde zelfstandigheid of echte zelfstandigheid.	Pedagogische visie (-) Pedagogische visie (+)

Interview 2

Interviewer	Fragmenten	Geïnterviewde	Label
Wie ben je, wat doe je hier, waarom zit je hier?	O.2.1	En dat is zeg maar groep 8, de internaliserende kinderen met name. Dit jaar hebben we wat meer op niveau ingedeeld, dus is het niet perse internaliserend, maar heb ik nu de wat betere kinderen van onze school.	Internaliserend (+) Niveau van leren (+)
Wat is je drijfveer om hier te werken met de kinderen in De Glind?	O.2.2	Ik vind het wel het meest leuk als de kinderen aan komen rijden en je bent de hele dag met ze bezig met kijken van, hoe ben je bezig, lukt het, waar loop je op vast en hoe gaan we dat oplossen? Wat heb jij extra nodig dan alleen maar de schoolse situatie? En dat maakt dat je voor deze kinderen, ook al zijn het soms maar hele kleine stapjes, maar wel de stapjes die mij het meest boeien	Hele dag mee bezig (+) Speciale aanpak (+) Kleine stapjes (+)
wat voor doelgroep ehm, komt nou eigenlijk hier? Op school of in De Glind..	O.2.3	Die op grond van hun gedrag niet genoeg tot leren kwamen of tot ontwikkeling kwamen. En je hoopt natuurlijk dat je hier zo'n situatie kan creëren dat dat wel gaat gebeuren, dat je wel de veiligheid en de voorspelbaarheid, de structuur neer kan zetten zodat ze wel tot leren komen. En hier kunnen we met onze middelen en kleinere klassen en een stukje expertise wat je met elkaar opbouwt, kan je dat vaak wel voor elkaar krijgen. En natuurlijk de kinderen die hier vanwege hun woonsituatie ook op deze school terecht gekomen zijn. Maar goed, dat kun je ook niet los maken van gedrag, want gedrag is vaak ook de reden dat ze hier in deze woonomgeving zitten.	Gedrag (-) Ontwikkeling (-) Veiligheid (+) Voorspelbaarheid (+) Structuur (+) Woonsituatie (-) Gedrag (-)

Maar waarom komen ze dan precies naar jeugddorp De Glind? Waarom niet eh, naar een ander speciaal onderwijs?	O.2.4	Nou ja, omdat het dus blijkbaar nodig is om een situatie neer te zetten dat kinderen toch tot leren komen, blijkbaar kunnen we dat als school bieden.	Leerontwikkeling (+)
	O.2.5	ik vind dat we prachtig liggen qua ligging. Hartstikke landelijk, heel veel mogelijkheden rondom de school. Dus, en ik denk dat dat soort dingen juist dit soort kinderen heel erg steunen in het verdere leren. Dat het niet alleen maar leren is en in de klas en stil zitten, maar met name dat het juist de combinatie ervan juist zo tof is.	Omgeving (+) Externe steun (+) Combinatie van leren en externe steun (+)
En maakt dat dan ook dat zij hier onbezorgd en veilig kunnen opgroeien?	O.2.6	Ik denk dat er altijd een spanningsveld zit. Want als je meerdere kinderen met een gedragsprobleem bij elkaar zet, dan botst dat ook makkelijker.	Spanningsveld (-) Gedragsproblemen (-)
	O.2.7	Maar ik denk dat je, als je de organisatie van je klas hebt staan, dan je inderdaad meer veiligheid kan bieden dan in het regulier onderwijs. Dat je in kleinere klassen duidelijkere structuur neerzet en als het goed is je school en de randvoorwaarden daaromheen zo goed hebt staan, dat het veilig moet zijn.	Organisatie (+) Veiligheid (+) Duidelijke structuur (+) Veiligheid (+)
Denk je dat dat op dit moment geboden wordt binnen De Glind of deze school?	O.2.8	Laat ik even naar mijn eigen klas kijken, ik denk dat deze klas redelijk staat ja. En ik denk dat het wel met momenten soms heel moeilijk is en dat het soms heel heftig kan zijn met een kind. En dat een extreem angstig kind daar best last van heeft. Maar goed, ik denk dat de rest van de dag zo-gestructureerd en zo voorspelbaar is, dat het dan bij dat moment blijft.	Moeilijk gedrag (-) Structuur (+) Voorspelbaarheid (+)
Dus hoe wordt er met	O.2.9	Ik werk allereerst met een	Voorspelbaar

kinderen gewerkt. Hoe doe jij dat precies in deze klas?		heel voorspelbaar dagprogramma.	programma (+)
	O.2.10	Dus zoveel mogelijk duidelijkheid, voorspelbaarheid, structuur bieden.	Duidelijkheid (+) Voorspelbaarheid (+) Structuur (+)
	O.2.11	elke stap moet je doordenken met ze, en met ze vooruit proberen te denken. Maar wel leermomenten blijven creëren, want je kan ze ook te veel beschermen en te veel voor structureren.	Vooruit denken (+) Leermomenten (+) Beschermen (-) Structuur (-)
	O.2.12	Ons eerste doel is een school zijn en tot didactiek komen, aan de andere kant zitten natuurlijk sociaal-emotionele doelen en een stukje maatschappij.	Didactiek (+) Sociaal-emotioneel (+) Maatschappij (+)
Gebruik je daar methodieken voor?	O.2.13	ja sociaal-emotioneel hebben we de PAD-methode. Je maakt natuurlijk met elkaar plannen en afspraken hoe je dingen aanpakt. Qua lesgeven pak je de methodes sowieso	Sociaal-emotioneel (+) Afspraken (+)
	O.2.14	door middel van studiedagen dat je thema's aanpakt met elkaar, dat je zegt 'daar gaan we meer op letten' Wat je wel doet met elkaar is dat je vanuit een stuk intervisie. En dan ga je eerst bij je eigen collega's aan de, trek je aan de bel. Dan ga je kijken of die met tip en tricks komen. Ja, je blijft jezelf soms verdiepen in boeken, dat je zegt van ik pak er weer eens een boek bij en dan we weer eens even lekker lezen.	Studiedagen (+) Met elkaar aanpakken (+) Intervisie (+) Met collega's (+) Verdiepen in boeken (+)
	O.2.15	Dus dat komt dat weer terug op vergaderingen.	Vergaderingen (+)
	O.2.16	En we hebben natuurlijk de ambulant begeleiders hier, die hebben heel veel ervaring, waar je aan kan kloppen.	Ambulant begeleiders (+) Ervaring (+)
	O.2.17	Nou, dan heb je de mediatheek waar je op terug	Mediatheek (+)

		kan vallen. Ja het is vooral de ervaring met elkaar ook	Ervaring (+) Met elkaar (+)
mis je daarin iets? Zou je een bepaalde werkwijze of methode aangeboden willen krijgen? En dat had dan vooral te maken met interactie in gedrag?	O.2.18	Dat je dat je ook wel soms handelingsverlegen was. ik probeer het op de beste manier te doen. En dan ook met hulp van collega's, dat je er soms echt niet uit kwam, dat je tegen je eigen grenzen ook aanliep, ja.	Handelingsverlegen (-) Hulp van collega's (+)
	O.2.19	Ja, ik denk heel vaak met de manier waarop ik me opgesteld heb en dingen die ik heb geëist en dat mijn lat daarin vaak veel te hoog lag.	Houding (-) Eisen (-)
	O.2.20	En dat spel ook meer kan spelen met ze, zal ik maar zeggen. Ja. Maar ik denk dat de praktijk ook wel de beste leermeester is. Ook al zou ik weet ik veel hoeveel boeken hierover lezen, dan zou ik, dan zal het voor elk kind alsnog wel heel anders zijn en moet je daar toch een weg in vinden	Praktijk (+) Verdiepen in boeken(-) Verschillende aanpak (+)
	O.2.21	en dat je samen gewoon kijkt wat de beste aanpak is, ja.	Samen kijken (+)
	O.2.22	laten we ouders even als eerste gedragsdeskundige noemen, want heel vaak is het ook terugvallen op ouders. Heel vaak is het mailen en vragen wat er is.	Ouders als gedragsdeskundigen (+) Mailen en vragen (+)
	O.2.23	Die communicatie naar ouders toe is trouwens eigenlijk wel heel eh, die vergeet ik te noemen. Want die is eigenlijk net zo belangrijk, zo niet belangrijker. Want dat zijn eigenlijk de echt gedragsdeskundigen.	Communicatie met ouders (+) Ouders als gedragsdeskundigen (+)
Ja, de lijntjes zijn daarin heel kort?	O.2.24	Ja, met de meesten wel, ja.	Korte lijntjes (+)
En is dat ook eh, binnen het andere milieu zo?	O.2.25	Ja, eh ik heb eigenlijk binnen De Glind maar één jongen en die is wel heel complex. Maar daar hebben we dagelijks	

		overdracht met de groep	Overdracht (+)
	O.2.26	Dan hebben we overdracht bij de deur. En ja. Wat daar belangrijk in is, is dat als dat echt niet loopt dat we echt even een duidelijke afspraak maken, met de begeleider, met kind en dat we dan heel goed afstemmen	Overdracht (+) Duidelijke afspraken (+) Afstemmen (+)
	O.2.27	Even delen met elkaar. Dat je elkaar daarin sowieso begrijpt. En dat soort communicatie is wel belangrijk hoor, anders verlies je elkaar en dan word je.. dan gaat ieder op zijn eigen eilandje alles uit zitten vogelen.	Delen met elkaar (+) Begrip (+) Communicatie (+) Communicatie (-)
denk je dat er genoeg communicatie is tussen de milieus?	O.2.28	Ik heb het vermoeden dat het beter kan, ja.	Communicatie (-)
En hoe zou dat dan bevorderd kunnen worden?	O.2.29	Nou, door vaker gezamenlijk te zitten. Toch een stuk intervisie-achtig misschien wel gewoon opzetten. Ja, want ik denk dat als je op school tegen dingen aanloopt, gedragingen, dat die gedragingen ook op de groep of in de pleeggezinnen gezien worden. En dat je daar zoveel mogelijk één lijn in probeert te krijgen.	Met elkaar zitten (+) Intervisie (+) Eén lijn (+)
En zou eh, een gezamenlijke pedagogische visie, onder het dorp zeg maar, zou dat daaraan meewerken?	O.2.30	Ja, vind ik wel heel.. Ik denk dat, dat zou wel helpen, ergens. Maar aan de andere kant, de problematiek is zo divers, dat dat denk ik ook wel weer heel ingewikkeld is. Maar je zou vast meer dingen af kunnen stemmen, als je meer één lijn hebt in hoe je de dingen aanpakt en hoe je.. Al is het alleen elkaars straffen en belonen, bij wijze van spreken.	Gezamenlijke visie (+) Problematiek (-) Afstemmen (+) Eén lijn Afstemmen (+)
	O.2.31	Want hoe herkenbaarder het is, hoe beter dat ook weer voor de kinderen zal zijn. Hoe voorspelbaarder je bent, hoe	Herkenbaar (+) Voorspelbaar (+)

		beter	
denk je dat het van belang is dat de drie milieus dezelfde werkwijze hanteren bij de kinderen?	O.2.32	Nou, ik denk dat het, dat op hoofdlijnen dat best wel belangrijk is, ja. Want ik denk dat je uiteindelijk tegen dezelfde dingen blijft aanlopen. En in welke vormen je ze dan ook giet.	Dezelfde werkwijze (+) Problemen (-)
	O.2.34	Ik heb nu een jongetje in de klas, die ging dan naar de kookclub, en dan hoor ik het gewoon escaleren in zijn verhalen en dat is doodzonde, want hij is super gemotiveerd. En hij vindt het super leuk. Ja, die weten denk ik niet, op dit moment althans, hoe ze hem aan moeten pakken, hoe ze moeten dealen met hem. En dat is het ontzettend jammer dat ik niet even een uurtje mee kan kijken en tips of tricks kan geven. Of dat ouders dat doen, of wie dan ook, dat maakt niet uit, maar dat vind ik wel een gemiste kans ja. Ja dan denk ik, ja, dan bieden ze iets aan en dan gaan ze met hem aan de slag en lukt het gewoon niet, omdat het niet op de juiste manier wordt aangeboden.	Escalatie (-) Aanpak (-) Ouders als gedragsdeskundigen (+)
Heeft dat dan te maken met een grondhouding, zeg maar, of het kind wel of niet kennen, of meer van hoe je het kind aanpakt? Want dat is eigenlijk dan een stapje verder.	O.2.35	ik denk dat de grondhouding wel goed zal zijn., maar doordat hij veel te veel vrijheid en onvoorspelbaarheid ervaart, ja mislukt het. En als je dat gewoon duidelijk kan maken en laten zien en daarin succes laten ervaren zeg maar, dan krijgen ze ook meer vertrouwen en kunde. En dan heeft het jong plezier in wat hij doet buiten schooltijd, ja.	Grondhouding (+) Onvoorspelbaarheid (-) Duidelijkheid (+) Succeservaring (+) Vertrouwen (+)
Hoe zou je dan die afstemming kunnen..	O.2.36	Ja dat vind ik moeilijk, want dat kost wel meer investering natuurlijk.	Geld (-)
	O.2.37	En dat dit soort bruggen, dat zou perfect een ambulant begeleider kunnen doen,	Bruggen slaan (+) Ambulant begeleider

		maar ja. Dat is nou net waar, de hoek waar de klappen vallen zeg maar	(+)
	O.2.38	Je hebt iemand nodig die dit blijft doen, want als ieder voor zich gaat opereren dan eh, ontstaan er alleen maar meer problemen. Terwijl het soms maar heel kleine aanwijzingen, dat je veel beter tot succeservaringen komt.	Bruggen slaan (+) Succeservaring (+)
	O.2.39	Ja, daar zou ik wel een vuist voor willen maken ja.	Motivatatie (+)
	O.2.40	Het moeilijke van dat verhaal is natuurlijk geld, hè. Hoe nodig is het altijd en hoeveel contactmomenten zijn er dan nodig. Want voor het ene kind zal dat zoveel uur zijn en voor het andere zal dat zoveel uur zijn. Ja, daar een stuk vertrouwen vanuit de politiek in hebben, dat is moeilijk blijikbaar. En zeker als het om geld gaat.	Geld (-) Contactmomenten (-) Tijd (-) Vertrouwen in de politiek (-)

Interview 3

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Label
	O.3.1	Dus alle theoretische vakken gebeurt in het lokaal. Dat bied een stukje veiligheid voor de groep en alle theoretische vakken geef ik. Behalve koken, gym en techniek, dat gebeurt door de vakleraar. De theoretische vakken gebeurt in mijn lokaal.	Eén docent voor theoretische vakken (+)
wat is uw drijfveer om in De Glind te werken? Want een gezinshuis kunt u ook ergens anders starten.	O.3.2	als je geen klik hebt met deze kinderen, dan hoeft je er niet aan te beginnen. Je hebt kinderen met ADHD, ODD, autisme. De klik is het belangrijkste.	Klik met kinderen belangrijk (+)
	O.3.3	In september begint het nieuwe schooljaar, je begint met een stukje veiligheid voor de klas op te bouwen, een bepaalde structuur.	Begin schooljaar veiligheid opbouwen (+)
Aan wat voor doelgroep geeft u les?	O.3.4	En de laatste twee jaar zijn we daar eigenlijk een beetje vanaf gestapt, want over vier jaar komen ze bij een bedrijf werken, of studeren ze verder. Daar komen ze ook met allerlei kinderen in aanraking, dus toen hebben wij gezegd we gaan de klassen toch ietsje meer mixen. Autistische kinderen samen met ADHD.	Klassen gemixt (+)
Waarom komen deze kinderen juist naar deze school?	O.3.5	Dus het is veel vertrouwder, veiliger. Er lopen geen paar honderd man op het schoolplein, of in gangen.	Vertrouwder en veiliger (+)
Oké, dus echt voor die kleine klasjes	O.3.6	Ja, voor die kleine klasjes. De lessen worden in één lokaal gegeven, je hoeft de gang niet op voor een ander lokaal. Nee, dat	Duidelijke lessen (+) Lessen in één lokaal (+)

Het is heel duidelijk.		gebeurt allemaal veilig in mijn klas, behalve als ze dan naar gym moeten. Ja, het is allemaal heel duidelijk.	
Wat hebben deze kinderen volgens u nodig om veilig en onbezorgd op te kunnen groeien? Bijvoorbeeld extra structuur of duidelijkheid. Vrij zijn, de ruimte hebben.	O.3.7	Onbezorgd begint eigenlijk al op één september, dan begin je eigenlijk al met structuur.	Structuur (+)
	O.3.8	Zo min mogelijk wisselende leerkrachten, dat is eigenlijk de basis. Je probeert een vaste structuur te creëren, zodat ze onbezorgd naar school kunnen komen. Als er teveel wisselingen zijn, dan voelt de klas niet meer zo veilig.	Vaste gezichten voor de klas (+)
	O.3.9	Ze mogen zijn wie ze zijn, je leert met elkaar omgaan. Het zal vast een keer misgaan en dingen worden gezegd, maar probeer het daarna ook goed te maken.	Vertrouwen onderling (+)
Via welke werkwijze begeleidt u momenteel de kinderen/jongeren?	O.3.10	Ik ben een control freak, soms weten ze precies wat er komt.	Control freak
	O.3.11	Gewoon vanuit de structuur weer. Ze hebben van mij een weekrooster en daar staan alle dagen op.	Structuur (+) Weekrooster (+)
worden er binnen de school ook gebruik gemaakt van methodieken?	O.3.12	Nee. Daar wordt in de toekomst wel aan gewerkt, maar hoe dat precies vorm gaat geven, dat weet ik niet.	Geen methodieken (-)
Mist u die methodieken dan, of denkt u, het gaat nu goed dus het niet nodig?	O.3.13	In het verleden was het zo, er werd anders gewerkt. Houd je kind binnen boord, dan is het al goed.	Vroeger andere werkwijze (-)
En gebruikt u per kind een andere werkwijze	O.3.14	Ja, de één heeft wat intensiever begeleiding nodig.	Kijken naar het individuele kind (+)

		Die neem ik vaak even apart of die zet ik naast elkaar, dat ik er even tussenin kom staan. Dan kunnen we even wat opdrachtjes gezamenlijk maken. Dan heb je nog mensen waar het tempo niet al te goed van is, daar houd je rekening mee.	
	O.3.15	Ik denk wel dat we met basis en kader in één klas zitten, maar qua lesgeven is dat soms best lastig. En dan is het wel weer in het reguliere makkelijker. Want dan heb je basisgroepen en kadergroepen.	Verschillende niveaus in één klas (-)
Weet u welke werkwijzen de andere twee milieus gebruiken, in het contact met de kinderen?	O.3.16	Ja wel anders. Ik denk dat je het één van het ander niet kunt los laten als het ware. Je neemt altijd wel een stukje mee.	
Maar heeft u de lijntjes nu met de andere milieus, of met de gezinshuizen of met de vrije tijd? Dat u weet hoe ze daar werken?	O.3.17	Nee Heel af en toe	Weinig contact met andere milieus (-)
	O.3.18	En laat gewoon iedereen ook eh, ieder gezinshuis haar eigen toko of zijn eigen toko draaien. Dat doen wij hier ook.	Eigen toko draaien (-)
	O.3.19	Wel contact met ouders, maar die wonen dan niet in De Glind. Die komen gewoon van buitenaf.	Contact ouders buitenaf (+)
En dat contact, met die ouders, is wel goed?	O.3.20	Ja. En sinds een paar jaar doen we gewoon de laatste week voor de zomervakantie, komen de ouders met het kind. Die komen dan kennis maken Dan hebben we de tweede keer op jaarbasis een handelingsplan, een	Kennismaking nieuwe schooljaar (+) OPP bespreking (+)

		OPP heet dat tegenwoordig, het voortgang. Zowel op sociaal-emotioneel gebied als op didactisch gebied. En dan aan het eind van het schooljaar de eindevaluatie.	Eindevaluatie (+)
	O.3.21	En dan heel vaak de mail.	Mail contact (+)
	O.3.22	En tegen ouders: speelt er wat thuis? Ja? Geef het even door, want dan kan ik er rekening mee houden.	Communicatie (+)
	O.3.23	Daar zitten ze toch, deze kinderen sneller anders in elkaar dan een gewoon kind, dan houd je daar rekening mee. Kijk, als je niks weet, als het kind vanuit zichzelf ook al niks vertelt, en ouders niet.	Kijken achtergrond kind (+)
	O.3.24	Als er echt iets is met een leerling, er speelt echt iets of het gaat niet goed in de klas of noem maar op, dan nodigen we ouders ook uit.	Gesprekken ouders (+)
Misschien kunt u dat dan nog een beetje zeggen van uw gezinshuistijd? Want was er op dat moment een samenhang tussen de drie milieus?	O.3.25	Nee, zo heb ik het nooit ervaren. Niet echt samenhang.	Geen samenhang tussen milieus (-)
	O.3.26	Nee. Ik heb het idee dat dat eh, eigenlijk nog wat erger geworden is, wat zakelijker is het allemaal geworden.	Zakelijker geworden (-)
	O.3.27	Nee, maar, je moet er voor dat kind zijn.	Voor het kind zijn (-)
	O.3.28	Ja, zakelijker, bezuinigingen.	Zakelijker, bezuinigingen (-)
Ja, hoe denkt u dat die samenwerking binnen de drie milieus weer bevorderd kan worden?	O.3.29	Er zijn al diverse pogingen gedaan. En vaak blijft het een beetje steken op managementniveau en bezuinigingsniveau	Managementniveau en bezuinigingsniveau (-)
	O.3.30	En ja, leerkrachten zijn	Leerkrachten en

		eigenwijs en scholen, maar de hulpverlening ook. Dus soms loopt het niet altijd gelijk, omdat je natuurlijk.. als je hulpverlener bent dan ben je blij dat je hier een plek hebt om een kind te laten wonen en dan ja, denk je, oh nou de school. Weet je wel, het kind is veilig. En wij vanuit school krijgen zomaar iemand hier neergezet, waarvan die hier misschien niet eens past, dan hebben we niet genoeg voorbereidingstijd om het kind een goede plek binnen school te kunnen geven.	hulpverleners eigenwijs (-) Niet genoeg voorbereidingstijd (-)
	O.3.31	en bevorderen is nog meer, gewoon goed overleggen met degenen die er daadwerkelijk over gaan.	Goed overleggen (-)
Denkt u dat een gezamenlijke pedagogische visie een bijdrage kan doen aan de samenwerking binnen De Glind?	O.3.32	Ja uiteraard, natuurlijk	Pedagogische visie (+)
	O.3.33	We hebben natuurlijk HVP besprekingen, of OPP. En dan probeer je wel altijd één kind, één plan, maar het informeert elkaar niet altijd. En dan zeg ik niet dat het niet alleen vanuit het hoofdgebouw niet eh, vanuit Internetzo, maar ook vanuit onze kant. En dat is soms lastig.	HVP / OPP besprekingen (+)
	O.3.34	hoe kunnen we dat samen oplossen ja.	Samen oplossing zoeken (-)
Je vangt het kind op.	O.3.35	Dat is al jaren zo. Ik heb eens een keer een vervelend kind gehad die we samen terug brachten naar een gezinshuis en	Verschil benadering eigen kind / geplaatst kind (-)

		dan wordt er gewoon gezegd: het is nog geen 15:00. En bij je eigen kinderen, ja. Dan komt hij thuis en je spreekt het kind toe.	
	0.3.36	Maar tuurlijk, gezamenlijk is eh, heel fijn.	Pedagogische visie (+)

Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu vrije tijd.

Interview 1

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Labels
Wat is je drijfveer om hier te werken?	V.1.1	Ik kende de Glind al wel toen ik hier kwam. Ik heb hier mijn eigen stage gelopen en dat deed ik toen juist hier, omdat mensen hier bezig zijn om overal voor kinderen ook een plek te zoeken. En aan kinderen een plek te geven.	Bekend in De Glind (+) Kinderen een plek geven (+)
	V.1.2	Ook in kerkdiensten als je viert met elkaar, dat je zegt, die kinderen zitten er niet voor spek en bonen bij. Die willen gezien worden en daar wil je ruimte aan geven en dat vind ik een geweldig leuke uitdaging.	Met elkaar (+) Gezien worden (+) Ruimte geven (+)
	V.1.3	De Glind is een plek waar je dat bij uitsteek kunt doen en ik wist daardoor ook de bijzondere situatie waarin de kinderen hier terecht komen. Dat vond ik gewoon heel boeiend.	Bijzondere situatie (+)
	V.1.4	Toen ik mijn stage toen die tijd gelopen had, dacht ik, ik zou hier nog weleens terug willen komen als ik meer ervaring heb om hier predikant te zijn. En zie je, als je maar wacht en er maar allerlei dingen in je leven gebeuren, dan kom je daar terecht.	Ervaring (+)
Wat voor kinderen komen hier eigenlijk?	V.1.5	Ja ik heb hier in de kerk zeker met heel verschillende soorten kinderen te maken. Ieder kind is anders, maar je bedoelt zeker ook de achtergrond van de kinderen. We hebben met eigen kinderen te maken en met geplaatste kinderen. Kinderen die met eigen ouders hier komen, maar ook met geplaatste kinderen die toevallig bij een gezinshuis zijn waar mensen kerkelijk betrokken zijn, of in een logeerhuis waar ze meegenomen worden op de zondag. Het zijn hele jonge kinderen tot en met de tienerleeftijd.	Verschillende kinderen (+) Achtergrond (-) Geplaatste kinderen (-)
Heb je enig idee waarom bijvoorbeeld die geplaatste	V.1.6	Ik weet van hen achtergrond en het verhaal achter hun plaatsing niets af. Wij zijn toen één van de weinige	Achtergrond onbekend

kinderen juist in De Glind geplaatst worden?		instanties geweest die met de kinderen werken zonder dat we aan de Jeugdzorg gerelateerd zijn. Onze opdracht is niet om te kijken, waar komt dat kind vandaan, wat is er aan de hand, maar hoe kunnen we nou een behandelplan opstellen en hoe passen wij dat behandelplan aan op de kinderen. Ik ben blanco. Ze zijn hier, ze komen in die kerk, of ze komen hier en ze zijn hier van harte welkom. En dat is voor mij het enige wat telt. Natuurlijk kom je op een geven moment erachter waar de gebruiksaanwijzingen zitten, maar voor mij zijn het kinderen allemaal kinderen zonder etiket. Het heeft ook zijn voordelen.	Jeugdzorg (-) Achtergrond onbekend(+) Achtergrond onbekend(+) Open houding (+)
Is dat ook volgens jou nodig om hen onbezorgd en veilig te laten voelen?	V.1.7	Ik denk dat het belangrijk is dat naast Jeugdzorg, er ook gewoon mensen zijn die hen benaderen zoals je ieder mens benadert. Iemand die niet direct denkt, zus en zo, maar het is ook prettig dat er iemand is die niet weet wat er met jou gebeurd is, waarom jij hier zit en wat jouw achtergrond is.	Jeugdzorg (-) Achtergrond onbekend(+)
	V.1.8	In de gebeden noem ik ook dat het voor sommigen fijn is dat ze hier met alle moeilijkheden die er zijn een plekje hebben kunnen vinden. Kinderen vinden dat ook prettig dat je dat benoemt. Je zegt dan ook, soms is het gewoon heel erg moeilijk om het goed te houden met de mensen om je heen en zijn we er verdrietig om dat we niet zomaar naar ons eigen huis kunnen. Op die manier laten we altijd wel weten en voelen, dat je beseft dat het voor hen heel ingewikkelde dingen zijn in hun leven.	Plekje vinden (+) Onderling contact (-) Kinderen zien (+)
	V.1.9	Tegelijkertijd weten we wel af van de enorme loyaliteit die kinderen naar ouders hebben. We zeggen daarom, houdt de mensen die er voor jou zijn en waren in ere.	Loyaliteit (+)
Denk je dat de kinderen die hier zijn	V.1.10	Ja, ik krijg dat ook wel terug van gezinshouders.	Veiligheid (+)

en ook wonen, dat ze zich ook daadwerkelijk veilig voelen daarin?			
	V.1.11	Er zijn gastpredikanten die uitdrukkelijk benoemen dat het zo sneu is als kinderen hier opgenomen worden. Er is dan altijd wel iemand die naar me toekomt en zegt: Mieke waarom zeggen ze dat nou, alsof wij altijd maar een apart soort mensen zijn. Die gevoeligheid is er, als je het zo gaat benoemen, dan staan bij sommigen de stekels overeind.	Zielig (-) Gevoeligheid (-)
	V.1.12	Als je het benoemt van zo is het nu eenmaal, dan is het ook goed.	Duidelijkheid (+)
Zijn er methodieken waarmee gewerkt wordt, misschien in de zondagsschool?	V.1.13	Het uitgangspunt in wat we doen, is dat het heel laagdrempelig moet zijn. Hetgeen dat wij doen proberen wij zo neer te zetten dat kinderen zo binnen kunnen lopen en mee kunnen doen. Zonder dat ze het gevoel hebben iets gemist te hebben. Hebben we een project, dan kunnen zij iedere zondag inspringen, zonder het idee iets gemist te hebben.	Laagdrempelig (+) Duidelijkheid (+)
	V.1.14	we zorgen er altijd voor dat we voldoende leiding hebben. Je weet dat een aantal meer aandacht nodig heeft in waar ze mee bezig zijn, dus je speelt daar op in.	Voldoende leiding (+) Afstemmen (+)
	V.1.15	het woord veiligheid in wat je aangeeft in je kerk is een enorme raam waarbij iemand staat met zijn armen open. Het kind kan ernaar toe gaan en weg gaan. Zo proberen wij ook te zijn. Je veilig voelen daarin, gerespecteerd voelen, openstaan, dat zijn kernwaarden waar wij alles mee opbouwen.	Veiligheid (+) Veiligheid (+) Respect (+) Open houding (+)
	V.1.16	Luisteren naar elkaar, gerespecteerd voelen ook al ben je anders je wordt niet als een vreemde benaderd. We hebben respect voor jouw leven!	Luisteren (+) Respect (+)
	V.1.17	Symboliek zegt natuurlijk altijd net iets anders dan dat je met woorden kan uitdrukken. Symbolen komen vaak veel dichterbij je dan een gesprek.	Symbolen (+)

	V.1.18	We weten dat je niet zomaar kunt vragen of iemand hun verhaal hardop wil vertellen. Het is een weten waar ze kwetsbaar in zijn.	Kwetsbaarheid (-)
Merk je ook dat deze aanpak bij sommige kinderen niet werkt?	V.1.19	Er zijn altijd kinderen die heel gesloten zijn en ook zullen blijven, en voor wie het eigenlijk altijd onveilig is. Wat ik ook merk is dat Jeugdzorg kinderen gewend zijn hun verhaal te doen. Ze zijn ook kwetsbaar daarin, dus je moet heel erg oppassen wat je vraagt en wat je precies kunt doen daarin. Er zijn ook kinderen waar je niet door moet vragen, laat dat maar liggen. Daar mag je ze zelf mee bezig laten gaan. Er zijn natuurlijk ook kinderen die niet willen praten over hoe het thuis was en die helemaal dichtklappen.	Gesloten houding (-) Onveilig (-) Jeugdzorg (-) Kwetsbaar (-) Gesloten houding (-)
Zijn er dan dingen die je mist of die je juist wel zou gebruiken naar de kinderen toe?	V.1.20	Op dit moment lopen we er heel erg tegen aan dat er een enorme onzekerheid is, over wat er gaat gebeuren nog in de jeugdzorg. Dit vertaalt zich ook in de kinderen die heel onrustig zijn.	Onzekerheid in jeugdzorg (-) Onrust (-)
	V.1.21	Maar een stuk rust en meer weten wat er is, wij als kerkelijke gemeente net zo bij gebaat als ieder ander die hier woont en werkt.	Rust (-) Duidelijkheid (-)
	V.1.22	Nou wat leuk is om te merken, is dat langzamerhand ook steeds voor ook verschillende activiteiten meer lijntjes komen, door de verschillende organisatie of particulieren, die zeggen heey dit zou leuk zijn om te doen. Als kerk heb je daar te weinig draagvlak voor of als individu. Maar als je het samen dan doet kun je misschien wat meer organiseren dan dat je het alleen moet doen, nou dat is aan het ontstaan, draagvlak breder voor dingen die je zou kunnen doen.	Initiatieven (+) Samen doen (+) Breed draagvlak (+)
Zie je verschil in werkwijze met de kinderen?	V.1.23	Dat wat je oproept bij de kinderen is heel anders dan in een thuissituatie, wij zullen nooit in een dienst zo gauw tegen conflicten aanlopen, waar ze thuis mee te	Kwetsbaarheid (+)

		maken hebben. Daarom hebben ze thuis andere werkvormen nodig en andere dingen dan waar wij mee te handelen hebben. Maar ze kunnen bij een sportactiviteit er best uitknallen en dan is het heel fijn dat je ook weet wat handig is, dat het ontzettend belangrijk is om helder te zijn, goede afspraken, hier heb je mee te maken, weten dat het overal geldt, en dat nemen wij ook mee, dat is belangrijk om te weten. Zie ik hoe Jetteke dingen doet, of hoe Jacob op de kinderboerderij dingen doet op het zwembad als je daar als vrijwilliger staat weet je hoe je moet handelen. Dat wordt eigenlijk overal wel doorgetrokken. Dat is goed om van elkaar te weten.	Verschillende werkvormen (-) Afspraken (+) Afstemming (+)
Dat lijntje ligt er dus, je weet van elkaar wat je doet?	V.1.24	Min of meer wel, niet in detail maar je weet zo ongeveer wel hoe andere het aanpakken, zo weet je dat de woorden duidelijkheid, strikt zijn, helder zijn, heel belangrijk zijn.	Lijntjes tussen milieus (+) Duidelijkheid (+)
Begrijp ik daar ook uit dat, dat het eigenlijk wel belangrijk is. Om eigenlijk de kinderen vanuit een zelfde werkwijze te benaderen. Aan de ene kant noem je, wij zijn een heel ander milieu dan bijvoorbeeld het wonen of het school, daar is misschien iets strakker en hier kijken we weer heel erg nieuw, iedere dag is nieuw.	V.1.25	Ja	Eén werkwijze (+)
En mag je er nieuw in komen, maar aan de andere kant noem je ook dat het belangrijk is om duidelijk te zijn, om strak te houden, wat mag dan zeg maar het zwaarste wegen, is	V.1.26	Ik denk dat ieder milieu een ander werkwijze vraagt, dat het wel belangrijk is dat je dat je uitgaat van het kind, met z'n mogelijkheden en zijn beperkingen dat doe je allemaal, maar dat het dat je je realiseert dat dat je ook van elkaar weet dat een stuk	Verschillende werkwijzen (+)

het dan belangrijk om dat wel samen aan te houden, of juist om verschillend daar in te zijn als die drie milieus.		helderheid voor de kinderen belangrijk is. Dat soort dingen delen, maar dan gaat het om hele basale dingen, dan gaat het nog niet over de dingen hoe je het uitvoert. Ik denk dat dat wel goed is om dat te weten van elkaar, of er van bewust te zijn.	Duidelijkheid (+) Transparantie (+) Van elkaar weten (+)
	V.1.27	Maar wat er dan vervolgens in de verschillende milieus dat uitbouwt dat zou verschillend blijven. Maar de lijntjes zijn hier natuurlijk wel zo kort dat stel dat je een kind hebt die er voortdurend uit knalt dan is het heel makkelijk om even om naar een gezinshuisouder te gaan om te zeggen dit gebeurt kun je ons iets zeggen of een tip. Die lijntjes zijn gelukkig kort. Als het nodig is zijn ze kort en weet je elkaar te vinden. Dat je weet dat je dat soms van elkaar nodig hebt. Maar dat je een zelfde werkwijze elkaar niet kan opleggen. Dat dat voor een kind niet prettig is dat overall semi ouders zijn.	Korte lijntjes (+) Elkaar nodig hebben (+) Eén werkwijze (-)
	V.1.28	Dat is in het echte leven natuurlijk ook niet zo. Je ouders kunnen heel anders benaderen dan dat een leraar dat van school doet. Die heeft zijn beperkingen maar ook andere mogelijkheden dus je zult de aanvulling die de milieus elkaar aanvullen, vanuit een zelfde basis vul je elkaar aan ik denk dat dat het is.	Andere aanpak (+) Aanvullen (+)
	V.1.29	Die basis is er wel, en die regels zijn van plek tot plek verschillend.	Basis (+)
dus die samenwerking is er volgens jou al voldoende of kan het nog beter?	V.1.30	Het is natuurlijk ook je eigen interesse er in, wil je zelf ook dingen weten, ga je met de andere om je ontkomt er bijna niet aan dat je de verhalen van andere hoort, als je in het ene milieu werkt kom je het andere vanzelf ook tegen. Het is niet zo dat alles geïsoleerd van elkaar hier werkt. Ik ken Jetteke goed, die zit bij Intermetzo. Ik ken andere mensen goed die zitten bij het zwembad. Ik ken Jacob een beetje. Dus je kent van	Eigen initiatief (+)

		alles. Je kent iemand die voor de klas staan, dus je wisselt al sowieso dingen uit. En ik denk dat dat wel goed is dat dat gebeurt. Dat je niet denkt ik ben een Donnerschool en ik heb met de rest niet van doen, nee of ik ben een gezinshuis en ik heb met de rest niks van doen, nee het is als gezinshuis belangrijk om te weten dat je je kind laten gaan naar, naar de kinderboerderij, naar het zwembad, naar de kerk of waar dan ook. Want dat die goed veilig opgevangen wordt daar.	Openheid (+) Afstemming (+) Veiligheid (+)
En weet je dan dat, omdat alles echt te bevoelen een pedagogische visie zeg maar onder zou moeten liggen, zou dat werken?	V.1.31	ik denk die er in zekere zin al ligt, door de structuur van het dorp. De structuur van het dorp is dat je verschillende dingen op één dorp aanbied. Dat je vanuit een organisaties met elkaar probeert contact te houden, over wat er gebeurt. Het is al vorm gegeven eigenlijk, toen het dorp is ontstaan.	Structuur (+) Aanbod (+) Onderling contact (+)
	V.1.32	Hij zou alleen werken als die heel breed op gesteld wordt en dan denk ik dat je iets gaat verwoorden wat er al leeft. En misschien is het wel goed dat wat er al leeft om met elkaar op papier te zetten omdat je dan elkaar vooral uitnodigt om bewust te worden dat je voor het zelfde gaat.	Pedagogische visie (+) Zwart op wit (+) Afstemmen (+)
	V.1.33	In een tijd dat mensen allemaal het gevoel hebben dat je je eigen broek op moet houden en moet zien dat je het maar draaiende houd, het is een heel elsa, ja toch weer die dominee, ik wil helend zijn, als je van elkaar weer beseft we gaan voor het zelfde. Dat heeft eerder al op een bijeenkomst ook wel eens geholpen van waar gaan we nou als jeugddorp voor, jij als woningstichting, jij vanuit Barneveld, jij vanuit de Donnerschool. Waar gaan we nou eigenlijk voor met dit dorp, waarom wil jij hier in zitten. En dat heeft toen ook goed gewerkt en het kan dus ook uit dit opzichte goed werken. omdat je elkaar weer	Doelstelling (-) Afstemming (+)

		spreekt. Hier doen we het voor.	
	V.1.34	Ja maar je zal het iedere keer weer scherp moeten houden, want morgen, je draait je om en er is weer een andere organisatie bij gekomen of er werkt weer iemand anders. Dus je moet het iedere keer weer, het zal nu zeker werken om mensen weer het gevoel te geven dat je voor het zelfde gaat.	Scherp houden (-) Duidelijkheid, afstemming (-) Afstemming (+)

Interview 2

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Labels
Wat is uw drijfveer om te werken met de kinderen van De Glind?	V.2.1	Ik ben er toen in gerold heel toevallig, spontaan, per ongeluk. En op een gegeven moment maak je het je zelf steeds meer eigen en dan ben je zo verweven met de kinderen als doelgroep en dit dorp. Dat je gewoon mee gaat in de flow en elke keer mee gaat met de nieuwe impulsen en visies, en werkwijzer en noem als maar op. Dan ben je eigenlijk een soort één mee geworden.	Verweven met de doelgroep (+)
	V.2.2	De drijfveer is er nog steeds. Het leuk vinden om de kinderboerderij als middel te gebruiken om de kinderen met dieren te laten werken. Omdat ze wel een beetje uit geloofd en gegoogd zijn. Ze zijn wat suf gekletst en gepraat en er moet maar eens gewerkt worden. Dat samen doen, dat samen werken dat samen werken aan iets wat snel resultaat heeft, dieren eten geven heeft snel resultaat. Dus ze blijven het ook leuk vinden. En stiekem breng je ze nog van alles bij. Maar niet zo dat we er dierenverzorgers van maken hoor. Het is vooral het bij brengen dat ze bijvoorbeeld samen werken, dat ze ook dingen moeten doen die ze niet leuk vinden en ze daar mee motiveren en stimuleren, activeren.	Samenwerken (+) Ontwikkeling (+) Motiveren (+)
Voor wat voor doelgroep is het gemaakt? Welke kinderen komen hier?	V.2.3	De kinderen die hier op de kinderboerderij komen, dat zijn kinderen die via PGB hier dagbesteding doen. Bezig zijn op en met en kinderen die vanuit Intermetzo hier paardrijles krijgen, dat is een doelgroep.	Achtergrond (+) PGB
	V.2.4	Kinderen of jongeren die een beschermde stage nodig hebben. Zie ze niet in een regulier stage bedrijf aan het werk kunnen maar wel gewoon stage moeten lopen op het vakgebied dier. Zo snel niet zijn of het een en andere niet zo	Beschermde stage (+) Achtergrond (-)

		snel kunnen begrijpen. Noem maar op verschillende redenen kunnen dat zijn.	
Waarom komen deze kinderen denkt u in jeugddorp De Glind? En waarom niet naar een andere zorgboerderij of iets?	V.2.5	De echtheid van het werk.	Echtheid (+)
	V.2.6	ze hebben stevige begeleiding, in de zin van we weten wat voor doelgroep we in huis hebben, we kunnen ze wel baas. Het is niet zo dat ze kunnen flierefluiten hier en als ze lopen te zeuren of weet ik veel wat allemaal, dat helpt niet zo. Dat vinden ouders wel belangrijk. Niet hun zin krijgen als maar door. Dat krijgen ze al te vaak. huis te kunnen. Dat gaan ze niet doen.	Begeleiding (+) Duidelijkheid (+)
	V.2.7	En het is een omgeving die niet dicht ligt bij het huisadres. Ze kunnen niet makkelijk naar huis toe lopen. Als je een activiteiten centrum om de hoek hebt, en ze zijn het zat lopen ze naar huis en ben je ze kwijt. Nou hier moeten toch een behoorlijk stukje sjouwen om naar huis te kunnen, dat gaan ze niet doen.	Omgeving (+) Veiligheid (+)
De kinderen die hier in pleeggezinnen zijn komen hier dus niet?	V.2.8	Nou dat was eerder allemaal wel zo. Maar Intermetzo heeft geen geld. Ja als je geen geld hebt, wij kunnen niet begeleiden voor niks. Dus dan houd het al snel op.	Geld (-)
Wat hebben de kinderen nodig om veilig en onbezorgd op te groeien?	V.2.9	De veiligheid bied je vooral zelf, om authentiek te zijn, door een autoriteit te zijn. je hoeft niet autoritair te zijn maar wel een autoriteit. En die stevige begeleiding erop zeg maar, dat ze geen ruimte hebben om te ontsnappen. In de zin van activiteiten te ontduiken. En aan de andere kant is het een uitdaging in het werk, dat moet voldoende prikkelen. De uitdaging in het werk moet zijn, dat ze het ook graag willen blijven doen, dus het ook wel leuk blijven vinden.	Veiligheid (+) Authenticiteit (+) Uitdaging (+)

Dus uit dit verhaaltje kan ik opmaken dat dit in bij de kinderboerderij allemaal gegeven wordt. Dat de kinderen hier veilig kunnen leren.	V.2.10	Ze worden continu in de gaten gehouden, ze hebben geen kans om te ontsnappen. We weten ook altijd wie is dat, wie is daar bezig je moet zelf ogen voor, achter en op zij hebben. En altijd twee stappen vooruit denken.	Voorspelbaar (+) Duidelijkheid (+) Vooruit denken (+)
Maar als die kinderen dan komen hebben zij dan een vast structuur of een vast schema? Of is het gewoon van dag tot dag anders?	V.2.11	Het is van dag tot dag anders. Afhankelijk van het weer. Afhankelijk van seizoen en afhankelijk van hoe ze in hun vel zitten op dat moment. Dus zodra ze binnen komen, schat je, nee drama gaan we direct de activiteiten omgooien. We maken een planning met drie activiteiten en dan hebben we nog een reserve activiteit voor als het even niet mocht gaan. Dan even nou dit gaan we vanavond niet hebben. We proberen conflict vermijgend te werken.	Structuur (-) Afstemming (+) Planning (+) Conflict vermijden (+)
Dus echt per dag en per kind, het ligt er dus ook echt aan hoe hij of zij in haar vel zit.	V.2.12	Het zou vandaag gaan regenen, dan denk je; oké we gaan niet in de stromende regen, dat doen we wel een keer maar niet altijd. Het is voor hun altijd een verrassing en voor ons is het altijd heel er uitvogelen We proberen alle activiteiten die er zijn, in te brengen in de activiteit, dus-als er gesnoeid moet worden, doen wij dat met de kinderen. Dus niet zelf staan snoeien, maar met de kinderen.	Onvoorspelbaar Samenwerken (+)
Via welk werkwijze begeleid u de kinderen hier op de kinderboerderij? Heeft u daar een speciale werkwijze voor of? Een speciale aanpak of een methodiek	V.2.13	Een kruising van alle methodieken te gelijk. Het belangrijkste is zeg maar dat je initiatief bij de kinderen zelf laat. Dus je coacht met de handen op de rug.	Verschillende methodieken Handen op de rug (+)
werkt het altijd positief uit? Zijn er geen kinderen die dan geen vragen durven te stellen.	V.2.14	Als je het probleem maar groot genoeg maakt dan komt er altijd wel een vraag. Ja zo lang je alles maar weg neemt, komt er geen vraag. Je moet ze dus eerst maar laten	Probleem (+) Aanmodderen (+)

		aanmodderen.	
	V.2.15	En je gaat er gewoon in mee. Je wilt het zo doen, dan doen we het zo. En op een gegeven moment ziet het kind het werkt niet. Dan gaan ze zelf bedenken hoe het wel kan. En daar stuur je dan op. En er zijn er bij die je wat meer moet sturen en er zijn er wat bij die je wat minder hoeft te sturen.	Volgen (+) Afstemming (+) Sturing (+)
Wat heb je daar dan voor nodig om ze te coachen?	V.2.16	Geduld en inzicht. En de rem erop. Je moet ze weerbaar maken voor de samenleving, en weerbaar leer je alleen maar door durven te vragen en ergens tegen aanlopen.	Geduld (+) Inzicht (+) Zelf ontdekken (+)
Weet u welke werkwijze de andere twee milieus gebruiken en hoe jullie daarbij aansluiten of juist niet?	V.2.17	Met school liggen we aardig op één lijn. Maar gezinshuizen, dat is langzamerhand zo uit elkaar gelopen dat je eigenlijk niet meer weet hoe het daar precies op dit moment er aan toe gaat. En ook de hulpvragen die bij de kinderen leveren. Zijn bij mij van lang alle kinderen niet bekend.	Op één lijn (+) Op de hoogte (-) Hulpvraag (-)
En hoe was het daarvoor dan? Waren de lijntjes toen wel korter met de gezinshuizen?	V.2.18	Ja toen hadden we één keer op maandag morgen 1x in de maand een staf overleg en dan gingen de orthopedagogen vertellen. Die en die kinderen komen binnenkort ze worden daar geplaatst. Die en die achtergrond. Die en die aanpak. En die maand daarna konden wij er op terug komen. Die is inderdaad gekomen, die heb ik gezien.	Overleg (+) Terugkoppeling (+)
Hoezo is dat nu weg gevallen dan?	V.2.19	Omdat de instelling heeft begroot, dat ze een aantal dingen afstoten dus nu de activiteiten, Jetteke staat bijna op straat. Bij mij hebben ze al een aantal jaar geleden gedaan. Dan raak je op een gegeven moment buiten beeld. Maar het is niet meer vanzelfsprekend dat ik alles te horen krijg. Je moet het nu allemaal zelf een beetje uitvogelen. Dat kind zou wel daar zitten.	Geld /bezuinigingen (-) Communicatie (-)
Dus die maandelijkse besprekingen waren	V.2.20	Ja, voor jezelf om weer even te weten wie er aankomt. Wat voor	Duidelijkheid (+)

wel heel erg positief?		kinderen er binnen komen, ook of je er op voorbereid bent.	
En hoe doen ze dat met school nu dan, want daar heb jij dan wel de lijntje nog mee?	V.2.21	Ja want daar komen elke keer nog maar één of twee nieuwe leerlingen bij, dus dan hoor je al heel snel, die of dat en dat. Dus die kinderen gaan van de ene klas naar de andere klas dus je weet gewoon op een gegeven moment, als ze alle groepen gehad hebben, dan heb je ze al zo lang gezien, dan weet je het wel.	Bekende kinderen (+) Eigen initiatief (+)
Maar hoe zou je dat weer het prettigst vinden zeg maar? Die samenhang. Ja eerst heb je het wel, nu weer niet, maar hoe wil je dat?	V.2.22	Ja het staat of het valt natuurlijk wel. Als er geen budget voor is, dan houd alles al op.	Samenhang (-) Geld (-)
Hoe zou jij dan persoonlijk dat willen zien?	V.2.23	Dat je inderdaad van te voren geïnformeerd wordt, het dan ook terug kan koppen of je ergens tegen aanloopt en je zegt bij z'n staf overleg.	Duidelijkheid Afstemming Overleg
	V.2.24	Als je het weer wilt koppelen dan is er maar één manier voor volgens mij en dat is dat we zelf ook weer als activiteiten een bijdragen leveren aan de evaluaties. Nu wordt er een evaluatie gedaan en ik heb geen idee.	Gezamenlijke evaluaties (+) Eigen bijdrage leveren (-)
Vindt u het belangrijk of de drie milieus de zelfde werkwijze hanteren of juist helemaal niet?	V.2.25	Dezelfde denk ik niet dat dat altijd kan. Maar het moet wel bekend zijn van elkaar hoe je het doet. Welke werkwijze je gebruikt, dat moet wel afgesteld worden. Er zit natuurlijk toch wel hier en daar wat verschil in. Maar je hebt natuurlijk ook met zo veel gezinshuizen te maken. En die werken allemaal op een andere manier, dat krijg je bijna niet in één lijn. Maar het is wel goed om het te weten.	Transparantie (+) Afstemming (+) Verschillende werkwijzen (+)
	V.2.26	Je moet wel de zelfde visie hebben op het werk.	Dezelfde visie (+)
Dus een pedagogische visie zeg maar over De Glind zou helpen?	V.2.27	Ja. In z'n al gemeenheid op één lijn zit.	Eén lijn (+)

	V.2.28	Er moet nu veel meer overleg zijn, om te komen waar je eerst was.	Overleg (-)
--	--------	--	-------------

Interview 3

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Label
Kunt u als eerst even iets vertellen over u zelf. Wat u hier precies doet?	V.3.1	Ik heb hier momenteel twee functies, actief buitenbegeleider	Actief buitenbegeleider (+)
	V.3.2	Ik heb ook een andere pet op als dorpscontact persoon een half uur in de week en daar is mijn opdracht om de mensen maar ook de organisaties in dit dorp, die met elkaar te verbinden eigenlijk, iedereen doet keurig zijn ding en is hard aan het werk. Maar nu nog samen, en voor mij is de opdracht ook wel om de initiatieven van de bewoners, te stimuleren en te helpen om dat bij elkaar te krijgen.	Dorpscontact persoon (+) Mensen binnen het dorp verbinden (+) Initiatieven van bewoners stimuleren (+)
	V.3.3	Ik doe nu huiskamerbijeenkomsten, ik vraag dan aan iemand mag ik van je huiskamer gebruik maken, en wil jij je burens uitnodigen. Ik doe eigenlijk heel weinig zelf omdat ik wil dat het initiatief bij hun vandaan komt, dus ik vraag of hun willen aanbellen en hun burens willen uitnodigen. Dat werkt echt. We gaan bij elkaar zitten en hebben het dan gewoon over hoe woon je in De Glind, wat mis je, wat wil je en wat kun je zelf	Huiskamerbijeenkomsten (+)
	V.3.4	En tot nu toe merk je heel erg dat de mensen het fijn vinden om bij elkaar te komen en te zeggen van goh dat moeten we eigenlijk vaker doen, de informele plek om met elkaar te ontmoeten, die zijn er niet meer. En dat is toch wel een groot gat hier in het dorp. En aan mij ook wel een beetje de taak, om te zoek hoe je die kunt opvullen.	Informele plek elkaar ontmoeten positief (+)
	V.3.5	Nu is er in dok veertien wel elke maand beginnen we langzaam zo'n spelletjes avond en barhangen dat is natuurlijk ook een vorm van elkaar informeel ontmoeten maar dat zou nog 10 keer per week vaker moeten gebeuren op een hele informeel en dan niet he niet dat moeten want dat moeten moet er vanaf bij de bewoners.	Dok veertien (+)

Wat is u drijfveer om te werken hier binnen de Glind? Wat maakt de Glind zo speciaal?	V.3.6	Het kleinschalige dat spreek mij wel aan dat iedereen elkaar kent en de doelgroep ik wil graag met deze doelgroep werken omdat te lieve kinderen spreken mij niet aan laat ze maar een beetje bijdehand zijn.	Kleinschalig (+) Doelgroep spreekt aan (+)
	V.3.7	De cultuur hier in het dorp dat iedereen elkaar accepteert vind ik enorm hoog.	Elkaar accepteert in het dorp (+)
	V.3.8	Dat open staan voor iedereen jong oud welke rugzak je ook op hebt die gene mag een fout maken en dan mag je gewoon mee verder gaan ja dat spreekt mij enorm aan.	Voor iedereen open staan (+)
Gewoon het dorp hier, hoe de mensen hier zijn, hoe die mensen met elkaar om gaan dat is het belangrijkste.	V.3.9	Ja dat verandert natuurlijk ook wel in de loop van de tijd. Iedereen is iets meer individualistisch	Meer individualistischer (-)
Met wat voor een doelgroep werkt u hier?	V.3.10	Bij ons is de doelgroep ze komen hier wonen omdat ze niet meer thuis kunnen wonen. Ze worden niet geselecteerd op of ze autistisch zijn of dat ze hechtingsproblematiek hebben maar omdat de meeste van hen al het tiende plekje is en ze zijn nog maar tien jaar. Zit er altijd wel een hechtingsproblematiek in. Al lees je dat niet op hun voorhoofd maar daar kan en autisme bij zitten en ADHD of en nou oneindig veel problematiek zit er aan vast.	Doelgroep binnen de Glind (+)
Waarom komen deze kinderen denkt u naar De Glind en waarom niet naar een andere instelling? Wat kunnen ze hier bieden zeg maar, wat ze ergens anders niet kunnen?	V.3.11	Dat wij in een dorp zitten en wij samenwerken met elkaar. Ik noem het heel soms wel eens het sociale sausje. Dat zit er bij ons een beetje overheen. Want als een jongere iets flikt en de buurman ziet het, maar heeft niks met het opgenomen kind te maken, dan zal dat toch netjes geregeld worden met elkaar. Dus dat is ook wel een kracht.	Samenwerking met elkaar (+) Sociale controle (+)
	V.3.12	Het is ook wel zo in jeugdzorgland. Dat het kind daarheen gaat waar er gewoon maar plek is he. Dus daarom weet ik ook niet of de kinderen specifiek hier heen komen omdat wij De Glind zijn. Soms wel omdat wij gezinshuis zijn, gezinshuizen in de dorp zijn natuurlijk wel heel	Kinderen worden gewoon geplaatst waar plek is (-)

		specifiek,	
Er is dan wel behoefte eraan he.	V.3.13	Ja er is wel veel behoefte aan, ik vind het zelf een hele mooie manier van kinderen opvangen, dat je altijd een vast gezicht hebt van een vader en een moeder. Dat die vader dan nog werkt dat is prima, je maakt dan afspraken met één. Ga je op een groep werken dan heb je negen collega's.	Gezinshuizen mooie manier van opvang (+)
	V.3.14	En iedereen begrijpt elkaars kinderen. Zij begrijpen het wel, ze weten hoe ze daar mee om moeten gaan. En dat is wel een kracht van dit dorp. Ze geven die jongeren dan ook nog wel een tweede kans.	Begrip binnen het dorp (+)
Wat hebben de kinderen volgens u nodig om veilig en onbezorgd op te kunnen groeien? Hoe doet u dat bijvoorbeeld, tijdens de activiteiten? Waar kijkt u na?	V.3.15	Ja ik denk dat onze jongeren heel erg gebaat zijn bij hele strenge en strakke regels, dat ze weten wat de kaders zijn, wat wel en wat niet kan. Er zijn regels voor hun veiligheid. Ze weten gewoon waar ze aan toe zijn. Wat mag wel, wat mag niet en dan kun je in overleg gaan over de regel, maar de regels zijn best wel.	Regels (+) Veiligheid (+)
Regels zijn gelijk regels. Maar we begrijpen wat u bedoelt.	V.3.16	Duidelijkheid en structuur, dat is echt waar de kinderen echt behoefte aan hebben. Als je bedenkt dat dit al het vierde of vijfde plekje is. En als ze nou vanaf het begin heel duidelijk zijn, nou dat mag wel en mag niet. Dan krijg je in één week tijd alleen maar boem. Maar dat is wel in één keer helder.	Duidelijkheid en structuur (+)
Duidelijkheid en structuur is dus heel belangrijk. Weten waar ze aan toe zijn. Wat mag wel en wat niet mag.	V.3.17	Ja duidelijkheid en structuur dat is belangrijk.	Duidelijkheid en structuur (+)
	V.3.18	En vaste gezichten dat is ook belangrijk.	Vaste gezichten (+)
Wordt deze veiligheid ook binnen het jeugddorp De Glind geboden? Zoals die duidelijk, structuur.	V.3.19	Structuur, en die bekende gezichten. Ja dat streeft iedereen wel na, als je dat bij iedereen zou gaan vragen, zou jullie dit ook doen, zou dit wenselijk zijn. Dan denk ik dat er heel veel mensen wel zullen zeggen ja. Ze zouden het allemaal willen.	Streven naar structuur en bekende gezichten (+)
Met wat voor werkwijze begeleid je	V.3.20	Onze afdeling staat een beetje op recreatie. Ik wilde eigenlijk naar	Vrije tijd recreatie (-)

de kinderen op dit moment? Bij de activiteiten. Dus waar kijk je echt naar. Kijk je naar het individuele kind?		vormen toe. Zodat ik ook met een doelstelling, want met bewegen kan je heel veel voor elkaar krijgen.	Werken met doelstelling (-)
	V.3.21	Het gaat eigenlijk meer om oké wat vind jij moeilijk, dan begeleid ik jou daarin.	Losse begeleiding (-)
	V.3.22	Wat mijn doel is, als je het hebt over werkwijze, dat iedereen in mijn les dan groeit. Soms is het ook alleen maar plezier. Dan ben ik er met twee bezig en die andere zes die zijn aan het voetballen, en daar heb ik dan niet veel mee. Die hebben die dag niks en hebben alleen maar plezier, ook goed. En die andere twee ben ik aan het coachen zonder dat ze het zelf weten. Maar dat is ook niet nodig, en ik hoop dat die twee dan gegroeid zijn in dat uurtje. En die week erna zijn het andere weer, of die niet lekker in hun vel zitten.	Iedereen groeit in de les (+)
Wordt er binnen jou milieu, dan gaat het over de vrije tijd, gebruik gemaakt van methodieken?	V.3.23	ja wij hebben als afdeling wel methodieken beschreven. Die vast zitten aan een doelstelling van een kind, maar eerlijk gezegd de afgelopen twee jaar misschien zelfs drie jaar, werken we daar niet mee. Ik had vier collega's, een team van vier. En uiteindelijk was ik alleen over. Een half jaar geleden heb ik er weer één nieuwe bij gekregen. Ik heb de afdeling gedragen, maar dan steken dat soort dingen. Ik zou er heel graag naar toe willen.	Geen methodieken (-) Methodieken verwaterd (-)
Heeft dat een positieve effect denkt u?	V.3.24	Nou als je met methodieken werkt, kan je ook veel beter samenwerken met gezinshuisouders, omdat ze weten welke methodieken jij gebruiken en zij kunnen die thuis gebruiken en ik kan ze dan daar gebruiken.	Methodieken (+)
	V.3.25	Je kan dan ook de zelfde termen gebruiken. Ik heb wel eens weerbaarheidstraining gegeven, en dan kon ik de ouders handvaten geven, want ik sprak over, nee zeggen bijvoorbeeld en dan zeg ik, nu komt je kind terug en die gaat kei	Zelfde termen gebruiken (+)

		hard nee zeggen. Maar hoe kun je daar mee omgaan. En ik heb het dan ook terug gekregen van oké je hebt mij handvaten gegeven hoe ik daar mee om moest gaan en hoe wij daar thuis in verder gaan.	
Zijn er aspecten die u mist binnen de werkwijze of methodieken die je mist, waardoor je activiteiten misschien beter vorm kunt geven?	V.3.26	We bieden het nu recreatief aan en eigenlijk moet het met het netwerk van het kind, dus dat je de school, want die loopt waarschijnlijk tegen de zelfde problemen aan als ik en als de gezinshuizen. En dat je daar dan op een of andere manier veel meer mee gaat samenwerken.	Netwerk van het kind (-) Betere samenwerking (-)
Dus u denkt als de methodieken er weer zijn, gaat ook de samenwerking beter?	V.3.27	Ja, en als je afstemt over de methodieken met school en de gezinshuisouders en krijg je het heel krachtig.	Methodieken afstemmen (-)
Hoe zit u dat voor u, ziet u een dik boek vol methodieken voor u die je allemaal kan toepassen die elk gezinshuis en school heeft, waar jullie met elkaar over kunnen praten.	V.3.28	Nee ik denk meer dat je met elkaar in gesprek moet gaan, hoe school het aanpakt, welke methodieken zij gebruiken. Hoe gezinshuizen dat doen en waar je elkaar dan samen in kan treffen en dan pak je er gewoon drie uit en die ga je de komende half jaar met dat doelstelling en die methodiek dat doen.	In gesprek over methodieken (+)
Ja gewoon met z'n alle in gesprek daar over, met die andere milieus.	V.3.29	Ja bij Intermetzo, hebben ze gewoon een HVP bespreking. Hulpverleningsplan bespreking, met iedereen die aanschuift, dus met dat betreft bestaat dat al en had ik bewijze van spreken alleen maar hoeven aan te schuiven, dan had ik het allemaal compleet. Alleen ik mocht nooit aanschuiven, ze vonden dat niet zo belangrijk. Maar in principe staat dat helemaal niet verkeerd als je aansluit, dan heb je weer wat netwerk.	HVP bespreking (+) Vrije tijd niet aanwezig HVP bespreking (-)
	V.3.30	En in het klein was het dan nu zo, dat ik dan niet naar die HVP bespreking ging, maar dat de gezinshuisouders, mij ging bevragen wat kan ik mee nemen vanuit de vrije tijden, voor dat HVP bespreking. Ja en dan heb je wel die samenwerking met je gezinshuisouders, maar dan zou op zich met school ook wel kunnen.	Gezinshuisouders nemen onderwerpen mee HVP bespreking vrije tijd (+)

Komen bij jou activiteiten ook kinderen van buiten het dorp of echt alleen maar kinderen die hier echt geplaatst zijn?	V.3.31	Nee er komen ook kinderen van buiten het dorp. Daar vullen wij de groepen mee aan.	Kinderen buitenaf (+)
Merk je dan echt verschil tussen de kinderen buiten het dorp en de kinderen die hier wonen?	V.3.32	Kinderen van buiten zijn heel vaak gewoon, die willen naar ons komen omdat wij dat aanbieden, maar heel vaak weten en horen ouders dat wij gespecialiseerd zijn in de wat moeilijkere kinderen,	Gespecialiseerd in moeilijkere kinderen (+)
	V.3.33	Denk dat als je daar heel veel reclame voor gaat maken dat je nog verder van buiten gewoon mensen kan krijgen omdat zij dan weten, zij zijn er in gespecialiseerd, het zwembad staat er erg bekend om, de zwemlessen die wij gaven waren heel kleinschalig. Maar 10 kinderen met 2 begeleiding. Omdat wij altijd hadden bedacht er kan er zo maar 1 opstaan en weg rennen, dan kan er 1 achter aan rennen, dan heb jij er nog 9 over.	Meer kinderen van buitenaf (-)
Denkt u dat de werkwijze van de andere twee milieus aansluiten met die van u? Op één lijn in zitten?	V.3.34	Ja maar ik denk niet dat het verkeerd is te overleggen met elkaar, hoe doe jij het eigenlijk en hoe kun je elkaar vinden. Dus ik vind dit niet verkeerd.	Overleggen andere milieus (-)
	V.3.35	Ik denk dat we redelijk op één lijn liggen qua basisdingen, maar verder hoe je elkaar daar nog meer in kan vinden.	Basisdingen redelijk op één lijn (+)
Wat voor effect heeft het volgens u om met een bepaalde werkwijze met de kinderen te werken?	V.3.36	De vorige keer heb ik hier gezeten met R. Clarijs. En toen gaf één van jullie een voorbeeld, We willen één werkwijze gaan werken en bijvoorbeeld op een stoel gaan zitten. Met een paar houtgrepen op een stoel gaan zetten. Want als wij nou Glind breed gaan zeggen, hoe je iemand moet straffen. Dat kan niet. Want je heb met zoveel verschillende kinderen te maken.	Werkwijze kijken per kind (+)
	V.3.37	Structuur en duidelijkheid dat dat heel helder is.	Structuur en duidelijkheid (+)
	V.3.38	Afspraken nakomen.	Afspraken nakomen (+)

		Het voor bespreken met de kinderen, omdat er soms zoveel langs ze heen gaat, dat het dan niet duidelijk is.	Bespreken met kinderen (+)
Misschien kijken naar het individuele kind. Dat de basis duidelijk is.	V.3.39	Ja. Maar hoe je straft of hoe je beloont. Dat hoeft voor mij niet. Dat is ook zo afhankelijk van de situatie.	Basisdingen duidelijk (+)
Vind u het dan wel belangrijk dat de drie milieus de zelfde, uhm werkwijze dan niet, maar dat de basis wel het zelfde is?	V.3.40	Ja en ik denk ook dat het goed is om even helder naar elkaar uit te spreken. Hier gaan we voor hier staan we voor.	Basisdingen helder hebben (+)
Het is dan nu ook een beetje individueel per gezinshuis?	V.3.41	Ja dat zal wel blijven natuurlijk. Dat verschil mag er zijn. En dat iemand die nieuw in het dorp zou komen werken dat die, door heeft dat je vooraf al wel kan zeggen dit is onze basis cultuur. En dit is onze basis pedagogische visie.	Basis cultuur (+)
	V.3.42	En als iemand zich daar niet in kan vinden. Of daar hechten wij waarde aan. Ja dat vind ik wel mooi, als dat wat uitgesprokener wordt, nu weet iedereen het wel, en denkt iedereen wel het zelfde.	Basis cultuur uitgesprokener wordt (-)
	V.3.43	Je mag elkaar daar wel in wakker schudden. De school, de vrije tijd, en een gezinshuis, van hoe doen wij dat dan.	In gesprek met de andere milieus (-)
En hoe denkt u dan dat dat het beste kan? Moeten we met z'n alle een keer met ze alle over hebben. Wat wij dan willen doen is een presentatie hier over houden. Wat denkt u?	V.3.44	Ik denk dat gezinshuisouders en school dat die best wel met elkaar op een informele manier, met elkaar daar de gedachten met elkaar door over wil wisselen. Dat dat helemaal niet zo verkeerd is, hoe doe jij het.	Informele manier (+)
	V.3.45	Dat ze het helemaal niet erg vinden, met een inloop ochtend met koffie en een thema bind. Dat je dan andere bevraagt met die conclusies die jullie al hebben. Zouden jullie je in deze conclusies kunnen vinden.	Inloop ochtend (+)
	V.3.46	En er is denk ik ook wel veel behoefte om met elkaar in overleg te gaan.	Behoeften overleg met elkaar (+)

	V.3.47	Je zou dan natuurlijk ook vier keer kunnen aanbieden, want als één iemand dan 1x niet kan aanschuiven, of de andere heeft het zo gezellig gevonden om dat bakkie koffie te doen, dorps breed. En uiteindelijk gaat het over het paard dat ze hebben. En ergens tricker je ze toch om over die pedagogische visie te praten.	Pedagogische visie (+)
Is er op dit moment samenhang tussen de drie milieus?	V.3.48	Dorps breed kan dat nog beter. Ik zit natuurlijk bij Intermetzo, en daar kan het ook, nog beter. Maar als je De Glind pakt, is daar nog wel een groot gat te vullen hoor.	Samenhang kan beter (-)
Denkt u dat een gezamenlijke pedagogische visie bijdraagt aan de samenwerking binnen de drie milieus?	V.3.49	Ja enorm. Ik denk het wel. ook als hier straks nieuwe mensen binnen komen. Dat je een foldertje van De Glind hebt, waarin staat, visie, de basis dingen. Dan kan je zien, De Glind is gewoon een dorp en daar vinden we dit belangrijk in. Het is nu nooit beschrijven. We doen nu alles wel het zelfde maar...	Pedagogische visie (+) Foldertje over De Glind (+)
	V.3.50	Als je van buiten naar De Glind komt, zoals gezinshuis.com wil je ook niet dat er voor je bepaald wordt, hoe je hier moet opvoeden. Je bent natuurlijk wel eigen baas. Je moet daar dus heel voorzichtig in zijn.	Eigen baas (+)
	V.3.51	Iedereen wilt natuurlijk zijn eigen cultuur, dat is in ieder gezin. Net zoals dat jullie apart zijn opgegroeid met andere regels. Dat blijft hier ook. En ik denk ook dat dat heel belangrijk is dat je dat gaat beschrijven. Dat de groepscultuur, het gezinscultuur mag blijven bestaan, en dat kan dan alleen de basisnormen.	Eigen cultuur behouden (+) Basisnormen het zelfde (+)
	V.3.52	Dat jullie het wel zo in kaderen, want iedereen behoudt zijn eigen, maar de basis kan iedereen het over eens zijn	Basisnormen het zelfde (+)

Fragmenten & labels van Glind werkers binnen het milieu wonen.

Interview 1

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Label
Wat is jullie idee over goede begeleiding voor de kinderen?	W.1.1	Dat je maatwerk levert	Maatwerk (+)
Dus wat u belangrijk vindt, is dat ieder kind anders is, en die heeft ook een andere begeleiding nodig?	W.1.2	Niet een andere begeleiding, maar wel andere activiteiten.	Andere activiteiten per kind (+)
Oké en dat kan wel in De Glind?	W.1.3	Dat zijn we nog aan het onderzoeken, want we zitten hier nog maar 6 maanden. Ik ga er wel vanuit dat de expertise meer gericht is op het kind, dan op de activiteit.	Expertise gericht op het kind (+)
	W.1.4	Ik bedoel, ook je eigen kinderen ze komen uit hetzelfde gezin, maar zijn allemaal anders en hebben andere interesses. Daar moet je ook op inspelen en dat geldt voor deze kinderen ook.	Andere interesses (+)
Dan gaan we verder naar topic 1, de doelgroep. Wat voor kinderen begeleiden jullie hier?	W.1.5	Alle vijf hebben ze een psychiatrisch probleem in verwerking van opgelopen trauma's.	Psychiatrische problemen Verwerken van trauma's
Waarom komen deze kinderen denkt u juist naar De Glind	W.1.6	Wij gaan niet over de plaatsing, hè, wel kijken we naar de matching. Past een bepaald kind binnen de visie en levenswijze die wij hanteren.	Matching Kind/gezinshuis (+) Matching visie van levenswijze (+)
	W.1.7	Elk gezinshuis heeft een visie. Wij werken erg veel met dieren en zijn lekker flexibel, doen ook heel veel dingen buiten, terwijl misschien collega's dat absoluut niet hebben. Elk gezinshuis is compleet anders	Verschillende visies (+)
De kinderen worden dus speciaal ergens geplaatst. Kijkend naar het gezinshuisje dat bij hen passen, hoe wordt dit precies gedaan?	W.1.8	De zorgaanbieder bekijkt die indicatie en kijkt maar wat voor hulp zo een kind nodig zal hebben. Dan gaan ze kijken, elk gezinshuis heeft een eigen portfolio gemaakt. Waarin staat, dit ben ik, wij zijn heel veel buiten, wij zijn van het	Wat voor hulp (+) Eigen portfolio (+) Kijken naar behoeften kind (+0)

		doen, dit is het gezinshuis, waar staan we voor en wat kunnen wij handelen. Want niet elk gezinsouder kan met psychiatrische kinderen werken. Dat wordt samengevoegd, de zorgaanbieder kijkt hiernaar. Ze hebben een jongetje van 3 met autisme, die hoeven we niet daar te plaatsen	
Wat hebben deze kinderen nodig om veilig en onbezorgd op te kunnen groeien?	W.1.9	Duidelijkheid, structuur en veiligheid	Duidelijkheid, structuur en veiligheid (+)
	W.1.10	Die drie moet je gewoon bieden en vanuit die drie punten ga je kijken van hey, hoeveel structuur heeft een kind nodig. De eerste vijf hebben heel veel structuur nodig en heel veel duidelijkheid.	Vanuit de basis, kijken naar de behoeften (+)
Je moet dus erg duidelijk zijn en je daarnaast ook aan de afspraken houden en structuur bieden	W.1.11	Bij deze heel erg. Dat is, je moet kijken naar wat het kind nodig heeft en dan hoop je dat het kind die structuur los kunnen laten, en ook kunnen kiezen uit verschillende dingen	Kijken naar het individuele kind (+)
Die drie punten zijn dus echt de basis eigenlijk?	W.1.12	Ja! Die basis kan je proberen te creëren en tot middel van de waarden te kijken naar, wie ben jij en hoe sta jij ergens.	Basis (+)
Dat is dus ook weer per kind heel verschillend.	W.1.13	De een kan dat binnen twee maanden, maar de ander heeft daar een jaar voor nodig. Er zijn er ook die te makkelijk ergens instappen en die hebben het dan niet goed overdacht.	Kijken naar het individuele kind (+)
Wordt de veiligheid ook binnen jeugdorp De Glind geboden? Dus ook door de andere milieus. Denkt u dat die basis er bijvoorbeeld ook is?	W.1.14	Ik denk het wel. Ik denk dat deze basisregels voor elk gezinshuis wel gelden. Alleen vult iedereen deze wel op een andere manier in.	Basisregels gelden voor elk gezinshuis (+) Andere invulling basisregels (+)
	W.1.15	Als je kijkt naar de kinderen die op woensdag vaak activiteit doen in De Glind zelf, dan wordt er ook veel structuur geboden. Jetteke is ook heel duidelijk.	Structuur (+)
wordt er binnen jouw milieu	W.1.16	Gebruik je methodieken, ja. Kun	Methodiek

gebruik gemaakt van methodieken?		je ze benoemen, nee. Natuurlijk kan ik ze benoemen. Wat ik dan wel doe is kijken naar wat een kind nodig heeft. bijvoorbeeld de methodiek Flashkamp, hierbij werk je in hele kleine stapjes.	Flashkamp (+)
	W.1.17	Ik persoonlijk vind dat je maatwerk moet leveren. Soms gebruiken we wel twee of drie methodieken tijdens een handeling. Soms vind ik het lastig om te zeggen of ik een methodiek gebruik vanuit mezelf of omdat het moet. Ik wil vooral maatwerk leveren	Maatwerk leveren (+)
Jullie werken vanuit het kind en niet eerst kijken naar de methodieken die je wilt gebruiken?	W.1.18	Wij doen het andersom. Wij kijken naar het kind, wat heeft het nodig. We husselen het eigenlijk een beetje door elkaar heen. We kijken echt naar wat het kind nodig heeft.	Kijken naar het kind (+) Kijken naar de behoeften (+)
Gebruiken jullie per kind een andere werkwijze? Ja, jullie kijken per kind wat zij nodig hebben. De basis is alleen wel hetzelfde. Uhm, en op welke manier bieden jullie veiligheid. Dat is ook door structuur te bieden, afspraken nakomen...	W.1.19	Ja. dus wat je zegt ook doen. Veel geduld hebben.	Afspraken nakomen (+) Geduld (+)
Dus ieder gezinshuis gebruikt zijn eigen methodiek?	W.1.20	Dat kan, mits het werk past in de visie van de zorgaanbieder. Intermetzo heet een bepaalde visie, daar moet je wel een beetje in mee kunnen. Maar ga je heel strak en je hebt hele andere ideeën over opvoeden, welke niet past in de visie, dan heb je een probleem.	Visie moet passen bij visie zorgaanbieder (+)
Hebben jullie contact met de andere milieus?	W.1.21	We hebben wel contacten en het maakt het nu een beetje lastiger, omdat de vrijetijdsbesteding op schop staat. Daarin is wel een van de redenen dat wij naar De Glind zijn gekomen, we willen met paarden werken.	Vrijetijdsbesteding staat op schop (-) Werken met paarden (+)
	W1.22	Wij zitten er midden in, om een onderdeel te worden van het derde milieu. We noemen het	Maatwerk leveren (+) Onderdeel worden

		bewust een onderdeel, omdat we nog steeds maatwerk leveren	van de drie milieus (+)
	W.1.23	Ik ben voorstander van één bedrijf, maar verschillende activiteiten. Zo heeft de gemeente een gesprekspartner. Dan sta je volgens mij veel sterker. Als je dat vanuit één visie kunt doen met daarin ieder zijn eigen kleur, daar is niets mis mee. Dat is iets nieuws, het leeft, maar wij hebben niet het idee dat het van de grond komt. Ik denk dat dit komt, omdat het nog steeds allemaal bedrijfjes zijn, die op zoek zijn hoe ze gaan werken met de nieuwe situatie.	Een bedrijf, verschillende activiteiten (-) Werken vanuit één visie (+) Komt niet van de grond (-) Veel losse bedrijfjes (-)
Denkt u dat de kinderen bij de andere milieus op een andere manier worden begeleid, of anders met die kinderen werken? Vindt u dat ook goed?	W.1.24	Ja. Want wie ons probeert te kopiëren, dat werkt niet, dat is maar een kopie. Ik hoop dat een ieder zijn eigen schoenen aan kan trekken en op z'n eigen wijze de kinderen begeleid. En daardoor maakt het zich sterk.	Eigen werkwijze hanteren (+)
Oké, maar wel met dezelfde basis?	W.1.25	Uiteraard. Het is ook goed voor de kinderen dat ieder het anders doet. Nergens is het hetzelfde.	Nergens is het hetzelfde (+)
Moet je exact op dezelfde wijzen de kinderen begeleiden?	W.1.26	Nee, juist helemaal niet. Juist door die verschillen, leer je kinderen nieuwe vaardigheden. Dan leren de kinderen dat niet elk mens, elk dier hetzelfde is.	Door verschillen leer je (+) Verschillen zijn goed (+)
Wat voor effect heeft het volgens u om met een bepaalde werkwijze te werken?	W.1.27	Als een ieder vanuit de basis werkt, dan is het voor het kind helder en duidelijk, waardoor je lullig gezegd sneller kunt scoren. Daardoor kun je vanuit verschillende kaders werken naar hetzelfde doel. Zolang je maar voldoet aan de basis.	Werken vanuit de basis (+) Met verschillende kaders naar dezelfde doel (+) Voldoen aan de basis(+)
	W.1.28	Het is met deze kinderen wel zo, dat gesprekken kan, maar dan	Met activiteiten bereik je sneller (+)

		kun je beter met activiteiten bezig zijn. Dan worden ze losser dan dat je gewoon met ze aan tafel zit en het gaat lospeuteren bij ze. Dat werkt niet.	
Denkt u dat de samenhang/samenwerking binnen de drie milieus bevordert kan worden? Is de samenwerking er nu al? Is dat voldoende volgens jullie en hoe kan dat worden vergroot?	W.1.29	Wij staan voor een nieuwe ontwikkeling en men is nog niet helemaal uit hoe ze dat gaan ontwikkelen. En ik denk juist door samen te werken, dat je juist een beter product kunt neerzetten, het derde milieus voorziening. Het product bestaat uit de drie milieus en hoe je dat kan samenvoegen, is nog te nieuw om daar antwoord op te geven.	Beter product door samenwerken (+)
Denkt u dat een gezamenlijke pedagogische visie bijdraagt aan de samenwerking binnen de drie milieus?	W.1.30	De basis moet er zijn.	De basis moet er zijn (+)
Dus als wij een visie maken, is het belangrijk dat daarin staat dat de basis hetzelfde moet zijn en hoe iedereen dat verder invult anders mag of moet zijn.	W.1.31	Ja. Ik denk eerder moet zijn. Ieder doet het vanuit zijn eigen ik en mogelijkheden. Daardoor sta je in je kracht en kun je dingen bereiken met daarnaast die basis.	Ieder doet het vanuit zijn eigen kracht (+)
Hebben jullie nog vragen aan ons? Of dingen die belangrijk zijn om te weten.	W.1.32	Ik denk dat het voor De Glind wel belangrijk is dat er een derde milieu komt en die veiligheid er basis er wel is. En dat het op een professionele wijze gebeurt. Het is nu wel makkelijk om te zeggen, ach bepaalde dingen kunnen wij wel door vrijwilligers laten doen.	Derde milieuvoorziening is belangrijk (-) Professionals inzetten (-)
	W.1.33	Dat je vanuit hieruit een basis creëert, professioneel om dan naar vrijwilligers te gaan, dat vind ik een goede stap. Om dan meteen vanuit de standaardisatie met vrijwilligers te beginnen, dat vind ik een beetje eng.	Vanuit professionals naar vrijwilligers (-)

Interview 2

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Label
Wat is jouw drijfveer om te werken in De Glind.	W.2	Mijn beeld is het mooiste beeld wat je kunt bereiken met hulpverlening.... is vind ik, als je wonen en werken kunt combineren. Dat vind ik echt een heel mooi model.	Combinatie werken en wonen (+)
	W2.1	Dat is ook omdat ik het in de praktijk heb gezien. Ik heb gezien dat heel veel mensen die moeite hebben met structuur en moeite hebben met zichzelf, en moeite hebben met wie ze zijn, en hun identiteit en noem maar op. Dat het heel mooi samen te voegen is in dit model	Problematiek mooi samen te voegen in het model. werken en wonen (+)
	W.2.2	De kinderen zijn meestal overdag naar school en dan gaan we daarnaast nog proberen hier ook activiteiten op te zetten die hier rondom het huis plaats gaan vinden. Om die combinatie te maken tussen wonen en werken.	Activiteiten opzetten (+)
	W.2.3	Ik werk, en met jongeren en met ouderen samen. Ook in de dagbesteding	Verschillende doelgroepen (+)
How doe je dat die omschakeling? Want iedereen heeft een andere zorgvraag, zegt u. Hoe schakel je dan zo snel om, vooral omdat het hele verschillende doelgroepen zijn. Een wat ouder en de ander weer veel jonger.	W.2.4	Ik heb geleerd, als mensen ergens vastlopen en hun hele systeem, of hun manier van denken, of beeldvorming over zichzelf, dat heeft vaak te maken met veiligheid. Als er geen veiligheid is voor iemand dan zie je heel snel dat daarvoor in de plaats voor iemand een vorm van angst komt. En die vorm van angst vertaalt zich weer in alles, gedrag. En als je dus in staat bent om die veiligheid met elkaar te creëren, steeds weer, dan maakt het niet zoveel uit of je met ouderen of met jongeren werkt	Veiligheid is essentieel (+) Zonder veiligheid, is er angst (+) Angst vertaalt zich in gedrag (+)
Veiligheid is dus heel belangrijk?	W.2.5	Heel belangrijk! En ik denk binnen veiligheid heb je weer begrippen zoals eerlijk zijn naar elkaar, transparant zijn, geen dingen beloven die je niet waar kunt maken, mensen het gevoel geven je mag zijn wie je bent.	Veiligheid heeft begrippen (+) Transparant eerlijkheid(+) Je mag zijn wie je bent (+)

Met wat voor doelgroep werkt u hier? Dus, zijn dat.. hebben ze autisme, of een hechtingstoornis. Kunt u daar wat over zeggen?	W.2.6	Ja, het zijn eigenlijk alles wat je zo'n beetje kunt bedenken. Onze kinderen hebben wel meervoudige problemen, psychische problemen. Het zijn kinderen die nogal complex zijn	Meervoudige problemen Psychische problemen
	W.2.7	Om je een voorbeeld te noemen, we hebben één jongen hier in begeleiding. Die zit in Zonnehuizen in Zeist op school en hij zit daar in een klasje dat niet veel groter is als deze ruimte. En die jonger kan één uur per dag onderwijs krijgen. Meer kan die niet aan. Nou dat soort kinderen. We zoeken nu naar een variant waarin die toch kan leren, maar waar veel meer ruimte in zit. Hij zit nu op een boerderij en daar krijgt die wel een leertraject, een pedagogisch traject.	Kijken naar het individuele kind (-)
Dus toch weer kijken naar wat het kind nodig heeft? Het individuele kind.	W.2.8	Precies. Wat maakt hem bang? Kijken naar het kind, waarom is die bang, want hij reageert vanuit zijn angst.	Reageren vanuit angst
Toch omdat hij hier een stukje veiligheid heeft.	W.2.9	Ja, ik denk het. Het leuke is gewoon, dat hij dat negatieve gedrag wat hij op school laat zien hier niet heeft. Ja en dat die ook mag zijn wie hij is	Mag zijn wie je bent (+)
	W.2.10	Ik kan hem daar wel koste wat kost in veranderen, maar dat moet je in stapjes doen. En ik geloof, elke verandering ontstaat pas als er inzicht is. Dus hij moet eerst een beetje begrip krijgen over zijn eigen situatie en begrijpen, waarom wordt ik nou zo boos. Dan pas kan hij zichzelf motiveren om ander gedrag te laten zien.	Werken in stapjes (+) Door inzicht komt er verandering (+)
Wat hebben deze kinderen volgens u nodig om die veiligheid te krijgen en onbezorgd op te kunnen groeien.	W.2.11	Ja, ik denk een thuis. Want deze kinderen hebben geen thuis gehad, eigenlijk. En in hun leven. Met thuis bedoel ik een vaardig leefmilieu. Vooral waar je jezelf mag zijn, mag leren, mag vallen en waar ze je ook helpen op te	Ontwikkelingsmogelijkheden creëren (+) Vallen en opstaan (+)

		staan, waar de ontwikkelingsmogelijkheden voor jou zijn, waarin je positief wordt bevestigd op je mens zijn, dat thuis.	
	W.2.12	We hebben hier kinderen van 7 jaar die al acht pleeggezinnen hebben	Verskillende pleeggezinnen (-)
Maar als ze hier komen, denken ze niet van ja dit gaat ons weer gebeuren?	W.2.13	Ja. In het begin hebben ze heel veel moeite om zich te hechten. Want ze vinden het heel eng om zich aan jou te hechten, omdat ze bang zijn dat ze toch niet goed genoeg zijn en weer weg moeten.	Hechtingsproblematiek
	W.2.14	Kijk wat je alleen niet moet vergeten.. we zijn een groot gezin en we geloven er ook in dat je in de samenleving dat ook moet. Je moet leren rekening houden met elkaar. Want als je in een sociale context goed kunt functioneren, dan kun je met die context rekening houden en dan houdt die context waar je in leeft ook rekening met jou. Dan is er een interactie, wederkerigheid. En daar word je op bevestigd.	Leren rekening houden met elkaar (+) Sociale context (+)
Dus ook positief benadering is belangrijk?	W.2.15	Ja. Heel belangrijk. Heel veel bevestiging geven, maar het gevaar weer van bevestigen, is te veel bevestiging maakt ze afhankelijk.	Bevestiging geven (+) (-)
Dus veiligheid bieden door het kind te laten zijn wie die is en ook weer, uhm relatiegericht zeg maar.	W.2.16	Binnen ons gezin werken we een beetje vanuit een taakgerichte benadering. kinderen doen ook gewoon mee met taken. Waarom doen we dan? Omdat we merken dat dat dat het de kinderen heel veel houvast geeft. Als er één van de kinderen hier voor dieren mag zorgen, dan betekent dat die dat volgens een bepaalde structuur moet doen. Maar als die dat op een gegeven moment kan, dan kun je hem daarop belonen en dan kan die dat ook toepassen in een andere situatie.	Taakgerichte benadering (+) Werken vanuit structuur (+)
Kijken naar het individuele kind	W.2.17	In dit geval voor het kind dat die hier de dieren verzorgd een enorme stap voorwaarts, want	Werken met dieren (+) Werken in een structuur (+)

		die kan niet in structuren werken, zeiden ze altijd. Maar nu wel. En dat heeft hij geleerd en zich eigen gemaakt, snapje. Niet zozeer het voeren van de dieren, maar werken in een structuur. Maar vooral ook omdat die het konijntje zo leuk vindt en hij vindt het leuk om met dat konijntje bezig te zijn, maar dan zie je ineens dat die dat wel gestructureerd kan. Die konijn is dus een middel, maar op die manier werken we dus taakgericht. We kijken per individu.	Dier als middel (+) Kijken naar het individuele kind (+)
	W.2.18	Verder werken we vanuit een contextuele benadering. Dus wat is het context van een kind, wat is het milieu, wat is de achtergrond, wat heeft die daar mee gemaakt en wat kunnen we daaraan doen.	Contextuele benadering (+) Gedragscode (+)
Denkt u dat deze veiligheid ook binnen Jeugddorp De Glind wordt geboden?	W.2.19	Dat zal wel zo moeten zijn, maar ik weet niet of dat zo is. Ik denk dat er te weinig uitwisseling tussen de verschillende aanbieders zit.	Weinig uitwisseling verschillende aanbieders (-)
Basishandleiding	W.2.20	Daarom vind ik het ook prachtig wat jullie maken. Dat er een soort van basishandleiding ligt, van jongens let nou vooral op een aantal aspecten die binnen een bepaalde milieu sowieso aandacht moet krijgen. En je kan het ook doorgeven als je het hebt over logeergezinnen.	Basishandleiding (+) Basishandleiding voor logeerhuizen (+)
Hoe iedereen dat invult moet die zelf weten, maar die basis is wel belangrijk.	W.2.21	Ja. Ja. Precies. Dan heb je een soort van basis wat je door kunt geven aan de logeerhuizen.	Basis (+)
Dan ga ik naar topic twee, de werkwijze. Gebruiken jullie methodieken?	W.2.22	Ja, kijk voor de kinderen is het heel duidelijk. Het behandelplan is het uitgangspunt, behandelplan wordt door de orthopedagogen opgesteld, die is verantwoordelijk voor de inhoud van het behandelplan. wij zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van het plan en dan koppelen wij weer terug naar	Behandelplan is het uitgangspunt (+)

		haar wat we hebben gedaan, hoe we gewerkt hebben aan alle doelen binnen het behandelplan.	
Vindt u het van belang dat de drie milieus de zelfde werkwijze hanteren?	W.2.23	Ja dat vind ik wel heel belangrijk, maar aan de andere kant denk ik dat het moeilijk is om dat voor elkaar te krijgen, omdat je zou moeten gaan zoeken denk ik naar een soort van uitgangspunt waarin iedereen zich makkelijk kan vinden	Uitgangspunt voor de drie milieus (-)
En dat is volgens u? Basishandleiding!	w.2.24	Nou dat zijn begrippen die mensen moeten kunnen hanteren en bijvoorbeeld uhm, je zou haast kunnen denken aan een soort gedragscode. Als je een gedragscode ontwikkelend, heb je een modelletje waar binnen mensen zich kunnen vinden, zo kunnen mensen dat hanteren. En in die gedragscode zit zoveel informatie, waar je weer verdieping uit kunt halen als je dat zou willen. Kijk maar als bijvoorbeeld iemand morgen middag een club draait hierop De Glind, ja die zou wel vaak regeltjes kunnen onthouden die in de gedragscode naar voren komt, maar een hele handleiding uit z'n kop leren dat gaan ze niet doen.	Gedragscode (+) Kort en krachtig (+)
Dus gewoon meer een basis voren die voor iedereen dan	W.2.25	Ja, tenminste dat zou ik prettig vinden hoor	Basisregels (+)
Over de werkwijze of iedereen de zelfde moet hanteren. U zei toen iets over een gedragscode.	W.2.26	Dus wij hebben in eerste instantie gewoon een start gemaakt om te werken vanuit een soort gedragscode. wat vinden wij hier in huis een belangrijk gedragscode? Nou die is dus in ontwikkeling en die hebben wij met de kinderen gemaakt, dus wij hebben gewoon met de kinderen gepraat 'heey wat vinden jullie belangrijk hoe zou onze manier van werken eruit moeten zien' nou dan komen ze met allerlei ideeën, en dan proberen wij het in een paar regeltjes vorm te geven.	Werken met gedragscode (+) Mening kind (+) Kind serieus nemen (+)

wat hebben de kinderen dan benoemd, wat vinden zij belangrijk?	W.2.27	Bijvoorbeeld als je iets beloofd moet je het doen, dat vinden ze heel belangrijk, afspraken nakomen. Wat ze ook heel belangrijk vonden was uhm elkaar laten uitpraten, dus openheid creëren. Nou toen hadden we 10 van die dingen bedacht	Afspraken nakomen (+) Elkaar laten uitpraten (+)
Maar leuk dat jullie het ook samen met de kinderen doen, dan weet je ook gewoon echt wat ze belangrijk hebben.	W.2.28	Kijk want wij zijn met elkaar een gezinshuis, ik denk ook altijd, wij zien het als volgt; wij zijn wel de belangrijke mensen in huis, zoals jenneke en ik, omdat wij sturing en richting geven aan het huis, maar aan de andere kant, vorm je het huis samen	Gezinshuis vorm je samen (+)
Denkt u dat op dit moment de samenwerking er is tussen de drie milieus?	W.2.29	Weinig, ja ik vind het te weinig. Toen ik hier kwam dacht wauw, dat is gaaf. Dan kunnen met ze alle over allerlei dingen praten. Met de burens die ook gezinshuisouders zijn ga je lekker babbelen over de inhoud, nou niks van het alles. Het gebeurt helemaal niet. Ja het kan wel, maar dan moet je het initiatief nemen denk ik. Maar het gaat niet vanzelf, dus uhm als je daar echt iets mee zal willen of wilt dan denk ik, dan moet er eigenlijk iemand zijn, die dat initieert, die dat gewoon voorstelt. Die daar een beetje een soort motorfiguur in is.	Weinig samenwerking (-) Zelf initiatief nemen (-) Motorfiguur voor samenwerking (-)
Dus u denkt dat er één iemand komt die dat echt aanstuurt?	W.2.30	Nou dat hoeft nog niet eens eentje te zijn, misschien moet je wel denken aan een soort loket idee. Gezinshuis.com of de Rudolphstichting moet eigenlijk een soort van centrale plaats moeten zijn, waar uit ideeën ook nieuwe ideeën vorm kunnen worden gegeven, moet ja uhm worden omgezet	Een centrale plaats voor ideeën (+)
	W.2.31	Mijn buurvrouw van hiernaast die is heel goed met paarden, mbo opgeleid en kan heel goed met kinderen werken, maar ze heeft geen agogische achtergrond. Dus nu zijn wij bezig, om te kijken hoe	Samen aanbod creëren (+) Samenwerking door te kijken naar kwaliteiten (+)

		kunnen wij samen een aanbod creëren, zo kan ik haar helpen met de gedachtengoed aanleren, hoe begeleid je mensen vanuit agogisch aspecten en ik laat die praktische kant gewoon bij haar liggen en samen maken wij zo een activiteiten aanbod.	
--	--	---	--

Interview 3

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Label
Wat is uw drijfveer om met de kinderen te werken hier in De Glind?	W.3.1	Wij hebben zelf allebei een mooie jeugd gehad en een stabiele opvoeding, dat wens je ieder kind eigenlijk toe.	Stabiele jeugd (+)
Met welke doelgroep werken jullie hier?	W.3.2	De kinderen die hier komen zijn over het algemeen verwaarloosd. Ze hebben vaak hechtingsstoornis. Ik heb ook een jongen met PDD-NOS	Verwaarlozing Hechtingstoornis PDD-NOS
	W.3.3	Kinderen zijn natuurlijk zwaar beschadigd door alles wat ze meegemaakt hebben, hoe klein ze ook zijn.	Zwaar beschadigd
	W.3.4	We hadden hem toen hij 8 maanden was en nog.. Ja het verleden heeft heel veel invloed op hem.	Verleden nog invloed
waarom komen deze kinderen denkt u juist naar De Glind?	W.3.5	Lekker veel ruimte, veiligheid alles is er voor de kinderen.	Veel ruimte (+) Veiligheid is er (+)
wat hebben de kinderen volgens jou nodig om veilig en onbezorgd op te kunnen groeien?	W.3.6	Stabiliteit, Dat de kinderen niet om de twee jaar verplaatst worden.	Stabiliteit (+)
	W.3.7	Ze moeten zich kunnen hechten en de tijd krijgen om zich veilig te kunnen voelen ergens. Dan pas kunnen ze echt groeien.	De tijd geven (+) Door veiligheid kun je groeien (+)
Hoe geeft u dat kind dan het gevoel dat hij mag hier wel blijven en die stabiliteit is er dan wel	W.3.8	Wij zijn heel open naar de kinderen toe. Wij praten heel veel met kinderen, ook over ding die gewoon niet goed gaan, dat bespreken we ook.	Openheid (+) Gesprekken (+)
Dus stabiliteit, praten over dingen, dat is dus heel belangrijk.	W.3.9	Ja. Dat is heel belangrijk, maar ze ook laten zien dat ze na twee keer iets doms te hebben gedaan niet meteen op straat gezet wordt.	Stabiliteit (+) Fouten maken mag (+)
Nou van andere milieus	W.3.10	Eerlijkheid en structuur	Eerlijkheid (+)

hebben we bijvoorbeeld gehoord dat structuur heel belangrijk is, afspraken nakomen, kijk naar het kind. Gebeurt dat hier ook?		vind ik ook erg belangrijk.	Structuur (+) Afspraken nakomen (+) Kijken naar het kind (+)
En denkt u ook dat dat gebeurt bij de andere milieus.	W.3.11	Op dit moment denk ik wel. Ik weet niet hoe dat in de toekomst zal gaan, want de activiteiten gaat natuurlijk veranderen.	Onzekere toekomst (-)
	W.3.12	Dus ik hoop dat dat een beetje de lijn doorzet, zoals het hier altijd was. Dat die drie milieu voorzieningen allemaal in elkaar overloopt en dat je contact hebt met elkaar.	Overloop drie milieus voorziening (-)
via welke werkwijze begeleidt u nu de kinderen?	W.3.13	We hebben wel een behoorlijke structuur in het gezin	Structuur (+)
	W.3.14	Ik zie dat het voor de kinderen erg prettig is. Dat één PDD-NOS daar heel veel baat bij heeft en een meisje dat daar ook heel erg nodig heeft. Ze vindt die structuur ook heel prettig en dat vaste ritme, en alles gewoon duidelijk. Structuur in tijd, structuur in ruimte.	Kijken naar behoeften kind (+) Structuur (+)
Gebruiken jullie hier in huis ook methodieken?	W.3.15	Die jongen met PDD-NOS heeft natuurlijk heel veel structuur nodig en ik kom uit het autistische wereldje. Die methodiek heb ik natuurlijk meegenomen, het visualiseren van dingen.	Kijken naar behoeften kind (+) Dingen visualiseren (+)
Het is dus ook een stukje ervaring dat je hebt meegenomen.	W.3.16	kijk heel erg naar het kind. Wat heeft het kind nodig en daar sluit ik me bij aan en daar ga ik op voortborduren.	Kijken naar het kind (+) Wat heeft het kind nodig (+) Aansluiten behoeften kind (+)

volgens u heeft ook elk kind een andere werkwijze nodig, manier van benadering.	W.3.17	Manier van benadering zeker! Ik heb echt wel kinderen waar je heel duidelijk moet zeggen wat er moet gebeuren en kinderen die met een half woord al voldoende hebben.	Verschil in benaderingswijze (+)
Dus toch weer gezamenlijk. Het is niet zo dat één kind met pictogrammen werkt en een ander kind niet.	W.3.18	Nee, op dit moment eigenlijk niet. Op dit moment hebben wij ook vrij hoog niveau kinderen in huis.	Niveau (+)
Het ligt dus echt aan het kind.	W.3.19	Ik heb ook een meisje dat zit op praktijkonderwijs, die is wat lager niveau en daar zie ik gewoon dat ik die meer moet begeleiden. Daar moet ik bijvoorbeeld ook helpen bij der kamer schoonmaken, in de dagelijkse verzorging.	Kijken naar het niveau (+)
Het is wel grappig om te horen dat het bij elk gezinshuis zo ander is.	W.3.20	Ja, dat is heel anders. Dat klopt. Ik heb ook wel collega's die echt wel hele moeilijke kinderen hebben.	Verschil per gezinshuis
Hoelang zitten deze kinderen nu hier in huis?	W.3.21	Bij elkaar wonen we nu vijf jaar. Er zijn dus geen veranderingen geweest. Er is niemand meer uitgegaan en niemand meer ingekomen. Dat is voor de kinderen wel heel fijn	Geen verandering (+) Duidelijkheid (+)
	W.3.22	Er is sprake geweest dat er één meisje weg zou gaan van de zomer, maar dat is uitgesteld een jaar. Iedereen is dan even van slag, van wat komt er dan bij.	Verandering zorgt voor spanning (-)
Toch weer structuur hé	W.3.23	Ja. Dat komt toch iedere keer weer terug.	Structuur (+)
Op welke manier bied jij veiligheid aan de kinderen? Ik denk dat we die al wel een beetje hebben besproken. Dus	W.3.24	Ja en er door er te zijn. Door er echt te zijn. Mijn man zegt altijd.. we staan voor ze, we staan achter ze, we staan naast ze.	Ervoor ze zijn (+)

door te praten met de kinderen, stabiliteit, structuur.			
	W.3.25	Wij hebben een kader. Je moet natuurlijk kunnen bewegen, figuurlijk gezien. Wij hebben onze regels gewoon en als ze daar buiten zitten, dan weten ze dat ze fout zitten. Daarbinnen is gewoon heel veel ruimte bij ons.	Werken met een kader (+)
zijn er aspecten, werkwijze of methodieken die u hier mist?	W.3.26	Nee, we hebben echt heel veel trainingen gehad. Er zijn best heel veel momenten waarop je met elkaar kunt praten over trainingen, of methodieken, of de manier van werkwijze.	Trainingen (+) Contact (+)
Dus u heeft er wel baat bij als het gegeven wordt?	W.3.27	Ja. Ja. Ik vind het ook heel interessant altijd. Je krijgt er ook altijd energie van vind ik als je weer iets nieuws gehoord hebt	Nieuwe kennis (+)
Denkt u dat de andere milieus de zelfde werkwijze, of de basis hanteren die jullie ook hanteren.	W.3.28	Ja, op dit moment is dat wel zo.	Drie milieus werken met de basis (+)
	W.3.29	ik denk dat je daarin zelf ook een stap moet zetten om te zorgen dat je dat lijntje kort houdt.	Korte lijntjes (-) Zelf contact onderhouden (-)
Maar dat is dus ook een stukje vanuit jullie.	W.3.30	Wij hebben ervoor gekozen om dat lijntje gewoon kort te houden. Kijk wij weten gewoon wat er speelt.	Korte lijntjes (+)
	W.3.31	Je kan heel veel dingen wel gewoon heel belangrijk dat wij volgen, maar wij vinden het zelf gewoon contact hebben met de scholen	Contact met school (+) Contact is belangrijk (-) (+)
Samenwerken is heel belangrijk.	W.3.32	Ja. Samenwerken is heel erg belangrijk. Met ouders heb je natuurlijk dat lijntje, dat is nog	Samenwerken is essentieel (-) Op één lijn zitten

		belangrijker dan met scholen of vrije tijd. Het is belangrijk dat je met ouders zorgt dat je op één lijn staat naar het kind toe. Dat je met z'n drieën die opvoeding doet.	(+)
denkt u ook dat het van belang is dat school en vrije tijd dezelfde werkwijze hanteren.	W.3.33	Ja, ik denk dat dit heel prettig is voor de kinderen als het allemaal gewoon doorloopt. Voor het ene kind natuurlijk meer dan voor een ander kind.	Basis (+) Duidelijkheid (+)
	W.3.34	Er zijn natuurlijk best ook wel hele moeilijk kinderen in De Glind die met een grote rugzak oplopen en daarvoor is het natuurlijk heel fijn als alles natuurlijk hetzelfde reageert.	Hetzelfde reageren (+) Doorloopt (+)
wat voor effect heeft het volgens u op met een bepaalde werkwijze te werken?	W.3.35	Ik denk dat het een heel groot effect heeft, dat als een kind ziet dit is de lijn wat doorloopt.	Werken vanuit de basis (+)
	W.3.36	natuurlijk is geen enkel mens hetzelfde en reageert hetzelfde, maar daarin kunnen de meeste kinderen wel in schakelen. Maar als die basis afspraken maar hetzelfde zijn. Van wat hoort, wat kan echt niet...	Ieder mens is anders (+) Als de basisregels maar hetzelfde zijn (+)
is er op dit moment een goede samenwerking of goede samenhang binnen de drie milieus?	W.3.37	Nou dat was wel altijd zo, maar ik ben bang dat we dat gaan verliezen.	Angst (-) Samenwerking wordt minder (-)
	W.3.38	Als we straks de activiteiten ergens anders moeten gaan halen, ben ik bang dat je een ontbrekende schakel krijgt.	Onberekende schakel (-)
Maar stel dat gebeurt, hoe kan je er toch nog voor zorgen dat die samenhang blijft?	W.3.39	ik denk door mensen uit te nodigen en ze te laten zien hoe wij werken hier met de kinderen, hoe school werkt met de kinderen en door met elkaar regelmatig in	Gesprekken (+) Regelmatig contact (+) Overdracht (+)

		contact te komen en Door te overleggen, of een overdracht. Ik vindt dat wel heel belangrijk.	
Dus overdracht, maar ook elkaar gewoon zien een keer?	W.3.40	Ja, ik denk dat erg belangrijk is. En dat kinderen gewoon weten dat er overleg is. Met elkaar vormen we een cirkel en met elkaar kunnen we functioneren. Zo weet je ook van elkaar hoe het zit.	Cirkel vormen met elkaar (-) Informatie functionering andere milieus (-) Contact (-)
	W.3.41	Wij hebben natuurlijk ook nog logeerhuizen en die functioneren daar ook in mee, hé. Wij sturen ook een overdracht mee. Als een kind gaat logeren denken wij ook niet, nou fijn weekend, veel plezier ermee.	Overdracht (+) Informatie kind (+)
	W.2.42	Dan gaat dat ook natuurlijk op papier. Wat voor gezinshuis is het, hoe werken ze daar, wat neemt die mee, hoe kan je daarop reageren, wat zijn de aandachtspunten. Dat is gewoon heel belangrijk om dat door te geven.	Doorgeven van informatie (+) Leren van elkaar (+) Kennis doorgeven (+)
Denkt u dat een gezamenlijke pedagogische visie bijdraagt aan de samenwerking binnen de drie milieus?	W.2.43	Ja, als het voor het kind het best is, dan is het alles waard	Kind centraal stellen (+)
Dat is ook als die activiteiten weggaan. Voor de kinderen is dat heel erg.	W.2.44	Ja voor de kinderen is dat funest. Je hoort het ook in het dorp, het gonst gewoon. Gister kwamen ze ook thuis van nog één keer dit, nog één keer dat en dat stopt het.	Activiteiten zijn funest (-)

Interview 4

Interviewer	Fragmenten	Geïnterviewde	Label
Wat voor doelgroep heeft u hier?	W.4.1	Wij hebben 5 verstandelijke gehandicapte kinderen. Met een dermate gedrag dat ze niet in een gewoon gezinshuis kunnen. Deze kinderen hebben, zoveel duidelijkheid en structuur nodig, dat moet je in je eigen huis niet willen. Het gedrag is dermate belastend voor de omgeving dat je daar professionele begeleiding op moet hebben. En kinderen tot 18 jaar. De kinderleeftijd.	Verstandelijke gehandicapte kinderen (+) Veel duidelijkheid en structuur nodig (+)
Heeft u enig idee waarom deze kinderen naar het jeugddorp de Glind komen? Of is dat gewoon vanuit 's Heeren Loo, daar is plek.	W.4.2	Dat is meestal gewoon de matching, van daar is plek. We zijn hier een gezinsgroep. En natuurlijk bij deze kinderen, de gedrag van de kinderen, de handicap van de kinderen dus deze kinderen kunnen niet in een gewoon gezinshuis.	Meestal gewoon de matching (+) Niet in gewoon gezinshuis (-)
	W.4.3	Deze kinderen hebben een dermate gedrag dat er een andere vorm voor gezocht moest worden, en daar zijn wij dan voor. Wij zijn de enige nu binnen de Glind vanuit 's Heeren Loo. Dan zijn ze toch snel aan ons toegekend.	Enige gezinshuis binnen De Glind vanuit 's Heeren Loo (+)
	W.4.4	De kinderen hebben allemaal een bepaalde maatregel nodig. maar het is dan niet zo belangrijk waar ze geplaatst worden. Het wordt wel een beetje gekeken. Maar het gedrag is belangrijker dat ze goed op hun plek zitten.	Bepaalde maatregel (+)
Die kinderen konden niet meer thuis wonen omdat?	W.4.5	Nee deze kinderen hebben belastende problemen, of er is een maatregel uitgesproken door de rechter. Het is eigenlijk het zelfde als binnen het jeugddorp de Glind. Die worden ook allemaal door omstandigheden hier geplaatst.	Belastende problemen (-)
	W.4.6	Maar er zijn ook kinderen die vrijwillig hier geplaatst worden bij onze groep. Als de ouders er helemaal achter staan en mee	Vrijwillige plaatsing (+)

		gedacht hebben met de plaatsing maar dat ligt echt per kind verschillende.	
	W.4.7	Wij zijn in het weekend als logeer functie voor kinderen buiten het dorp. Die komen hier puur om het gezin waar ze in wonen om te ontlasten, dus in het weekend hebben we 6 kinderen.	Weekend logeer functie (+)
Wat hebben deze kinderen eigenlijk nodig om onbezorgd en veilig op te groeien? Bieden jullie die hier ook op de groep, door bijvoorbeeld structuur?	W.4.8	Ja structuur, reinheid en regelmaat. De structuur die ze aangeboden krijgen. Ja die wordt vanuit 's Heeren Loo ook gekenmerkt. Dus ze zullen nooit zonder begeleiding uit deze tuin gaan of hooguit op de parkeerplaats hier achter.	Structuur (+) Reinheid (+) Regelmaat (+)
	W.4.9	Het is puur dat gedrag van de kinderen dat je daar gewoon per kind regels op moet zetten.	Regels op zetten (+)
	W.4.10	We zijn altijd met z'n tweeën als de kinderen thuis zijn. Als 1 kind uit de bocht vliegt, dat je dan ook nog de zorg kan bieden waar dat kind op dat moment behoefte aan heeft.	Twee leiding op de groep (+)
Via welke werkwijze begeleid u de kinderen hier?	W.4.11	Via welke werkwijze, zo gewoon mogelijk. Dus gewoon het gezinsleven, het gewone gezinsleven draaien. Ook voor deze kinderen. ze gaan gewoon naar school, gewoon samen boodschappen doen. We vieren met elkaar koningsdag. Maar wel met veel structuur en aanpassingen, omdat ze dat vragen.	Het gewone gezinsleven (+)
Hoe geeft u die structuur aan die kinderen?	W.4.12	Er zijn hulpverleningsplannen voor de kinderen. en daar staat in dat de ene dit niet mag en de andere wel. Waar de ene hier in ontwikkeld moet worden, dat is bij ieder kind natuurlijk verschillend. Deze doelgroep is echt zo verschillend, wat je verder in het dorp ziet. Dus die structuur die zijn er op hele kleine dingetjes, hoe ze aan tafel zitten, hoe wij met ze om gaan.	Hulpverleningsplannen(+)

		ja een beetje stukje voor leven.	
En kijkend naar het kind zelf?	W.4.13	Ja dat vraag 's Heeren Loo ook echt.	Kijken naar het kind (+)
Maatwerk?	W.4.14	Ja wij moeten ook continu verantwoording afleggen aan 's Heeren Loo, wat de bevorderingen zijn voor deze kinderen, wat zijn de doelen die behaald zijn.	Verantwoording afleggen 's Heeren Loo (+)
	W.4.15	Wij zijn heel blij met hele kleine stapjes. Dan geven wij het kind ook weer wat eigen vertrouwen en eigenwaarde terug.	Eigen vertrouwen (+) Eigenwaarde (+)
Ziet u daar echt grote verschillen in, wat u eerst had en wat u nu draait?	W.4.16	Ja dat was meer opvoeden, dit is meer begeleiden/verzorgen. En het werk is veel meer het gaat over medicatie, luiers, over medische zorg. Ja het is een hele andere manier van zorg.	Verschil in werk De Glind/ 's Heeren Loo (+)
Wordt er binnen het wonen hier op de Glind, en specifiek denk ik hierzo gebruik gemaakt met methodieken.	W.4.17	Ja wij gebruiken hier wel methodieken. Het zijn allemaal methodieken die de verstandelijke gehandicapten zorg kent. Geef me de vijf, op eigen benen, triple c.	Methodieken (+)
	W.4.18	Op eigen benen dat is gewoon een hele sterke methodiek van momenteel. Je kan alles wel voor het kind doen, het verzorgen, maar laat ze het eerst maar eens zelf doen. In feitelijk doe je het altijd wel, maar je gaat gauw zorgen voor z'n kind, het over nemen.	Methodiek op eigen benen (+)
Weet u hoe de andere milieus zeg maar werken?	W.4.19	Ja omdat ik er zelf gewerkt heb. En ik heb ook nog wel redelijk goed contact met mijn oud collega's, met dat betreft hoor ik genoeg ja.	Redelijk goed contact (+)
Deze kinderen gaan wel naar de activiteiten die hier geboden worden of helemaal niet?	W.4.20	De kleintjes helemaal niet. 1 meisje zit op paardrijden bij Zwanenburg, 1 meisje helpt bij de kleuter gym bij Jetteke. En zwemles doen ze hier.	Activiteiten binnen de Glind (+)
	W.4.21	We proberen waar mogelijk is heel veel met de kinderen mee te doen, mee te draaien. Maar er zijn gewoon een hele hoop. Dat kan niet altijd, gezien het gedrag van de kinderen en het uithoudingsvermogen van ze, ze	Activiteiten binnen de Glind (-)

		kunnen niet lang stil zitten. Dat moeten wij dan even afwegen, misschien die wel en die niet. Dus zoveel mogelijk wel, maar niet altijd mogelijk.	
vind u het belangrijk dat de drie milieus een zelfde werkwijze hanteren? En dan vooral vanuit hier als een kind bij Jetteke gaat helpen dat die ook die zelfde duidelijk, structuur krijgt?	W.4.22	Dus die structuur, ik denk dat Jetteke wel op de zelfde lijn zit als mij, maar dat is niet van te voren met elkaar door gesproken. Maar het is ook zo minimaal wat deze kinderen mee doen. Kijk als je je kind dagelijks naar een activiteit brengt dan is het logisch dat je het gedrag afspreekt. Maar dat is bij deze niet van toepassing.	Zelfde lijn (+)
Is er op dit moment een samenhang binnen de drie milieus?	W.4.23	Voor ons niet, wij hebben daar niet zo mee te maken, in die zin, wij kijken wat mogelijk is en verder de activiteiten doen we zelf. We hebben zo onze eigen activiteiten wat we naast in het dorp dus kunnen doen.	Geen samenhang (-)
	W.4.24	Bij ons is er niet z'n samenhang in eigenlijk. Voor het jeugddorp is dat veel belangrijker. Toen ik daar werkte had ik soms wel iets van ja. Je krijgt moeilijke kinderen in huis en je moet wel het geluk hebben dat samen iets gedaan wordt, ook vanuit de organisatie. Kinderen moeten zich wel kunnen ontspannen en kunnen afreageren. Er moet wel iets zijn naast het gezinshuis, zo ben je er ook in gestapt en daar hebben we met elkaar voor gekozen.	Samenhang vanuit jeugddorp belangrijker (+) Ontspanning / af kunnen reageren (+)
Als u kijkt naar toen, was er toen wel een korte met de andere twee milieus hadden jullie daar genoeg gesprekken mee?	W.4.25	Ja ik zocht dat ook. Ik had zo iets van heb ik het niet dan zocht ik het wel.	Contact zelf zoeken (+)
Dus die samenhang was er toen wel.	W.4.26	Ja dat was er toen wel. Ik had ook twee kinderen die op de Besselaar zaten. Dat was ook wel een ander soort school dan de Donnerschool. De Donnerschool is natuurlijk ook weer een andere en lastige	Besselaar school (+)

		situatie met al dat aangepaste gedrag. En die activiteiten waren toen best wel goed geregeld. Er waren toen goede vakantie programma's.	Vakantie programma (+)
Mist u ook wel de activiteiten voor de kinderen van hier, die wordt aan geboden in De Glind?	W.4.27	Nee maar dat kan ik ook niet vragen van Intermetzo. En die hebben natuurlijk niet de gespecialiseerde begeleiding die deze kinderen nodig hebben, als ze dan mee gaan doen met de activiteiten zouden wij vanuit hier altijd mee moeten.	Geen activiteiten samen met jeugddorp (-)
	W.4.28	De kinderen vanuit hier mengen zich ook niet zo makkelijk met de kinderen vanuit het dorp.	Mengelen niet makkelijk (-)
	W.4.29	Maar we proberen die invulling nu zelf te geven.	Zelf activiteiten invulling (+)
	W.4.30	je kunt wel alles van een ander verwachten, maar ja dat is dan toch trekken aan een dood paard, dat lukt dan toch niet. Dat kost meer energie om dat op poten te zetten, dan dat je er werkelijk profijt van hebt.	Meer energie dan werkelijk profijt (-)
Zo gaat het ook goed, zo als het nu gaat?	W.4.31	Ja zo gaat het zeker goed. Met deze kinderen zeker.	Goede invulling (+)
Hoe denkt u dat de samenhang binnen de drie milieus bevordert kan worden?	W.4.32	De communicatie naar elkaar. Het moet niet alleen bij Intermetzo blijven, het moet eigenlijk alle inwoners van de Glind gaan treffen, ze moeten zich allemaal verantwoordelijk gaan voelen.	Communicatie alle inwoners De Glind treffen (-)
	W.4.33	En transparantie want als ik dan hoor, het ene gezinshuis denkt dit en het andere gezinshuis denkt dat. Ze weten net allemaal niet hoe het precies is.	Transparantie (-)
	W.4.34	Transparantie en communicatie, daar kunnen ze een hoop winst uit halen.	Transparantie (-) Communicatie (-)
Wie zou daar dan boven moeten staan? Wie zou daar eind verantwoordelijke voor moeten worden?	W.4.35	misschien een contactpersoon Jetteke. Daar moet dan misschien een heel apart persoon voor komen.	Eind verantwoordelijke (+)
	W.4.36	Nu is er eigenlijk geen moment meer, geen plek meer waar je dan even met z'n alle kan	Dok 14 (+)

		hangen. Dat gaan ze dan nu weer bij DOK 14 proberen, om in de avond daar gezellig wat te drinken of te hangen. Toen was het gewoon informeel bij het schoolpleintje en stond er midden in het dorp een heg waar dan iedereen even bleef hangen. Of je kwam even aan fietsen dan bleef je daar ook even bij. Toen had je wel van die praat momentjes ja.	Informele plek (-)
Je moet het echt samen gaan doen.	W.4.37	We hebben het wel gehad. dat is wel ons kracht geweest.	Samenhang onze kracht (-)
	W.4.38	Was er iets ergs aan de hand binnen het dorp, wist je elkaar ook te vinden.	Je wist elkaar te vinden (-)
En een gezamenlijke pedagogische visie zou dat bijdragen aan de samenwerking binnen de drie milieus?	W.4.39	Nou niet voor ons, ja misschien wel vanuit hun. Maar niet voor ons. Wij staan er zo dermate naast. Hier komt geen andere pedagogische visie dan die van 's Heeren Loo. Voor het jeugddorp hebben ze natuurlijk een hele andere visie dan dat wij nog hebben.	Pedagogische visie (-) Pedagogische visie 's Heeren Loo (+)
	W.4.40	Een pedagogische visie per kind is denk ik weer heel anders. Je moet zulke andere zorg verlenen per kind.	Pedagogische visie (-)
	W.4.41	Ik neem aan dat dat in elke hulpverleningsplan het goed beschreven staat, welke pedagogische kijk je per kind nodig hebt.	Hulpverleningsplan (+)
	W.4.42	Of je het nou voor het hele dorp een pedagogische visie. Ik zou niet goed weten wat dat als voordeel zou opleveren voor het dorp hoor.	Pedagogische visie (-)

Interview 5

Interviewer	Fragment	Geïnterviewde	Label
welke kinderen wonen hier bij u in huis?	W.5.1	Die jongen is door de omstandigheden sociaal emotioneel heel laag. Ze hebben allebei problemen met hechting. Bij het meisje is dat wel duidelijk, maar bij de jongen niet.	Sociaal emotioneel heel laag Hechtingstoornis
Waarom komen deze kinderen denkt u speciaal naar De Glind? Wat maakt dit dorp zo speciaal?	W.5.2	het gevoel dat ze niet de enige zijn. Er zijn meer kinderen zoals zij, dat maakt het heel speciaal. Ze kunnen hun ei heel erg kwijt bij andere kinderen van hun eigen leeftijd	Er zijn meer kinderen zoals zij (+) Hun ei kwijt (+)
wat hebben deze kinderen nodig om veilig en onbezorgd op te groeien?	W.5.3	Begrip en steun. Ieder kind afzonderlijk en ook wel persoonlijke benadering. en hen aanspreken op het goede wat ze in zich hebben, dat hebben ze heel erg nodig. Ze moeten zich daarin ook gesteund voelen.	Begrip en steun (+) Persoonlijke benadering (+) Gesteund voelen (+)
Dus kijken naar het individuele kind en ook niet altijd benoemen wat er fout gaat, maar juist ook wat er goed gaat. En denkt u ook dat dit gebeurt in De Glind zelf. Bij de andere milieus?	W.5.4	Ik heb niet zo een hele positieve ervaring met school op dit moment, de Donnerschool. Er zitten daar nu problemen in de klas. Dat hebben we van te voeren al aangegeven. Hij moest eigenlijk naar een andere klas, maar daar was geen plek.	Negatieve ervaring school (-) Volle klas (-)
Als het niet past, dan.	W.5.5	Hij liep steeds weg ook van school.	Negatieve ervaring school (-)
Ziet u dat het positief werkt om over dingen te spreken?	W.5.6	Ja, absoluut, dat mag van mij nog wel wat meer. Dingen blijven toch nog vaak op de oppervlakte.	Gesprekken (-)
	W.5.7	We hebben laatste een cursus gehad over complex trauma. Ik vond het veel te oppervlakkig. Op een gegeven moment merk je emoties in de groep en dan wordt daar niet op ingegaan. De les ging zo, dat je de dia's zag	Oppervlakkige cursus (-) Alleen theorie (-) Bespreken persoonlijke ervaringen (-)

		uit het boek en daar had je het dan over, maar alleen van wat er op papier stond en geen persoonlijke ervaringen.	
Dus tijdens de workshop ga je helemaal niet met elkaar in gesprek?	W.5.8	Nee. Er wordt wel feedback gegeven en korte gesprekjes gevoerd, maar je zou er meer uit kunnen halen. Het boek gewoon als leidraad gebruiken en dan tijdens de les gewoon aan de slag gaan. Wat kunnen we van elkaar leren en hoe doe jij het.	Boek als leidraad(-) Aan de slag (-) Leren van elkaar(-)
Via welke werkwijze begeleidt u momenteel de kinderen? Heeft u daar speciaal een werkwijze voor?	W.5.9	We hebben daar een bord en daar werk ik elke dag mee. daar schrijf ik wat voor dag het is, en we hebben ieder een taak. Ook schrijf ik op het bord wat we vandaag gaan doen, school, voetbal afspraken. Dat staat er dan echt op per dag.	Structuur (+)
Dus ook toch wel die duidelijkheid?	W.5.10	Ja. Het bord geef zegmaar die structuur. En daar buiten zijn twee dingen heel erg belangrijk, respect voor elkaars eigen zijn en eerlijk zijn. Dat is het, meer is het niet.	Respect (+) Eerlijk zijn (+)
Gebruikt u ook methodieken, of is het meer een stukje ervaring?	W.5.11	Ik heb heel veel psychologie gedaan, daar neem je dingen van mee. Op een gegeven moment beklijft dat en daar ga je mee aan de slag.	Ervaring (+)
Gebruikt u ook een andere werkwijze bij het werken met de kinderen.	W.5.12	Ja, absoluut. De structuur die voor iedereen geldt staat op het bord en daarbinnen zijn er heel veel dingen persoonlijk.	Structuur als basis (+) Persoonlijke structuur (+)
Dus heel erg kijken naar het kind zelf.	W.5.13	Ja, naar wat het kind aangeeft. Dat doe ik ook met mijn eigen kinderen. Dat zijn ook twee totaal verschillende kinderen. In een klas heb je	Kijken naar het individuele kind (+) Oog hebben voor het kind (+)

		bijvoorbeeld allemaal normen en waarden waar kinderen zich aan moeten houden, en daarbinnen moet je echt wel oog hebben voor het kind afzonderlijk.	Normen Waarden (+)
Zijn er dingen die u mist, methodieken of zou u meer workshop willen hebben.. iets wat u hier mist, maar wel graag zou willen.	W.5.14	Ik hoop dat die taboe doorbrekende dingen ook besproken gaan worden, daar zijn we nu al wel mee bezig. En nog een keer een trauma cursus, maar dan echt praktijk gericht.	Gesprekken (+) Taboedoorbrekend (+)
	W.5.15	Daarnaast is het ook om van die eilandjes af te komen, want sommigen hebben het gewoon erg druk. Je kan heel veel van elkaar leren.	Van elkaar leren (+)
Zouden daar ook mensen van de Donnersschool bij moeten zitten?	W.5.16	Ja, dat zou wel een goede zijn. Ja absoluut. Ik vind dat zij van ons kunnen leren, maar wij ook van hen. Het moet gewoon samen.	Gezamenlijke gesprekken (+)
En zou dat lijntje ook zo kort zijn als u kind daar geen problemen zou hebben op school?	W.5.17	Ja, dat vraag ik me ook af. Dat weet ik niet. Nou ik ben wel zelf iemand die vraagt hoe het met iemand gaat in de klas.	Korte lijntjes (-)
	W.5.18	Waarom gaat het goed en waarom wat minder. Waar kan het beter, dan heb ik het niet over woordjes leren, maar hoe zitten ze erbij. En als het goed gaat vind ik dat ook leuk om te horen.	Interesse naar vooruitgang (+)
	W.5.19	Van te voren wist men al daar dat je hem niet fysiek moet aanpakken. Hij is heel zachtvaardig, maar als je hem heel grof gaat behandelen, dan komt zijn donkere kant eruit, want dat kent die van thuis.	Geen fysieke aanpak (-) Informatie gezinsouder meenemen (-) Kijk naar geschiedenis kind (-)
	W.5.20	Ik ben er heilig van	Aandacht voor het

		overtuigt, dat als je voor dat gezonde stuk meer aandacht zou hebben, je meer bereikt.	gezonde stuk (-)
Denkt u dat er bij de andere twee milieus ook structuur is en dat ze daar kijken naar het individuele kind? of denkt u, dat gebeurd niet zo?	W.5.21	Dat mag wat meer. Ik weet niet hoe de hele school werkt, hé. Het zal best zo zijn dat er klassen zijn waar dat dan wel zo gebeurd. Dat weet ik gewoon niet.	Een lijn (-)
vindt u het belangrijk dat de drie milieus dezelfde werkwijze hanteren	W.5.22	Dat het gezonde stuk wordt aangesproken en het goede van het kind, dat vind ik voor allemaal gelden.	Aanspreken op gezonde stuk (-)
	W.5.23	Dat is natuurlijk bij ieder verschillend, hangt af van de persoon die het doet. Die verschillen mogen er zijn, als dat maar de basis is.	Verschillen mogen er zijn (+) Basis (+)
	W.5.24	Zij willen ook gewoon respect, gezien en gehoord worden. Dat is waar het bij kinderen gewoon om gaat, als je daarmee begint dan heb je al heel veel.	Respect (+) Gehoord worden (+)
U heeft al dat het niet echt gebeurd op school, dezelfde werkwijze hanteren als hier. Hoe denkt u dat dat wel voor elkaar gekregen kan worden?	W.5.25	Door in gesprek te gaan. Dat in eerste instantie. Wat we vanmiddag hebben, daar zit een gedragsdeskundige bij, de afdelingsleider van school en ik, dan heb je al iemand die theoretische bagage heeft en met z'n drieën hebben we het daar gewoon over. Dan bespreken we hoe we het goede voor hem kunnen doen.	Gesprekken (+)
Zou het positief zijn als er ook iemand van de activiteiten, Jetteke er dan bij zit? Dus een gesprek met de beide milieus.	W.5.26	Als daar behoefte aan is wel. Het is in ieder geval handig als Jetteke weet, of iemand die de vrije tijd doet, wat voor kind jij daar brengt	Gesprekken met drie milieu voorziening (+)
	W.5.27	Dat je dus als gezinshuis	Informatie kind (+)

		duidelijkheid verschaft over dat kind en dat je opschrijft wat werkt bij het kind. Zo'n iemand kan dat verzamelen en dan kijken, wat zijn mijn algemene regels en wat wel/niet werkt, dan doen we het zo.	Overdracht (+)
want het kan zo zijn dat Jetteke hem ook een time-out gaat geven, terwijl dat eigenlijk niet werkt. Als zij dat van te voren weet, dan kan zij hierop inspelen	W.5.28	En we kunnen ook van elkaar weer leren. Dat zij bijvoorbeeld dingen bij vrije tijd ziet, van die jongen is goed in dat misschien kan jij het zo doen thuis.	Van elkaar leren (+) Informatie overdracht toepassen (+)
hoe denkt u dat de samenwerking binnen de drie milieus bevordert kan worden?	W.5.29	door er sowieso een thema van te maken en dat je bij elkaar komt. Je moet zorgen dat mensen die een cursus hebben bij elkaar komen. Dat je er dan bijvoorbeeld zo mee begint. Tijdens die cursus kan je dan tips en trucs uitwisselen en van elkaar leren	Tips en trucs uitwisselen (+)
Dus echt in gesprek gaan met de andere milieus?	W.5.30	We hebben het hier over maatwerk leveren, wat werkt en de kracht van het gewone leven.	Maatwerk (+)
	W.5.31	Wat is de kracht van het gewone leven, hoe ziet elk partij dat? Dan ga je met elkaar in gesprek over het thema. Zo krijg je zicht hoe elk milieu hier naar kijkt en mee omgaat.	In gesprek over thema's (+) Zicht over handelen drie milieus (+)
Zouden daar vaste momenten voor moeten komen?	W.5.32	Ik denk dat vaste momenten voor ons allemaal heel erg handig is.	Vaste momenten (+)
	W.5.33	Het moet wel duidelijk op papier komen, dan weet je ook wat de kracht van het gewone leven is vanuit de drie milieus.	Duidelijk op papier (+)
Denkt u dat een gezamenlijk visie bijdraagt aan de	W.5.34	Ja. Ja, kort en bondig ja. Juist daarom, dat werkt overal denk ik. Met de	Neuzen dezelfde richting uit (+)

samenwerking binnen de drie milieus.		neuzen dezelfde kant op allemaal. In ieder geval die basis, dat hoort wel hetzelfde te zijn en binnen dat zijn er heel veel verschillen mogelijk.	Basis hetzelfde (+) Veel mogelijkheden (+)
	W.5.35	Als we maar allemaal uitgaan van het goeie en de kracht van het gewone leven, duidelijkheid dat die basis er is, dan is er heel veel mogelijk.	Uitgaan van het goede (+) Duidelijkheid (+)

Interview 6

Interviewer	Fragmenten	Geïnterviewde	Labels
Met wat voor doelgroep werken jullie?	W.6.1	We hebben één jongen met hechtingsproblematiek en een andere jongen die flink wat trauma's heeft opgelopen en heeft ADHD met PDSS.	Hechtingsproblematiek Trauma's ADHD PDD-NOS
Waarom komen deze kinderen denkt u juist naar De Glind? Wat maakt De Glind zo bijzonder?	W.6.2	Ik denk dat De Glind zo bijzonder is, omdat je het gezinsleven mag geven aan de jongeren. Je de jongeren het gevoel mag geven dat ze zichzelf mogen zijn, zich mogen ontplooien, de warmte en de liefde van een gezin heeft en de veiligheid van een dorp	Gezinsleven (+) Jongeren zichzelf mogen zijn (+) Ontplooien (+) Liefde van een gezin (+)
Hoe bieden jullie die veiligheid?	W.6.3	Ik heb altijd een motto: zeg wat je doet en doe je wat je zegt. Als je continue aangeeft wat je gaat doen en ook echt uitvoert, dan gaat dat kind jouw vertrouwen.	Afspraken nakomen (+)
Dus het is belangrijk dat je duidelijk bent, afspraken nakomt om die veiligheid te bieden.	W.6.4	ze moeten er van op aan kunnen dat wat jij zegt, ook echt doet. Een kind ziet een hoop, het voorbeeld wat zij krijgen in een gezin en daarin is het ook heel belangrijk dat onze eigen kinderen ook een bepaald voorbeeld geven. Het kind krijgt wat mee, niet alleen van ons, maar ook van anderen.	Afspraken nakomen (+)
U heeft net al een aantal punten benoemd van, dit doe ik om een stukje veiligheid aan de kinderen te	W.6.5	Nee. Dat is denk ik wel het probleem. Een van onze jongeren, waarin wij duidelijk ervaren.. in ons gezinshuis weet hij precies waar die aan toe	Duidelijkheid (+) Duidelijke verwachtingen (+)

bieden. Denkt u dat dit ook gebeurt bij de andere twee milieus?		is en exact wat er van hem gevraagd wordt en dat wat wij zeggen ook werkelijk waar doen. Maar komt hij op school, dan wordt dat op een hele andere manier weergegeven en dat is heel lastig. Dat voelt voor hem ook heel onveilig.	
	W.6.6	Er moet gewoon één strakke lijn zijn voor een kind. Een kind moet gewoon weten, op school kan ik niet buiten m'n boekje gaan, maar hier in het gezinshuis ook niet. Die duidelijkheid biedt veiligheid.	Een strakke lijn (+) Duidelijkheid voor het kind (+) Duidelijkheid biedt veiligheid (+)
Hoe denkt u dan dat dat volgens u bij alle milieus één lijn wordt?	W.6.7	Door continue in gesprek te gaan en in contact te blijven, korte lijntjes	Continue in gesprek gaan (+) Korte lijntjes (+)
	W.6.8	Dus elke keer weer.. ook als het goed gaat. Dan krijgt het kind ook het gevoel, hey, zij hebben ook contact met elkaar.	Ook in gesprek als het goed gaat (+)
	W.6.9	denk dat het belangrijk is dat school eerlijk aangeeft welke grens er voor hun haalbaar is. Wij geven ook aan ons instelling aan dat wij een jongeren hebben waar wij gewoon echt niet mee vooruit kunnen. Als je diegene niet kunt bieden wat die nodig heeft, dan moet je dat op tijd aangeven.	Transparant zijn (+) Problemen tijdig aangeven (+)
Zijn die korte lijntjes er alleen	W.6.10	voor hem is dat paart rijden geworden en	Kijken naar het individuele kind (+)

met school, of ook met vrije tijd?		vissen. Dat is niet hier in De Glind.	
Maar hebben jullie dan ook lijntjes lopen met de vissersclub?	W.6.11	Ja, kijk ik hoef niet in detail vertellen wat deze jongen is overkomen, dat hoeft ook vrijetijd niet te weten. Maar je moet wel aangeven wat zijn gedrag kan doen en hoe je daarop moet reageren. Als hij in een boze bui beland, dan is die gewoon niet meer aanspreekbaar. Laat hem dan even, ook als die even verderop gaat staan. Hij gaat namelijk meer flippen als je met hem in gesprek wilt. En dat soort dingen is belangrijk om te vertellen	Informatie geven over het kind (+) Overdracht (+)
Die kennis moet je dus wel hebben als je met deze kinderen werkt.	W.6.12	Ja, en in kleine groepjes en één op één.	Kleine groepjes (-)
Dus die korte lijntjes zijn heel belangrijk?	W.6.13	Ja, maar ook transparant zijn, eerlijk. Ga dan kijken naar een andere oplossing, dan kan je nadenken.	Transparant (-) Kijken naar oplossingen (-)
	W.6.14	Als de kinderen zelf al aangeven bij welke juf ze het wel kunnen aangeven en bij welke niet, dat zegt genoeg.	Transparant zijn (-)
	W.6.15	Alle neuzen moeten wel de zelfde richting uit.	Alle neuzen dezelfde richting uit (+)
Gebruiken jullie hier methodieken?	W.6.16	Het ligt echt aan het kind. wij hebben een autistisch jongertje gehad, en daar moest je toen wel mee werken.	Werken met methodieken (+)
	W.6.17	wij werken met gezinsmethodieken, over het gezinsleven.	Gezinsmethodiek (+)
	W.6.18	Sommigen dingen zijn	Kennis toepassen (+)

		heel goed om aan te werken, maar sommige dingen zijn zo voorgeschreven dat het niet meer puur is. En als wij naar een bepaald doel willen, dan gebruiken wij soms best wel methodieken, maar het meeste is eigenlijk uit gevoel.	Ervaring toepassen (+)
Gebruiken jullie ook andere werkwijze per kind?	W.6.19	Ik denk dat die basis allemaal wel hetzelfde is, die structuur en duidelijkheid. Structuur dat heeft eigenlijk elk kind wel nodig.	Basis moet hetzelfde (+) Structuur (+) Duidelijkheid (+)
	W.6.20	De Basis is hetzelfde, maar hoe je het toepast is totaal verschillend.	Verschillen in manier van toepassen (+)
	W.6.21	Je moet eigenlijk kijken naar de behoefte van een kind. De Zorgvraag.	Kijken naar behoeften kind (+)
Zijn er aspecten die jullie missen? Zouden jullie het fijn vinden om gezamenlijk les te krijgen over methodieken of meer les over theorie?	W.6.22	ik denk dat wij best veel trainingen krijgen vanuit de instelling, dat vinden wij ook prettig. Naast de trainingen is het ook belangrijk om er met elkaar over in gesprek te gaan.	Trainingen (+) Gesprekken (+)
Krijg je deze trainingen ook met school en activiteiten?	W.6.23	Als je zon training hebt gehad en je kan door een bepaalde bril heen kijken en snappen wat er gebeurt met een kind. dan kan je ook veel beter je hulp inzetten. Dat heb ik inderdaad met school overlegt en zij hebben gekeken of zij die trainingen ook gaan volgen. Het is heel belangrijk, want dan kom je op één lijn te zitten.	Door bepaalde bril kijken (+) Door training beter hulp inzetten (+)

Als ze dit nou samen gaan doen, dan kan je ook met het kind in gesprek gaan en kijken naar hoe je het gedrag samen kan ombuigen. Dat zit je ook beter op één lijn, wat heel belangrijk is. Misschien wel gezamenlijk die trainingen volgen met de drie milieus. Denkt u dat dat zinvol is?	W.6.24	Ja, absoluut dat denk ik zeker. Het is dus goed als er jaarlijks bepaalde dingen terug komen.	Met de drie milieus trainingen volgen (+) Jaarlijks trainingen herhalen (+)
	W.6.25	Ik vind zelf dat ze dat moeten verplichten, ook voor de leerkrachten. Zij moeten soms ook weer terug in de schoolbanken.	Trainingen verplichten voor leerkrachten (-) Terug naar de schoolbanken (-)
Weet u welke werkwijze de Andre twee milieus gebruiken in contact met de kinderen?	W.6.26	Ja, en dat gaat nog weleens mis. Ik hoor wel dat hij slipt en het niet goed gaat, dus daaruit kan ik opmaken dat zij waarschijnlijk toch een andere werkwijze gebruiken?	verschillende werkwijze (-)
U vindt het wel belangrijk dat iedereen een beetje meegaat met de werkwijze die ze binnen het gezinshuis hanteren?	W.6.27	De methode waarmee ik heb rustig krijg, hoop ik ook dat zij op school toepassen.	kennis gezinshuis toepassen op school (-)
zou het werken om overall hetzelfde toe te passen?	W.6.28	Ik denk zelf dat de duidelijkheid naar een kind in een klas hetzelfde is van wat je hier thuis doet.	Duidelijk (+)
Meer de basishouding dan?	W.6.29	Ik denk dat die basis gewoon belangrijk is.	Dezelfde basis (+)

		want wanneer tolereer je iets, waar is de grens? Ze zullen het niet helemaal kunnen toepassen, maar ik grote lijnen, die basis dat dat heel belangrijk is.	
	W.6.30	als je allemaal op één lijn zit, één pedagogische beleid dan ben je sterker. Dus eigen dat pedagogische moet hier op De Glind binnen de drie milieus pedagogisch allemaal gelijk zijn.	Een lijn (+) een pedagogische beleid (+)
	W.6.31	Je moet pedagogisch van basis, als dat bij alle drie de milieus goed geregeld is, dan kan je het langzaam opbouwen en dan mag je best je eigen pedagogische slinger eraan geven, dat is helemaal niet erg, want nergens is het precies hetzelfde.	Eigen pedagogische visie (+) Nergens is het hetzelfde (+)
	W.6.32	Als één van de partijen het niet kan waarborgen, dan valt die driehoek uit elkaar.	Drie milieu voorziening essentieel (+)
Dat is dan moeilijk als die derde milieu dan wegvalt nu.	W.6.33	Als er één weg is, dan is het dorp De Glind er niet. Want De Glind is die drie milieus, dat is de kracht van De Glind	Drie milieus, kracht van De Glind (+)
	W.6.34	Er moet verbinding komen van verschillende kinderen, maar ook eigen kinderen, anders heb je één explosie bij elkaar. Het escaleert anders heel erg, als er verschillende kinderen zijn, dan is het te behappen.	Mix van kinderen binnen/buiten De Glind (+)
	W.6.35	En kijk ook vooral naar wat het kind nodig heeft	Kijken naar wat het kind nodig heeft (+)

		en ga van daaruit zoeken naar een oplossing.	
	W.6.36	Ik denk dat het goed als een kind ook buiten De Glind een activiteit doet, want als ze de maatschappij ingaan, zullen ze ook met allerlei milieus te maken gaan krijgen.	Zoeken naar oplossingen (+) Verschil is goed (+)

Interview 7

Interviewer	Fragmenten	Geïnterviewde	Label
Wat is uw drijfveer om hier in De Glind te werken met deze kinderen? of is het gewoon zo van Intermetzo gezegd jij gaat in de Glind werken.	W.7.1	Toen ik hier solliciteerde werd gewoon gezegd die wordt je taken pakket. ik kreeg gewoon die gezinshuizen en behandelgroep en ambulant team. Ik had daar zelf geen keuze in. En toen merkte ik dat het heel lastig was om dat allemaal te combineren, want gezinshuizen liggen dan weer in een hele andere sturingslijn als de behandelgroep en ambulant werk. Ik had toen met drie leidinggevende te maken en elk werksoort had weer z'n eigen vergaderingen. Ik had tijd te kort. op een gegeven moment toen heeft de leidinggevende van de gezinshuizen mij benaderd of ik niet volledig over wilde stappen, naar de gezinshuizen. Zij wilde mij graag hebben. En omdat het voor mij niet goed voelde om overal tijd te kort voor te hebben. Heb ik er voor gekozen om die stap te maken.	Taken pakket gedragswetenschapper (-) Stap naar alleen gezinshuizen (+)
	W.7.2	En daarnaast denk ik ook dat gezinshuizen voor mij een persoonlijke uitdaging is, omdat ik toch vind qua type gedragswetenschapper en qua type persoon ik meer pas als gedragswetenschapper bij een behandelgroep in plaats van een gezinshuis.	Persoonlijke uitdaging (+)
	W.7.3	Dus één werksoort en een persoonlijke uitdaging.	Eén werksoort (+) Persoonlijke uitdaging (+)
Wat voor doelgroep is het jeugddorp de Glind eigenlijk bedoelt. Wat voor kinderen komen hier nu? Welke worden hier behandeld?	W.7.4	Het dorp is in ieder geval bedoelt voor kinderen/jongeren die een drie milieus voorziening nodig hebben	Drie milieus voorziening (+)
	W.7.5	En qua problematiek zijn het verder wel allemaal kinderen die niet meer in een pleeggezin kunnen functioneren dus die daar uit geknald zijn.	Problematiek (-)

	W.7.6	of juist kinderen die eerst binnen een behandelgroep hebben gezeten en die de overstap kunnen maken.	Kinderen overstap naar gezinshuis (+)
	W.7.7	soms ook kinderen die van huis gerecht streks naar een gezinshuis gaan.	Kinderen rechtstreeks gezinshuis (+)
	W.7.8	het zijn veelal kinderen die complex getraumatiseerd zijn.	Complex getraumatiseerde kinderen (+)
Dus ze hebben niet echt een stempel	W.7.9	Alle problematieke worden hier geplaatst. Ik heb kinderen die klassiek autisme hebben tot kinderen die forse gedragsproblematiek hebben. Maar de meeste hebben trauma en hechtingsproblemen.	Alle problematieke (+)
Waarom komen deze kinderen denkt u naar het jeugddorp De Glind? Wat maakt het dorp dan zo speciaal om hier na toe te komen?	W.7.10	ja ten eerste omdat het een drie milieus voorziening is.	Drie milieus voorziening (+)
	W.7.11	de bescherming van het dorp. het is kleinschalig en het is een grote sociale controle, iedereen kent elkaar, iedereen ondersteunt elkaar.	Bescherming van het dorp (+) Kleinschalig (+) Sociale controle (+)
De kinderen die hebben natuurlijk heel onveilige milieu gehad thuis of ergens anders, wat hebben zij dan juist nodig om onbezorgd en veilig op te kunnen groeien hier in De Glind?	W.7.12	In ieder geval de stabiliteit van één of twee vaste opvoeders	Stabiliteit binnen gezin (+)
	W.7.13	Maar de kinderen heb ook wel de drie milieus nodig, dus de school en de vrije tijd.	Drie milieus nodig (+)
	W.7.14	En behandeling wat voorheen geborgd was binnen de vrije tijd en behandeling wat nu niet meer is.	Behandeling (-)
wat is daar in veranderd dan?	W.7.15	Dat zit meer in de bezuinigen. de bezuinigen zijn groot, dat betekent dat er veel verkleint gaat worden of anders vorm gegeven wordt. En een aantal dingen zijn al gestopt bijvoorbeeld spel therapie, beeldende therapie, tuin therapie,	Bezuinigingen (-)

		terwijl er nog geen nog niet duidelijk is hoe dat opnieuw gaat vorm geven.	
	W.7.16	De kinderen die hebben naast de school en begeleidend vrije tijdsbesteding maar de meeste hebben ook nog therapie nodig, doelmatig therapie en dat als dat niet geborgd is dan doet dat ook iets met hun, hun ontwikkeling, hun stabiliteit.	Therapieën (-)
Gebruikt u een specifieke werkwijze om de kinderen te begeleiden?	W.7.17	Ik begeleid dus geen kinderen. Laat ik het zo zeggen ik ben geen gezinshuisouder dus ik heb geen kinderen in huis ik adviseer eigenlijk de gezinshuisouders hoe zij het beste kunnen om gaan met de opgenomen kinderen en de problematiek en wat de kinderen allemaal nodig hebben om ze goed te kunnen ontwikkelingen.	Adviseer gezinshuisouders (+)
Raad u de gezinshuisouders dan aan om bepaalde werkwijze te gebruiken?	W.7.18	Ik kan bijvoorbeeld gezinshuisouders advies geven hoe ze het moeten doen met een bepaalde problematiek waar ze tegen aanlopen. Of wat een jongeren met een bepaalde problematiek nodig heeft.	Advies geven bepaalde problematiek (+)
	W.7.19	Maar het is niet zo dat ik zelf behandelingen geef aan kinderen. ik heb wel gesprekjes met de kinderen. Maar meer hoe het met ze gaat of er is altijd wel een reden waarom ik een gesprekje heb met het kind. Maar het is niet zo dat ik therapie geef aan kinderen.	Gesprekje kinderen (+)
Hoe heeft u dan dat gesprekje met de kinderen, hoe gaat u dan te werk. Is dat net zo als met u eigen kinderen of is dat toch anders?	W.7.20	Soms heeft het kind een vraag, soms heeft een gezinshuisouder een vraag. Soms vind ik het prettig om de kinderen buiten de behandelplan besprekingen te spreken. Het ligt er maar net aan waar het om gaat, maar meestal is het in het gezinshuis dat ik ze even spreek. Of dat ik even mee help met een gezinshuisouders, maar soms kan het ook op kantoor.	Gesprek buiten om behandelplan bespreking (+)
Weet u wel of de gezinshuisouders die u advies geeft echt een bepaalde werkwijze	W.7.21	Binnen de hele organisatie werken we competentie gericht. Zo werk ik, zo werkt gezinshuisouders, zo wordt op de leefgroepen gewerkt.	Methodiek competentie gericht werken (+)

gebruiken of methodieken?		dat zit in hun handelen dat zit in mijn handelen.	
	W.7.22	daarnaast nemen ze ook zich zelf mee als persoon en ook waar zij, waar hun kwaliteiten liggen. Ik heb gezinshuisouders die ontzettend goed zijn in heel veel structuur neer zetten. Maar ik heb ook gezinshuisouders die weer heel goed zijn in kinderen met heel veel trauma's om die eerst even de stabiliteit te geven. Voordat zij aan hun trauma verwerking toe komen.	Kwaliteiten (+)
	W.7.23	Maar in ieder geval werken we competentie gericht. Dat is wel een methodiek die iedereen gebruikt.	Competentie gericht werken (+)
Ja, die wordt dus binnen heel Intermetzo gebruikt?	W.7.24	Ja binnen heel Intermetzo, ook op de behandelgroepen.	Methodiek voor heel Intermetzo (+)
En weet u ook of die methodiek gebruikt wordt in de andere milieus? Dus dat de vrije tijd en bij school zodat ze daar op aansluit met elkaar?	W.7.25	Nee dat weet ik niet. ik ga er vanuit dat het bij vrije tijd wel zo is, omdat dat ook onder Intermetzo valt.	Geen kijk op andere milieus (-)
	W.7.26	Maar op school durf ik het niet zo te zeggen. Ik weet wel van individuele gevallen waar ik dan ook contact heb met leerkrachten, mentoren dat zij ook heel erg zitten op het vergroten van vaardigheden van de kinderen en de jongeren. En dat is natuurlijk ook heel competentie gericht werken. Maar ik zie het ook wel terug in de okp's in de verslagen die school maakt. Dat ze heel kijken naar de sterke kanten	Geen kijk op andere milieus (-) Competentie gericht werken (+)
vind u dat ook belangrijk dat de drie milieus hier binnen De Glind ook de zelfde werkwijze hanteren?	W.7.27	Ik vind het belangrijk dat er competentie gericht gewerkt wordt.	Competentie gericht werken (+)
Wat maakt dat dat u dat zo belangrijk vindt?	W.7.28	Omdat je op die manier het beste de vaardigheden aan kan brengen bij kinderen. dat is veel effectiever dan kinderen sanctioneren of straffen.	Effectiever dan sanctioneren en straffen (+)

Ja heeft dat meerwaarde voor het kind als het in ieder milieu wordt benaderd?	W.7.29	Dat lijkt mij wel ja. Als er één lijn wordt getrokken in de benadering	Eén lijn getrokken in benadering (-)
En is die lijn er nu ook?	W.7.30	Ik denk dat die lijn meer kan zijn. Ik denk dat in sommige individuele gevallen die er wel is. maar dat zijn nog wel heel veel gesprekken voor nodig. die was er nog niet van naturen er al. Als ze tegen dingen aan lopen en dan ga je daar over in gesprek, om dan de korte lijntjes te houden en het zelfde uit te stralen, ik denk dat dat wel veel meer kan.	Eén lijn (-)
hoe kan dan dat vergroot worden denkt u?	W.7.31	Wat heel wenselijk zal zijn is we hebben nu één of twee keer per jaar een behandel plan bespreking, met ouders, gezinsvoogd, gezinshuisouders, maar het zou ook fijn zal dat bijvoorbeeld school, therapie en vrije tijd daar bij aan slaat. Dat je met alle disciplines om de tafel zit, dat gebeurt incidenteel, dat gebeurt zo schaars, dat gebeurt dan op verzoek, sluit school nog wel eens aan, ook therapie is dat incidenteel, maar vrije tijd bijna nooit eigenlijk. Ik denk dat je daar wel dingen mee ondervangt.	Behandelplan bespreking (-)
En die gesprekken komen dan vanuit Intermetzo denk ik dan, hebben die er bewust voor gekozen dat die er niet bij komen?	W.7.32	Vaak denk ik dat het een praktisch probleem is. De behandelplan besprekingen vinden overdag plaats, ja dat is onder school tijd. Dan is het nog maar de vraag of een leerkracht erbij aan kan sluiten, omdat hij of zij voor de klas staat. Dat geldt het zelfde voor de therapeut. Die geeft dan therapieën dus het is vaker een praktisch probleem dan dat te maken heeft met andere zaken, dat ze het niet wenselijk vinden.	Praktisch probleem (-)
Is er op dit moment een samenhang binnen de drie milieus of is dat nog heel kort, weinig?	W.7.33	Incidentele gevallen, is er wel een samenhang en overleg. Maar het kan veel meer. Zeker met vrije tijd, daar heb ik geen overleg mee. Daar hebben de gezinshuisouders natuurlijk wel contact mee	Incidentele samenhang (-)

	W.7.34	kijk een gezinsouder heeft wel veel contact met school, trouwens niet allemaal. Ik vind dat daar heel veel individueel verschil in zitten. De één die doet dat uit zich zelf uit naturen wel, en de ander echt totaal niet.	Individuele verschillen (-)
	W.7.35	ik had bijvoorbeeld één keer per jaar of twee keer per jaar met een behandelcoördinator vanuit school een overleg, om de kinderen onder de loep te nemen. Maar dat is door eigen initiatief, dus dat is niet standaard dat dat gebeurt. Ik weet dat een aantal collega's dat ook doen, maar niet allemaal. Er zit dus een heel verschil in.	Overleg behandel coördinator vanuit school (-)
vind u dat belangrijk dat daar één lijn in gaat komen. Of is het ook een beetje wat je zelf wilt.	W.7.36	ik vind het wel fijn dat ik de vrijheid heb om het zelf aan te kleden. Maar ik denk wel dat daar veel meer één lijn in kan komen.	Vrijheid fijn (+) Meer één lijn (-)
Denkt u dan dat de samenwerking bevorderd kan worden? U zegt dat jij bij die gesprekken iedereen aanwezig moet zijn, maar dat wordt gewoon best wel lastig.	W.7.37	Ja ik denk dat het wel bevorderd is maar het is gewoon praktisch lastig vorm te geven. maar dan heb je iedereen te gelijke tijd om tafel, want daar wordt dan het behandel plan besproken. daar worden de doelen besproken en het zou fijn om met alle drie de milieus aan de zelfde doelen te werken, dat in ieder geval de andere disciplines er van op de hoogte zijn en er dan bij aan kunnen sluiten, het gebeurt daar te plekken aan tafel, met de jongeren en de ouders.	Praktisch lastig vorm geven (-) Behandelplan bespreking (-)
En op een leuk, gezellig sfeertje bij dok 14 bijvoorbeeld iedereen uit nodigen en dat ze dan gezellig gaan zitten, denkt u dat de samenwerking dan bevordert zou gaan worden of juist niet?	W.7.38	Nou misschien is dat ook wel een manier, het lijkt mij niet handig om daar behandelplan besprekingen te gaan doen.	Informele bespreking (-)
		je komt elkaar dan wel meer tegen en je weet elkaar dan wel beter te vinden. Meer op een informele manier.	Informele manier (+)
je maakt zo wel op een	W.7.39	Ja ik denk dat een	Positief voor

andere manier de lijntjes kort tussen de drie milieus. Dat is dan voor elke functie denk ik ook verschillend.		gezinshuisouders, de mensen die echt een uitvoerende werk doen, dus een gezinshuisouder en dan misschien iemand van de vrije tijd die komen elkaar daar dan wel tegen, maar ik heb toch een andere functie, ik heb toch meer wat afstand.	uitvoerende werk (+)
Dus voor jou zou het echt in die vergaderingen het mooiste zijn als iedereen daar dan bij zou zijn.	W.7.40	Ja voor mij wel.	Behandelplan bespreking (+)
	W.7.41	ik zou dan voorstellen dat het voor gezinshuisouders die elkaar daar dan ontmoeten en elkaar tegen komen, dat het informele dan heel erg werkt. Om elkaar dan weten te vinden.	Informele bespreking voor gezinsouders (+)
denkt u dat een gezamenlijke pedagogische visie bijdraagt aan de samenwerking binnen de drie milieus?	W.7.42	Ja dat denk ik wel.	Pedagogische visie (+)
hoe zouden wij dat in kunnen gaan zetten denkt u? een pedagogische visie is natuurlijk heel groot en uitgebreid meestal.	W.7.43	Ja wij hebben ook een pedagogische visie binnen Intermetzo.	Pedagogische visie Intermetzo (+)
Ja dat is specifiek voor Intermetzo? Maar niet voor heel De Glind? Zou die pedagogische visie ook voor de hele Glind neergelegd kunnen worden? of is dat echt specifiek Intermetzo.	W.7.44	nou dat weet ik eigenlijk, dat durf ik eigenlijk niet te zeggen voordat ik verkeerde antwoorden geef.	Pedagogische visie Intermetzo (-)
Zou het een positieve uitwerking hebben als dat meer gedragen word, of moet daar dan een nieuwe visie voor komen hoe kun je in die pedagogische visie de Glind samen brengen, de drie milieus, niet alleen	W.7.45	Ja dat denk ik wel, ik denk als iedereen bekend is met de pedagogische visie en dat het dan ook uitgedragen word door alle drie milieus. Dan krijg je natuurlijk ook dat iedereen veel meer op één lijn zit. nu zit iedereen wat op z'n eigen eilandje.	Pedagogische visie (+)

Intermetzo, maar ook de rest daar om heen.			
---	--	--	--

Interview 8

Interviewer	Fragmenten	Geïnterviewde	Label
	W.8.1	Dus toen was de jeugdzorg voor mij een openbaring, omdat kinderen natuurlijk nog aan het opgroeien zijn en daarin heel veel moeten leren. Überhaupt kinderen, die gewoon thuis wonen ook, die hebben ook nog genoeg te leren.	Jeugdzorg (+) Ontwikkeling (+)
Dat is dus jouw drijfveer eigenlijk?	W.8.2	Ja, dat vind ik heel leuk aan het werk. En drijfveer.. Ik ben het niet eens met dat kinderen in een jeugdzorginstelling moeten wonen, terwijl ik zelf in een jeugdzorginstelling werk. Er zijn gewoon gevallen waarin ouders zelf niet meer voor hun kinderen kunnen zorgen, waaronder hen ook. En dan is dit gewoon minder slecht kwaad als dat kinderen toch maar bij ouders blijven wonen en dat het faliekant mis gaat. Dus ik vind dat kinderen alleen hier moeten komen als ze ook echt hier moeten zitten.	Woonsituatie (-) Noodzaak woongroep (+)
Is dat ook de reden dat je het huis zo hebt ingedeeld?	W.8.3	Ja. En ik merk dat normen en waarden van mijzelf, van vroeger, ook heel belangrijk zijn in het werk dat ik doe. En dat we met collega's binnen vergadering vaak discussies hebben ook over 'hé, hoe ging het vroeger bij mij thuis dan?'. En wat is dan oké, of hoe gaat het bij mijn neefjes en nichtjes, of bij mijn eigen kinderen.	Normen en waarden (+) Afstemmen (+) Ervaring (+)
	W.8.4	.Je bent een professional en je hebt een bepaalde afstand-nabijheid die je altijd moet houden, zeker met kinderen met hechtingsproblematiek. Maar tegelijkertijd wil je kinderen ook een zo normaal mogelijk jeugd, voor zover dat kan, geven en heel graag wil ik ze ook het plezier dat ik vroeger als kind heb gehad in het opgroeien, wil ik ze ook meegeven.	Professioneel handelen (+) Hechtingsproblematiek (+)
Wat voor kinderen komen hier precies in huis?	W.8.5	Dat verschuift altijd, daar is natuurlijk nooit op te zeggen dat dat altijd hetzelfde is. Nu met de	Getraumatiseerde kinderen (+)

		veranderingen binnen de jeugdzorg merk ik wel dat er steeds meer getraumatiseerde kinderen binnen komen. En psychiatrische kinderen, of randje psychiatrische kinderen komen steeds meer binnen. En hechtproblematiek is ook echt wel een big issue, waarbij je kan zeggen dat 90% van de kinderen die hier binnen Intermetzo, De Glind, zitten, dat die toch wel hechtingsproblematiek hebben. Dat is veel meer als toen ik 5, 6 jaar geleden begon in de jeugdzorg.	Psychiatrische problematiek (+)
	W.8.6	Alle culturele achtergronden, rijke ouders tot aan arme ouders..	Culturele achtergrond (+)
Dat maakt voor hier niet uit?	W.8.7	Nee, dat maakt voor hier niet uit. We zien natuurlijk wel dat er wel kinderen uit een minder sociaal milieu binnen komen, dat is denk ik ook wel logisch.	Achtergrond kinderen
	W.8.8	het komt ook wel eens voor dat ouders gewoon niet meer om kunnen gaan met een kind. Dat een kind gewoon zoveel last heeft van een problematiek die ze hebben, dat het thuis niet meer te handelen is.	Problematiek kinderen (-)
En waarom komen die kinderen dan juist naar dit dorp?	W.8.9	Dit dorp is interessant omdat het eigenlijk het enige dorp in Nederland is wat een jeugddorp is met een drie-milieus-voorziening. Die drie-milieus-voorziening is ook erg belangrijk voor ons werk, wat natuurlijk inhoudt dat kinderen hier kunnen wonen, naar school toe kunnen gaan of werk hebben en vrijetijdsbesteding hebben.	Drie milieus (+)
	W.8.10	Omdat dit niet een instelling an sich is, het is gewoon een dorp waar meerdere mensen wonen die niks met jeugdzorg te maken hebben. En ook dat meerdere zorginstellingen in het dorp zitten om zorg aan te bieden.	Aantrekkelijkheid jeugddorp (+)
	W.8.11	Er zit hier ook gehandicaptenzorg in het dorp, er heeft een tijd lang een kinderspice gezeten, er zit een alleenstaande minderjarige azielzoekersgroep hierachter.	Zorgaanbod (+)

		Dus ook van alles wordt aangeboden.	
	W.8.12	Tegenwoordig wordt de zorg zo georganiseerd dat kinderen in de buurt van thuis wonen, als dat kan. Wat ik ook goed vindt, want ouders zijn ook een essentieel onderdeel in het opgroeien en opvoeden van een kind. Zonder ouders kunnen wij ook weinig beginnen met kinderen. Natuurlijk heb je wel eens kinderen zonder ouders, maar dan zit je niet met dat loyaliteit-gedeelte. En ik vind het ook wel belangrijk dat ouders hier gemakkelijk kunnen komen.	Woonsituatie (+) Ouders als gedragsdeskundigen (+) Bereikbaarheid (+)
	W.8.13	maar wat je vaak wel merkt is dat kinderen hier naar De Glind toe komen op het moment dat perspectief op naar huis gaan, verder ligt dan voor andere kinderen. We hebben hier geen behandelingen. Er zijn wel behandelgroepen op andere locaties van Intermetzo, daar zitten kinderen een kortere tijd. Na drie kwart jaar volgens mij, maximaal. En wij bieden echt wonen en opgroeien. Dus dat kan betekenen dat kinderen wat langer hier blijven, maar dat kan ook kort zijn. En dat betekent dat kinderen die echt niet meer naar huis kunnen, hier naar De Glind komen.	Perspectief (-) Zorgaanbod (+) Woonsituatie (-)
Wat denk jij dat de kinderen nodig hebben om hier veilig en onbezorgd op te kunnen groeien? Anders dan thuis. Maar wat kan De Glind of jullie als huis, wat kunnen jullie bieden aan de kinderen om hier veilig en onbezorgd te kunnen leven?	W.8.14	We proberen natuurlijk een zo goed mogelijk pedagogisch klimaat neer te zetten, waarin je al ziet dat er professionals aan het werk zijn, mensen die hun diploma hebben en weten wat het inhoudt om met kinderen te werken en als ze dat nog niet weten krijgen ze daarin opleidingen aangeboden.	Pedagogisch klimaat (+) Professionals (+)
	W.8.15	En ten tweede is natuurlijk de driemilieuvoorziening voor mij heel erg belangrijk. Het is erg belangrijk dat wij dat als instelling bieden aan	Drie milieus (+)

		kinderen, dus dat ze hier een vrije tijd kunnen hebben en een school. En eigenlijk kunnen oefenen in een wat veiligere setting als thuis in een dorp of een oude stad.	Veiligheid (+)
	W.8.16	Iedereen kent elkaar, iedereen weet wie waar woont, dus mocht er iets fout gaan zijn de lijnen ook heel erg kort naar elkaar toe. En die sociale controle die je dan eigenlijk hebt kan soms wel eens beperkend werken, maar dat zie ik niet veel in De Glind.	Bekende omgeving (+) Korte lijnen (+) Sociale controle (+)
Heb je een bepaalde werkwijze waarmee je werkt?	W.8.17	Nee, je merkt dat ik gewoon van alles en nog wat mee heb genomen vanuit stages en andere werkplekken en in mijn gereedschapskist heb gedaan. En die trek je af en toe eens open als je het niet meer weet en dan haal je er weer eens wat uit dat je denkt 'nou, laat ik dit eens proberen'. Ik heb niet één specifieke theorie. En ik merk ook wel dat als ik, als je je vasthoudt aan één theorie, dat je altijd op grensgebiedjes terecht komt. Een kind is niet zwart-wit en wat een kind nodig heeft is ook niet zwart wit, dus je kunt het nooit oplossen met één theorie of één specifieke aanpak of opvoedingsstijl. Daar blijf je altijd een beetje in wisselen.	Ervaring (+) Eén werkwijze (-) Kind is niet zwart-wit (+)
Dus in die zin hebben jullie eigenlijk allemaal je eigen methodiek, om het maar even zo te zeggen.	W.8.18	Ja. wij werken grotendeels van de dag samen, dus je ziet veel van elkaar. Dan wordt dat ook gewoon besproken in teamvergadering	Samenwerken (+) Teamvergadering (+)
	W.8.19	En soms wordt er een nieuwe methodiek aangeboden en dan gaan met z'n allen op training en dan gaan we ook met z'n allen in een teamvergadering doorspreken van 'oké, wat is er interessant aan deze methodiek en wat kunnen we meenemen in ons eigen werk?'. En we maken natuurlijk regels en afspraken	Methodiek (+) Samen bespreken van regels en afspraken (+)
	W.8.20	Dus het lijkt dan wel op elkaar, al ben je altijd je eigen persoontje	Afstemmen (+)

		wat er voor zorgt dat een dag met mij anders is als een dag met Marieke, die er nu ook is.	
	W.8.21	Ja, en dat is ook goed. Dat moet er ook kunnen zijn. Je moet alleen er met z'n allen voor blijven waken dat het niet onduidelijk wordt voor de kinderen.	Duidelijkheid (+)
Dus dan moet je dus duidelijk zijn.	W.8.22	Ja.	Duidelijkheid (+)
En heb je daarin nog meer dingen nodig om het zeg maar duidelijker te maken voor de kinderen?	W.8.23	Als je zegt, ik moet duidelijk zijn, dan is dat niet zwart-wit. Ik heb ook dagen dat ik tegen de kinderen zeg dat het juist allemaal heel onduidelijk is en we zien het wel en het gaat zoals het gaat. Op het moment dat jij een vertrouwensbasis hebt met de kinderen, dan kun je, met dat vertrouwen dan kan dat ook gewoon.	Duidelijkheid (-) Vertrouwen (+)
	W.8.24	En kinderen moeten dat vertrouwen ook wel hebben om die onduidelijkheid te kunnen hebben.	Vertrouwen in onduidelijkheid (+)
	W.8.25	daarin hebben we wel dagstructuren, maar die volgen wij niet op de minuut op, om het zo maar te zeggen. Maar we zorgen er wel voor dat een dag zoveel mogelijk een beetje op elkaar lijkt, dat de kinderen ook wel weten waar ze aan toe zijn.	Structuur (+) Voorspelbaarheid (+)
Is er nog verschil in per kind? Je zegt dat jullie een dagstructuur dan ongeveer aanhouden, heb je dan ook nog specifieke manieren om met bepaalde kinderen om te gaan?	W.8.26	Als een kind dat nodig heeft en we zien dat een kind dat niet aan kan, de dagstructuur van een groep, dan passen we het aan wat belangrijk is voor het kind en wat handig is voor het kind. Het ene kind is het andere kind ook niet, de één vindt het moeilijk om 'sochtends te douchen en die staat zo klaar om naar school toe te gaan en het volgende kind heeft daar een half uur of langer voor nodig. Dan wordt dat daarop aangepast. Daarin kijk je ook altijd naar wat het kind specifiek nodig heeft en merk je ook dat de dagstructuur verandert als de groep verandert.	Aanpassen en afstemmen (+) Kind is niet zwart-wit (+) Afstemmen (+)

	W.8.27	Als er al één nieuw kind in komt is de hele groepsdynamica anders, waardoor je voor de helft ook je dagstructuur op de schop kan. En dat is ook goed, daar staan we met z'n allen voor open.	Open staan voor nieuwe aanpak (+)
Wat maakt dat jij voor de kinderen een betrouwbaar en voorspelbaar persoon bent?	W.8.28	Dat is wel grappig, ik ben juist één van de meest onvoorspelbare, waardoor ik voorspelbaar wordt voor de kinderen omdat ik onvoorspelbaar ben.	Eigenheid (+) Betrouwbaarheid (+) Voorspelbaarheid (+-)
	W.8.29	Dus ik kan bij hen ook wel impulsief zijn, maar dat is voor de kinderen niet voorspelbaar maar wel ook voorspelbaar omdat ik het ben. Ik denk dat daarin de vertrouwensbasis die je opbouwt met een kind, die is gewoon echt heel erg belangrijk. Een kind moet weten wat hij aan je heeft en dat je ja ja is en je nee nee.	Voorspelbaar (+) Vertrouwen (+)
	W.8.30	En dat er, wat er ook maar mag gebeuren, dat het veilig is om zichzelf te kunnen zijn. Dat er een kind is dat aan andere kinderen zit op een niet zo positieve manier, ook dat moet veilig zijn op een bepaalde manier, maar ik denk wel dat het in gesprek gaan over zoiets met een kind en kijken wat de andere opties daarvoor zouden kunnen zijn en grenzen leren en kennen van zichzelf en van anderen, daar proberen we meer naar te kijken. In plaats van dat we alleen maar straf gaan zitten uitdelen voor het feit dat hij aan andere kinderen zit. Ja, elk kind moet wel weten wat goed of fout is. Dat hij wel weet hoe hij zich moet gedragen in de maatschappij straks. Dat hij dan niet zomaar een vrouw van de fiets af kan trekken en er mee kan doen wat je wil.	Veiligheid (+) Ontwikkeling (+) Grenzen leren kennen (+) Maatschappij (+)
	W.8.31	Ja, een kind moet daarin ook wel herkennen wat die emoties zijn en waar het vandaan komt. Dat is wel heel belangrijk. Bij sommige kinderen heel moeilijk, ze zijn soms nog jong, dan is het heel moeilijk om te zien waarom iets voelt zoals	Emoties reguleren (+)

		het voelt.	
Eigenlijk begrijp ik daaruit dat je een hele open en transparante houding hebt naar de kinderen toe.	W.8.32	Ja, dat is ook wel belangrijk. Kinderen moeten wel weten wat ze aan je hebben. Of het nou voorspelbaar of onvoorspelbaar voor ze is.	Open en transparante houding (+) Voorspelbaarheid (+)
Zijn er dingen die je mist in het werken met de kinderen, dingen die je aangereikt zou willen hebben?	W.8.33	Ik vind dat Intermetzo wat dat betreft een hele goede organisatie is en dat alles bespreekbaar is. Maar je kunt ook wel mailen, de organisatie wil wel met je meedenken voor oplossingen voor dat soort problemen.	Bespreekbaar (+) Korte lijnen (+)
	W.8.34	Ook in trainingen en dergelijke kunnen we aangeven dat we er met een bepaald kind niet helemaal doorheen komen of wat dan ook, en dan wordt er meegedacht vanuit de organisatie over wat dan wel zou helpen. Er wordt gekeken of er een stukje diagnostiek nodig is, een stukje therapie of wat dan ook en dat wordt dan ook gezegd. Die lijntjes die zijn heel kort in de organisatie, dat is heel prettig.	Trainingen (+) Afstemmen (+) Korte lijnen (+)
Heb je enig idee hoe het werken met de kinderen gaat in de andere twee milieus: op school en in de vrije tijd?	W.8.35	we proberen daar zoveel mogelijk contact over te hebben. Ik ben daar zelf ook altijd wel actief in, als ik werk en ik haal de kinderen van school, probeer dan om alle leerkrachten even te spreken van 'hoe gaat het nu'.	Communicatie (+) Initiatief en interesse (+)
	W.8.36	Een mentor is altijd de eerst verantwoordelijke van het kind die heeft altijd een hele korte lijn met ouders, school, bureau Jeugdzorg, vrije tijd en dergelijke.	Korte lijnen met andere milieus (+)
Ja, echt vanuit die drie-milieus-voorziening.	W.8.37	Die lijnen zijn natuurlijk heel kort. Ik loop altijd mee met de kinderen, als ze naar activiteiten gaan probeer ik even binnen te lopen.	Korte lijnen met andere milieus (+)
	W.8.38	Het is goed om dat soort dingen te borgen en de kwaliteit ook te behouden	Kwaliteit zorg (+)
	W.8.39	En tegelijkertijd heel vervelend voor de kinderen, want ik weet al vaak voordat ze binnen komen uit school dat het mis is gegaan en wat. En dat zorgt ervoor dat kinderen ook niet zoveel te	Kwetsbaarheid (-)

		verbergen hebben.	
wat is jouw kijk daarop, op dit moment? Hoe denk jij dat nu de samenwerking verloopt?	W.8.40	Op dit moment is het zo dat aan elke groep, gezinshuis of team, hoe ze zelf die invulling doen. Wij hebben heel veel contact met de buurgroep hier achter, Camino. Daar spreek ik eigenlijk elke dienst wel één van die collega's en 'hoe gaat het nu'. En we organiseren dingen samen, als het in de zomer lekker weer is gaan we samen bbq-en. Dus die lijnen zijn heel kort. We gaan altijd samen op kamp en dergelijke.	Contact (+) Korte lijnen (+)
	W.8.41	Je spreekt elkaar wel regelmatig, ook al heb je weinig contact met elkaar. Maar het is maar een klein dorp, dus je komt elkaar vanzelf tegen.	Contact (+)
	W.8.42	We weten elkaar gewoon voor honderd procent ook wel te vinden en geen vraag is te gek. Dus ik denk eigenlijk dat die samenwerking wel goed is, in die zin dat mensen hulp vragen als ze hulp nodig hebben en weten ook waar ze die hulp kunnen vragen. En dat die hulp ook wordt geboden.	Samenwerking (+) Hulp vragen/bieden (+)
	W.8.43	Volgens mij werkt dat eigenlijk hetzelfde met gezinshuizen. Daarbij moet ik wel zeggen dat gezinshuizen eigenlijk een op zich staand iets is. En ik vind het ook heel erg belangrijk dat gezinshuizen ook die identiteit van huis houden.	Gezinshuizen (+) Opzichzelfstaand iets (-+)
	W.8.44	Maar ook de gezinshuizen is heel veel contact mee. Je kunt met ze mailen en bellen. Ook daarin zie je dat kinderen speelafspraken willen met andere kinderen in die tehuizen, dat je eens een keertje weer komt en een bakje koffie doet.	Contact (+)
	W.8.45	Maar wat zou daar nog in kunnen verbeteren? Nou ik ben zelf wel een open en sociaal persoon, dus ik vind het gewoon hartstikke gezellig als er activiteiten samen zijn. Ja, mijn wens zou dan zijn dat	Open houding (+) Initiatief (+)

		dat soort activiteiten blijven bestaan, of meer worden.	Activiteiten samen (+)
En als we dan specifiek naar de kinderen kijken, maar is het voor de kinderen op dit moment ook goed?	W.8.46	je merkt gewoon dat de bezuinigingen binnen de jeugdzorg er wel voor zorgen dat er steeds minder faciliteiten beschikbaar gesteld worden. Dus er waren een aantal jaar terug 3 of 4 activiteitenbegeleiders binnen Intermetzo, De Glind, en nu is er eigenlijk nog maar eentje over, heel praktisch gezegd.	Bezuinigingen (-) Faciliteiten (-) Derde milieu (-)
	W.8.47	Ik ben gewoon heel bang dat zoals ze het nu in willen richten dat het vrijetijdsbesteding en activiteiten-stukje, dat het voor sommige kinderen heel leuk gaat worden, maar voor kinderen vanuit de leefgroep, dat die toch een te grote vraag hebben binnen de pedagogische kwaliteiten van de mensen die een groep leiden, waaraan bepaalde vrijwilligers niet kunnen gaan voldoen. En dat is wel een beetje de kijkwijze op dit moment, om door vrijwilligers de activiteiten te laten doen. Waarbij ik bang ben dat sommige kinderen toch uit die activiteitenclubjes gaan klappen en straks misschien niks meer hebben.	Derde milieu (-) Pedagogische kwaliteit (-) Vrijwilligers (-)
Denk je dat het ook invloed heeft op het contact onderling?	W.8.48	Kinderen vinden elkaar toch wel. De milieus die vinden elkaar op een bepaalde manier ook wel. Ik denk alleen dat wij straks met veel meer partijen te maken krijgen. Waar we hier eerst alleen 3 of 4 activiteitenbegeleiders hadden, zouden we straks voor elk clubje misschien een andere vrijwilliger krijgen, waarmee we dus weer contact krijgen voor bepaalde kinderen. Dat zal het bemoeilijken op een bepaalde manier. Maar wat je toch wel ziet is dat mensen toch wel bereikbaar zijn via e-mail of telefoon. Als je je best doet kun je het contact nog wel krijgen.	Verbinding milieus (+) Vrijwilligers (-) Korte lijnen (-) Initiatief (+)
Denk je dat een pedagogische visie, dat gedragen wordt	W.8.49	Ik denk dat het essentieel is voor de samenwerking. Als één van de groepen hier gaat bedenken dat ze	Pedagogische visie (+)

door alle milieus, zou dat kunnen bijdragen aan de samenwerking, dus dat het goed blijft?		een volledig andere pedagogische visie hebben als ons, dan kom je volgens mij behoorlijk wat knelpunten tegen, waarin je gewoon behoorlijke verschillen krijgt, visie op het werk, visie op de kinderen of visie op de bejegening van kinderen. En dus ook in conflict terecht gaat komen met elkaar. Dus ik denk niet dat het heel opbouwend is als die er niet is.	
	W.8.50	Dus ik denk wel dat je met zn allen een pedagogische visie moet hebben. Waarin je ook weer kun afwijken.	Pedagogische visie (+)

Kernlabels van alle drie de milieus

Milieu wonen

Belang kind <i>Dit label bevat alle informatie die nodig is om een getraumatiseerd kind met de juiste tools naar een goede ontwikkeling te begeleiden.</i>	Werkwijze milieus <i>Dit label bevat verschillende manieren van werken met de kinderen die in De Glind wonen, naar school gaan of deelnemen aan de vrije-tijdsvoorzieningen, door de drie milieus.</i>	Aansluiten kind <i>Binnen dit label vindt u de aansluiting van de werkwijzen van de milieus bij de kinderen die wonen, naar school gaan of deelnemen aan vrije tijd, binnen De Glind.</i>	Samenwerking Glind <i>Dit label beschrijft de huidige samenwerking binnen jeugddorp De Glind en de wensen die hierin zijn voor een betere samenwerking.</i>
Matching kind/gezinshuis (5)	Maatwerk (4)	Kijken naar de behoeften kind (10)	Activiteiten zijn funest (5)
Afspraken nakomen (5)	Kijken naar behoeften kind (10)	Kijken naar het individuele kind (9)	Zelf activiteiten (aanbod) invullen (6)
Eerlijk zijn (4)	Structuur (10)	Maatwerk (7)	Samenwerking door te kijken naar kwaliteiten (1)
Structuur (3)	Verschillende werkwijze (8)	Structuur (8)	Motorfiguur voor samenwerking (3)
Veiligheid dorp (3)	Basis (10)	Vanuit de basis, kijken naar de behoeften (4)	Pedagogische visie (7)
Jezelf mogen zijn (4)	Methodieken (5)		Losse eilandjes (5-)
Vallen en opstaan (6)	Kaders (3)		Cirkel vormen met elkaar
Stabiele jeugd (3)			Gedragscode (7)
Psychiatrische problemen (4)			Korte lijntjes (10)
Hechtingsproblematiek (5)			Alle neuzen dezelfde richting uit (4)
Trauma (5)			Centrale plaats voor ideeën (4)
Begrip & steun (3)			Gezamenlijke trainingen (5)
3 Drie milieus voorziening (5)			(Training) Boek als leidraad/bespreken persoonlijke ervaring (3)
Sociale controle (4)			Contact (7)
Begrepen voelen (3)			Leren van elkaar (5)
			Transparant zijn (4)
			Vaste momenten

			gesprekken (1)
--	--	--	----------------

Milieu onderwijs

Belang kind <i>Dit label bevat alle informatie die nodig is om een getraumatiseerd kind met de juiste tools naar een goede ontwikkeling te begeleiden.</i>	Werkwijze milieus <i>Dit label bevat verschillende manieren van werken met de kinderen die in De Glind wonen, naar school gaan of deelnemen aan de vrije-tijdsvoorzieningen, door de drie milieus.</i>	Aansluiten kind <i>Binnen dit label vindt u de aansluiting van de werkwijzen van de milieus bij de kinderen die wonen, naar school gaan of deelnemen aan vrije tijd, binnen De Glind.</i>	Samenwerking Glind <i>Dit label beschrijft de huidige samenwerking binnen jeugddorp De Glind en de wensen die hierin zijn voor een betere samenwerking.</i>
Vertrouwen (4)	Duidelijkheid (3)	Externaliserende / internaliseerde kinderen (2)	Geen zicht andere milieus (2-)
Onvoorspelbaar (2-)	Voorspelbaarheid (2)	Ambulant begeleider (3)	Afstemmen (3)
Voorspelbaarheid (3)	Structuur (7+/1-)	Kennismaking nieuwe schooljaar (2)	Mail/bel contact (3)
Succeservaringen (3)	Dingen zien voor komen (2)	Ouders als gedragsdeskundigen (4)	Bijna geen mondelingen overdracht (1-)
Veiligheid (5)	Intervisie (2)	Belevingswereld (2)	Samen oplossing zoeken (2+/1-)
Structuur (2)	Ervaring (2)	Kijken naar het kind (3)	Korte lijntjes (3)
Duidelijkheid (1)	Veiligheid (2)	Gedrag (2)	Communicatie (3-)
Betrouwbaarheid (1)		OPP Besprekingen (2)	Duidelijke afspraken (4+)
			Contactmoment (1-/2+)
			Overdracht (3)
			Pedagogische visie (4+/1-)
			Dezelfde werkwijze (1)
			Bezuinigingen (5)
			Tijd (2-)

Milieu vrije tijd

Belang kind <i>Dit label bevat alle informatie die nodig is om een getraumatiseerd kind met de juiste tools naar een goede ontwikkeling te begeleiden.</i>	Werkwijze milieus <i>Dit label bevat verschillende manieren van werken met de kinderen die in De Glind wonen, naar school gaan of deelnemen aan de vrije-tijdsvoorzieningen, door de drie milieus.</i>	Aansluiten kind <i>Binnen dit label vindt u de aansluiting van de werkwijzen van de milieus bij de kinderen die wonen, naar school gaan of deelnemen aan vrije tijd, binnen De Glind.</i>	Samenwerking Glind <i>Dit label beschrijft de huidige samenwerking binnen jeugddorp De Glind en de wensen die hierin zijn voor een betere samenwerking.</i>
Het kind wordt gezien (3)	Ervaring met de doelgroep/ inzicht (6)	Persoonlijk kennen kinderen (2)	Huidige samenwerking (7) (-4)
Ruimte geven (2)	Openheid (3)	Aandacht/aanpak individuele kind (8)	Afstemmen (9) (-1)
Veiligheid (6)	Veiligheid (4)	Achtergrond kinderen (5) (-3)	Initiatief nemen (4) (-1)
Duidelijkheid en structuur (6)	Duidelijkheid en structuur (12) (-1)	Geplaatste kinderen (-3) (1)	Contact/communicatie milieus (13) (-5)
Ontwikkeling (3)	Vaste (bege)leiding (4) (-1)	Veiligheid (3)	Bezuinigingen (-5)
Omgeving (2)	Verschiedende werkwijzen (per kind) (8) (-2)	Faciliteiten/ drie milieus (6) (-4)	Samenhang Glind (-4)
	Zelf ontdekkend leren (2)		Een gemeenschap (willen) zijn (4)
	Sturen en begrenzen (3)		

Bijlage C

Expertinterview Gerard de Jong

Interviewschema

Introductie

Hier leg je uit waarom je het interview houdt en wat de geïnterviewde kan verwachten. Feitelijke vragen over persoonsgegevens worden vaak meteen na de introductie gesteld.

Benoem de volgende punten, maar houd de introductie zo kort mogelijk.

Voorstellen

Naam, studenten SPH aan CHE.

Bedank de geïnterviewde dat hij/zij mee wil werken.

Onderwerp:

De werkwijze binnen de drie milieus en hoe zij (drie milieus) deze samenwerking kunnen bevorderen zodat de kinderen op een betrouwbare en voorspelbare manier kunnen opgroeien

Doel:

Met dit interview willen wij te weten komen welk werkwijze de geïnterviewde hanteert en hoe zij over de samenwerking van de drie milieus denken, verder willen wij er ook achter komen hoe zij zelf denken hoe de samenwerking bevordert kan worden.

Resultaten:

Vertel dat we de gegevens gebruiken voor ons onderzoek om uiteindelijk antwoord te kunnen geven op de vraag op welke manier de pedagogische verbinding tussen de drie milieus (wonen, onderwijs, vrije tijd) gemaakt kan worden, zodat het jeugdorp De Glind een betrouwbare en voorspelbare plek is voor de kinderen. Met deze informatie willen wij komen tot één pedagogische visie waaruit de drie milieus kunnen werken.

Leg uit dat we geluidsopname maken voor de betrouwbaarheid van het interview en benoem dat we de informatie alleen gebruiken voor ons onderzoek. Vraag de geïnterviewde of we zijn/haar echte naam mogen gebruiken in verwijzingen.

Duur:

45 Minuten tot maximaal 1 uur.

Vragen?

Mogelijkheid tot vragen stellen door geïnterviewde.

Persoonsgegevens

Nodig voor de validiteit (bruikbaarheid) van het interview.

Vraag naar:

Geboortedatum / leeftijd: 57 jaar

Werk (doelgroep, functie/werkzaamheden, partime/fulltime)

Directeur

Eerder werk:

Zie linkend inn

Opleiding: zie linkend-inn profiel

Beginvraag

Zeker wanneer je met verschillende interviewers werkt, is het verstandig om met een vaste beginvraag te starten.

Wat is jou drijfveer om te werken met de kinderen van De Glind.

Ik heb een prachtige jeugd gehad. Ik gun deze kinderen ook een zo'n goede jeugd. Daar wil ik me graag sterk voor maken.

Topiclijst

Dit is een lijst met onderwerpen en subonderwerpen die bij alle te interviewen personen aan de orde moeten komen. Per onderwerp geef je aan hoe dit kan worden geïntroduceerd en hoe er kan worden doorgevraagd.

1. Complex getraumatiseerde kinderen

Hoe sluit je het beste aan bij deze kinderen?

1.1.1. Opvoeding

Wat hebben de geplaatste kinderen in het jeugddorp De Glind volgens u nodig om onbezorgd en veilig op te groeien? En waarom?

Betrouwbare volwassenen die er voor hen onvoorwaardelijk zijn. Respect en waardering voor wat ze als mens in zich hebben.

Omdat: het zijn allemaal jongeren met potentie.

1.1.2. Veiligheid

Wordt deze veiligheid ook binnen het jeugddorp De Glind geboden?

Ja, maar ook niet altijd. Het is in deze tijd bijv minder vanzelfsprekend dat er in de openbare ruimte ingegrepen wordt, of dat verantwoordelijken elkaar weten te vinden.

Omdat veiligheid zo belangrijk is voor ontwikkeling van jeugd, behoeft het voortdurend onderhoud.

2. Begeleidingswijze (Werkwijze)

2.1.1 Werkwijze

Hoe werken de milieus, volgens u, met de kinderen?

- *Wonen:*
- *Onderwijs:*
- *Vrije tijd:*

Mijn indruk is dat in de basis al de drie milieus in De Glind werken vanuit het principe van het gaat om “herstel van het normale leven” en mogelijkheden ontwikkelen ipv blijven haken op wat iemand niet kan. A-specifieke professionaliteit (bewust en effectief omgaan met hetgeen zich voordoet) is een sterk punt in al de 3 de milieus. In de concrete methodieken zit ongetwijfeld verschil tussen en binnen de milieus. Daar heb ik geen zicht op.

3 Aansluiting van werkwijzen

3.1.1 Effect

Wat voor effect heeft het volgens u op het gedrag van het kind om via een bepaalde werkwijze te werken?

Door gebruik te maken van specifieke werkwijzen kun je sprongen maken in ontwikkeling. Tegelijkertijd is een werkwijze niet meer als een hulpmiddel, dus af en toe een switch is volgens mij niet erg en juist zinvol. Voordeel van een expliciete keuze voor een bepaalde werkwijze is dat er bewust gewerkt wordt en goed is gekeken naar de behoefte bij het kind.

3.1.2 Belang van zelfde werkwijze

Vindt u het van belang dat de drie milieus de zelfde werkwijze hanteren?

Waarom wel?

Waarom niet?

Hoeft niet zolang de werkwijzen in fundamentele zin niet in strijd zijn met elkaar. Het mooiste is als ze elkaar versterken. Maar dat zal lang niet altijd in te schatten zijn. In keuzes van verschillende werkwijzen in de verschillende milieus worden er ook een meerzijdig appel op de jongere gedaan. Ik denk dat dat goed is voor de ontwikkeling

4 Samenwerking binnen de drie milieus

Is er op dit moment samenhang tussen de drie milieus?

Zo ja, gebeurt dit voldoende?

Er is wel samenhang omdat in mijn ogen het fundament hetzelfde is in de 3 milieus. Ik vind wel dat de afstemming en versterking tussen de milieus volstrekt onvoldoende is. Er is veel te weinig regie rondom het kind, waardoor er onvoldoende gezamenlijk gewerkt wordt aan 1 plan.

4.1.1 Samenwerking bevorderen

Hoe denkt u dat de samenwerking (samenhang) binnen de drie milieus bevordert kan worden?

- Een “digitaal schriftje” (logboek) per kind waarin de werkers van de 3 milieus elkaar op de hoogte houden.
 - Periodiek een mondeling 3-contact.
 - Jaarlijks een informeel samenzijn van mensen van alle milieus.
-
-
-

4.1.2 Gezamenlijke visie

Denkt u dat een gezamenlijke pedagogische visie bijdraagt aan de samenwerking binnen de drie milieus?

Ja. Dit is nl voor mij het vertrekpunt voor jullie opdracht

4.2 Wat zou u, als directeur van de Rudolphstichting, kunnen bijdragen aan een betere verbinding binnen het jeugddorp De Glind?

- Gesprek en contact bevorderen over fundamentele thema's met mensen uit de 3 milieus. Belangrijke zaken “agenderen”
 - Zoeken naar mogelijkheden voor persoonlijk contact
 - Meedenken over en aanreiken van hulpmiddelen
 - Zorgen dat jeugd meer verantwoordelijkheid krijgt in dorpse zaken
-
-
-

4.3 Wat zou u, als directeur van de Rudolphstichting, kunnen bijdragen aan een betere verbinding binnen het jeugddorp De Glind?

Zie vorige vraag

4.4 Hoe zou volgens u ‘de perfecte Glind’ eruit zien? / wat is het droomplaatje voor het jeugddorp De Glind?

Levendigheid en veelzijdigheid. De nodige dorpse activiteiten waar ook jeugd van binnen en buiten het dorp aan mee kunnen doen. Jeugd ook betrokken en sturend in belangrijke dorpse zaken. Bewoners en professionals die elkaar gemakkelijk weten te vinden en elkaar ook durven aan te spreken. Groen/duurzaamheid/wederkerigheid als belangrijk thema.

4.5 Door de nieuwbouw woningen, worden nu ook andere mensen aangetrokken tot De Glind. Wat is het beleid wat het jeugddorp De Glind zou willen doorvoeren?

Er zijn altijd al andere mensen woonachtig in het dorp. De nieuwbouw verandert daar niets in. Op zich zeer positief dat er mensen in het dorp wonen die geen directe binding hebben met de jeugdzorg. Voor onze woningen is dan ook het beleid dat

Afsluiting

Hier bedank je de geïnterviewde en geef je nogmaals aan wat er met de informatie gebeurt en of de geïnterviewde daar zelf nog over geïnformeerd wordt.

“We zijn aan het einde gekomen van het interview. Heeft u nog iets gemist of wat toe te voegen?”

Daarna bedanken(!) en opname apparatuur uitzetten. Achteraf vragen hoe de persoon het interview heeft ervaren, kunnen we later misschien nog wat aan hebben.

Vertel nogmaals dat we de gegevens verwerken voor ons onderzoek en vraag of de geïnterviewde een exemplaar van het uiteindelijke verslag wil hebben.

Als afsluiting geef je de geïnterviewde een telefoonnummer of e-mailadres, zodat hij te alle tijden contact met één van ons op kan nemen als hij achteraf vragen of problemen heeft i.v.m. het interview.

Ik stel voor om je eigen mailadres te geven en die van mij:

Als de geïnterviewde achteraf nog informatie vertelt, vraag dan of je dat mag gebruiken bij de uitwerking van het interview. Dit mag officieel namelijk alleen na toestemming van de geïnterviewde.

Observaties

Observatie 1

A Gevoel en gedachte kind	B Gedrag kind	C Reactie omgeving
Laatste les van judo. Kinderen heel onrustig en alles is nog heel onzeker.	Jongen 1 zit niet lekker in zijn vel.	Krijgt extra aandacht/duidelijkheid
Laatste spel van die les		Wordt tijdens het spel vaak aangegeven. Duidelijk laatste spel. Nog 1 minuut....

Pedagogische aanpak	Reactie kind	Aantal keer gezien
Duidelijk	Duidelijke uitleg van het spel. Kinderen snappen hem goed en het spel wordt rustig gespeeld.	5x
	Complimentjes geven	12x
Structureel	Afstemming met de kinderen	7x
	Regels uitleggen	9x
	Persoonlijke aandacht	3x

Voorspelbaar	Tijdsduur aangeven	5x
Bijzonderheden		
Dit was de laatste judo les, alles liep anders dan gewoon. De kinderen waren iets drukker omdat alles nog heel onduidelijk is. Hier heeft Jetteke goed op in gespeeld. Veel duidelijk gegeven deze les. Eén jongen had duidelijk moeite met de onzekerheid. Deze kreeg deze les extra begeleiding en werd hierdoor een beetje het hulpje van Jetteke. Dit werkte duidelijk heel goed. En dit heeft gezorgd voor een leuke laatste judo les. Na de judo les had Jetteke als afsluiting gebak en wat te drinken. Hier was een leuke en gezellige sfeer. Het was een goede en duidelijke afsluiting!		

Observatie 2

A Gevoel en gedachte kind	B Gedrag kind	C Reactie omgeving
Spel gaat niet eerlijk	Kind gaat aan de kant zitten	Leraar ziet het, reageert niet. Laat hem even. (verteld ons later, dat dit kind het af en toe even nodig heeft om in een rustig hoekje te gaan zitten, zonder prikkels)
Les is voorbij	Kind gaat liggen, wil niet omkleden	Docent maakt grapjes (contact) en motiveert hem (positief)

Pedagogische aanpak	Reactie kind	Aantal keer gezien
Duidelijk	Nilofar en Lotte worden voorgesteld	1x
	Vraag vanuit de kinderen (wordt beantwoordt)	2x
	Tussentijdse uitleg	4x
	Completen aan de groep	2x
Structureel	Vangbal, regels	8x

	Afstemming	4x
	Compliment + herinnering andere docent	1x
	“plof maar even” Vaste regel, zitten	2x
	Vaste regels normen & warden (dit wil ik niet meer horen)	2x
Voorspelbaar	De gymles wordt volledig uitgelegd en alle vragen worden beantwoord	1x
	Docent laat merken dat hij de kinderen ziet en speelt hierop in.	11x
	Bij komende onrust wisselt de docent van bal, zodat daar de focus oplegt wordt.	2x
	Kinderen helpen met opruimen en klaarzetten	2x
	Tijdsduur aangeven	3x
	“Jammer, goede poging” Kinderen worden gezien	3x
Bijzonderheden		
De kinderen worden binnen kaders heel vrij gelaten. Leerkracht is aanwezig, de kids merken/voelen/weten dat hij ze ziet. Dit maakt voor hen de sfeer zichtbaar veilig. Ze zijn lekker aan het sporten. Uitleg moment zijn heel duidelijk: alle kinderen zitten op de grond of op de bank. Leerkracht legt pas uit als iedereen stil is. Zo hoort iedereen het.		

Observatie 3

A Gevoel en gedachte kind	B Gedrag kind	C Reactie omgeving
"Meester ik word geschopt"		Verantwoording wordt terug gegeven aan kind. "Wat moet je dan doen?"
	Wordt tijdens het voetballen boos, wordt van het veld gestuurd.	"Ga maar even daar zitten, ik kom zo naar je toe".

Pedagogische aanpak	Reactie kind	Aantal keer gezien
Duidelijk	Uitleg voordat alles begint, iedereen centraal	1x
	Kind wordt gezien (complimentjes)	10x
	Fluiten = klaar	1x
Structureel	Regels herhalen	17x
	Persoonlijke aandacht (positief / negatief)	7x
Voorspelbaar	Leerkracht deelt de spullen uit, heeft regie	1x

	Leerkracht vraagt aan een kind wat hij gaat doen.	1x
Bijzonderheden		
2 leerkrachten bij het voetballen. Deze houden beide de kinderen goed in de gaten. 1 leerkracht heeft echt de regie van het spel. De andere let verder goed op.		